Jaarstukken 2025

gemeente
Winterswijk

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 3
Voorwoord 4
Jaar 2025 in beeld 6
Leeswijzer 6
Financiële ontwikkelingen en resultaten in 2025 7
Programma 1 Sociaal krachtig Winterswijk 11
1.1 Volksgezondheid 11
1.2 Maatschappelijke ondersteuning 15
1.3 Jeugd 19
Financiële onderbouwing programma 1 24
Programma 2 Meedoen in Winterswijk 26
2.1 Cultuur 26
2.2 Sport 30
2.3 Inkomen en participatie 32
2.4 Educatie 37
Financiële onderbouwing programma 2 40
Programma 3 Wonen en werken in Winterswijk 43
3.1 Openbare ruimte 44
3.2 Klimaat, water en milieu 49
3.3 Duurzaamheid en milieu 51
3.4 Gebiedsontwikkeling en wonen 54
3.5 Economie en Lobby 67
Financiële onderbouwing programma 3 74
Programma 4 Bestuurlijk Winterswijk 82
4.1 Bestuur, organisatie en dienstverlening 83
4.2 Openbare orde en veiligheid 86
Financiële onderbouwing programma 4 91
Programma 5 Inkomsten van Winterswijk 97
5.1 Algemene middelen 97
5.2 Lokale belastingen 99
Financiële onderbouwing programma 5 100
Paragrafen 101
Paragraaf lokale heffingen 101
Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing 107
Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen 114
Paragraaf financiering 121

Paragraaf bedrijfsvoering 126
Paragraaf verbonden partijen 133
Paragraaf grondbeleid 146
Paragraaf Wet open overheid (Woo) 161
Bijlagen jaarverslag 161
Bijlage beleidsindicatoren 161
Bijlage ontwikkelingen Wmo en jeugdhulp 164
Financiële jaarrekening 2025 167
Balans 167
Overzicht baten en lasten 169
Waarderingsgrondslagen 171
Toelichting balans 172
Toelichting overzicht baten en lasten 175
Vaste activa 176
Vlottende activa 178
Vaste passiva 180
Vlottende passiva 185
Niet uit de balans blijkende verplichtingen 187
Begrotingsrechtmatigheid 188
Incidentele baten en lasten 189
Gebeurtenissen na balansdatum 190
Wet normering topinkomens 190
Rechtmatigheidsverantwoording 192
Bijlagen Financiële Jaarrekening 193
Bijlage Baten en Lasten per taakveld 193
Bijlage Financiële vaste activa 195
Bijlage Investeringskredieten 195
Bijlage SiSa 201

Voorwoord

Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken 2025 van de gemeente Winterswijk. De jaarstukken geven een overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen, de realisatie van doelstellingen en het financieel beheer van het afgelopen jaar.
Het jaar 2025 stond in het teken van het afronden van de werkzaamheden en projecten uit deze raadsperiode. De valwind van 2 juli was een ingrijpende gebeurtenis voor veel inwoners van Winterswijk. Ondanks wereldwijde spanningen, hogere prijzen en onzeker beleid van het Rijk hebben we samen met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en partners veel bereikt.

De valwind van juli 2025 was voor de gemeente Winterswijk een indrukwekkende gebeurtenis; de schade was groot en voor velen voelbaar. We zijn erin geslaagd op korte termijn een plan te presenteren om de schade te repareren. Het zwembad Jaspers is verbouwd en gerenoveerd, de herinrichting van de Groenloseweg is afgerond en de renovatie van Theater De Storm is gestart. Ook hebben we het centrum van de gemeente verder kunnen vergroenen. Het Sociaal Team De Post is verhuisd naar het gemeentekantoor. Daarnaast hebben wij een grote groep mensen naar werk en onderwijs kunnen begeleiden. In 2025 startten wij met een subsidieregeling voor lokale initiatieven. Dit heeft geleid tot financiële ondersteuning aan verenigingen en zorginstellingen. Er zijn speelplekken opgeknapt en kunstgrasvelden van sportverenigingen vervangen. We zijn erin geslaagd een eenvoudig en transparant financieringssysteem voor sport te ontwikkelen. In nauwe samenwerking met de provincie en het waterschap werken we aan een optimale combinatie van natuur, ondernemen, wonen en recreëren in ons prachtige buitengebied.
Op het gebied van woningbouw heeft Winterswijk in 2025 verschillende doelen behaald. Bij de herstructurering van de Europalaan zijn 28 nieuwe duurzame sociale huurwoningen opgeleverd. In totaal komen hier 132 sociale huurwoningen. Ook aan de Kleine Parallelweg en aan het Weurden worden sociale woningen en appartementen gerealiseerd. In 2025 is aan de Burgemeester Bosmastraat gestart met de transformatie van een kantoorgebouw naar appartementen. Daarnaast maakten wij met woningcorporatie De Woonplaats prestatieafspraken voor het realiseren van woningen aan de Hakkelerkampstraat, en locaties rond de spoorzone voor zorg- en seniorenappartementen.
Het jaar 2025 wordt afgesloten met een positief resultaat van ongeveer € 12,4 miljoen. Dit overschot is grotendeels het gevolg van onderschrijdingen van de lasten en eenmalige meevallers van de baten, voornamelijk door hogere incidentele bijdragen van het Rijk. Dit betreffen incidentele baten die geen structurele ruimte bieden voor de toekomst. In dit resultaat is rekening gehouden met een overheveling van budgetten van ongeveer € 3,8 miljoen aan budgetten naar 2026. Hierdoor wordt het mogelijk projecten en werkzaamheden die in 2025 zijn gestart in 2026 voort te zetten. Daarnaast stellen wij voor een bestemmingsreserve van ongeveer € 1,4 miljoen te vormen voor compensatiegelden jeugdhulp. Deze middelen zijn van het Rijk ontvangen en specifiek bestemd voor ondersteuning van de transformatie van de jeugdhulp volgens afspraken in de Hervormingsagenda.
Onze ambtelijke organisatie is volop in beweging. Ondanks een krappe arbeidsmarkt slagen we erin nieuwe medewerkers aan ons te binden. In de interne bedrijfsvoering zetten we stappen in procesgericht en datagedreven werken. De snelle ontwikkelingen op het gebied van ICT en de risico's die hieraan zijn verbonden, hebben geleid tot een herziening en actualisatie van ons informatieveiligheidsbeleid.
Wij bedanken iedereen - inwoners, maatschappelijke instellingen, partners, ondernemers en collega's - die in 2025 een bijdrage heeft geleverd aan deze resultaten. Dankzij de gemeenschappelijke inspanningen blijven we werken aan een toekomstbestendig Winterswijk.

Jaar 2025 in beeld

Jaar 2025 in beeld

Het jaar 2025 in beeld vindt u in het beleidsportaal van de jaarstukken 2025 onder het kopje bijlagen (rechtsboven).

Leeswijzer

Leeswijzer

In deze jaarstukken volgen we de indeling uit de begroting 2025 en komen de volgende onderdelen aan de orde:

- Programma's onderverdeeld in de beleidsvelden met bijbehorende activiteiten
- Paragrafen
- Bijlagen jaarverslag
- Financiële jaarrekening 2025
- Bijlagen financiële jaarrekening

PROGRAMMA'S

De gemeente Winterswijk kent in de P&C-documenten vijf programma's. Ieder programma is onderverdeeld in een aantal beleidsvelden. Per beleidsveld lichten we in de jaarstukken het volgende toe:

Ambitie

Deze vloeit voort uit het coalitieakkoord; hierin staan de relevante documenten.

Doelstellingen

De doelstellingen die we nastreven om de ambitie waar te maken.

Activiteiten

De verantwoording op de activiteiten om de strategische doelen te bereiken.

Per activiteit leest u de voortgang op de onderdelen kwaliteit en tijd. Een toelichting op de activiteit wordt gegeven wanneer een onderdeel niet op 'groen' staat of als het bestuurlijk relevant is.

De interpretatie van de stoplichtindicatoren is als volgt:

Rood: De voortgang van de activiteit zoals geformuleerd in het laatst vastgestelde P&C-document van het lopende jaar wordt niet gehaald. Oftewel: de activiteit komt te vervallen.

Oranje: De verwachting is dat de voortgang van de activiteit zoals geformuleerd in het laatst vastgestelde P&C-document van het lopende jaar niet gaat zoals verwacht.

Groen: De voortgang van de activiteit ligt in lijn met het laatst vastgestelde P&C-document van het lopende jaar. Oftewel: de activiteit is afgerond.

Indicatoren

Met deze indicatoren kunnen we meten of we de doelstelling hebben bereikt. Dit zijn door de organisatie vastgestelde indicatoren. Het benoemen en vervolgens gebruiken van de juiste indicatoren, is een traject dat we verder ontwikkelen.

Wat is het resultaat?

Wat hebben we het afgelopen jaar gerealiseerd op beleidsveldniveau?

Financiële onderbouwing per programma

In de financiële onderbouwing per programma geven we in de financiële tabellen het volgende per beleidsveld weer:

- De stand van de begroting 2025, zowel de baten als de lasten.
- De stand van de jaarrekening 2025, zowel de baten als de lasten.

Inhoudelijke toelichting op de cijfers:
Per beleidsveld geven we een toelichting op de afwijkingen groter dan € 50.000. Dit verklaart het verschil tussen de begroting 2025 en de jaarrekening 2025. Daarnaast lichten we kredieten toe bij afwijkingen groter dan € 100.000.

PARAGRAFEN

In de paragrafen beschrijven we onderwerpen die op meerdere programma's betrekking hebben. Deze paragrafen zijn verplicht voorgeschreven vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). In de paragrafen wordt belangrijke informatie gegeven over de financiële positie van de gemeente, de beheersmatige aspecten en de risico's.

BIJLAGEN JAARVERSLAG

Tot slot hebben we een aantal (verplichte) bijlagen toegevoegd. Deze bevatten verdere (financiële) detaillering en achtergrondinformatie.

FINANCIËLE JAARREKENING

De financiële jaarrekening van een gemeente geeft inzicht in de financiële positie, de resultaten en de prestaties van de gemeente. Het biedt inzicht in de financiële middelen en laat zien of de gemeente haar doelstellingen heeft bereikt. Dit document is wettelijk verplicht en is belangrijk voor de financiële controle, zowel intern door de gemeenteraad als extern door de provincie Gelderland.

BIJLAGEN FINANCIËLE JAARREKENING

Tot slot hebben we een aantal (verplichte) bijlagen toegevoegd. Deze bevatten verdere (financiële) detaillering en achtergrondinformatie.

Financiële ontwikkelingen en resultaten in 2025

Inleiding

In dit hoofdstuk komt het volgende aan de orde:

- Het gerealiseerde resultaat op de baten en lasten over 2025
- Budgetoverhevelingen
- De ontwikkeling van onze bezittingen en schulden in het afgelopen jaar
- De financiële kengetallen
- Het resultaat

Het gerealiseerde resultaat op de baten en laten over 2025

Omschrijving (toelichting)

Het gerealiseerde resultaat op de baten en de lasten van 2025
bedraagt € 12.365.000 (voordelig).
Bij de 2e voortgangsrapportage 2025 inclusief tweede financiële prognose is een voordelig resultaat van € 7.908.000 gerapporteerd. Dit resultaat is voor het gehele jaar 2025 opwaarts bijgesteld.
In het resultaat van € 12.365.000 zijn de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves van € 9.799.000 (Voordelig) verwerkt. Het resultaat vóór toevoegingen en onttrekkingen aan de bestemmingsreserves sluit met een positief saldo van €2.566.000.
Een aantal activiteiten hebben we in 2025 niet kunnen afronden. Deze activiteiten vertegenwoordigen per saldo een waarde van € 3.770.000 (Voordelig). Wij stellen voor dit bedrag toe te voegen aan de reserve doorgeschoven activiteiten, deze in 2026 te onttrekken en dan toe te voegen aan de oorspronkelijke budgetten . Hierdoor blijven de middelen beschikbaar voor het continueren van de werkzaamheden in 2026.
Op hoofdlijnen is het voordeel van € 12.365.000 als volgt te verklaren:

Resultaat tot en met tweede prognose
2025: € 7.908.000 (V)
Programma 1: Sociaal krachtig Winterswijk: € 220.000 (N)
Programma 2: Meedoen in Winterswijk: € 504.000 (V)
Programma 3: Wonen en werken in Winterswijk: € 2.991.000 (V)
Programma 4: Bestuurlijk Winterswijk: € 531.000 (N)
Programma 5: Het huishoudboekje van Winterswijk : € 1.713.000 (V)
Subtotaal:
€ 4.457.000 (V)
Totaal
resultaat:
€ 12.365.000 (V)

Toelichting per programma:
1. Sociaal en Krachtig Winterswijk
De beschikbare middelen voor de GALA-onderdelen (Gezond en Actief Leven Akkoord) 2025 zijn nagenoeg besteed. De GALA-middelen die vanuit de vorige jaren nog beschikbaar waren, zijn opgenomen in het voorstel voor overheveling naar 2026. Op het vervoer dat vanuit de WMO door ZOOV wordt ondersteund is een lager beroep gedaan. De inzet voor complexe jeugdzorg is gestegen. Deze post verklaart voornamelijk de overschrijding op dit programma. Het gaat hier met name om cliënten die na een afgerond traject alsnog weer een beroep op jeugdzorg doen.
2. Meedoen in Winterswijk
De gemeente Winterswijk is er in geslaagd in 2025 een grote groep mensen vanuit een inkomensvoorziening naar werk te begeleiden. Dit leidt tot een aanzienlijk financieel voordeel op de BUIG (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen aan Gemeenten). Vanuit de BUIG worden de uitkeringen van de Participatiewet en loonkostensubsidies bekostigd. Daarnaast waren de lasten ten behoeve van hulp aan Oekraïners en inburgeringsvoorzieningen, hulp aan huisvesting van statushouders lager dan begroot.
3. Wonen en werken in Winterswijk
Voor openbare ruimte zijn hogere opbrengsten gerealiseerd voor het gronddepot. De lasten voor het onderhoud voor openbare verlichting, groenvoorzieningen, biodiversiteit, landschap en de vervanging van speeltoestellen waren lager dan begroot. Voor de uitbesteding van het onderhoud van groenvoorzieningen is een aanbestedingsvoorstel behaald. Een deel van de geplande werkzaamheden kon niet worden uitgevoerd als gevolg van schaarse capaciteit en materialen bij derden.
Voor klimaat, water en milieu vielen de baten voor zwerfafvalvergoedingen en inzameling van verpakking PMD lager uit dan begroot. De lasten waren lager dan begroot voor het onderhoud aan riolen, open water, de bijdrage aan afvalverwerking, alsmede lagere lasten voor het project Huishoudelijk Grondstoffen Beleidsplan.
Voor duurzaamheid is een voordeel gerealiseerd. Geplande activiteiten voor klimaat en energie, lokale warmtetransitie, isolatie van woningen, het bestrijden van energie-armoede, tegengaan van verkeerslawaai en het uitvoeren van bodemtaken worden voortgezet in 2026. Daarnaast is de realisatie stimulans als baat opgenomen welke de gemeente de komende jaren gaat gebruiken om lokale woningbouw te versterken op de manier die het beste bij de woningbouwopgave past. Voor de resterende middelen, veelal verkregen vanuit Rijkssubsidie, wordt voorgesteld ze over te hevelen in in 2026 beschikbaar te stellen.

Voor gebiedsontwikkelingen en wonen zijn per saldo lagere lasten gerealiseerd voor de projecten Wooow, Triparti, het omgevingsplan en de voorbereidingskosten voor de stichting Terra Temporalis. De restantbudgetten blijven voor verdere uitvoering en afronding van de projecten in 2026 beschikbaar.

4. Bestuurlijk Winterswijk

Het financieel voordeel voor het programma Bestuurlijke Winterswijk bestaat voornamelijk uit hogere baten in verband met uitlening van personeel en ontvangen UWV-gelden. Deze baten komen ten gunste van de salarislasten. Daarnaast zijn de lasten voor cofinanciering van de regiodeal, de verbouwing van het gemeentehuis, informatiebeveiliging, de installatie van black boxes in dienstauto's en trainingen lager dan begroot.

5. Het Huishoudboekje van Winterswijk

De decembercirculaire had voor de gemeente Winterswijk een substanteële incidentele meevaller van ca. € 1 miljoen. Daarnaast is er een voordelig renteresultaat gerealiseerd.

Excel-tabel

(x € 1000)				
Gerealiseerd saldo van baten en lasten 2025			2.566	V
Onttrekkingen				
1. Bestemmingsreserve Opvang en Bescherming	76			
3. Bestemmingsreserve Instandhouding voorzieningen	2.378			
3. Bestemmingsreserve Lokale initiatieven	301			
3. Bestemmingsreserve Notaristuin	15			
3.Bestemmingsreserve Stedelijke herverkaveling	5			
4. Bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling	187			
4. Algemene reserve	13.861			
4. Bestemmingsreserve Doorgeschoven activiteiten	3.368			
			20.191	V
Toevoegingen				
1. Bestemmingsreserve Opvang en Bescherming	-392			
3. Bestemmingsreserve Instandhouding voorzieningen	-8.000			
3. Bestemmingsreserve Lokale initiatieven	-2.000			
4. Bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling	-1.565			
4. Bestemmingsreserve Doorgeschoven activiteiten	-2.993			
4. Algemene reserve	4.558			
			-10.392	N
Gerealiseerd resultaat 2025			**12.365**	**V**

Budgetoverhevelingen

Omschrijving (toelichting)

In de tweede prognose van 2025 zijn diverse voorstellen voor budgetoverhevelingen opgenomen voor een totaal bedrag van € 1.298.000. In deze jaarrekening is een aantal aanvullende voorstellen opgenomen voor € 3.770.000.

In onderstaande tabel zijn de budgetoverhevelingen per programma opgenomen. In de financiële onderbouwingen per programma leest u de toelichting op de betreffende budgetoverhevelingen.

Mutatie reserve doorgeschoven activiteiten:

Excel-tabel
(x € 1000)

Programma	Prognose 2	Jaarrekening 2025	Totaal
Programma 1. Sociaal krachtig Winterswijk	0	0	0
Programma 2. Meedoen in Winterswijk	48	135	183
Programma 3. Wonen en werken in Winterswijk	1141	2770	3911
Programma 4. Bestuurlijk Winterswijk	109	837	946
Programma 5. Inkomsten van Winterswijk	0	28	28
	1.298	**3.770**	**5.068**

De ontwikkeling van onze bezittingen en schulden in het afgelopen jaar

Omschrijving (toelichting)

Bij de vorige twee onderdelen van dit hoofdstuk hebben we de realisatie van baten en lasten in het afgelopen jaar toegelicht. In dit onderdeel vatten we de ontwikkeling van onze bezittingen en schulden samen. Verdieping vindt u in de balans en de toelichting daarop.

Balanstotaal

Op 31 december 2025 kwam dit uit op € 174.926.000. Op 31 december 2024 was dit € 175.899.000.

Het eigen vermogen

In onderstaande tabel ziet u de ontwikkeling van ons eigen vermogen.

Door het positieve rekeningresultaat van 2025 stijgt het totale eigen vermogen ten opzichte van vorig jaar.

Schulden

De totale schuld is in 2025 afgenomen, omdat met name de langlopende geldleningen zijn gedaald. Zie de financiële jaarrekening voor nadere toelichting.

Excel-tabel
(x € 1.000)

Onderhandse geldleningen	31-12-2024	31-12-2025
Schuldrestant per 1 januari	78.245	73.090
Opgenomen geldleningen	0	0
Aflossing	5.155	5.155
Saldo	**73.090**	**67.935**

Reserves	31-12-2024	31-12-2025
Algemene reserve	50.589	42.622
Bestemmingsreserves	5.571	15.458
Jaarrekeningresultaat	11.719	12.365
Saldo	**67.880**	**70.446**

De financiële kengetallen

Omschrijving (toelichting)

De financiële kengetallen vindt u in onderstaande tabel. De beoordelingen V (voldoende) en M (matig) komen overeen met de risicobeoordeling die de provincie Gelderland toepast bij de toets van de begrotingen van Gelderse gemeenten.

Excel-tabel

	2024		2025		2025	
	Jaarrekening		Begroting tm prognose 2		Jaarrekening	
1. Netto schuldquote	54,94%	V	67,30%	V	46,73%	V
2.Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	48,84%	V	63,39%	V	46,17%	V
3.Solvabiliteit	38,60%	M	31,80%	M	40,00%	M
4.Structurele exploitatieruimte	3,23%	V	1,90%	V	2,68%	V
5.Grondexploitatie	5,80%		5,40%		5,80%	
6.Belastingcapaciteit	91,00%		91,00%		91,40%	

Het resultaat

De solvabiliteit is ten opzichte van de begroting 8,2 % hoger. Dit komt met name door een hoger resultaat dan begroot. De schuldquota zijn afgenomen door vermindering van de langlopende leningen. Het risico van de grondexploitatie blijft laag.
De belastingcapaciteit laat zien hoe de belastingdruk in de provincie of gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Winterswijk heeft een lagere belastingdruk dan het landelijke gemiddelde.

Programma 1 Sociaal krachtig Winterswijk

Inleiding

Volksgezondheid, maatschappelijke ondersteuning en jeugd
In het programma Sociaal krachtig Winterswijk geven we een toelichting op de beleidsvelden volksgezondheid, maatschappelijke ondersteuning en jeugd.
Iedereen doet mee!
Deze ambitie vertalen we in dit programma naar het realiseren van vitaliteit en gezondheid. Dit doen we door om te kijken naar elkaar. We zorgen dat iedereen kan meedoen. Daarnaast worden uitdagingen samen opgepakt en versterken we de sociale binding. We werken aan gelijke kansen voor ieder kind. Alle kinderen moeten veilig, gezond en kansrijk in Winterswijk kunnen opgroeien.
Zorg voor wie het nodig heeft
We vinden het belangrijk dat onze inwoners gezond en energiek zijn en zelf regie kunnen nemen op gezondheid en geluk. Met preventie richten we ons op factoren die van invloed zijn op gezondheid en welzijn. Jongeren hebben de toekomst, voor ouderen zijn goede fysieke en sociale structuren belangrijk.

Beschikbare voorzieningen
We beheersen de kwaliteit van zorg en de uitgaven voor jeugdzorg en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Daarnaast moet samenwerking tussen betrokken partijen leiden tot een beter afgestemd aanbod. We zien het SKB als een onmisbare schakel in dit zorgaanbod voor de regio. Ook blijft Winterswijk haar verantwoordelijkheid nemen voor de opvang van vluchtelingen. Het asielzoekerscentrum is een voorbeeld voor de rest van Nederland.

1.1 Volksgezondheid

Ambitie

We vinden het belangrijk dat iedere inwoner volwaardig mee kan doen in onze samenleving. We willen dat zij gezond en energiek zijn en zelf de regie kunnen nemen op gezondheid en geluk. De regio is voorzien van een volwaardig aanbod, waaronder ook het ziekenhuis. Het zorgaanbod is op elkaar afgestemd.
Relevante documenten:

- Visie sociaal domein 'Wij Winterswijk'.
- Regionaal preventieakkoord 'Gezondheid en Geluk voorop in de Achterhoek'.
- Regionale nota gezondheid 'Samen langer gelukkig en gezond leven in de Achterhoek'.

Doelstellingen

Om gezondheid en geluk te bevorderen bieden we signalerende en preventieve activiteiten die van invloed zijn op gezondheid en welzijn. Het regionaal preventieakkoord is onze leidraad.

Activiteiten

Deelname regionaal preventieakkoord

We zijn sinds 2020 aangesloten bij het regionale preventieakkoord 'Gezondheid en Geluk voorop in de Achterhoek' (2020-2030). Speerpunten zijn:
bewegen, Achterhoek Rookvrij, minder overmatig alcoholgebruik, middelengebruik bespreekbaar maken, gezonde voedingskeuzes, 'Iedereen doet mee' en de basis op orde. Bij deze speerpunten horen activiteiten en campagnes die dit alles onder de aandacht brengen van onze inwoners.

Kwaliteit (toelichting)

Sinds januari 2023 is het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) ondertekend door gemeenten, GGD's, zorgverzekeraars en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Zij zetten gezamenlijk in op een gezond en actief leven met een stevige sociale basis. Het GALA beoogt preventie op een hoger plan te tillen, zodat onze inwoners gezonder blijven en zorgkosten beheersbaar blijven. Het GALA zet breed in; het lokale preventieakkoord maakt deel uit van het GALA en vervalt als afzonderlijk beleidsdocument. Winterswijk onderschrijft de doelen van het GALA en het overgrote deel van de huidige preventie-inzet sluit hierop aan. Onze speerpunten zijn: veerkracht en weerbaarheid 0-100, leefstijl 0-100 en opvoeding.
In 2025 hebben we aan de GALA-thema's gewerkt met behulp van subsidie. Deze hebben we aangevraagd bij het ministerie van VWS voor 2023-2026. Een deel van de GALA-middelen is ingezet voor lokale uitvoering en regionale coördinatie van verschillende ketenaanpakken: Obesitas kinderen, Obesitas volwassenen, Valpreventie, Kansrijke start en Welzijn op recept.
GALA hangt samen met het Integraal Zorgakkoord (IZA). Vanuit die gelden hebben we in de Achterhoek regionaal ingezet op preventie, om de transitie te maken van zorg naar gezondheid. In het Regioplan Achterhoek hebben de Achterhoekse zorgpartijen, gemeenten, zorgverzekeraar Menzis en andere maatschappelijke organisaties vastgesteld wat de belangrijkste opgaven zijn op basis van de uitgangspunten in het IZA. Regionale samenwerking en gezamenlijke aanpak zijn nodig om de zorg toegankelijk, betaalbaar en kwalitatief hoog te houden.
De VNG heeft in 2025 ingestemd met het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA), een vervolg van het IZA en GALA vanaf 2027.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

GALA loopt van 2023 tot en met 2026. Vanaf 2027 wordt dit opgenomen in het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA).

Tijd (indicator)

Uitvoeren projectplan in het kader van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

We geven uitvoering aan het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Dit programma focust op preventie en gezondheid via sport en beweging, gezondheid en het versterken van de sociale basis. Gemeenten, de GGD, zorgverzekeraars en het ministerie maken onderdeel uit van het akkoord.

Kwaliteit (toelichting)

We hebben uitvoering gegeven aan het projectplan in het kader van GALA 2023 tot en met 2026. Dit plan wordt gefinancierd door de Specifieke Uitkering GALA (SPUK GALA). Omdat de bestaande preventieve activiteiten in Winterswijk een goede aansluiting hebben bij de doelen van het GALA, wordt een groot deel van de bestaande preventieve activiteiten hiermee gefinancierd. De resterende middelen worden ingezet op nieuwe initiatieven.

In de afgelopen periode is gewerkt aan de vijf GALA-ketenaanpakken:

- Valpreventie – Er zijn, samen met de huisartsen en fysiotherapeuten, nieuwe beweeginterventies opgezet. Van daaruit zijn deelnemers doorgeleid naar passend beweegaanbod. Daarnaast is veel energie gestoken in het bekend maken van dit thema bij onze inwoners, zodat zij worden aangespoord om deel te nemen.
- Kinderen naar een Gezond(er) Gewicht – De Centrale Zorgverlener, die onder meer het vaste aanspreekpunt is, heeft een positie gekregen in de keten. In combinatie met Gezonde Jeugd, Gezonde Toekomst (Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG)) is invulling gegeven aan preventie onder kinderen en jongeren. Ook zijn lokale en regionale samenwerkingen opgezet met diverse zorg- en welzijnsorganisaties.
- Volwassenen naar een Gezond(er) Gewicht – Ook voor volwassenen is de rol van de Centrale Zorg Coördinator belegd. Er is, in samenwerking met het SKB, een leefstijlloket opgezet. Dit loket gaat in het tweede kwartaal van 2026 van start.
- Welzijn op Recept – Het aantal verwijzingen vanuit huisartsenpraktijken is in 2025 toegenomen. Er is een nieuw verwijssysteem ontwikkeld die de afhandeling van de verwijzingen (door bijvoorbeeld de huisartsen) efficiënter maakt.
- Kansrijke Start – Winterswijk heeft onder meer bij Yunio een uitgebreid preventieaanbod voor de groep Kansrijke Start (eerste 1.000 dagen van een kind) opgezet. Daarnaast heeft het Platform Perspectief Jongeren (PPJ) samenwerking gezocht met het SKB en zorg- en welzijnsprofessionals (POP-poli). Zij zijn ook betrokken bij het lokale aanbod en doorverwijsmogelijkheden.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Het uitvoeringsplan GALA bestaat uit verschillende onderdelen. Deze lopen tot en met 2026. Aansluitend wordt deze preventie doorgezet en betaald uit de regeling Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA). Het AZWA loop door tot en met 2030.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

We sturen op behoud van zorgaanbod en voorzieningen.

Activiteiten

Lobby voor het behoud van het SKB

Het SKB is onmisbaar in het zorgaanbod van Winterswijk en de regio. Daarom zetten we ons tot het uiterste in om een volwaardig ziekenhuis te behouden.

Kwaliteit (toelichting)

Wij zetten, middels lobby en het gebruik van politieke lijnen richting Den Haag en andere betrokken partijen, in op het behoud van het SKB als een volwaardig ziekenhuis. De regionale rol/functie en het belang van het behoud van het SKB blijven we onder de aandacht brengen. Dit om de nabijheid en de kwaliteit van zorg voor inwoners in de Oost-Achterhoek voor de toekomst te borgen.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit is een continu proces.

Tijd (indicator)

Indicatoren

- Hoe ervaren inwoners hun gezondheid/kwaliteit van leven (bron: Gezondheidsmonitor volwassenen 2024 - GGD Noord- en Oost-Gelderland)?

  In Winterswijk ervaarde 73% van de volwassenen de eigen fysieke gezondheid in 2022 als goed of zeer goed; in 2024 steeg dit naar 77%. Er zijn op dit vlak grote verschillen tussen regio's en groepen inwoners. Verschillen tussen regio's hangen voor een deel samen met bevolkingskenmerken als leeftijd en opleidingsniveau. Bij mensen die moeite hebben met rondkomen, is de ervaren gezondheid lager dan bij mensen met een middel/hoge sociaaleconomische positie.
  In 2024 voelde 84% van de volwassenen in Winterswijk zich in de laatste vier weken vaak gelukkig; in 2022 was dit 78%.
  De cijfers over 2025 zijn nog niet bekend.
- Demping van de stijging van het aantal chronisch zieken (bron: CBS).

  Door de bevolkingsgroei en de vergrijzing stijgt in het Trendscenario het percentage mensen dat bij de huisarts geregistreerd staat met één of meerdere chronische aandoeningen van 57% (9,9 miljoen) in 2018 naar 60% (11,4 miljoen) in 2040. Het percentage mensen dat een enkele chronische aandoening heeft, daalt licht van ruim 26% in 2018 naar 25% in 2040. Het percentage mensen met meer dan één chronische aandoening neemt dus toe (bron: RIVM, ministerie van VWS).

  In 2024 heeft 31% van de mensen in Winterswijk een langdurige ziekte of aandoening; in 2022 was dit 34%.

Wat is het resultaat?

De gemeentelijke taak voor volksgezondheid richt zich met name op preventie. Het programma bevat vooral doorlopende activiteiten die gericht zijn op het bevorderen van een gezonde levensstijl. Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en Integraal Zorgakkoord (IZA) ondersteunen en versterken deze activiteiten. We geven hier uitvoering aan door de inzet van een projectcoördinator en onze buurtsportcoaches. Zij organiseren diverse activiteiten om de gezondheid te bevorderen.
De stijgende trend van het aantal chronisch zieken is voor het eerst doorbroken: er is sprake van een lichte daling van 34% naar 31%.
We lobbyen voor behoud van het SKB. Dit doen we samen met andere gemeenten in de regio en andere streekziekenhuizen.

1.2 Maatschappelijke ondersteuning

Ambitie

We zetten in op een goede fysieke en sociale infrastructuur, waarbij zorgplicht, een dekkend zorglandschap en een minimale sociale basis uitgangspunten zijn. Daarnaast hebben we zorg ingekocht die kwalitatief goed en betaalbaar is en die stimuleert tot zorginnovatie en samenwerking.
Relevante documenten:

- Visie sociaal domein 'Wij Winterswijk'.
- Verordening sociaal domein Winterswijk.
- Samen aan het stuur (integrale samenwerking sociaal domein).
- Beoordelingskader Wonen met zorg.

Doelstellingen

We zorgen voor een sterke sociale basis met laagdrempelige voorzieningen en streven naar het normaliseren van de hulp van onze inwoners.

Activiteiten

Actualiseren van de visie voor het sociaal domein

We werken aan een visie voor het sociaal domein. Daarna volgt de visie op de positionering en werkwijze van de lokale toegang tot het sociaal domein (onder andere De Post).

Kwaliteit (toelichting)

Het sociaal domein is geëvalueerd. Daarna is een nieuwe, geactualiseerde visie opgesteld en vervolgens een uitvoeringsagenda. De actualisatie van de visie op de toegang is hierin meegenomen.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De visie sociaal domein is in januari 2025 door de raad vastgesteld. De bijbehorende uitvoeringsagenda is inmiddels door het college vastgesteld. Hiermee is deze activiteit afgerond en kan vervallen.
Over de realisatie van de ambities wordt vanaf 2026 in de P&C-cyclus gerapporteerd.

Tijd (indicator)

Inloopvoorzieningen als algemene voorziening doorontwikkelen

Voor kwetsbare inwoners is een goede fysieke én sociale infrastructuur belangrijk om langer zelfstandig en gezond thuis te kunnen wonen. Goede inloopvoorzieningen

leveren een belangrijke bijdrage aan ontmoeting en het voorkomen van eenzaamheid.

Kwaliteit (toelichting)

De beweging naar algemene voorzieningen is een belangrijk aspect van het sociaal domein, waarbij we streven naar toegankelijke en passende ondersteuning voor onze inwoners. In onze visie hebben we dit ook zo opgenomen en werken we dit nader uit in de uitvoeringsagenda.

De beweging en doorontwikkeling is een continu proces. Een mooi voorbeeld van deze beweging is ontmoetingsruimte De Whemerhof voor 55+'ers. Dit kende aanvankelijk een moeilijke start in de coronatijd, maar is inmiddels een groot succes. Wekelijks zijn er circa 500 bezoekers die elkaar daar ontmoeten voor activiteiten en gezelligheid. Er worden dagelijks activiteiten georganiseerd door vrijwilligers van de verschillende ouderenbonden. Hiermee wordt in een grote behoefte voorzien. De ontmoetingsruimte draagt bij aan het onderhouden van sociale contacten en indirect aan het langer zelfstandig thuiswonen.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit is een continu proces.

Tijd (indicator)

Realisatie overgang beschermd wonen

Voor opvang en bescherming verschuiven er taken van centrumgemeente Doetinchem naar lokale gemeenten. In eerste instantie worden we verantwoordelijk voor de nieuwe cliënten beschermd wonen. Hiermee wordt de beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis - en daarmee naar een inclusieve samenleving - verder vormgegeven.

Kwaliteit (toelichting)

De overgang van taken en budgetten van de centrumgemeente Doetinchem naar lokale gemeenten is tot nader order uitgesteld. Vooralsnog is er geen nieuwe planning bekend. De decentralisatie is een volgende stap in de beweging van beschermd wonen naar een beschermd thuis. Concreet betekent dit voorgenomen besluit dat alle gemeenten voor nieuwe cliënten de middelen voor beschermd wonen ontvangen op basis van een objectief verdeel- en ingroeimodel.

In aanloop naar de invoering van het woonplaatsbeginsel voeren de Achterhoekse gemeenten al wel zelf de toegang uit voor beschermd wonen. Dit doen we in samenwerking met de centrumgemeente Doetinchem. Het doel is om zoveel mogelijk in te kunnen zetten op begeleiding of beschermd thuis. We zien dat dit ook leidt tot minder indicaties voor beschermd wonen.

Omdat de invoering van het woonplaatsbeginsel voorlopig van de baan is, is het regionaal convenant Opvang en Bescherming 2022-2026, met daarin de samenwerkings- en financiële afspraken met de centrumgemeente Doetinchem over de lokale toegang, geëvalueerd. In 2026 wordt een nieuw convenant opgesteld.

Inwoners met GGZ-problematiek blijven steeds langer thuis wonen, soms zonder passende ondersteuning (zorgmijders of wachtlijsten). De complexiteit van problematiek op het gebied van veiligheid en zorg in relatie tot de Wet verplichte ggz neemt hierdoor toe.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)
De decentralisatie (woonplaatsbeginsel) is nu tot nader order uitgesteld. De planning wordt aangepast aan de besluitvorming van het Rijk. Het onderwerp lijkt echter vooralsnog stil te liggen. Het desondanks zelf uitvoeren van de toegang tot beschermd wonen verloopt goed. We zien dat inzet op lokale ondersteuning thuis ook leidt tot minder indicaties voor beschermd wonen.
Tijd (indicator)

Arbeidsmatige dagbesteding is een algemene voorziening
Samen met Fijnder werken we toe naar een arbeidsmatige dagbesteding voor cliënten die niet meer leerplichtig zijn en de pensioengerechtigde leeftijd nog niet hebben bereikt.
Kwaliteit (toelichting)
Het bestuur van Fijnder heeft besloten te stoppen met het aanbieden van arbeidsmatige dagbesteding als algemene voorziening op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Uit de evaluatie is namelijk gebleken dat inwoners meer gebaat zijn bij een op maat gemaakt traject, omdat inwoners verschillen in interesses en behoeften. Wel blijft het mogelijk om onze inwoners een maatwerkvoorziening aan te bieden. In gesprek met de inwoner wordt het traject op basis van de huidige dienstverlening en infrastructuur van Fijnder vormgegeven. De kosten komen dan (blijvend) ten laste van de Wmo.
Kwaliteit (indicator)
Tijd (toelichting)
Deze activiteit is stopgezet met ingang van oktober 2024. In de begroting 2026 en verder hoeft deze activiteit daarom niet meer opgenomen te worden.
Tijd (indicator)

Doelstellingen
Zorgkosten beheersbaar houden
Activiteiten
Instroom tweedelijns Wmo beperken
Als gemeente willen we meer sturing op de uitgaven voor de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), onder andere huishoudelijke hulp en zorg voor ouderen. De standaardindicatie voor hulp bij huishouden is twee uur.
Kwaliteit (toelichting)
In 2025 zetten we de reeds ingezette daling van het gemiddelde aantal uren huishoudelijke hulp aan de hand van het normenkader voort. Daarnaast willen we, daar waar mogelijk, meer inzetten op het versterken van het fysieke vermogen van de inwoner, waardoor minder ondersteuning nodig is. Dit gaan we doen door een beweeginterventie in te zetten vanuit de Wmo, als alternatief voor overnemende ondersteuning. Deze interventie richt zich specifiek op het fysieke functioneren van de inwoner, waardoor de zelfredzaamheid, onafhankelijkheid en sociale contacten toenemen. In april is de eerste groep gestart met deze beweeginterventie. De effecten van deze interventie worden de komende tijd gemonitord.
Kwaliteit (indicator)
Tijd (toelichting)
Het verlagen van het gemiddelde aantal ingezette uren is een continu proces. De daling zet gestaag door.

De beweeginterventie is in het eerste kwartaal van 2025 geïmplementeerd. Inmiddels zijn er twee groepen gestart. De eerste groep zit inmiddels in het borgingsjaar van de interventie. De tweede groep staat aan het begin van de beweeginterventie. Zie tabel voor de aantallen deelnemers.

Tijd (indicator)

Monitoren resultaten nieuwe inkoop Wmo

We ontwikkelen een monitoringssysteem voor Wmo- en jeugdhulp. Zo werken we aan een 'realtime dashboard' om een beter inzicht te krijgen in de ontwikkeling van de kosten van indicaties.

Kwaliteit (toelichting)

Regionaal zijn er afspraken gemaakt over de wijze van monitoring van de resultaten van onze transformatiedoelen, en de manier waarop wij hiervan een lerende cyclus kunnen maken. Op deze manier doen we meer recht aan onze gezamenlijke verantwoordelijkheid voor Wmo- en jeugdhulp. De monitor is klaar om in gebruik te worden genomen. De monitor bevat naast de transformatiedoelen ook de contractafspraken die we vanaf 2026 hebben met de zorgaanbieders van Wmo- en jeugdhulp. Het 'realtime dashboard' is nog in ontwikkeling.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De regionale pilot voor de gezamenlijke evaluatie tussen cliënt, zorgaanbieder en gemeente heeft een doorstart gekregen. De resultaten daarvan worden in 2026 bekend.

Tijd (indicator)

We zetten in op zorgvernieuwing en de toepassing van innovatieve concepten

Samen met andere partijen werken we aan een transformatie van de gemeentelijke ondersteuning.

Kwaliteit (toelichting)

Transformatie van de ondersteuning houdt onder meer in dat we in de inkoopsystematiek hebben opgenomen dat zorgaanbieders ruimte hebben om te innoveren en hiertoe worden gestimuleerd. In de nieuwe inkoop is dit daarom een belangrijk onderwerp geweest. Ook nu zijn we met aanbieders in gesprek over innovatie en transformatie. Hiermee gaan we de transformatie een impuls geven.
In onze nieuwe visie sociaal domein, die is vastgesteld in 2025, zijn innovatie van de zorg en ondersteuning eveneens belangrijke onderwerpen. Zo zijn er plannen om lichte ondersteuning (deels) zelf uit te voeren. Dit krijgt de komende jaren steeds meer vorm.
We stimuleren ook andere partijen om samen met ons te innoveren, bijvoorbeeld door meer in te zetten op 'reablement'. Het 'reablement'-gedachtegoed kent drie uitgangspunten: neem niet over wat mensen zelf kunnen, help mensen te herwinnen wat ze niet meer kunnen en zoek samen naar oplossingen voor dat wat overblijft.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit is een voortdurend proces.

Tijd (indicator)

Indicatoren

- Het aantal geïndiceerde uren voor hulp bij huishouden daalt.

Het gemiddelde aantal ingezette uren per cliënt per week blijft gestaag dalen. Zie de tabel in de bijlage voor de aantallen.

- Stabilisatie en waar mogelijk daling van het aantal cliënten dat begeleiding ontvangt in het kader van de Wmo.

Het aantal cliënten dat Wmo-begeleiding ontvangt, is afgelopen jaar gedaald. Zie de tabel in de bijlage voor de aantallen.

Wat is het resultaat?

In 2025 is een nieuwe aanbestedingsprocedure afgerond voor de inkoop van Wmo-begeleiding en wonen. De nieuwe manier van inkoop gaat vanaf 2026 van start.
De nieuwe visie voor het sociaal domein 'Wij Winterswijk' is in januari 2025 vastgesteld door de raad. De uitgangspunten uit de visie zijn vertaald naar een uitvoeringsagenda; deze is in juni vastgesteld door het college. Met de uitvoering is gestart.
De kosten moeten beheersbaar blijven. Het gemiddelde aantal ingezette uren per cliënt per week blijft gestaag dalen. Wij zijn gaan werken met herstelgerichte ondersteuning. Inwoners trainen daarbij hun fysieke spierkracht om zo lang mogelijk zelfstandig mee te kunnen blijven doen en zelfstandig te kunnen blijven wonen.

1.3 Jeugd

Ambitie

Gelijke kansen voor ieder kind. Alle kinderen moeten veilig, gezond en kansrijk in Winterswijk kunnen opgroeien.
Relevante documenten:

- Visie sociaal domein 'Wij Winterswijk'.
- Integrale verordening sociaal domein.
- Samen aan het stuur (integrale samenwerking sociaal domein).

Doelstellingen

Door de zorg zoveel als mogelijk te normaliseren, beperken we de instroom in geïndiceerde voorzieningen

Activiteiten

Opvangvoorziening voor kinderen met een zorgvraag

De opvang voor kinderen met een zorgvraag is gestart met het zoeken naar een oplossing voor de groep kinderen tussen de acht en twaalf jaar met een zorgvraag. Er is een pilot geweest voor buitenschoolse opvang (bso) voor alle kinderen met en zonder zorgvraag.

Kwaliteit (toelichting)

De inclusieve buitenschoolse opvang (bso) is een voorliggende voorziening waar ook kinderen met een zorgvraag terecht kunnen voor opvang. De inclusieve bso is in de Hervormingsagenda Jeugd opgenomen als goed voorbeeld van een voorliggende voorziening waarmee kosten op tweedelijns zorg bespaard kunnen worden. Voor de inclusieve bso hebben wij een subsidieregeling met kwaliteitseisen vastgesteld. Er is nu voor de komende vier jaar een subsidie beschikbaar gesteld ten behoeve van Stichting Welzijn Winterswijk, mits de raad hiervoor middelen beschikbaar stelt.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)
De subsidieregeling is vastgesteld en op basis daarvan is subsidie toegekend.
Tijd (indicator)

Instroom van jeugdige cliënten naar tweedelijnszorg neemt af

We treffen een aantal maatregelen om de instroom in de jeugdzorg te beperken.
Kwaliteit (toelichting)
In 2025 hebben we standaarden opgenomen in de nieuwe contracten met zorgaanbieders, om - mits verantwoord - zorgtrajecten te verkorten en de uitstroom uit de zorg te versnellen. De standaarden hebben we gebaseerd op de trajectduur van landelijk erkende methodieken. De nieuwe contracten zijn op 1 januari 2026 ingegaan.
We hebben een plan opgesteld om via een regietafel, samen met mensen met verschillende kennis en expertise, de meest complexe hulpvragen op te pakken. In 2026 kunnen we daarmee starten.
Daarnaast zijn alle jeugdconsulenten en medewerkers van het Ondersteuningsteam getraind in de methodiek van de verklarende analyse. Dit is een hulpmiddel om brede oorzaken en gevolgen bij gezinsproblematiek in kaart te brengen. Daardoor kan beter passende zorg worden ingezet. In bepaalde gevallen kan het zelfs voorkómen dat zorg wordt ingezet.
Het functioneren van het echtscheidingsloket is inmiddels onder de loep genomen, mede doordat complexe echtscheidingen een belangrijke oorzaak zijn van problematiek bij jeugdigen. In circa 70% van de jeugdbeschermingszaken speelt een complexe echtscheiding een rol. Het echtscheidingsloket kan zowel door de ouders als door de kinderen van gescheiden ouders worden benaderd. We streven ernaar het echtscheidingsloket meer bekendheid en een actievere rol te geven. Voor de aanpak van echtscheidingsproblematiek hebben we inmiddels Villa Pinedo gecontracteerd, zodat gescheiden ouders en hun kinderen daar terecht kunnen voor ondersteuning bij een echtscheiding.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)
Het beperken van de instroom in de jeugdhulp vraagt meerdere jaren. De effecten van de in de contracten opgenomen standaarden worden in 2026 zichtbaar.
Tijd (indicator)

Hervormingsagenda Jeugd

Het doel van de Hervormingsagenda Jeugd is om de kwaliteit en effectiviteit van de jeugdzorg te verbeteren en de kosten te beheersen. Hiervoor zetten we in op preventie en stevige lokale teams.

Kwaliteit (toelichting)
In de Hervormingsagenda Jeugd is afgesproken dat de Jeugdwet wordt ingeperkt. Jeugdhulp moet met name beschikbaar zijn voor jeugdigen met zware, complexe problematiek. Lichte problematiek moet vooral worden opgelost in het voorliggende veld en door middel van preventie. Deze opdracht is verwerkt in de visie 'Wij Winterswijk' en is geconcretiseerd in de uitvoeringsagenda van de visie. In het voorjaar hebben we onderzocht hoe we de sociale basis en de gemeentelijke toegang tot ondersteuning kunnen versterken door middel van een startmeting. In het derde kwartaal heeft een startbijeenkomst plaatsgevonden om alle collega's in het sociaal domein op de hoogte te brengen en de term 'eigen kracht' te definiëren. In het kader van het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming is een zelfscan ingevuld die inzicht geeft in hoeverre ons lokale team hulp kan bieden bij onveiligheid. De uitkomsten van de startmeting en zelfscan vormen input voor de acties die in 2026 worden uitgezet.
In oktober 2025 stemde de Eerste Kamer in met het wetsvoorstel Verbetering beschikbaarheid jeugdzorg. Per 1 januari 2026 is deze wet ingegaan. De wet moet ervoor zorgen dat (hoog)specialistische jeugdzorg beter beschikbaar komt voor kinderen en gezinnen die deze zorg nodig hebben. De nieuwe wet verplicht gemeenten om regionaal samen te werken bij de inkoop van (hoog)specialistische jeugdzorg. Voor onze regio zijn dat de acht Achterhoekse gemeenten. In 2025 is het besluit genomen om hiervoor een bedrijfsvoeringsorganisatie in te stellen. Dit wordt in 2026 nader uitgewerkt.
Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)
De uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming vraagt meerdere jaren.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

Om zorgkosten te beheersen en het zorgaanbod beter af te stemmen, sturen we met de inkoop op zorgvernieuwing met behoud van kwaliteit en op partnerschap met onze zorgaanbieders.

Activiteiten

Monitoren resultaten nieuwe inkoop jeugd
We evalueren en monitoren de inkoop van Wmo- en jeugdhulp.
Kwaliteit (toelichting)
Regionaal zijn er afspraken gemaakt over de wijze van monitoring van de resultaten van onze transformatiedoelen, en de manier waarop wij hiervan een lerende cyclus kunnen maken. Op deze manier doen we meer recht aan onze gezamenlijke verantwoordelijkheid voor Wmo- en jeugdhulp. De monitor is klaar om in gebruik te worden genomen en bevat naast de transformatiedoelen ook de contractafspraken die we vanaf 2026 met de zorgaanbieders van Wmo- en jeugdhulp hebben.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)
De regionale pilot voor de gezamenlijke evaluatie tussen cliënt, zorgaanbieder en gemeente heeft een doorstart gekregen. De resultaten daarvan worden in 2026 bekend.
Tijd (indicator)

Doelstellingen

Zorgen dat ouders goed voor hun kinderen kunnen zorgen

Activiteiten

Inzet Preventie Platform Jeugd

Om ouders te ondersteunen, biedt het Preventie Platform Jeugd (PPJ) hulp op het gebied van (opvoedings)ondersteuning en preventie. Het PPJ ontwikkelt preventieprogramma's voor verschillende (opvoedings)thema's, zoals kind en armoede, kind en scheiding, omgaan met alcohol en drugs, weerbaarheid en veerkracht.

Kwaliteit (toelichting)
Medio 2025 is er, naar aanleiding van een onderzoek naar het functioneren van het Preventie Platform Jeugd (PPJ), een nieuwe structuur binnen het PPJ vastgesteld en is er een nieuwe coördinator aangesteld. Voor het vervolg van het PPJ willen we ons minder richten op het ontwikkelen van nieuw aanbod, maar de huidige preventieactiviteiten zo dicht mogelijk bij de jeugd brengen (scholen). Uiteraard wordt wel nieuw aanbod ontwikkeld als daar nadrukkelijk behoefte aan is.
De aandachtspunten uit het onderzoek zijn inmiddels opgepakt. Zo is er effectief gewerkt aan de zichtbaarheid en laagdrempeligheid van het PPJ. Ook in de uitvoering en samenwerking met professionals en het onderwijs zijn stappen gezet. Daarnaast heeft de coördinator ook de taak om de kwaliteit en effectiviteit te monitoren en te optimaliseren; deze taken zijn naar wens opgepakt.
Ondanks interne wijzigingen zijn de lopende preventieactiviteiten gewoon doorgegaan. We zijn tevreden over de wijze waarop het PPJ nu functioneert en we willen het platform blijven ontwikkelen, zodat de kwaliteit gewaarborgd blijft.
Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)
In 2025 is de nieuwe structuur tot stand gekomen.
Tijd (indicator)

Indicatoren

- Beheersbaar krijgen van de instroom voor geïndiceerde jeugdhulp.

- Het aantal jeugdigen met geïndiceerde jeugdhulp is de laatste jaren vrij stabiel. Het aantal is in 2025 licht gedaald van 477 naar 468.

Wat is het resultaat?
In 2024 is besloten te stoppen met de huidige wijze van inkoop. Reden hiervoor was dat de beoogde financiële en inhoudelijke resultaten van de inkoop niet zijn behaald. Er is een nieuwe aanbestedingsprocedure gestart. De nieuwe wijze van inkoop is vanaf 1 januari 2026 van start gegaan.

In 2025 is de nieuwe visie op het sociaal domein 'Wij Winterswijk' vastgesteld. Deze is gebaseerd op de verbeterpunten uit de evaluatie van het oude beleid en landelijke en maatschappelijke ontwikkelingen. Voor de uitwerking is een uitvoeringsagenda vastgesteld.
In 2025 is gestart met het uitwerken van de maatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd, waaronder de vorming van sterke lokale teams.
Een belangrijk doel is te voorkomen dat kinderen doorverwezen moeten worden naar gespecialiseerde zorg. We proberen problemen zo vroeg mogelijk op te lossen. Dit doen we door de inzet van onder andere de praktijkondersteuner van de huisarts en het ondersteuningsteam.
We hebben een breed preventief aanbod om zowel ouders als jongeren te ondersteunen.

Financiële onderbouwing programma 1

Baten en Lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2025	Rekening 2025	VerschilJR2025
Baten			
1.1 Volksgezondheid			
7.1 Volksgezondheid	**501**	**333**	**-168**
1.2 Maatschappelijke ondersteuning			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**13.902**	**12.717**	**-1.185**
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	**80**	**30**	**-50**
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	**8**	**11**	**3**
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	**243**	**274**	**31**
6.811 Beschermd wonen (WMO)	**392**	**392**	**0**
Totaal 1.2 Maatschappelijke ondersteuning	**14.625**	**13.423**	**-1.202**
Totaal Baten	**15.126**	**13.756**	**-1.370**
Lasten			
1.1 Volksgezondheid			
7.1 Volksgezondheid	**1.941**	**1.739**	**-203**
1.2 Maatschappelijke ondersteuning			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**15.507**	**14.355**	**-1.152**
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	**699**	**580**	**-119**
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	**1.121**	**1.121**	**0**
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	**1.086**	**1.048**	**-38**
6.712 Begeleiding (WMO)	**5**	**0**	**-5**
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	**8.306**	**7.858**	**-448**
6.791 PGB WMO	**205**	**193**	**-12**
6.811 Beschermd wonen (WMO)	**47**	**47**	**0**
6.91 Coördinatie en beleid WMO	**857**	**858**	**0**
Totaal 1.2 Maatschappelijke ondersteuning	**27.835**	**26.060**	**-1.775**
1.3 Jeugd			
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	**541**	**366**	**-175**
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	**368**	**242**	**-125**
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	**5.741**	**6.286**	**545**
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	**3.670**	**4.392**	**722**
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	**126**	**133**	**7**
6.792 PGB Jeugd	**88**	**10**	**-78**
6.821 Jeugdbescherming	**583**	**479**	**-104**
6.822 Jeugdreclassering	**55**	**101**	**46**
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	**766**	**743**	**-23**
Totaal 1.3 Jeugd	**11.938**	**12.753**	**815**
Totaal Lasten	**41.714**	**40.551**	**-1.163**
Onttrekkingen			
1.2 Maatschappelijke ondersteuning			
6.811 Beschermd wonen (WMO)	**89**	**76**	**-13**
Stortingen			
1.2 Maatschappelijke ondersteuning			
6.811 Beschermd wonen (WMO)	**392**	**392**	**0**
Gerealiseerd resultaat	**-26.891**	**-27.111**	**-220**

Volksgezondheid

De niet bestede GALA-middelen zijn overgeboekt naar de post Vooruitontvangen omdat deze gelden beschikbaar moeten blijven voor GALA. Het betreft hier vooral de niet bestede middelen uit 2023 en 2024. Hiermee is het nadeel aan de batenkant van € 168.000 verklaard.
Het verschil aan de lastenkant van € 203.000 heeft voor het grootste deel dezelfde verklaring als is aangegeven bij de baten. Aangezien het een specifieke uitkering (SPUK) betreft vertonen de baten en lasten altijd hetzelfde beeld.

Maatschappelijke ondersteuning

De administratie voor ZOOV is budgettair neutraal in onze begroting opgenomen. In 2025 zijn de baten en lasten lager uitgevallen doordat er minder beroep op het vervoer is geweest. Hiermee is het nadelige verschil aan de batenkant van € 1.202.000 grotendeels verklaard.
Het voordelige verschil aan de lastenkant van € 1.775.000 wordt grotendeels als volgt verklaard:

• Lagere lasten ZOOV	€ 1.079.000 V
• Lagere lasten Versterken cliëntondersteuning	€ 50.000 V
• Lagere lasten Integrale ondersteuning	€ 429.000 V

Zoals al bij het nadeel aan de batenkant aangegeven is de vraag naar ZOOV-vervoer in 2025 lager uitgevallen.
Het budget (specifieke uitkering) versterken cliëntondersteuning is in 2025 niet benut omdat de volgende stap in het versterken van de cliëntondersteuning nog niet gezet kan worden. Dit krijgt in 2026 wel zijn beslag en daarom stellen wij voor het budget over te hevelen naar 2026.
Door o.a. een daling van het aantal cliënten Integrale ondersteuning zijn in 2025 de lasten lager uitgevallen.
Eigen bijdragen CAK
Een aanvrager van een voorziening, zoals hulp in de huishouding, ondersteuning of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget), moet op grond van de Wmo een eigen bijdrage betalen. Het Centraal Administratie Kantoor (CAK) is het publiekrechtelijke zelfstandig bestuursorgaan (zbo) dat door de wetgever is belast met de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage. Gemeenten zijn dus niet verantwoordelijk voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen. Ze hebben ook geen zekerheid over de omvang en hoogte van de eigen bijdrage, omdat zij de juistheid niet op persoonsniveau kunnen vaststellen. Daarom valt dit niet onder de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole door de accountant van de gemeente.
In 2025 is voor € 273.751 aan eigen bijdragen via het CAK verantwoord.

Jeugd

De kosten voor Jeugdhulp zijn hoger uitgevallen doordat we onder andere meer te maken hebben gekregen met steeds meer complexe en dure trajecten. Hiermee is het nadeel van € 815.000 grotendeels verklaard.

Onttrekkingen en toevoegingen reserves

Er zijn geen afwijkingen > € 50.000.

Programma 2 Meedoen in Winterswijk

Inleiding

Dit programma is uitgewerkt in vier onderdelen: meedoen met sport, cultuur, onderwijs en werk.
Programma 2 sluit daarmee aan op programma 1, waarin het vooral gaat om meedoen op het gebied van welzijn en gezondheid.
De kracht van sport, cultuur en verenigingen
Cultuur verrijkt, brengt mensen samen en verbindt: een belangrijke factor voor welzijn. We zetten in op de verbinding tussen kunst, cultuur, onderwijs en het sociaal domein.
Sport zorgt voor preventie, ontspanning en een gezond leven. Samen met cultuur heeft sport een positieve invloed op de persoonlijke ontwikkeling. Wij waarderen dat en dragen hieraan bij.
Bestaanszekerheid
Het hebben van werk en daarmee het meedoen in de samenleving, draagt in hoge mate bij aan het welzijn en het voorkomen van armoede. We ondersteunen de weg naar een reguliere baan, rekening houdend met de kwetsbaarheid en ontwikkelkansen.
Onderwijs voor iedereen
Gelijke kansen betekent soms ongelijk investeren; passend en bereikbaar onderwijs is essentieel. Voor gelijke kansen werken we samen met onderwijs en verenigingen.

2.1 Cultuur

Ambitie

Cultuur verrijkt, brengt mensen samen en verbindt. Het is een belangrijke factor voor het welzijn en de persoonlijke ontwikkeling van onze inwoners. Cultuur draagt ook bij aan een aantrekkelijke fysieke omgeving. Het is daarmee ook een belangrijke drager van onze toeristische en daarmee ook economische sector. We willen cultuur behouden en waar mogelijk versterken.
Relevante documenten:

- Cultuurnota
- Museumvisie
- Erfgoednota ‘Wi-j doet ’t samen’
- Beleidsnota ‘Archeologische monumentenzorg in de gemeente Winterswijk’
- Beleidsnota ‘Aardkundige waarden in Winterswijk’
- Kerkenvisie Oost Achterhoek

Doelstellingen

Instandhouding en versterking culturele infrastructuur

Activiteiten

Cultuurnota 2024 (in begroting onder activiteit 'toekomstvisie voorzieningen')

We willen onze voorzieningen op het gebied van kunst & cultuur behouden en versterken. Voorbeelden zijn de bibliotheek, de schouwburg, de musea, het instituut voor kunst & cultuur Boogie Woogie en het amateurverenigingsleven. Ze vormen onze huidige lokale, culturele infrastructuur en zijn van artistieke, maatschappelijke, sociale en economische waarde.
Om onze voorzieningen in stand te kunnen houden, is passende huisvesting noodzakelijk. De komende jaren is naar verwachting onvoldoende geld beschikbaar voor grote investeringen in nieuwbouw. Daarom is geld gereserveerd voor

noodzakelijke reparaties en renovaties aan de panden van onder andere Boogie Woogie en Theater De Storm.

Kwaliteit (toelichting)

In februari heeft het college het uitvoeringsprogramma Cultuurnota 2025 - 2028 vastgesteld. Samen met onder andere culturele organisaties en verenigingen is hieraan gewerkt en zijn onder meer de volgende nieuwe activiteiten gerealiseerd:

- De Cultuurbus voor senioren, een project met Transit Oost en Boogie Woogie, heeft drie keer gereden met in totaal ruim zestig deelnemers.
- Ter versteviging van amateurkunstbeoefening is, na bijeenkomsten met betrokken partijen, het Convenant Amateurkunst Winterswijk gesloten.
- Vijftien Winterswijkse kunstenaars hebben hun atelier geopend voor publiek tijdens het Landelijk Atelierweekend.
- Er is een oproep uitgezet voor een creatieve ontmoetingsplek voor jongeren, deze is toegekend aan Stichting ‘t Kreil.
- De voorbereidingen voor het Cultuurcafé zijn gestart.
- Regionaal is het Cultuur- en Erfgoedakkoord gesloten en de kwartiermaker Cultuur en Erfgoed is in het najaar begonnen.

De aanvraag van Theater De Storm voor een beroep op de bestemmingsreserve Instandhouding voorzieningen is behandeld in de raadsvergadering van mei 2025. Er is een start gemaakt met de renovatie door in de zomer 2025 de trekkenwand in de Mondriaanzaal te vervangen. In september 2025 is ledverlichting geplaatst. In de zomer van 2026 en 2027 vindt de grootschalige renovatie plaats.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Conform planning.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

Inzetten op behoud en ontwikkeling van (fysiek) erfgoed

Activiteiten

Uitvoeringsagenda erfgoednota 'Wi-j doet 't samen'

We voeren ons erfgoedbeleid samen met de gemeenten Aalten en Oost Gelre uit.

Kwaliteit (toelichting)

In 2025 hebben wij samen met de gemeenten Aalten en Oost Gelre gewerkt aan de uitvoering van de erfgoednota ‘Wi-j doet ’t samen’. We kijken terug op een jaar waarin we belangrijke stappen hebben gezet voor de komende jaren.

Samenwerking Oost Achterhoek en beleid

In 2025 zijn twee belangrijke documenten vastgesteld in de drie gemeenten: de geactualiseerde beleidsnota Erfgoed Oost Achterhoek 2025 én de uitvoeringsagenda van de erfgoednota voor de periode 2025-2027.

Erfgoed en ruimtelijke ontwikkeling

Cultureel erfgoed speelt een steeds grotere rol bij ruimtelijke ontwikkelingen. Leegstaande boerderijen en kerken worden betrokken bij plannen voor wonen en nieuwe functies. Erfgoed helpt daarbij om de identiteit van gebieden te versterken.

Binnen het project De Verhalenfabriek zijn gebiedsbiografieën opgesteld. Hierin wordt gekeken naar erfgoed in brede zin, zoals archeologie, landschap, aardkundige waarden en biodiversiteit. Voor de buurtschappen is ongeveer 80% van de gebiedsbiografieën afgerond. Voor de kern Winterswijk zijn de eerste opdrachten gegeven. De werkzaamheden lopen door in 2026.

Uitvoering bestaand beleid

Het bestaande erfgoedbeleid is in 2025 voortgezet. We organiseerden informatiebijeenkomsten en keukentafelgesprekken over het verduurzamen van monumenten. Ook is de onderhoudssubsidieregeling voor gemeentelijke monumenten uitgevoerd. Daarnaast zijn er twee nieuwe delen in de erfgoedreeks verschenen en vond het educatieve evenement 'De Tijdreis door Winterswijk' plaats.

Regionale samenwerking

We namen actief deel aan het regionale Cultuur- en Erfgoedpact Achterhoek. In 2025 is een nieuw pact gesloten met de provincie Gelderland. Ook is een breder regionaal Cultuur- en Erfgoedakkoord ondertekend.

Tijdens het Transformatiefestival in Winterswijk is de intentieovereenkomst getekend met tien gemeenten in de regio, de provincie Gelderland en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed om aandacht te besteden aan de transformatie van erven in het buitengebied. Dit doen we samen met partners als LTO Noord. In 2025 is hiervoor een gezamenlijk actieplan uitgevoerd. Er vond een bestuurlijk overleg plaats waarin ook is vooruitgekeken naar de komende jaren. Binnen dit project is de samenwerking gestart met (jong) WCL Winterswijk en de Achterhoekse Boerderijenstichting.

De samenwerking in de regio is afgelopen jaar versterkt en erfgoed is zichtbaar verbonden aan ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen. Daarmee hebben we een goede basis gelegd voor de uitvoering in de periode 2025-2027.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

In samenwerking met de gemeenten Aalten en Oost Gelre hebben we de beleidsnota Oost Achterhoek met daarbij de uitvoeringsagenda vastgesteld.

Daarnaast hebben we een nieuw Cultuur- en Erfgoedpact Achterhoek gesloten met de provincie Gelderland en is het Cultuur- en Erfgoedakkoord ondertekend.

Samen met tien gemeenten in de regio, de provincie Gelderland en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed hebben we tijdens het Transformatiefestival in Winterswijk de intentieovereenkomst getekend, om aandacht te besteden aan de transformatie van erven in het buitengebied.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

Lokaal toereikend media-aanbod

Activiteiten

Vorming streekomroep

Gemeente Winterswijk heeft op dit moment een lokale publieke omroep: RTV Slingeland. Vanuit het Rijk is er het voornemen om per 2028 enkel nog te werken met streekomroepen per regio, in plaats van een lokale publieke omroep per gemeente. Voor de Achterhoek betekent dit dat er één streekomroep komt voor negen Achterhoekse gemeenten. Alle lokale publieke omroepen moeten dus fuseren tot één streekomroep.

Kwaliteit (toelichting)
Het stelsel, de financiering en de regelgeving rond lokale omroepen gaat de komende jaren fors op de schop. Dat heeft ook gevolgen voor de gemeente Winterswijk en RTV Slingeland. De zorgplicht en financiering van de omroep verschuiven van een gemeentelijke verantwoordelijkheid naar een verantwoordelijkheid van het Rijk. Lokale omroepen verdwijnen en hiervoor in de plaats komt er een streekomroep. Hiermee beoogt het Rijk een grote kwaliteitsimpuls te geven aan de omroepen. Met meer aandacht voor de journalistieke taak van media, waarbij professionele journalisten en vrijwilligers samenwerken in de streekomroep.
Ter voorbereiding hierop is RTV Slingeland sinds 2024 een samenwerking aangegaan met Regio8, in aanloop naar de vorming van één streekomroep voor de Achterhoek.
De Achterhoekse gemeenten hebben in februari 2025 samen een reactie gegeven op de internetconsultatie. Daarnaast hebben de gemeenten Aalten, Oost Gelre en Winterswijk in maart 2025 een aanvraag ingediend met het verzoek om de streek Achterhoek op te splitsen in twee streekomroepen. Dit verzoek is afgewezen. Dit betekent dat er definitief één streekomroep komt voor negen Achterhoekse gemeenten.
In september 2025 is een eenmalige, aanvullende subsidie toegekend, naar aanleiding van een in juni 2025 in de raad besproken motie over de lokale omroep. Deze subsidie heeft tot doel de financiële positie van RTV Slingeland te versterken, zodat over het jaar 2025 een positief financieel resultaat kan worden gerealiseerd.
In november 2025 is, naar aanleiding van de aangenomen motie in de begrotingsvergadering, een extern bureau een onderzoek gestart naar de vorming van de streekomroep in de Achterhoek. Dit onderzoek wordt begin 2026 afgerond.
Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)
De wetgeving is een jaar uitgesteld en gaat nu op 1 januari 2028 in.
Tijd (indicator)

Indicatoren

- Het huidige niveau van het culturele aanbod blijft in stand.

- Boogie Woogie en de Bibliotheek Oost-Achterhoek voldoen aan de normen van Kwaliteit in Beeld (certificeringskader bibliotheekwerk, cultuur en taal). De Museumfabriek en Villa Mondriaan zijn geregistreerde musea en voldoen aan de landelijke Museumnorm.
  De activiteiten uit de uitvoeringsagenda's zijn behaald.

Er is uitvoering gegeven aan verschillende uitvoeringsagenda’s, zoals die van de Cultuurnota, het Convenant Samenwerking Winterswijkse Musea, het Convenant Amateurkunst en het Cultuur- en Erfgoedakkoord Achterhoek.

Wat is het resultaat?

Samen met culturele partners is er gewerkt aan de uitvoeringsagenda behorende bij de Cultuurnota, het Convenant Samenwerking Winterswijkse Musea, het Convenant Amateurkunst en het Cultuur- en Erfgoedakkoord Achterhoek.
De culturele partners die samenwerken in het cultuurconvenant hebben in 2025 hun samenwerking verder vormgegeven.
Cultuur en erfgoed werken steeds meer samen met vrijetijdseconomie en onderwijs.

2.2 Sport

Ambitie

Sport moet voor iedereen betaalbaar en toegankelijk zijn. Sport levert een belangrijk aandeel aan de preventiedoelen. We stimuleren mensen die weinig tot niet actief zijn tot meer bewegen.
Relevante documenten:

- Sportnota
- Lokaal sportakkoord
- Regionaal sportakkoord

Doelstellingen

Het stimuleren van mensen tot (meer) beweging

Activiteiten

Uitvoeren activiteiten Achterhoek in Beweging en lokaal sportakkoord

Achterhoek in Beweging is een netwerk van mensen en organisaties die sport en bewegen inzetten voor een inclusieve samenleving en een gezonde en uitdagende leefomgeving.
Het lokale sportakkoord Samen actief in Winterswijk voeren we samen met onze sportverenigingen en maatschappelijke organisaties uit.

Kwaliteit (toelichting)

Samen met Achterhoek in Beweging stimuleren we sport, bewegen en een gezonde leefstijl onder de inwoners. Het motto daarbij is regionaal samenwerken en lokaal uitvoeren.
In het regionale Beweeg- en Sportakkoord zijn de ambities vastgelegd. In 2025 is ingezet op de thema's inclusie en diversiteit, vaardig bewegen, een vitaal en veilig sportklimaat, de maatschappelijke waarde van topsport en sport en preventie.
We hebben ons in 2025 gericht op de ambities in ons lokale sportakkoord Samen Actief in Winterswijk. Hierdoor is lokaal intensief verbinding gelegd tussen verschillende domeinen (sociaal domein, gezondheid, sport/cultuur, onderwijs en openbare ruimte). Sport is benut als preventiemiddel voor een gezonde en actieve leefstijl voor alle inwoners. In 2025 hebben onze buurtsportcoaches programma's en activiteiten georganiseerd voor de inwoners. Ook was er in 2025 de mogelijkheid om als initiatiefnemer subsidie aan te vragen voor een project dat betrekking heeft op één van de thema's van het sportakkoord, en inwoners stimuleert om in beweging te komen.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

In 2025 is er verder gewerkt aan de ambities.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

Sportvoorzieningen zijn toekomstbestendig en betaalbaar

Activiteiten

We hebben een duurzaam zwembad met een gezonde exploitatie

Wij zien het overdekte zwembad als een belangrijke voorziening voor onze inwoners. Daarom willen we graag een les-, doelgroepen- en sportbad voor Winterswijk behouden. We onderzoeken hoe we de voorziening ook op de lange termijn kunnen en willen behouden.

Kwaliteit (toelichting)
In de raadsvergadering van februari heeft de raad besloten budget beschikbaar te stellen voor een grondige renovatie van zwembad Jaspers. De renovatie van het zwembad startte op 12 mei 2025 en is volgens plan uitgevoerd. Zowel het gebouw, de baden als de installaties zijn onder handen genomen. In de voorjaarsvakantie van 2026 zijn de puntjes op de 'i' gezet.
Kwaliteit (indicator)
Tijd (toelichting)
Het wedstrijdbad is vanaf 6 oktober 2025 weer in gebruik. De officiële opening vond plaats op 23 november 2025, gelijktijdig met de oplevering van het recreatiebad.
Tijd (indicator)

We hebben een eerlijk en simpel financieringssysteem voor sportverenigingen

We werken aan een eerlijk en simpel financieringssysteem voor sportverenigingen.
Kwaliteit (toelichting)
Op 13 oktober 2025 is er een besluit genomen door het college, over het financieringssysteem en de bezuinigingen voor het onderdeel sport. Samen met sportverenigingen is breed gekeken naar bezuinigingsmogelijkheden. Hierbij hebben meerdere gesprekken plaatsgevonden en deze input is meegenomen. Ook zijn op 4 september 2025 de raads- en commissieleden en andere geïnteresseerden bijgepraat over het onderzoek, waarbij is gekeken naar de hele sportbegroting. Hierbij is rekening gehouden met het brede sportaanbod (binnen en buiten) dat Winterswijk rijk is, met al haar verschillende verenigingen, groot en klein. Belangrijk uitgangspunt was, dat de toegankelijkheid voor de breedtesport goed blijft.
Er zijn in 2025 ook aanvullende afspraken gemaakt over het eerder vervangen van kunstgrasvelden en de consequenties daarvan.
Er is besloten om per 1 januari 2027 een accommodatiebijdrage per lid in te voeren als sluitpost voor de bezuinigingen, omdat dit draagvlak heeft bij de verenigingen.
Kwaliteit (indicator)
Tijd (toelichting)
In het derde kwartaal van 2025 is onderzocht of er bespaard kan worden op schoonmaak- en onderhoudswerkzaamheden. Pas als deze besparing is gerealiseerd, wordt gekeken naar de accommodatiebijdrage.
Tijd (indicator)

Indicatoren

- Het aantal actieve sporters blijft op het niveau van 2024 (bron: waarstaatjegemeente.nl).

  57% van de inwoners geeft in 2024 aan wekelijkse te sporten; in 2022 was dit 52% (bron: waarstaatjegemeente.nl en gezondheidsmonitor jongvolwassenen 2024 - GGD Noord- en Oost-Gelderland).
  68% van de jongvolwassenen in Winterswijk sport minimaal twee keer per week (bron: gezondheidsmonitor jongvolwassenen 2024 - GGD Noord- en Oost-Gelderland).
- Het aantal maatschappelijke activiteiten bij sportverenigingen breidt zich uit.

Verenigingen zijn zich steeds meer bewust van het belang van maatschappelijke activiteiten. Dit wordt gestimuleerd door de buurtsportcoaches die ook bij verenigingen actief zijn en samen met hen activiteiten organiseren.
- Door het sportakkoord Winterswijk sluiten organisaties als onderwijs, zorg en bedrijfsleven zich aan bij activiteiten voor sport en bewegen in Winterswijk. In 2025 is er zes keer gebruikgemaakt van de subsidie lokaal sportakkoord voor een project dat inwoners stimuleert om in beweging te komen.

Wat is het resultaat?

Doel van dit programma is om sport betaalbaar en laagdrempelig te houden. Ook in 2025 hebben we hiervoor samengewerkt met veel partijen, zoals scholen. Actief Winterswijk was aanwezig in buurten en op scholen om vooral mensen te bereiken die niet uit zichzelf in actie komen.
Vanaf april 2025 is onze coördinator gezonde leefstijl actief met het organiseren van gezondheidsbevorderende activiteiten. Zo zijn bijvoorbeeld het Fit Festival en de Week van het Water georganiseerd. Er zijn voorbereidingen getroffen voor het inrichten van rookvrije zones en een leefstijlloket. Beide zijn inmiddels in 2026 gerealiseerd. Ook regionaal hebben we samengewerkt aan aansprekende beweegactiviteiten. Met deze activiteiten hebben we ongeveer 3.000 mensen bereikt.
In het kader van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA) zijn er, samen met het onderdeel Volksgezondheid, ketenaanpakken ontwikkeld die erop gericht zijn om mensen zo lang mogelijk gezond en actief te houden. Onder andere door sport en bewegen. Wij stimuleren dit door de inzet van buurtsportcoaches.

2.3 Inkomen en participatie

Ambitie

Wij zorgen ervoor dat iedereen kan meedoen in de samenleving. Werk en inkomen en een goed vangnet voor bestaanszekerheid zijn hiervoor belangrijk.
Winterswijk voelt zich verantwoordelijk voor de opvang van vluchtelingen en we bouwen mee aan een maatschappij waarin iedereen dezelfde kansen heeft. We dragen zorg voor een goede start van nieuwkomers.

Relevante documenten:
- Integrale verordening sociaal domein
- Samen aan het stuur
- Visie sociaal domein 'Wij Winterswijk'
- Beleidsplan Winterswijk armoedevrij 2040
- Beleidsnotitie Wet inburgering 2022

Doelstellingen

Nieuwkomers en statushouders moeten zo goed mogelijk inburgeren

Activiteiten

Monitoring nieuwe Wet inburgering

De gemeente Winterswijk heeft het inburgeringsproces binnen de wettelijke kaders ingericht. Halfjaarlijks monitoren en evalueren we de resultaten.
Kwaliteit (toelichting)
In 2025 is de uitvoering van de Wet inburgering 2021 uitgevoerd en gemonitord door de gemeente Winterswijk.
De monitoring vindt plaats op de volgende onderdelen:
- Brede intake: klanttevredenheid.

- Persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP): klanttevredenheid.
- Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP): draagt deze bij aan toeleiding naar de arbeidsmarkt?
- Financieel ontzorgen: is de gekozen werkwijze werkbaar en voorkomt het financiële problemen?
- Financiële zelfredzaamheid: leren nieuwkomers voldoende om financieel zelfredzaam te zijn/worden?
- Participatieverklaringstraject (PVT): draagt het programma voldoende bij aan participeren in Nederland of dienen thema's en/of de groepssamenstelling aangepast te worden?
- Maatschappelijke begeleiding: zijn er verbeterpunten, loopt het ergens spaak?
- Inburgeringstraject taalaanbieders: subregionaal op inhoud en regionaal op contractniveau.
- Participatieaanbod: is er voldoende aanbod, leidt het aanbod naar (vrijwilligers)werk, meedoen in de maatschappij?

De gemiddelde begeleiding van de inburgeraar kost meer tijd dan verwacht vanwege het relatief grote verzuimpercentage van inburgeraars. Diverse redenen waaronder stress, psychische problemen, cultuurverschillen en nieuwe leefomgeving met weinig vangnet en lange wachttijd bij gezinsherenigingsprocedures liggen hieraan ten grondslag. Dit leidt tot inkopen van extra lesuren bij taalaanbieders, wat financiële consequenties met zich meebrengt.
Om beter aan te sluiten op de doelgroep en uitval te verminderen, zijn in 2025 nieuwe leerroutes gestart, met name gericht op jongeren.
Het blijft een uitdaging om duale trajecten aan te bieden, waarbij inburgeraars naast onderwijs ook (parttime) werken. Hier zijn acties op ondernomen.
Eind 2025 is een subsidie van het Europees Sociaal Fonds (ESF) toegekend voor de pilot 'Vakgericht op weg naar werk in de Zelfredzaamheidsroute met behulp van leerlijnen'. Deze pilot start in 2026.
De training financiële zelfredzaamheid is geëvalueerd met deelnemers. Hoge tevredenheid en de wensen van deelnemers worden meegenomen naar volgende trajecten.
De doorstroom van statushouders uit de Hotel- en Accommodatieregeling (HAR), een tussenvoorziening, naar reguliere woningen, verloopt zeer moeizaam. Dit komt doordat er door renovatieprojecten weinig woningen beschikbaar zijn. Dit veroorzaakt onvrede onder de bewoners.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

In heel 2025 vindt monitoring plaats. Doorlopend wordt de balans opgemaakt en worden processen indien nodig bijgestuurd.

Tijd (indicator)

Opvang Oekraïners

Er is een gemeentelijke opvanglocatie ingericht voor vluchtelingen uit Oekraïne.

Kwaliteit (toelichting)
Er worden in de gemeentelijke opvanglocatie maximaal 175 Oekraïense ontheemden opgevangen. Daarnaast wordt bij particulieren nog een aantal ontheemden opgevangen. De structurele situatie maakt dat we de opvang voor langere tijd goed hebben georganiseerd. Op de locatie is veel aandacht voor optimalisatie van facilitaire zaken, zorg en veiligheid, evenals voor de contacten met bewoners. Het is een rustige locatie en bewoners zijn positief over de opvanglocatie.
De huidige Richtlijn Tijdelijke Bescherming Oekraïne loopt tot 4 maart 2027. Dit is nog een relatief korte periode en er is veel behoefte aan informatie over hoe verder na deze periode. Op dit moment is dit vanuit het Rijk nog niet bekend.
Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)
De opvanglocatie is voor langere tijd beschikbaar, op dit moment tot maximaal vijf jaar vanaf september 2024.
Tijd (indicator)

Doelstellingen

Voorkomen en bestrijden van armoede en schulden

Activiteiten

Meedoenregeling voor volwassenen

In 2023 zijn we gestart met de meedoenregeling voor volwassenen. In het kader van die regeling krijgen volwassenen met een laag inkomen jaarlijks een bedrag van € 150, waarmee ze kunnen deelnemen aan de maatschappij. Bijvoorbeeld in de vorm van deelname aan cultuur of sport.
Kwaliteit (toelichting)
In 2023 is de regeling voor volwassenen gestart. Het bereik was nog niet wat we ervan hadden verwacht. In 2024 is nader onderzocht hoe de doelgroep beter bereikt kan worden. De resultaten van dit onderzoek zijn in het vierde kwartaal van 2024 bekend en zijn in 2025 verder uitgewerkt. Belangrijke oorzaak van het niet-gebruik is dat kosten worden voorgeschoten. Inmiddels heeft de raad besloten dat kosten met ingang van 2026 niet meer voorgeschoten hoeven te worden, net zoals dat voor de kindregelingen geldt. We monitoren of deze maatregel gaat werken.
Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)
Uitwerking van de maatregelen zijn opgenomen in het beleidsplan armoede.
Tijd (indicator)

Evalueren bewindvoering en indien nodig bijstellen werkwijze

Bewindvoering is een onderdeel van de schuldhulpverlening waarmee veel kosten (bijzondere bijstand) zijn gemoeid. We onderzoeken op welke wijze we beter invloed kunnen uitoefenen op het al dan niet onder bewind stellen van inwoners.

Kwaliteit (toelichting)
Bewindvoering is een onderdeel van de schuldhulpverlening. Vanaf 2021 bestaat de mogelijkheid voor gemeenten gebruik te maken van het Adviesrecht gemeenten bij schuldenbewind. Hierbij mogen we als gemeente de rechter adviseren of een inwoner het beste geholpen is met voortzetting van het bewind, of dat volstaan kan worden met een lichtere vorm van ondersteuning. Wij onderzoeken op welke wijze wij van dit adviesrecht gebruik kunnen maken en welke procedures en samenwerkingen met de rechtbanken en bewindvoerders dienen te worden opgezet. In de uitvoeringsagenda sociaal domein is de uitstroom vanuit bewindvoering en het beperken van de instroom als activiteit opgenomen.
Kwaliteit (indicator)
Tijd (toelichting)
Dit vraagstuk dient met meerdere gemeenten te worden opgepakt en onderzocht. Dit wordt regionaal besproken en afgestemd.
Tijd (indicator)

Meedoenregeling kinderen
In het kader van het gemeentelijk minimabeleid is er een aantal meedoenregelingen voor kinderen.
Kwaliteit (toelichting)
De kindregelingen zijn geëvalueerd. Er is onderzocht of ze nog voldoende bijdragen aan het doel waarvoor ze in het leven zijn geroepen: het meedoen van kinderen aan de samenleving en het daardoor verkleinen van sociale achterstanden. Uit de evaluatie blijkt dat de kindregelingen in grote lijnen voldoen. Binnen de bestaande kaders zijn in het nieuwe beleid andere accenten gelegd, zodat de regelingen beter aansluiten bij de hedendaagse praktijk van opgroeiende kinderen. De belangrijkste accenten zijn:

- Een computer/laptop per middelbare scholier in plaats van per huishouden.
- De budgetten voor schoolkosten en sociaal-culturele kosten worden samengevoegd, zodat er meer keuzemogelijkheden zijn voor ouders en kinderen. Ook wordt er een splitsing gemaakt in deze budgetten voor de leeftijden 0 tot 4 jaar, 4 tot 12 jaar en 12 tot 18 jaar. Zodat de hoogte van de budgetten 'meegroeien' met de leeftijd van de kinderen.

Kwaliteit (indicator)
Tijd (toelichting)
Dit is een continu proces.
Tijd (indicator)

Beleidsplan Armoedevrij Winterswijk
We stellen in samenwerking met de gemeenschap en belanghebbende partijen, waaronder het Platform Armoedevrij Winterswijk, een plan op ter realisatie van de doelstelling Winterswijk armoedevrij.
Kwaliteit (toelichting)
Tijdens de begrotingsbehandeling van eind 2023 is het amendement over het Beleidsplan Armoedevrij Winterswijk aangenomen. Naar aanleiding hiervan is een concreet plan opgesteld ter realisatie van de doelstelling Winterswijk Armoedevrij 2040. Het plan dient als leidraad voor de acties en interventies die bijdragen aan het bereiken van de armoedevrije status in 2040. Het beleidsplan is vastgesteld door de

raad. Om de doelen te realiseren, zijn activiteiten geformuleerd. Deze zijn in het uitvoeringsplan Visie sociaal domein opgenomen.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Uitvoering is een continu proces.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

We ondersteunen inwoners naar regulier werk of zinvolle dagbesteding

Activiteiten

Stabilisering van het aantal bijstandsgerechtigden

We blijven streven naar een stabilisering van het bijstandsbestand. Werkleerbedrijf Fijnder zet hiervoor diverse instrumenten in, zoals om- of bijscholing, (gedeeltelijk) werk, arbeidsmatige dagbesteding en vrijwilligerswerk. Waar nodig wordt een loonkostensubsidie verstrekt aan de werkgever en/of wordt een 'jobcoach' ingezet.

Kwaliteit (toelichting)

De verwachting was dat de instroom van het aantal bijstandsgerechtigden in 2025 en verder zou stijgen. In 2025 werd rekening gehouden met een stijging van 1,4%. Dit werd door het Dagelijks Bestuur van Fijnder als realistisch beschouwd.
Tegen de verwachting in is het aantal bijstandsgerechtigden gedaald met 5,8%.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Het beheersen van het bestandsvolume van bijstandsgerechtigden is een continu proces.

Tijd (indicator)

Indicatoren

- Het aantal bijstandsgerechtigden blijft op het niveau van 2022:

  Het aantal bijstandsgerechtigden is in 2025 met 5,8% gedaald ten opzichte van 2024, van 568 naar 535.

- We komen uit met het rijksbudget voor het betalen van bijstandsuitkeringen:

  In 2025 zijn we uitgekomen met het rijksbudget.

Wat is het resultaat?

- Doel van dit programma is om zoveel mogelijk mensen naar werk en (financiële) onafhankelijkheid te begeleiden. Fijnder heeft hiervoor een divers aanbod ontwikkeld, passend bij wat de inwoner nodig heeft om stappen richting werk te zetten.

- Het aantal bijstandsgerechtigden is met 5,8% gedaald ten opzichte van 2024.

- In 2025 zijn het beleidsplan armoede en de bijbehorende uitvoeringsagenda vastgesteld.

- Mensen met een laag inkomen ondersteunen we met speciale regelingen. Met dit minimabeleid kunnen volwassenen en hun kinderen blijven meedoen in de samenleving.

2.4 Educatie

Ambitie

Onderwijs is essentieel voor iedereen. Daarom werken we, samen met onderwijs en verenigingen, aan gelijke kansen. We bouwen onderwijsvoorzieningen conform het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP). Duurzaam, met goede ventilatie en groene schoolpleinen.
Relevante documenten:

- Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2021-2037.
- Beleidsnotitie Voor- en vroegschoolse educatie.

Doelstellingen

Onderwijshuisvesting wordt uitgevoerd conform het Integraal Huisvestingsplan

Activiteiten

Uitvoeren Integraal Huisvestingsplan (IHP) scholen

Onderwijs, kinderopvang, belangenverenigingen en gemeente voeren het Integraal Huisvestingsplan (IHP) 2021-2037 uit. We starten met de school in het Woold. De ontwikkeling van andere scholen uit fase 1 schuiven we voorlopig door tot na de begrotingsperiode van 2024-2027.

Kwaliteit (toelichting)

*V*oor de realisatie van een schoolgebouw ten behoeve van het buurtschapsonderwijs (Woold) is inmiddels een half jaar een projectleider aan de slag. Daarmee komt de nieuwe school stap voor stap dichterbij. Vrije school De Esch heeft de benodigde onderzoeken in gang gezet en een subsidie voor de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed (DUMAVA) toegekend gekregen.
De raad heeft in de motie van 26 juni 2025 verzocht om een actualisatie van de financiële ramingen van het IHP. Daarvoor heeft bureau MOOZ een geactualiseerde leerlingenprognose opgesteld. Deze laat een positieve ontwikkeling zien met over het algemeen stijgende leerlingenaantallen, die ook op de langere termijn relatief stabiel blijven. Inmiddels heeft de raad bij de begrotingsbehandeling de temporisering van fase 1 van het uitvoeringsprogramma van het IHP gemeente Winterswijk 2021-2037 herroepen. Tegelijkertijd heeft de raad besloten prioriteit toe te willen kennen aan vernieuwing van onderwijshuisvesting. Ook heeft de raad voor dit doel een bestemmingsreserve op laten nemen in de meerjarenbegroting. Samen met het onderwijsveld, ketenpartners en stakeholders wordt de actualisatie verder uitgewerkt.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Loopt conform planning.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

We bevorderen kansengelijkheid

Activiteiten

Aanpak laaggeletterdheid

De rijksoverheid heeft als doel laaggeletterdheid terug te dringen.

Kwaliteit (toelichting)
In de Achterhoek kan iedere volwassene die ondersteuning kan gebruiken bij basisvaardigheden en moeite heeft met lezen, schrijven en/of rekenen, een passend leertraject volgen. Het verbeteren van de basisvaardigheden (taal, rekenen en werken met digitale apparaten) draagt bij aan een betere gezondheid, een betere arbeidsmarktpositie en financiële zelfredzaamheid.

De afgelopen jaren is geïnvesteerd in een infrastructuur en samenwerking om de doelgroep, met name mensen met Nederlands als eerste taal, te bereiken. Ook in 2025 was onze inzet gericht op het behouden en verder ontwikkelen hiervan.
Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)
In 2025 hebben we de regionale aanpak basisvaardigheden (voorheen het regioplan laaggeletterdheid) voor 2025 en 2026 geactualiseerd.
Tijd (indicator)

Inzet NPO-middelen
We verstrekken middelen van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) voor de ontwikkeling van het onderwijs, en om achterstanden in het onderwijs weg te werken.
Kwaliteit (toelichting)
In het kader van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) zijn in de periode september 2022 tot en met juli 2025 de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Het leesaanbod is op alle scholen versterkt door middel van lessen en workshops vanuit de bibliotheek.
- Activiteiten voor sociale en emotionele ontwikkeling van tieners door middel van cultuureducatie. Dit is aangeboden op alle drie middelbare scholen in Winterswijk en afgestemd op de behoefte van de leerlingen op de betreffende scholen.
- De buitenruimtes bij de middelbare scholen zijn verbeterd. Hierdoor zijn er mogelijkheden gecreëerd voor sport, cultuur en educatie in de buitenruimte.
- De middelbare scholen kochten ieder jaar voorstellingen met een onderliggende boodschap in. Het ging daarbij om een maatschappelijk thema dat aansluit bij de beleveniswereld van de leerlingen.
- Vanaf mei 2023 is de verlengde schooldag voor het basisonderwijs in Winterswijk uitgebreid met extra leesaanbod, onder begeleiding van een consulent van de bibliotheek. Dit om de kinderen een extra steuntje in de rug te geven op het gebied van leesvaardigheid en digitale vaardigheden.
- Als gemeente ontvingen we een tijdelijke specifieke uitkering gericht op versterking van de bibliotheek. Dit komt doordat we in Winterswijk 'hoog scoren' op onderwijsachterstanden en op laaggeletterdheid. Er is hierbij een cofinanciering vanuit de gemeentelijke NPO-middelen. Van die extra NPO-middelen heeft de bibliotheek het aanbod voor kinderen en jongeren de afgelopen jaren uitgebreid. Het programma bij de bibliotheek is gestart in 2024.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)
De middelen zijn tijdelijk en inmiddels volledig besteed in 2025.

Tijd (indicator)

Indicatoren

- Het aantal mensen dat deelneemt aan alfabetiseringstrajecten stijgt ten opzichte van 2024.

  Formele trajecten: 94 (in 2024: 70).

  Trajecten digitale vaardigheden: 90 trajecten (in 2025: 76).

- De voortgang van de (ver)bouw van scholen gaat volgens planning van de eerste fase van het Integraal Huisvestingsplan (IHP).

- De raad heeft in juni 2025 besloten de temporisering van het IHP op te heffen. De planning wordt geactualiseerd.

- De voorbereidingen voor de buurtschapsschool in het Woold en Vrije Basisschool De Esch zijn gestart.

Wat is het resultaat?

Met dit programma willen we kinderen zoveel mogelijk gelijke kansen bieden. Daarvoor zetten we Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) in. Het bereik van dit aanbod is goed, maar nog niet optimaal. Nog niet alle ouders maken er gebruik van. Gelijke kansen bieden we ook door de bouw van nieuwe scholen waar wordt gewerkt volgens het principe van het Integraal Kindcentrum (IKC). Er is gestart met de voorbereidingen voor een schoolgebouw voor buurtschapsonderwijs (Woold). Ook Vrije Basisschool De Esch is bezig met de voorbereidingen voor de verbouwing.
Nu het Integraal Huisvestingsplan (IHP) niet meer is getemporiseerd, wordt samen met het onderwijsveld, ketenpartners en stakeholders de actualisatie verder uitgewerkt.

Financiële onderbouwing programma 2

Baten en Lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2025	Rekening 2025	VerschilJR2025
Baten			
2.1 Cultuur			
5.5 Cultureel erfgoed	77	53	-24
5.6 Media	104	62	-42
Totaal 2.1 Cultuur	181	114	-66
2.2 Sport			
5.1 Sportbeleid en activering	309	317	8
5.2 Sportaccommodaties	932	888	-44
Totaal 2.2 Sport	1.241	1.205	-36
2.3 Inkomen en participatie			
6.3 Inkomensregelingen	10.387	10.728	342
6.4 WSW en beschut werk	6.660	5.395	-1.265
6.5 Arbeidsparticipatie	465	414	-51
Totaal 2.3 Inkomen en participatie	17.511	16.537	-974
2.4 Educatie			
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.623	1.316	-306
Totaal Baten	20.555	19.173	-1.382
Lasten			
2.1 Cultuur			
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	2.514	2.609	94
5.4 Musea	218	215	-4
5.5 Cultureel erfgoed	548	486	-63
5.6 Media	743	704	-39
Totaal 2.1 Cultuur	4.024	4.013	-11
2.2 Sport			
5.1 Sportbeleid en activering	2.591	2.607	16
5.2 Sportaccommodaties	2.735	2.678	-57
Totaal 2.2 Sport	5.326	5.285	-41
2.3 Inkomen en participatie			
6.3 Inkomensregelingen	18.670	18.650	-19
6.4 WSW en beschut werk	9.796	8.550	-1.246
6.5 Arbeidsparticipatie	1.250	1.002	-248
Totaal 2.3 Inkomen en participatie	29.716	28.202	-1.514
2.4 Educatie			
4.2 Onderwijshuisvesting	1.602	1.592	-9
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.686	2.375	-312
Totaal 2.4 Educatie	4.288	3.967	-321
Totaal Lasten	43.353	41.467	-1.886
Gerealiseerd resultaat	-22.798	-22.294	504

Cultuur

Van de specifieke uitkering (SPUK) lokale bibliotheekvoorzieningen is in 2025 van het beschikbare Rijksbudget een bedrag van € 42.000 niet besteed. Dit bedrag is overgeboekt naar de post Vooruitontvangen zodat de gelden voor 2026 beschikbaar blijven. Hiermee is het nadelige saldo aan de batenkant grotendeels verklaard.

Sport

De verschillen aan de baten- en lastenkant zijn < € 50.000.

Inkomen en participatie

Het nadeel aan de batenkant van € 974.000 wordt grotendeels als volgt verklaard:

• Hogere baten Rijksbudget Algemene Bijstand (BUIG-budget)	€ 556.000 V
• Lagere baten specifieke uitkering Inburgeringsvoorzieningen	€ 451.000 N
• Lagere baten Hulp aan Oekraïners	€ 902.000 N
• Hogere baten detacheringsopbrengsten Sw-medewerkers	€ 85.000 V
• Lagere baten Bijstandsverlening zelfstandigen	€ 213.000 N

Het definitieve BUIG-budget voor 2025 is door het Rijk € 556.000 hoger vastgesteld. Het beschikbare budget voor de inburgeringsvoorzieningen is in 2025 niet volledig gebruikt. De niet bestede middelen zijn overgeboekt naar de post Vooruitontvangen zodat deze middelen beschikbaar blijven in 2026.
De niet bestede Rijksmiddelen voor de hulp aan Oekraïners zijn overgeboekt naar de post Vooruitontvangen. Op het moment dat wij in 2026 de vaststellingsbeschikking over 2025 ontvangen vallen deze middelen naar verwachting volledig vrij.
De detacheringsopbrengsten van de Sw-medewerkers zijn over 2025 hoger uitgevallen.
Het Rijk heeft de afrekening over 2024 voor de Bijstandsverlening zelfstandigen aangeleverd. Dit bedrag stond bij Fijnder en Fijnder heeft het volledige bedrag aan ons overgemaakt (zie ook toelichting bij de lastenkant).
Het voordeel aan de lastenkant van € 1.514.000 wordt grotendeels als volgt verklaard:

• Lagere lasten Inburgeringsvoorzieningen	€ 451.000 V
• Hogere lasten personeelskosten Sw-medewerkers	€ 118.000 N
• Lagere lasten Hulp aan Oekraïners	€ 902.000 V
• Lagere lasten tijdelijke huisvesting statushouders (HAR)	€ 121.000 V

• Lagere lasten meedoenregeling volwassenen	€ 55.000 V
• Hogere lasten bijzondere bijstand	€ 193.000 N
• Lagere lasten Bijstandsverlening zelfstandigen	€ 213.000 V
• Hogere lasten Algemene Bijstand (BUIG-budget)	€ 169.000 N

Het beschikbare budget voor de inburgeringsvoorzieningen is in 2025 niet volledig gebruikt. De niet bestede middelen zijn overgeboekt naar de post Vooruitontvangen zodat deze middelen beschikbaar blijven in 2026 (zie ook de toelichting aan de batenkant).
Door CAO-ontwikkelingen zijn de salariskosten van de Sw-medewerkers hoger uitgevallen.
Het beschikbaar gestelde Rijksbudget voor de hulp aan Oekraïners is in 2025 niet volledig benut (zie verder de toelichting van de batenkant).
De lasten voor de tijdelijke huisvesting statushouders (HAR) lopen over een langere periode. De niet bestede middelen worden meegenomen naar 2026.
In 2025 is er minder beroep gedaan op de meedoenregeling volwassenen.
De lasten Bijzonder bijstand (incl. collectieve zorgverzekering en kindregelingen) zijn in 2025 hoger uitgevallen.
Het Rijk heeft de afrekening over 2024 voor de Bijstandsverlening zelfstandigen aangeleverd. Dit bedrag stond bij Fijnder en Fijnder heeft het volledige bedrag aan ons overgemaakt (zie ook de toelichting aan de batenkant).
Het Rijk heeft het BUIG-budget eind 2025 fors hoger vastgesteld (zie ook toelichting aan de batenkant). Wij hebben deze verhoging helaas niet meer mee kunnen nemen bij de 2e prognose 2025. Per saldo (verhoging Rijksbudget -/- hogere lasten) is er een voordeel van € 363.000.

Educatie

Het nadeel aan de batenkant van € 306.000 wordt grotendeels als volgt verklaard:

• Lagere baten Onderwijsachterstandenbeleid	€ 281.0000 N
• Lagere baten Nationaal Programma Onderwijs	€ 31.000 N

Beide posten betreffen een specifieke uitkering (SPUK) van het Rijk. In 2025 zijn niet alle beschikbare middelen benut. De niet bestede middelen zijn overgeboekt naar de post Vooruitontvangen zodat de middelen beschikbaar blijven in 2026.
Het voordeel aan de lastenkant van € 321.000 wordt grotendeels als volgt verklaard:

• Lagere lasten Onderwijsachterstandenbeleid	€ 281.0000 N
• Lagere lasten Nationaal Programma Onderwijs	€ 31.000 N

Beide posten betreffen een specifieke uitkering (SPUK) van het Rijk. In 2025 zijn niet alle beschikbare middelen benut. De restantbudgetten worden overgeheveld naar 2026 zodat de budgetten beschikbaar blijven in 2026 (zie ook toelichting bij de baten).

Onttrekkingen en toevoegingen reserves

In dit programma zijn geen mutaties in de reserves geweest.

Programma 3 Wonen en werken in Winterswijk

Inleiding

Openbare ruimte, klimaat, water en milieu, gebiedsontwikkeling en wonen
Het programma 'Wonen en werken in Winterswijk' gaat aan de hand van vijf beleidsvelden in op alles wat we doen om onze inwoners een omgeving te bieden waar ze gezond, veilig en duurzaam kunnen wonen, werken, ondernemen en recreëren. Hieronder worden de beleidsvelden besproken.
Openbare ruimte
Het beleidsveld openbare ruimte behandelt de ambities van de openbare ruimte. Een gezonde leefomgeving met een goede infrastructuur, duurzaamheid en sociale cohesie is belangrijk. Ook biodiversiteit en de uitvoering van het visiedocument Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten (BOSS) is een belangrijk thema.
Klimaat, water en milieu
Naast de zorg voor een schone en veilige leefomgeving is het uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie een belangrijk speerpunt.
Duurzaamheid en milieu
Het beleidsveld duurzaamheid en milieu gaat over het beschermen en behouden van de huidige kwaliteit op het gebied van klimaat, biodiversiteit, cultuurhistorisch erfgoed en natuurlijke voorraden.

Gebiedsontwikkeling en wonen
Het beleidsveld gebiedsontwikkeling is gericht op de realisatie of ontwikkeling van plannen. Dit zijn plannen die met een projectmatige aanpak worden uitgevoerd. Het buitengebied is een belangrijke parel van Winterswijk. Het unieke karakter staat onder druk en we moeten inzetten op een gebiedsgerichte aanpak.
Daarnaast is een visieontwikkeling op wonen een belangrijk speerpunt. We bieden ruimte voor woningen waar in Winterswijk behoefte aan is. Projecten die betrekking hebben op nieuwbouw, of de invulling van een gebied met een hooggewaardeerde leefbaarheid. Meer concreet: er wordt onder andere een aantal mooie plannen (door)ontwikkeld en/of uitgevoerd. Denk bijvoorbeeld aan de woningbouw op de Rikker en aan de Narcisstraat, Kloetenseweg en op de Ribeslocatie.
Economie en lobby
We koesteren de diversiteit aan Winterswijkse bedrijven en maken een visie op het soort bedrijven waar we ons in de toekomst op willen richten. Bedrijvigheid en nabije werkgelegenheid zijn van vitaal belang voor de leefbaarheid en aantrekkingskracht van Winterswijk. Er moet voldoende ruimte zijn voor deze ontwikkeling.

Ook de vrijetijdseconomie is een belangrijke sector. Daarnaast behouden we de komende jaren de duurzame relaties met samenwerkingspartners in de regio en over de grens. We dragen Winterswijk als merk uit, binnen én buiten Nederland.

3.1 Openbare ruimte

Ambitie

Winterswijk heeft een uniek landschap met veel bijzondere planten en dieren. Om dit te behouden leggen we veel nadruk op de bescherming en verbetering van biodiversiteit. Wij vinden een veilige, gezonde leefomgeving met een goede infrastructuur, duurzaamheid en sociale cohesie belangrijk. Die gemeente maken we samen. De betrokkenheid en saamhorigheid van mensen bij hun wijk, buurtschap of dorp vinden we daarin cruciaal. We creëren voor iedereen een waardevolle leefomgeving die schoon, heel en veilig is. Bereikbaarheid en verkeersveiligheid vinden we van groot belang; elke Winterswijker - jong of oud, voetganger, fietser of automobilist - moet zich veilig kunnen voelen en bewegen.
We houden het centrum aantrekkelijk voor inwoners en bezoekers.
We stimuleren wijkkracht door het realiseren van een laagdrempelige ingang bij de gemeente voor vragen op alle domeinen.
Relevante documenten:

- Groenstructuurplan Winterswijk
- Omgevingsvisie buitengebied
- Beleidsvisie landschap en biodiversiteit

Doelstellingen

De gemeente zorgt voor een laagdrempelig aanspreekpunt voor vragen van inwoners en stakeholders in een specifiek gebied

Activiteiten

Pilot wijkaanpak en wijkregie

In februari 2023 is de wijkregisseur gestart met de pilot Wijkaanpak Winterswijk-Oost om in beeld te brengen wat er leeft aan initiatieven. In 2023 is er geïnvesteerd in het bouwen van een netwerk en is er gewerkt aan een wijkanalyse. Deze wijkanalyse kent een zestal thema’s en is in januari 2024 in het college vastgesteld. In het voorjaar van 2024 bracht een streekproefsgewijze wijkenquête een top drie van thema’s aan het licht. Voor de zomer van 2024 ontvingen 2.600 huishoudens een uitnodiging voor een informatiemarkt in de wijk. Voorafgaand aan en tijdens deze goedbezochte informatiemarkt konden inwoners zich aanmelden voor een werkgroep. Vanaf de herfst van 2024 ging de werkgroep aan de slag met deze top drie: veiligheid, gezondheid en groen & speelvoorzieningen. Het uiteindelijke doel: het formuleren van doelstellingen voor Winterswijk-Oost, plus een daaraan gekoppeld uitvoeringsprogramma.

Kwaliteit (toelichting)

Winterswijk werkt aan een veilige en gezonde leefomgeving met aandacht voor infrastructuur, duurzaamheid en sociale cohesie. Dit doen we samen met inwoners en partners.
De pilot Wijkaanpak Winterswijk-Oost, inclusief een advies over de wijkregie, wordt in 2026 afgerond. De uitkomsten worden vastgelegd in een plan met concrete doelen en wijkactiviteiten.
In 2024 is een motie aangenomen om op basis van deze pilot te komen tot een wijkaanpak voor heel Winterswijk.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)
De planning voor het opstellen van een plan voor Winterswijk-Oost en een integrale wijkaanpak voor heel Winterswijk is, als gevolg van capaciteitsgebrek, niet gehaald. In 2026 ronden wij de pilot Winterswijk-Oost af en brengen wij een advies uit over de inrichting en positionering van wijkregie binnen de gemeente Winterswijk. Dit doen we in samenhang met het programma Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten (BOSS).
Op basis van deze pilot en ervaringen van andere gemeenten, werken wij toe naar een effectieve wijkaanpak. Hiervoor huren wij aanvullende capaciteit in.
Tijd (indicator)

Doelstellingen

Elke inwoner moet zich veilig voelen en veilig kunnen bewegen door het verkeer

Activiteiten

Mobiliteitsprogramma met uitvoeringsagenda

Het huidige gemeentelijke verkeersstructuurplan dateert uit 2010. Huidige maar ook nieuwe ontwikkelingen vragen om een nieuw verkeersstructuurplan. Daarom werken we aan een nieuw mobiliteitsprogramma met uitvoeringsagenda.
Kwaliteit (toelichting)
Het doel was een actueel mobiliteitsprogramma op te leveren, met als onderdeel een meerjarenuitvoeringsagenda. Het mobiliteitsprogramma zou een een proactieve, dynamische insteek krijgen, met een grote nadruk op verkeersveiligheid. Als onderdeel van het mobiliteitsprogramma is in 2022 parallel een risicoanalyse verkeersveiligheid opgesteld, om daarmee aan te sluiten bij het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 van het Rijk. In 2025 is deze geactualiseerd. Om de raad inspraak te geven, is eerst Mobiliteitsplan Deel A met een visie opgesteld en aangenomen. Vervolgens is Mobiliteitsplan deel B opgesteld, met doelen, netwerken en een algemene mobiliteitsagenda. Als dit plan wordt aangenomen, worden beide plannen (deel A en B) samengevoegd tot het mobiliteitsprogramma. Het uitvoeringsplan mobiliteit dat onder het mobiliteitsprogramma valt, volgt in 2026.
Kwaliteit (indicator)
Tijd (toelichting)
Het mobiliteitsplan deel A is voor de zomer door de raad vastgesteld. In november 2025 is er een informatiebijeenkomst geweest voor het mobiliteitsplan deel B. Dit plan is in januari 2026 voorgelegd aan en vastgesteld door de raad. Het uitvoeringsplan mobiliteit wordt in 2026 opgeleverd.
Tijd (indicator)

Herinrichting Groenloseweg

De Groenloseweg wordt heringericht naar een GOW30-weg, met meer bomen en planten. Daarnaast worden er klimaatadaptieve voorzieningen aangelegd, zoals waterpasserende bestrating en ruimte waar het regenwater de grond in kan zakken.
Kwaliteit (toelichting)
Op een aantal plaatsen is geconstateerd dat het asfalt rafelt en loslaat. De aannemer doet onderzoek naar de oorzaak .

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)
Na de oplevering van de Groenloseweg in november, is in januari geconstateerd dat het asfalt op een aantal plaatsen rafelt en loslaat. De benodigde herstelwerkzaamheden worden door de aannemer in 2026, voor zover mogelijk, gecombineerd met een aantal aanpassingsmaatregelen van de Groenloseweg (evaluatierapport).
Tijd (indicator)

Doelstellingen

Het creëren van een gezond leefklimaat

Activiteiten

Dienstverleningsovereenkomst ROVA

Het overgrote deel van de reguliere onderhoudstaken in de openbare ruimte heeft de gemeente Winterswijk belegd bij ROVA. Afspraken hierover zijn vastgelegd in de Dienstverleningsovereenkomst (DVO). Uitgangspunt is om het merendeel van de werkzaamheden op kwaliteitsgestuurde wijze uit te voeren, conform de standaardkwaliteitsniveaus van het Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek (CROW). Deze niveaus lopen van A+ (zeer hoog beeldkwaliteitsniveau) tot D (zeer laag beeldkwaliteitsniveau). In nagenoeg de hele gemeente Winterswijk is niveau A van toepassing. Alleen voor onkruidbestrijding op verharding geldt niveau B, met uitzondering van het centrum en de begraafplaatsen.
Kwaliteit (toelichting)
In 2025 is het traject open begroting afgerond. Dat wil zeggen dat ROVA de hele dienstverlening op het gebied van Beheer Buitenruimte (BBR) heeft doorgerekend in het ‘verrekenmodel’. Dit is een financieel jaaroverzicht van de uit te voeren dienstverlening, waarbij de kosten per onderhoudstaak inzichtelijk zijn gemaakt. Uit deze open calculatie is gebleken dat ROVA op de BBR-dienstverlening voor Winterswijk een structureel financieel tekort heeft. Om dit tekort in te lopen, is voor de jaren 2026 tot en met 2030 een ingroeimodel voorgesteld dat bij integrale behandeling van de meerjarenbegroting 2026-2029 door de raad is vastgesteld. Parallel aan het traject open begroting loopt een verbeterproces. De gemeente en ROVA zijn in dit proces tot nieuwe uitgangspunten gekomen die vertaald moeten worden naar praktisch toepasbare instrumenten. Oftewel een ‘toolkit’ die de gemeente beter in staat stelt om te sturen op resultaten en kosten. Dit proces loopt door in 2026.
Het financiële tekort op de BBR-dienstverlening is uitdagend. Dit wordt versterkt door de structurele bezuiniging van € 136.000, die met ingang van 2025 is ingeboekt. Het doorvoeren van een beeldkwaliteitsverlaging van A naar B bleek onvoldoende potentie te hebben. Daarom is in 2025 gekozen voor een incidentele invulling van de bezuiniging. Voor 2026 en verder wordt een zorgvuldig proces doorlopen om tot een structurele invulling te komen. De bezuiniging raakt aan de BBR-dienstverlening van ROVA en mogelijk aan bestaande kwaliteitsafspraken. Deze afspraken staan ook onder druk door veranderende weersomstandigheden, zoals warme en vochtige zomermaanden én weersextremen. Zo werd Winterswijk in juli 2025 getroffen door een valwind met forse schade aan ons coulisselandschap.
Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)
Het uitvoering geven aan de dienstverleningsovereenkomst is een doorlopend proces dat we structureel toetsen. De dienstverleningsovereenkomst wordt in 2026 getekend. De afspraken met betrekking tot de externe schouw gelden vanaf januari 2026.
Tijd (indicator)

Visiedocument BOSS (Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten in de openbare ruimte)
In 2024 is de visie Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten (BOSS) vastgesteld. Het visiedocument schetst een langetermijnvisie en uitgangspunten voor bewegen, ontmoeten, spelen en sporten voor de bebouwde kom van Winterswijk tot 2040. De visie zet in op een toekomstbestendig netwerk van aantrekkelijke en uitdagende (speel)plekken voor kinderen en routes voor alle leeftijden. Er wordt nu gewerkt aan een BOSS-vriendelijke ruimte voor iedereen.
Kwaliteit (toelichting)
In 2025 is er door de raad geld beschikbaar gesteld vanuit de bestemmingsreserve instandhouding voorzieningen voor het uitvoeringsprogramma vervangings- en beheerplan voor gemeentelijke speeltoestellen.
We zijn direct gestart, maar de werkzaamheden zijn nog niet gereed. Het proces van participatie, voorbereiding, aanbesteding en levertijden waren langer dan vooraf verwacht.
Ook speeltuinorganisaties kunnen een beroep doen op de bestemmingsreserve lokale initiatieven, waarmee invulling wordt gegeven aan de motie ‘Speeltuinen als middelpunt van de wijk’.
Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)
De uitvoeringsagenda is vastgesteld door het college en heeft een looptijd van 2025 tot en met 2028.
In het derde kwartaal van 2025 is de aanbesteding voor de vervanging van de gemeentelijke speeltoestellen afgerond, die voor 2025 op de planning stond. Door lange levertijden zijn de werkzaamheden in 2025 gestart en in het eerste kwartaal van 2026 afgerond.
Twee speeltuinverenigingen, Rozenstraat en De Vrees, hebben in 2025 een bijdrage gekregen vanuit de bestemmingsreserve lokale initiatieven.

Tijd (indicator)

Doelstellingen
We optimaliseren de bereikbaarheid en verkeersdoorstroming van Winterswijk
Activiteiten
Parkeerroute-informatiesysteem
We werken verder aan een modern parkeerroute-informatiesysteem (PRIS).
Kwaliteit (toelichting)
Met de investering in het parkeerroute-informatiesysteem (PRIS) kunnen bezoekers van binnen en buiten Winterswijk sneller een vrije parkeerplaats vinden in het centrum. We verbeteren hiermee de beleving van bezoekers aan het centrum, we beperken het zoekverkeer en dragen bij aan de verbetering van de leefomgeving op plekken waar dat zoekverkeer nu nog onnodig rijdt.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)
De uitvoering staat gepland voor de eerste helft van 2026. Dit is afhankelijk van de doorsloopsnelheid bij Liander met betrekking tot de aansluiting van de nieuwe en de te vervangen portalen.
Tijd (indicator)

Doelstellingen

We stimuleren en faciliteren emissieloos vervoer.

Activiteiten

We hebben een dekkend netwerk laadinfra

De komende jaren willen we de groei van het aantal elektrische auto's faciliteren en waar mogelijk stimuleren. Dit doen wij door deelname aan de provinciale concessie publieke laadinfrastructuur, en door te experimenteren met innovatieve en alternatieve laadoplossingen.
Kwaliteit (toelichting)
In 2025:

- Is gewerkt op basis van een geactualiseerde 'Integrale visie op laadinfrastructuur en plaatsingsleidraad Winterswijk' (2025).

- Bleef Vattenfall InCharge, na verlenging van de regionale concessie, verantwoordelijk voor plaatsing van reguliere publieke laadpalen.

- Hebben wij uitvoering gegeven aan het op aanvraag plaatsen van laadpalen in de openbare ruimte voor inwoners die niet de mogelijkheid hebben om de auto op eigen terrein te laden.

- Zijn minimaal vier laadpalen (acht laadplekken) proactief, vooruitlopend op de vraag, in de openbare ruimte geplaatst.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)
De streeftermijn van achttien weken, van aanvraag tot realisatie van een openbare laadpaal, is in de praktijk niet altijd gehaald. Zeer beperkte netcapaciteit en materiële en personele tekorten bij aannemers vertragen de voortgang ernstig. Een uitdaging, omdat het aantal gerealiseerde laadpalen in de openbare ruimte in de toekomst mogelijk uit de pas kan lopen met de prognoses van kennis- en innovatiecentrum ElaadNL.
Tijd (indicator)

Indicatoren

- We werken optimaal en transparant samen met ROVA en inwoners. De resultaten meten we door middel van de maandelijkse beeldschouwrapportage en daarnaast voeren we maandelijks gesprekken over verbetermaatregelen.

- We monitoren het aantal (klacht)meldingen ten aanzien van de beeldkwaliteit.

Wat is het resultaat?

- We werken optimaal en transparant samen met ROVA en inwoners. De resultaten meten we door middel van de maandelijkse beeldschouwrapportage en daarnaast voeren we maandelijks gesprekken over verbetermaatregelen. Uit de beeldschouwrapportages blijkt dat ROVA op ruim 90% van de metingen voldoet aan de afgesproken beeldkwaliteit. Daar waar afwijkingen worden geconstateerd, worden deze aangepakt.

- We monitoren het aantal (klacht)meldingen over de beeldkwaliteit, de werkzaamheden in de openbare ruimte en de genomen maatregelen. ROVA heeft in 2025 gemiddeld 277 meldingen per maand afgehandeld in Winterswijk.

3.2 Klimaat, water en milieu

Ambitie

Samen met inwoners en ondernemers zorgen we voor een schone leefomgeving. We waarborgen een optimale milieukwaliteit en richten ons op de basisvoorwaarden gezond, schoon en veilig. Voor het onderhoud van de riolering maken we transparante keuzes op basis van een risicoafweging. Om in de toekomst gezond en veilig te kunnen wonen, verkleinen we de kans op wateroverlast, droogte en hittestress.
Relevante documenten:

- Water- en Rioleringsprogramma 2024-2028.
- Klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda (raadsbesluit september 2022).
- Huishoudelijk grondstoffenbeleid Winterswijk 2024-2030 (raadsbesluit februari 2024).
- Afvalstoffenverordening Winterswijk 2015.
- Uitvoeringsbesluit afvalstoffenverordening Winterswijk 2018.

Doelstellingen

We voeren noodzakelijke projecten uit op het gebied van milieu

Activiteiten

Sanering stortplaats WAL

De deklaag van de voormalige stortplaats WAL (tussen de Driemarkweg en de Vreehorstweg, ter hoogte van Vreehorstweg 43) is te dun en voldoet niet aan de wettelijke eisen. Daarom hebben we een saneringsplan opgesteld. De sanering wordt gefaseerd uitgevoerd (in 2024 en 2027) vanwege de beschermde dieren op de WAL. Naast de deklaag wordt ook de Japanse duizendknoop aangepakt, de waterafvoer verbeterd en de WAL heringericht.

Kwaliteit (toelichting)

Er zijn afspraken gemaakt met de provincie over de uitvoering. De provincie voert regie over de sanering. De werkzaamheden van de eerste fase van de sanering zijn in 2025 afgerond.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De eerste fase van de sanering is gereed, de beplanting is in het vierde kwartaal van 2025 afgerond. In de tweede helft van 2026 worden de voorbereidingen voor de tweede fase gestart.

Tijd (indicator)

Project sanering wegverkeerslawaai

Door de autonome groei van het wegverkeer ervaren bewoners langs drukke wegen geluidsoverlast van het verkeer. In het verleden zijn daarom 177 woningen aangemeld bij het Rijk voor geluidssanering. De gemeente voert de sanering van het wegverkeerslawaai uit met subsidie van de rijksoverheid.

Kwaliteit (toelichting)

We hebben het concept saneringsprogramma ter inzage gelegd. De ontvangen reacties zijn verwerkt in het definitieve saneringsprogramma. Dit programma wordt in het eerste kwartaal van 2026 vastgesteld.

Vervolgens moet het geluidsniveau in de woningen worden bepaald. Op basis van deze informatie wordt duidelijk welke woningen daadwerkelijk voor maatregelen in aanmerking komen.

Voor de voorbereiding (inclusief het bepalen van de binnenniveaus) hebben wij subsidie ontvangen. Voor de woningen met een te hoog binnenniveau vragen wij opnieuw subsidie aan voor de uitvoering van de gevelmaatregelen.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Eind 2025 is duidelijk geworden dat het definitieve saneringsplan nog enkele omissies bevatte; deze zijn hersteld. Hierna is in februari het gecorrigeerde saneringsplan opnieuw door ons vastgesteld.

Nadat ook de rijksoverheid een besluit heeft genomen over het saneringsprogramma, kunnen de besluiten van het college en de rijksoverheid worden gepubliceerd. Tegen het rijksbesluit kan bezwaar worden aangetekend. Na afhandeling van de eventuele bezwaren wordt opdracht verleend voor het onderzoek naar de geluidsniveaus in de woningen.

Tijd (indicator)

Indicatoren

In (beeld)schouwrapportages legt ROVA verantwoording af over de geleverde prestaties. Het gaat hier om behaalde resultaten op het gebied van het beheer van de buitenruimte, maar ook op het gebied van de afvalinzameling. Deze rapportages geven onder meer inzicht in:

- Het aantal meldingen over de buitenruimte: groen, wegen, water, verlichting et cetera.

- De inzamelprestaties: de ingezamelde hoeveelheid kilogram per inwoner, verdeeld over de fracties restafval, gft, pmd en papier.

- Het aantal klachten over de afvalinzameling. Uitgangspunt is niet meer dan 2,0 klachten per 1.000 aansluitingen.

- Daarnaast monitoren we de voortgang van de maatregelen en acties zoals benoemd in de uitvoeringsagenda van de klimaatstrategie, die tot en met 2027 wordt uitgevoerd.

Wat is het resultaat?

In 2025 heeft ROVA in totaal 2.333 meldingen ontvangen. Dit komt neer op een gemiddelde van 194 meldingen per maand. Dit ligt hoger dan het aantal meldingen in 2024 (1.772) en wordt verklaard door de gevolgen van de storm van 2 juli 2025.
De landelijke VANG-doelstelling afval gescheiden inzamelen lag voor het jaar 2025 op 75%. Winterswijk heeft deze doelstelling, evenals voorgaande jaren, ruimschoots gehaald met 85%. de VANG-doelstelling ten aanzien van de hoeveelheid restafval per inwoner was gesteld op max. 100 kg. per inwoner. Winterswijk heeft deze doelstelling gehaald met 56 kg. per inwoner.
ROVA heeft in 2025 146 klachten geregistreerd. Het gemiddeld aantal aansluitingen in 2025 bedroeg 13.212. Het aantal klachten per 1.000 aansluitingen is hiermee ruim overschreden.
Het centrum is in 2025 verder ontsteend en er is groen toegevoegd. Dit zorgt voor een betere afvoer van water en vermindering van hittestress. Daarnaast zijn in 2025 vijf tuincoaches (vrijwilligers) opgeleid die inwoners advies geven over het vergroenen van hun tuin en ook enkele planten hiervoor verstrekken.

3.3 Duurzaamheid en milieu

Ambitie

Winterswijk wil dat de huidige kwaliteiten - klimaat, biodiversiteit, cultuurhistorisch erfgoed en natuurlijke voorraden - ook beschikbaar zijn voor volgende generaties. Duurzaamheid gaat over het beschermen en behouden van deze waarden. Omdat we de gevolgen ondervinden van de verandering van het klimaat, is het ook een ambitie om ons daarop voor te bereiden. In 2050 is Winterswijk klimaatneutraal, energieneutraal en circulair.
Relevante documenten:

- Akkoord van Groenlo
- Uitvoeringsagenda duurzaamheid januari 2019
- RES 1.0

Doelstellingen

We wekken in 2030 voldoende duurzame energie op voor de doelstelling van een energieneutraal gebouwde omgeving in 2030

Activiteiten

We zijn bereikbaar in ons Centrum Duurzaam Winterswijk

Het Centrum Duurzaam Winterswijk is een kennis- en inspiratiecentrum op het gebied van duurzaamheid. Via de thema’s energietransitie, klimaatadaptatie, biodiversiteit, kringlopen en cultuurhistorie wordt duurzaamheid op een laagdrempelige manier zichtbaar, tastbaar en beleefbaar gemaakt. Vanuit het centrum helpen we mensen onder meer met subsidies en leningen. Het Centrum Duurzaam Winterswijk is tevens ons energieloket.

Kwaliteit (toelichting)

In het Centrum Duurzaam Winterswijk ontvingen we in 2025 1.126 bezoekers; dit is iets lager dan het doel van gemiddeld 120 bezoekers per maand. Ook het aantal bezoekers op het platform Duurzaam Winterswijk was met 8.561 digitale gebruikers lager dan begroot. Het doel was 1.000 per maand.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De uitvoering vond in heel 2025 plaats.

Tijd (indicator)

Uitvoering RES 1.0

In de RES 1.0 is afgesproken dat het regionale bod bestaat uit grootschalige zon op daken (0,35 TWh) en grootschalige opwek op land (1 TWh). Voor Winterswijk betekent dit dat we aan beide werken. Over zon op bedrijfsdaken wordt elders gerapporteerd. De plannen voor grootschalige opwek op land passen in ons beleidskader zonneparken en zonnevelden. Het gaat hier op dit moment over de realisatie van 120 ha voor Winterswijk. Ondertussen werken we in regionaal verband aan de RES 2.0.

Kwaliteit (toelichting)

Samen met de RES-partners realiseren we de opwek die is afgesproken voor het doel in 2030. Ook werken we aan de RES 2.0.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Samen met onze partners in de regio werken we aan de realisatie van de RES-doelen. De vaststelling van de RES 2.0 is gepland in het eerste kwartaal van 2026.

Tijd (indicator)

Realiseren zonnepanelen op bedrijfsdaken

Ook in 2025 gaan we door met de plannen voor zonnepanelen op bedrijfsdaken. Dit gaat om bedrijven met een kleinzakelijke aansluiting. Samen met ondernemers kijken we welke aandachtspunten er in hun situatie zijn. Dit gaat dan om de mogelijkheden voor het dak, subsidies en leenmogelijkheden, offertevergelijkingen en andere vraagstukken. Omdat er momenteel onzekerheden zijn over onderwerpen als teruglevering, tarieven en netcapaciteit, is het des te belangrijker dat we ondernemers helpen.

Kwaliteit (toelichting)

De uitvoering is zo goed als stil komen te liggen door problematiek rond netcongestie en het afschaffen van de salderingsregeling.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De uitvoering vond in heel 2025 plaats, maar de resultaten bleven uit.

Tijd (indicator)

Opstellen warmteprogramma

In de Transitievisie Warmte staat beschreven hoe we gebouwen klaarmaken voor de toekomst. Hiervoor wordt een plan van aanpak gemaakt. In Winterswijk ontbreekt een bron voor grootschalige warmteopwekking die we kunnen inzetten voor verwarming. Dit betekent dat we voor het grootste deel uitgaan van vervanging van gasketels door warmtepompen op elektriciteit. We zetten ons ervoor in dat zoveel mogelijk woningen transitiegereed worden gemaakt. We maken hiervoor gebruik van rijkssubsidies in het kader van de aanpak van slechte energielabels. De mogelijkheden voor waterstof ten behoeve van monumenten en de andere kansen op dit gebied houden we in de gaten.

Kwaliteit (toelichting)
We richten ons op het doelmatig inzetten van subsidies voor het aanpakken van woningen met slechte labels. Inmiddels zijn we ook gestart met het opstellen van een warmteprogramma voor Winterswijk.
Kwaliteit (indicator)
Tijd (toelichting)
Het inzetten van de subsidie gaat via het Centrum Duurzaam Winterswijk. De Transitievisie Warmte pakken we op via het warmteprogramma.
Tijd (indicator)

Evaluatie moratorium windenergie
Op 29 juni 2017 is in de raad een moratorium op windturbines ingesteld. Afgesproken is dat dit besluit vanaf 1 januari 2023 periodiek wordt geëvalueerd.
Kwaliteit (toelichting)
Het debat over het moratorium vindt in het eerste kwartaal van 2026 plaats.
Kwaliteit (indicator)
Tijd (toelichting)
De evaluatie is inmiddels gestart. Dit proces loopt volgens de planning die is vastgesteld in het plan van aanpak.
Tijd (indicator)

Doelstellingen
We willen duurzaamheid bereikbaar en betaalbaar maken voor iedereen
Activiteiten
Verduurzamen woningen als onderdeel bestrijden energiearmoede
We helpen inwoners om hun energierekening omlaag te brengen. Dit doen we door onderstaande maatregelen:

- De aanpak met energieconciërges en 'energiebespaarmaatjes' gaan we in 2026 continueren. Samen met andere organisaties helpen we inwoners met energiearmoede om energie te besparen en hun woning te verduurzamen.

- We bieden ondersteuning via het Centrum Duurzaam Winterswijk.

- We ondersteunen door middel van subsidies en regelingen.

Kwaliteit (toelichting)
In 2025 is er ruim € 160.000 uitgegeven aan subsidies voor energiearmoede. In totaal 30 inwoners hebben hun koopwoning kunnen verduurzamen, 80 inwoners hebben advies gekregen over energiebesparing in de woning en zijn voorzien van kleine energiebesparende maatregelen. 57 inwoners hebben een witgoedapparaat kunnen vervangen door een zuinig apparaat.
Kwaliteit (indicator)
Tijd (toelichting)
De uitvoering vond in heel 2025 plaats.
Tijd (indicator)

Indicatoren

- Gemiddeld bezoeken 120 mensen per maand ons Centrum Duurzaam Winterswijk.

- Gemiddeld hebben we iedere maand 1.000 digitale bezoekers op ons Platform Duurzaam Winterswijk.

Wat is het resultaat?

In 2025 is verder gewerkt aan een duurzame en energiezuinige gemeente. Het Centrum Duurzaam Winterswijk ontving 1.126 bezoekers en het digitale platform werd 8.561 keer geraadpleegd.
Ter ondersteuning van inwoners is ruim € 160.000 aan energie-armoede subsidies verstrekt. Hiermee zijn 30 woningen verduurzaamd en hebben 80 inwoners energiebesparingsadvies en kleine maatregelen ontvangen. Er zijn 57 energiezuinige witgoedapparaten aangeschaft.
Via de Lokale Aanpak Isolatie is ca. € 325.000 ingezet voor de verbetering van 235 woningen. Daarnaast zijn 45 duurzaamheidsleningen verstrekt voor in totaal ruim € 1 miljoen.

3.4 Gebiedsontwikkeling en wonen

Ambitie

We willen dat Winterswijk een aantrekkelijke plaats is om te wonen, te werken en te recreëren. Daarbij streven we naar een stabiele bevolkingsomvang die de basis vormt voor het in stand houden van het voorzieningenniveau. Het buitengebied is een belangrijke parel van Winterswijk en verdient een aanpak waarbij we de handen ineenslaan. In de buurtschappen streven we naar behoud van leefbaarheid en een vitale omgeving. In het centrum komen wonen en culturele functies samen, waarbij ontmoeten, ontdekken en ontplooiing voorop staan. Nieuwe ontwikkelingen krijgen de ruimte, met behoud van kwaliteit van de leefomgeving.
Relevante documenten:

- Woonvisie gemeente Winterswijk 2020-2025
- Volkshuisvestelijk afwegingskader woningbouw Winterswijk 2023-2026
- Structuurvisie kom Winterswijk 2010-2020
- Ontwerp-omgevingsvisie kom Winterswijk
- Groenstructuurplan Winterswijk
- Omgevingsvisie buitengebied
- Beleidsvisie landschap en biodiversiteit
- Centrumvisie 2021

Doelstellingen

We bereiden de organisatie voor op de nieuwe wetten in de fysieke leefomgeving

Activiteiten

We werken volgens de Omgevingswet

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht geworden. Voor de inwerkingtreding moet er een Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) zijn ingeregeld. Verder bereiden we de organisatie voor op het werken volgens de wet, zowel op juridisch en technisch gebied als op het gebied van dienstverlening, participatie, houding en gedrag.

Kwaliteit (toelichting)

In 2025 is gewerkt volgens de Omgevingswet, zowel op juridisch en technisch gebied als op het gebied van dienstverlening, doorlooptijden, participatie, houding en gedrag.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)
In 2025 heeft het college een transitiestrategie voor het omgevingsplan vastgesteld. Hierin staat beschreven hoe het college voor 1 januari 2032 tot een volledig gebiedsdekkend omgevingsplan wil komen. Daarnaast heeft het ontwerp voor het eerste wijzigingsbesluit ter inzage gelegen. De eerste gebiedsgerichte wijziging voor de verblijfsrecreatie is voorbereid en wordt naar verwachting in het tweede kwartaal van 2026 ter inzage gelegd. De ontwerp-omgevingsvisie heeft van 3 september tot 24 oktober 2025 ter inzage gelegen.
Tijd (indicator)

Doelstellingen

We maken plannen en voeren deze uit voor specifieke vraagstukken zoals WoooW, Steengroeve en Ribeslocatie

Activiteiten

Ribeslocatie

Gemeente Winterswijk is eigenaar van een perceel aan de Ribeslaan, de locatie waar een basisschool was gesitueerd. In 2015 is deze basisschool gefuseerd en heeft gemeente Winterswijk de grond terug in eigendom gekregen. Tot op heden is geen andere invulling voor de Ribeslocatie gerealiseerd. In 2025 wordt verder gewerkt aan de herontwikkeling van de Ribeslocatie. Een plan voor woningbouw wordt voorbereid.
Kwaliteit (toelichting)
Uitgangspunt is dat de ontwikkeling door een externe partij wordt uitgevoerd, binnen de gestelde kaders (betaalbaarheid). Om het proces te versnellen en het beste resultaat te kunnen behalen, hebben we in september 2025 de selectieprocedure voor een ontwikkelaar opgestart.
Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)
In oktober hebben we een ontwikkelaar geselecteerd. In overleg met de ontwikkelaar worden de vervolgstappen voorbereid.
Tijd (indicator)

Gebiedsontwikkeling De Morse (voorheen Gaudium)

De gemeente Winterswijk is eigenaar van het pand aan de Laan van Hilbelink 32 waarin een weverij is gevestigd. Het aangrenzende pand aan de Laan van Hilbelink 28 (De Hazewind) is opgekocht door een ontwikkelaar die woningen in dit pand wil realiseren. Er zijn ontwikkelingen die vragen om een integrale visie voor dit gebied.
Kwaliteit (toelichting)
Er ligt een concreet initiatief om de cultuurhistorisch waardevolle voormalige textielfabriek De Hazewind aan de Laan van Hilbelink 28/Morsestraat 32-34 te transformeren tot een woongebouw met 26 appartementen.
Door de milieudruk van meerdere omliggende bedrijven, kunnen we op dit moment geen medewerking verlenen aan dit initiatief. Er kan namelijk geen goed woonklimaat worden gerealiseerd. Met het bedrijf dat grenst aan de ontwikkellocatie zijn onderhandelingen gaande om het bedrijf te verplaatsen naar een andere locatie. Hierdoor ontstaat er ruimte voor nieuwe functies in het pand dat eigendom is van de gemeente. Ook is er mogelijk voldoende milieu-ruimte om medewerking te kunnen

verlenen aan het transformatieplan van De Hazewind. Het gebied De Morse (van oudsher textielindustrie) is mede door de ligging aan de Whemerbeek geschikt voor een combinatie van functies: wonen, werken, bedrijvigheid en voorzieningen. Inzetten op gemengde functies voor de toekomst sluit aan bij de bestaande dynamiek in het gebied én biedt de condities voor een nieuw woon- en leefmilieu waar Winterswijk op dit moment nog geen tot weinig aanbod in heeft.

Vanwege de actuele ontwikkelingen is het gewenst om voor dit gebied een ontwikkelvisie op te stellen en daarbij de omliggende gebieden mee te nemen.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De noodzaak voor het opstellen van de ontwikkelvisie is sterk afhankelijk van de hierboven genoemde bedrijfsverplaatsing. In 2025 is er al een principeovereenkomst bereikt over de bedrijfsverplaatsing. We starten met het opstellen van de ontwikkelvisie voor De Morse zodra er definitief zekerheid is over de bedrijfsverplaatsing. We gaan ervan uit dat de koopovereenkomst voor de nieuwe locatie in het eerste kwartaal van 2026 wordt ondertekend. De start voor het opstellen van de gebiedsvisie De Morse staat gepland voor het tweede kwartaal van 2026.

Tijd (indicator)

Realiseren van een dienstencentrum in Gaxel, samen met Stadt Vreden

Om het grensoverschrijdend werken en ondernemen tussen Nederland en Duitsland te bevorderen, wordt er op de grens een dienstencentrum gerealiseerd. De gemeenten Winterswijk en Vreden zijn gezamenlijk de initiatiefnemers voor deze planontwikkeling.

Kwaliteit (toelichting)

De geselecteerde ontwikkelaar heeft aangegeven dat het niet mogelijk is tot een haalbare exploitatie te komen. Samen met Stadt Vreden bekijken we nu op welke wijze het project kan worden voortgezet. Wij houden beide gemeenteraden op de hoogte van de aanpak en de voortgang.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Omdat er op dit moment geen concrete ontwikkelaar is voor de uitwerking van de plannen, is onduidelijk op welke termijn de plannen uitgevoerd gaan worden. Als meer duidelijk is over de aanpak en voortgang, informeren wij samen met Stadt Vreden beide gemeenteraden.

Tijd (indicator)

Revitalisering Dennenoord

We werken aan de afronding van de revitalisering van het terrein Dennenoord.

Kwaliteit (toelichting)

De uitvoering van de revitalisering loopt en wordt zorgvuldig afgestemd met de verschillende betrokkenen.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)
We hebben het eerste deel van de beplanting in het voorjaar van 2025 aangeplant. De bedoeling was dat de overige beplanting in het najaar van 2025 zou worden gerealiseerd. Dit is door weersomstandigheden verschoven naar het eerste kwartaal van 2026.

In 2025 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State ons in het gelijk gesteld. Nu hierover duidelijkheid is, kunnen we de revitalisering Dennenoord afronden.
Tijd (indicator)

Woningbouw Narcisstraat
Dit gebied als geheel vraagt om een kwaliteitsimpuls. De gemeente heeft een grondpositie in het gebied bij de Misterweg/Hyacinthstraat. Wij werken mee met een door een ontwikkelaar ingediende aanvraag voor woningbouw.
Kwaliteit (toelichting)
De planontwikkelaar heeft het woningbouwplan uitgewerkt. Op basis hiervan hebben we in december 2023 de bestemmingsplanprocedure opgestart. Het bestemmingsplan is op 28 mei 2025 door de gemeenteraad vastgesteld. Hierop is een beroep ingediend bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.
Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)
De gemeenteraad heeft het bestemmingsplan op 28 mei 2025 vastgesteld. Er is een beroep ingesteld tegen het bestemmingsplan; wij verwachten dat dit tot vertraging van de uitvoering leidt.
We zijn in overleg met de bezwaarmaker en projectontwikkelaar, waarbij we proberen tot een gezamenlijke oplossing te komen. Mocht er geen overeenstemming worden bereikt, dan moet de procedure bij de Raad van State worden afgewacht.
Tijd (indicator)

Omgevingsvisie bebouwde kom Winterswijk
De Omgevingswet schrijft voor dat iedere gemeente op 1 januari 2027 een omgevingsvisie moet hebben vastgesteld. De gemeente Winterswijk heeft een ontwerp-omgevingsvisie voor de bebouwde kom opgesteld. Deze visie laat zien hoe ons dorp zich tot 2040 kan ontwikkelen en geeft richting aan wonen, werken, voorzieningen, economie, natuur, mobiliteit en leefbaarheid. De visie is samen met inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties gemaakt.
Kwaliteit (toelichting)
In april 2024 zijn het Verhaal van Winterswijk en de startnotitie vastgesteld door de raad. Daarnaast hebben we in april 2025 de discussienota opgeleverd en heeft de raad aan de hand van moties richting gegeven aan de verdere uitwerking van de omgevingsvisie. Op 26 augustus 2025 hebben wij de ontwerp-omgevingsvisie vrijgegeven voor inzage. De ontwerp-omgevingsvisie heeft van 3 september tot en met 14 oktober ter inzage gelegen.

Daarnaast is op 29 september een omgevingsvisiemarkt georganiseerd waar inwoners en stakeholders vragen konden stellen over de visie. Naar aanleiding van de zienswijzeperiode is de ontwerp-omgevingsvisie op een aantal punten aangepast en is er een nota van zienswijzen opgesteld. De omgevingsvisie wordt op 15 januari 2026 in de raadscommissie besproken en op 29 januari ter vaststelling aangeboden aan de raad.
Ter afronding van dit proces is gestart met een evaluatie ten behoeve van het vervolgproces: de samenvoeging van de omgevingsvisie buitengebied en omgevingsvisie kom. Het doel van de evaluatie is om met elkaar scherp te krijgen welke lessen we hebben geleerd, zodat we toekomstige processen kunnen verbeteren. Daarnaast biedt de evaluatie waardevolle informatie voor het nieuwe college en de nieuwe raad. De nieuwe raad stelt de startnotitie vast waarin de kaders worden vastgelegd voor de samenvoeging tot één integrale omgevingsvisie.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De omgevingsvisie moet volgens de wet op 1 januari 2027 gereed zijn. De verwachting en ervaring is dat het niet gaat lukken om voor januari 2027 tot één integrale omgevingsvisie te komen. Tevens zijn er geen sancties aan het niet halen van de wettelijke streefdatum van januari 2027.
De omgevingsvisie kom wordt in januari 2026 ter vaststelling aan de gemeenteraad voorgelegd.

Tijd (indicator)

Gebiedsontwikkeling de Steengroeve

We werken aan een gebiedsontwikkeling rondom de Steengroeve. Onderdeel hiervan is de ontwikkeling van het museaal concept Terra Temporalis.

Kwaliteit (toelichting)

Het ontwerpbestemmingsplan is in december 2023 ter inzage gelegd. Er zijn zienswijzen op binnengekomen. Door de nieuwe jurisprudentie over stikstof van eind 2024 en begin 2025 en de reactie daarop van de provincie, is onduidelijkheid ontstaan over de haalbaarheid en de planning van het bestemmingsplan. Als de door de provincie aangekondigde zonering doorgaat, hangt het van de maatregelen binnen die zone af wat de consequenties zijn voor de gebiedsontwikkeling. Met name voor Sibelco, het bedrijf dat de groeve exploiteert. Ook voor Terra Temporalis, de stichting die het Steengroevemuseum wil realiseren, is onzekerheid ontstaan. Tegelijkertijd heeft de stichting inmiddels in afstemming met de provincie de weg ingeslagen naar een fasering in tweeën:
1. Realisatie van de educatieve functies.
2. Realisatie van het museum.
De stichting heeft ook de eerste toezegging voor een subsidie binnen. Een van de voorwaarden is dat de planologische procedure snel helderheid biedt.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

We zetten de planologische procedure door. Daarvoor is in 2025 gestart met de voorbereidende werkzaamheden. Deze werkzaamheden richtten zich met name op de actualisatie van de stukken op de onderdelen stikstof, de verplichte onderzoeken en het beantwoorden van de ingediende zienswijzen.

Tijd (indicator)

Uitvoering project WoooW - gebiedsontwikkeling het Weurden

WoooW staat voor Winterswijk ontmoet, ontdekt en ontplooit. Het WoooW-projectgebied ligt aan één van de aanloopstraten ('t Weurden) in het centrum van Winterswijk, waar winkelleegstand en verpaupering dreigde. Daarom heeft de gemeente de afgelopen jaren een aantal woon-winkelpanden aangekocht om het gebied op te knappen en nieuwe impulsen te geven.

Kwaliteit (toelichting)

We geven uitvoering aan het raadsbesluit van juni 2023. Daarin is het voorkeursscenario van de raad vastgelegd. Het maakt ontwikkelingen mogelijk aan 't Weurden (winkels plus woningen), de Spoorstraat (nieuw cultuurgebouw), bij Boogie Woogie (wonen) en aan 't Weurden - Dingstraat - Weverstraat (wonen, supermarkt en parkeren centrum).

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Op twee van de vier te ontwikkelen locaties is de voortgang sterk afhankelijk van de gemeentelijke begroting. Die is voorlopig ontoereikend om de ontwikkelingen op die plekken verder te brengen. Het betreft de locatie voor een nieuw cultuurgebouw aan de Spoorstraat, en de locatie van de huidige Boogie Woogie.

In 2025 hebben we voor de twee andere plekken stappen gezet. Voor de Plus-locatie is er mondelinge overeenstemming bereikt over het toekomstige eigendom. We werken aan een intentieovereenkomst om dit vast te leggen. Voor de winkels met woningen in het voetgangersgebied van ’t Weurden hebben we de ontwikkelstrategie aangepast. In 2025 zijn we gestart met de voorbereidingen voor de verkoop middels de Didam-publicatie. De procedure hiervoor starten we in het eerste kwartaal 2026 op.

Tijd (indicator)

Afdekken kleiput

We ronden het afdekken van de kleiput af.

Kwaliteit (toelichting)

In de klankbordgroep zijn verschillende varianten voor de afronding van de kleiput behandeld. Uiteindelijk ligt er sinds november 2025 een gezamenlijk gedragen inrichtingsvoorstel. Dit voorstel leggen we in februari 2026 ter besluitvorming aan de gemeenteraad voor.
Waterschap Rijn en IJssel is vertegenwoordigd in de klankbordgroep, maar moet nog wel formeel beoordelen en beslissen of de varianten kunnen worden uitgevoerd binnen de kaders van de 'Nota bodembeheer verondiepen kleiput Driemarkweg Winterswijk'. Op 21 november 2025 hebben we hierover bestuurlijk overleg gehad met het waterschap.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De gemeenteraad neemt in februari 2026 een besluit over het inrichtingsvoorstel. Dit is later dan in de begroting is aangegeven.

Tijd (indicator)

Programma bouwen aan Winterswijk

Speerpunt van ons beleid blijft de instandhouding van het voorzieningenniveau. Om financieel verantwoord onze voorzieningen in stand te kunnen houden, verhogen we de bestemmingsreserve die hiervoor dit jaar voor het eerst in de begroting is opgenomen: van € 2 miljoen naar € 10 miljoen. We veranderen de naam in bestemmingsreserve Instandhouding voorzieningen.
De reserve is bedoeld voor investeringen die nodig zijn om voorzieningen open te houden en activiteiten voort te zetten, met name wanneer problemen ontstaan door achterstallig onderhoud aan bestaande gebouwen. Nieuwbouw voor zwembad Jaspers, Theater De Storm en Boogie Woogie is voorlopig niet aan de orde, omdat daarvoor de middelen ontbreken. Daarom is de reserve gericht op het kopen van tijd: vijf tot tien jaar continuïteit in gebouwen die langer bruikbaar moeten blijven. Verder zijn we scherp op ons opdrachtgeverschap en het eigendom van de gebouwen.

Kwaliteit (toelichting)

Onze huidige financiële situatie maakt nieuwbouw voor voorzieningen als Boogie Woogie, Theater De Storm en zwembad Jaspers niet mogelijk. We hechten echter wel belang aan deze voorzieningen en koersen daarom op instandhouding. Hiervoor is de bestemmingsreserve verhoogd van € 2 miljoen naar € 10 miljoen.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De eerste twee aanvragen die een beroep doen op deze reserve, die van zwembad Jaspers en Theater De Storm, zijn in 2025 door de raad goedgekeurd. De renovatie van zwembad Jaspers is praktisch geheel afgerond en de eerste fase van de renovatie van Theater De Storm is uitgevoerd.

Tijd (indicator)

De Rikker

We werken aan woningbouw op het nog onbebouwde gedeelte van de Rikker.

Kwaliteit (toelichting)

Het bestemmingsplan is onherroepelijk geworden met ingang van 13 februari 2025 en daarmee afgerond.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Aanvragen voor een omgevingsvergunning kunnen worden ingediend en getoetst aan het onherroepelijke plan en volgens de reguliere procedure in behandeling worden genomen. Op dit moment zijn er al meerdere aanvragen in behandeling genomen.

Tijd (indicator)

Bestemmingsplan uitbreiding Het Winkel

We behandelen het initiatief tot uitbreiding van camping Het Winkel.

Kwaliteit (toelichting)

Aangezien er geen voorstel voor de verdere ontwikkeling van Het Winkel is ingediend, komt deze activiteit voorlopig te vervallen. De initiatiefnemer kan onder de Omgevingswet een nieuw verzoek tot wijzing van het omgevingsplan indienen.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)
De start hangt af van het moment waarop de initiatiefnemer een nieuw voorstel indient onder de Omgevingswet
Tijd (indicator)

Gebiedsontwikkeling recreatiegebied 't Hilgelo

We behandelen een door Leisurelands BV ingediende aanvraag ter ontwikkeling van recreatiegebied 't Hilgelo. Het plan is gericht op een bestendiging van bestaande functies (zandwinning, dagrecreatie, natuur et cetera) en een versterking van de recreatieve mogelijkheden binnen dat gebied. In hoofdzaak gaat het daarbij om een uitbreiding van verblijfsrecreatie en horeca.
Kwaliteit (toelichting)
Het doel van dit project is een toekomstbestendige ontwikkeling van recreatiegebied 't Hilgelo. We streven naar een ruimtelijk-planologisch kader, waarbinnen de bestaande functies en beoogde ontwikkelingen plek krijgen. In de zomer van 2023 is door het college een voorontwerpbestemmingsplan (conceptplan) ter inzage gelegd. Er zijn achttien inspraakreacties ingediend die de verschillende belangen in beeld hebben gebracht (formele participatie). De initiatiefnemer heeft een vervolg gegeven aan de participatie en heeft nu een conceptverzoek voor wijziging van het omgevingsplan ingediend.
Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)
Het conceptverzoek voor wijziging van het omgevingsplan is in oktober 2025 behandeld in de Omgevingskamer. Aan de initiatiefnemer is teruggekoppeld op welke onderdelen het plan nog aanpassing behoeft. We wachten nu op de aanpassingen, zodat het plan verder in procedure kan.
Tijd (indicator)

Herontwikkeling Groenloseweg 60-locatie De Harmonie

We behandelen het initiatief tot herontwikkeling van de locatie van De Harmonie (Groenloseweg 60) van horeca naar wonen.
Kwaliteit (toelichting)
Na overleg met initiatiefnemers is er in 2025 een wijziging van het omgevingsplan voorbereid om de herontwikkeling mogelijk te maken. Het ontwerpwijzigingsbesluit heeft eind 2025 ter inzage gelegen.
Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)
Het plan is meegenomen in de 'Wijziging omgevingsplan gemeente Winterswijk 2025-1'. We verwachten deze wijziging in het tweede kwartaal van 2026 ter vaststelling voor te leggen aan de gemeenteraad.
De initiatiefnemer is bezig met de voorbereidingen voor de aanvraag van de omgevingsvergunning.
Tijd (indicator)

Doelstellingen

We realiseren een toekomstperspectief in het buitengebied

Activiteiten

Uitvoeren project LEADER

We geven uitvoering aan LEADER-projecten. LEADER is een subsidieregeling die is bedoeld voor projecten gericht op het versterken van het landelijk gebied, door het behoud van de leefbaarheid van het platteland, het versterken van de sociale cohesie en het behouden/versterken van het voorzieningenniveau.

Kwaliteit (toelichting)

Stichtingen, verenigingen, organisaties en bedrijven kunnen gebruikmaken van LEADER-subsidies. LEADER is een onderdeel van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB). Initiatiefnemers worden bij hun aanvraag ondersteund door de Lokale Actiegroep (LAG). De LAG bestaat uit lokale leden (inwoners) en een projectleider. Alle aanvragers geven een verplichte pitch aan de LAG over hun project. De LAG adviseert Gedeputeerde Staten over het beschikbaar stellen van financiering.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De uitvoering van LEADER- projecten heeft een looptijd van 2024-2028. Er zijn meerdere voorstellen gepresenteerd aan de Lokale Actiegroep (LAG), onder andere het Steengroevemuseum en StalHuusStegge in Meddo. Ook zijn er meerdere voorstellen besproken met de LEADER-coördinator: Ontmoetingsplek Corle, Lappenschaar, Landgoed Sellink, Speeltuin Rozenstraat en MeeWonen Winterswijk. Voor de goedkeuring ervan zijn we afhankelijk van de beslissing van de LAG. Wat de uitvoering betreft zijn we afhankelijk van derden.

Deze voorstellen zijn nog niet in uitvoering. We stellen daarom voor de budgetten door te schuiven naar 2026.

Tijd (indicator)

We voeren het programma Vitaal Platteland uit door middel van een gebiedsgerichte aanpak.

Het buitengebied van Winterswijk heeft te maken met uitersten: extreme droogte, stikstofnormen voor vier Natura 2000-gebieden, ruimtevraag vanuit de energietransitie, een kwetsbaar cultuurlandschap en bekenstelsel, en een sterke terugloop van het aantal boeren. Deze situatie is een bedreiging voor het waardevolle agrarische cultuurlandschap en de leefbaarheid.

Samen met de Stichting Waardevol Cultuurlandschap Winterswijk (WCL) is in 2020 het programma Vitaal Platteland opgesteld. Dit programma is gericht op het behoud van de waardevolle natuur en cultuur, en het realiseren van een economisch, sociaal en ecologisch toekomstperspectief voor iedereen die in het buitengebied woont, werkt en recreëert.

Kwaliteit (toelichting)

De intentieovereenkomst en startnotitie zijn in januari 2023 vastgesteld. Hierin is vastgelegd hoe de drie overheden (provincie, waterschap en gemeente) en de gebiedspartijen willen samenwerken in de gebiedsaanpak Vitaal Platteland. Het doel is te komen tot een economisch, sociaal en ecologisch perspectief voor de mensen die in het gebied wonen en werken, nu en in de toekomst. Concreet wordt dit een gebiedsplan, een 'Winterswijks bod'.

Door een herijking van het proces en de actualiteit rond de stikstofproblematiek, is de insteek van de gebiedsaanpak veranderd van een proces/project naar een programma. De programmatische aanpak biedt ruimte om meerdere projecten te starten die bijdragen aan een vitaal landelijk gebied, terwijl er ook naar een overkoepelend gebiedsplan wordt toegewerkt. Het doel is een breed gedragen plan, waarin ook is vastgelegd hoe maatregelen ten behoeve van stikstofreductie en natuurherstel in Winterswijk worden geborgd. Wanneer dit slaagt, ziet de provincie af van strokenbeleid rond Winterswijkse Natura 2000 -gebieden.
Op 16 december 2025 hebben Gedeputeerde Staten van de provincie, het Dagelijks Bestuur van het waterschap en het college van B&W van de gemeente het conceptgebiedsplan 0.1 vastgesteld. Hierbij hebben ze de intentie uitgesproken om samen een interbestuurlijk programma uit te werken. Vitaal Platteland wordt hierbij voortgezet als Gebiedsontwikkeling Winterswijk.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Volgens de oorspronkelijke planning levert het proces eind 2024 het gebiedsplan op. Tijdens de uitvoering van het proces hebben we te maken met onzekerheid over de kaders vanuit het Rijk. Ook zien we dat het pionierswerk, de nieuwe gebiedsgerichte aanpak, veel vraagt van iedereen die erbij betrokken is. Het vergt een andere manier van samenwerking tussen de overheden en gebiedspartijen, waardoor het soms twee stappen vooruit en een stap achteruit is.
De actualiteit rond stikstof heeft de urgentie van het proces onderstreept en heeft geresulteerd in een versnelling. Ook heeft de provincie aangegeven dat Winterswijk (naast de Veluwe) prioritair is, en daarom zijn er gelden beschikbaar gesteld voor de uitvoering. Deze gelden worden gedeeltelijk ingezet voor het opzetten van een eigen team Gebiedsontwikkeling Winterswijk binnen de gemeente. In 2025 en 2026 werken we volgens de nieuwe planning in stappen toe naar een plan. Als dit wordt goedgekeurd, werken we tot en met 2028 een uitvoeringsprogramma uit voor de langere termijn.
De eerste stap, het gebiedsplan 0.1, is volgens planning op 16 december 2025 vastgesteld. Binnen enkele maanden volgt besluitvorming over gebiedsplan 1.0. Parallel aan de besluitvorming en het opstellen van het programma worden al concrete projecten uitgevoerd. Het eerste grote deelproject, Woold & Limbeek, is van start gegaan.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

We realiseren voldoende woningaanbod waar voor verschillende doelgroepen behoefte aan is

Activiteiten

Een goede voorraad sociale, duurzame huurwoningen

In de raamovereenkomst en de prestatieafspraken is opgenomen dat partijen zich inzetten om de bewustwording bij huurders, als het gaat om woongedrag en de gevolgen van energiegebruik, te bevorderen. Daarbij faciliteert en ondersteunt de gemeente de huurdersvereniging en De Woonplaats waar mogelijk bij duurzaamheidsprojecten en -activiteiten die bijdragen aan de (gemeentelijke/regionale) duurzaamheidsdoelstellingen. De Woonplaats en de gemeente Winterswijk gaan in gesprek om concrete vervolgafspraken te maken op

het gebied van duurzaamheid en levensloopbestendigheid. We streven naar een maximale inzet, mede in het kader van armoedebestrijding.

Kwaliteit (toelichting)

In de prestatieafspraken van 2023 en 2024 is concreet in beeld gebracht wat de totale opgave is met betrekking tot verduurzaming van de woningen. De Woonplaats en de gemeente werken aan deze opgave. Bij acties en pilots gericht op het bevorderen van duurzaam woongedrag en energiebesparing, stemmen de partijen de aanpak met elkaar af. Gemaakte afspraken in 2024 hebben we, daar waar mogelijk, voortgezet in 2025. Ook hebben we in kaart gebracht hoeveel eengezinswoningen en meergezinswoningen van De Woonplaats moesten worden verduurzaamd om daar passende maatregelen voor te kunnen nemen.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit was een doorlopende activiteit gedurende heel 2025.

Tijd (indicator)

Nieuwe lokale woonvisie - volkshuisvestingsprogramma

In de begroting is aangegeven dat we een nieuwe lokale woonvisie opstellen, omdat de looptijd van de huidige lokale woonvisie is afgelopen. Vooruitlopend op de Wet versterking regie op de volkshuisvesting stellen we een volkshuisvestingsprogramma op. Hierover hebben wij u in mei geïnformeerd.

Kwaliteit (toelichting)

In het volkshuisvestingsprogramma sluiten we aan bij de uitgangspunten van de Regionale Woonagenda Achterhoek 2023-2030, en combineren we dit met onze lokale ambities en uitgangspunten. We spelen in op de veranderende woonbehoefte en zorgen ervoor dat nieuwe woningbouw en de bestaande woningvoorraad daarop aansluiten. We streven naar betaalbare woonlasten, passend bij de portemonnee van de inwoners en woningzoekenden. De woonzorgvisie wordt als integraal onderdeel van het volkshuisvestingsprogramma opgenomen.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

We zijn in 2025 gestart met het opstellen van het volkshuisvestingsprogramma. De vaststelling is voorzien in het eerste kwartaal van 2026. Dit was mede afhankelijk van de besluitvorming rondom de regionale woonzorgvisie (Achterhoekse Aanpak Wonen, Welzijn en Zorg) en de Omgevingsvisie kom.

Tijd (indicator)

Lokale woonzorgvisie

Het Rijk werkt aan een wetsvoorstel dat het opstellen van een urgentieverordening en/of huisvestingsverordening door gemeenten voor specifieke aandachtsgroepen in 2025 of 2026 verplicht maakt. Dit is inclusief verschillende zorgdoelgroepen. Voorafgaand aan deze verordening is een lokale woonzorgvisie noodzakelijk, om prioritering van specifieke aandachtsgroepen te bepalen. Bij het opstellen van de lokale woonzorgvisie is regionale afstemming een belangrijk onderdeel.

Kwaliteit (toelichting)

In 2025 is de lokale woonzorgvisie onderdeel geworden van het volkshuisvestingsprogramma. In 2025 hebben we een start gemaakt met het opstellen van het volkshuisvestingsprogramma.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)
In 2025 zijn we gestart met het opstellen van het volkshuisvestingsprogramma. Daar waar mogelijk wordt dit programma afgestemd op de Achterhoekse woonzorgvisie (Achterhoekse Aanpak Wonen, Welzijn en Zorg). De Achterhoekse woonzorgvisie is in 2025 vastgesteld. Naar verwachting stellen we het programma in het eerste kwartaal van 2026 vast.
Tijd (indicator)

Flexwonen
Veel Winterswijkers zijn op zoek naar geschikte en betaalbare woonruimte. Ook moet Winterswijk extra statushouders huisvesten. De instroom neemt toe, dus het aantal statushouders neemt ook toe. Daarnaast weten we niet hoelang de Oekraïense ontheemden blijven. Daarom ontwikkelt Winterswijk, samen met De Woonplaats en marktpartijen, een of meerdere flexwoonprojecten.
Kwaliteit (toelichting)
Het onderwerp is niet behandeld in de prestatieafspraken en de uitvoeringsagenda 2025 met De Woonplaats. De prioriteit lag bij andere projecten en activiteiten binnen het thema wonen.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)
Het onderwerp is niet behandeld in de prestatieafspraken en de uitvoeringsagenda 2025 met De Woonplaats. De prioriteit lag bij andere projecten en activiteiten binnen het thema wonen.
Tijd (indicator)

Herontwikkeling portiekflats Europalaan
We werken aan het initiatief van De Woonplaats om de komende jaren flatgebouwen aan de Europalaan te vervangen door nieuwe appartementencomplexen.

Kwaliteit (toelichting)
De herontwikkeling van de Europalaan staat in het teken van een integrale kwaliteitsimpuls voor de wijk. Met de vaststelling van het bestemmingsplan in juni 2024 is de basis gelegd voor een duurzame woonomgeving, waarin de huidige 112 verouderde portiekwoningen worden vervangen door 132 moderne sociale huurwoningen. Deze nieuwe appartementencomplexen worden gerealiseerd in een parkachtige setting. De architectuur kenmerkt zich door een alzijdige oriëntatie en royale balkons, wat bijdraagt aan een open en veilige uitstraling. Daarnaast wordt de openbare ruimte verbeterd door onder andere een slimme inrichting van parkeervoorzieningen op eigen terrein, waardoor de verkeersdruk in de omliggende straten wordt beperkt.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)
De Woonplaats voert het project gefaseerd en in nauwe afstemming met de huidige bewoners uit, zodat de herhuisvesting soepel verloopt. In 2025 is een start gemaakt met de sloop van de eerste verouderde flat, direct gevolgd door de nieuwbouw van het eerste complex. De oplevering van dit eerste gebouw vormt de basis voor de volgende fasen. Zodra de eerste bewoners verhuizen naar hun nieuwe woning, komt er ruimte voor de sloop van de resterende gebouwen. Deze opeenvolgende cyclus van sloop en nieuwbouw zet zich de komende jaren voort. Volgens de huidige planning worden de laatste werkzaamheden in 2029 afgerond, waarna het volledig vernieuwde woongebied aan de Europalaan gereed is.
Tijd (indicator)

Doelstellingen

We zorgen voor duidelijkheid over eigendomssituaties van snippergroen

Activiteiten

Snippergroen en illegaal grondgebruik

Bureau Eiffel heeft het grondgebruik binnen de gemeente Winterswijk geïnventariseerd. Hieruit is gebleken dat op 595 locaties sprake is van ingebruikname van gemeentegrond door particulieren en (agrarische) bedrijven. Soms zijn hier afspraken over gemaakt; in andere gevallen is nog niets geregeld. In 2019 is hiervoor een projectmatige aanpak ontwikkeld en is in de wijken Bargerbosch en Hoge Wieber-Noord gestart met het pilotproject grondgebruik.
In 2023 heeft de raad een beleidskader voor snippergroen vastgesteld. Het pilotproject is binnen deze kaders vervolgd.
Kwaliteit (toelichting)
Wij bieden inwoners en ondernemers duidelijkheid over het niet-geregistreerd in gebruik hebben van snippergroen en illegaal grondgebruik.
Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)
Door personele omstandigheden zijn we eind 2025 gestart met de interne evaluatie van het pilotproject. De evaluatie ronden we in het eerste kwartaal van 2026 af. Op basis van de uitkomsten wordt een vervolg gegeven aan het snippergroenproject. De aanpak van de illegaal in gebruik genomen bermen in het buitengebied nemen we in 2026 mee als project binnen de Gebiedsontwikkeling Winterswijk.
Tijd (indicator)

Indicatoren

- Jaarlijks is het streven om gemiddeld 100 woningen te realiseren; in totaal 1.403 nieuwe woningen tot en met 2035. We monitoren het aantal gerealiseerde woningen. Nieuwe woningbouwplannen moeten inspelen op een 'mismatch' tussen vraag en aanbod op de Winterswijkse woningmarkt (Woon- en vastgoedmonitor 8RHK).

- Met de Woondeal Achterhoek 1.1 en de Regionale Woonagenda Achterhoek 2023-2030, hebben wij ons gecommitteerd aan de opgave om 66% betaalbare woningen te bouwen voor 2030. De Woondeal Achterhoek 1.1 loopt tot en met 2034. In de Regionale Woonagenda Achterhoek 2023-2030 is vastgelegd dat minimaal 60% van de nieuwbouw tot 2023 betaalbaar moet zijn.

Wat is het resultaat?

In 2025 zijn we gestart met het opstellen van het volkshuisvestingsprogramma (VHP). Dit VHP is verplicht op basis van de Wet versterking regie volkshuisvesting en vervangt de woonvisie als integraal instrument. De wet is op 3 juli 2025 door de Tweede Kamer aangenomen en treedt waarschijnlijk in werking op 1 juli 2026.
Het VHP raakt meerdere beleidsterreinen, waaronder wonen, ruimtelijke ordening en het sociaal domein, en vraagt om afstemming met corporaties, ontwikkelaars en zorgaanbieders. Extra budget voor uitvoering is nog niet gereserveerd; het college bepaalt de prioriteiten en legt eventuele aanvullende middelen bij de begroting voor aan de gemeenteraad.
In 2025 zijn 155 nieuwe woningen gerealiseerd en is gewerkt aan verschillende woningbouwplannen. Daarmee willen we inspelen op de woningbehoefte van jong tot oud, zowel in de kern als in de buurtschappen en het buitengebied. Betaalbare woningbouw is daarbij van groot belang, zoals meer sociale huurwoningen.
Aan de zuidkant van Winterswijk is het plan Narcisstraat in voorbereiding voor circa 70 woningen in verschillende categorieën. Het bestemmingsplan dat deze ontwikkeling mogelijk maakt, is in mei 2025 vastgesteld. Ook zijn er meerdere woningbouwplannen aan onder meer de Dingstraat en de Kloetenseweg. Bovendien werken we aan het woningbouwplan De Rikker, een plan met bijna 200 woningen aan de noordoostzijde van het dorp. In diverse buurtschappen zijn er verschillende woningbouwplannen, met name voor jongeren en jonge gezinnen.
Met De Woonplaats en de huurdersvereniging zijn nieuwe prestatieafspraken voor 2026 gemaakt.

3.5 Economie en Lobby

Ambitie

Wij koesteren de hoeveelheid en verscheidenheid aan bedrijven in Winterswijk. Bedrijvigheid en de nabijgelegen werkgelegenheid zijn van vitaal belang voor de leefbaarheid en aantrekkingskracht van Winterswijk. Bedrijven moeten voldoende ruimte hebben om zich te ontwikkelen. Samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en overheid wordt voortgezet. Wij streven naar een stabiele arbeidsmarkt. In samenwerking met de sector zorgen we jaarrond voor voldoende aanbod in vrijetijdsbesteding. We kijken hierbij ook nadrukkelijk naar evenementen.
We dragen Winterswijk als merk uit, binnen en buiten Nederland. Ook onderhouden we duurzame relaties met regionale, landelijke en buitenlandse samenwerkingspartners. Daarnaast maken we actief gebruik van (Europese) subsidies voor de realisatie van onze activiteiten.
Relevante documenten:

- Beleidsnota economie Winterswijk 2017
- Omgevingsvisie buitengebied 2019
- Centrumvisie 2021
- Ontwerp-omgevingsvisie kom Winterswijk
- Raadsbesluit heroverwegen locatiekeuze bedrijventerrein d.d. 23 maart 2023
- Nota Grenszland gemeente Winterswijk (2022-2024)
- Beleidsvisie recreatie en toerisme Winterswijk 2024

Doelstellingen

Het bieden van voldoende ruimte voor de bedrijvigheid in Winterswijk, met als uitgangspunt inbreiding, revitalisering en herontwikkeling

Activiteiten

Gebiedsvisie bedrijventerrein

Het Regionaal Programma Werklocaties laat zien dat er in Winterswijk behoefte is aan een nieuw bedrijventerrein voor de groei van lokale ondernemingen. Voor het succes van ons bedrijfsleven is ruimte nodig, terwijl bedrijventerreinen schaars zijn. Om in Winterswijk een aantrekkelijk ruimtelijk en economisch vestigingsklimaat te behouden, is er in 2024 een nieuwe locatie voor een bedrijventerrein aangewezen. In 2025 werken we aan de gebiedsvisie van het bedrijventerrein.

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 hebben we een besluit genomen over de locatie van het nieuwe bedrijventerrein. In 2025 is de Nota kaders en uitgangspunten gebiedsvisie vastgesteld, waarna is gestart met het opstellen van de gebiedsvisie voor het nieuwe bedrijventerrein. De planning is om de gebiedsvisie in februari 2026 af te ronden en gereed te hebben voor besluitvorming.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De gebiedsvisie, waaronder grondexploitatie en budgetaanvraag, wordt in het derde kwartaal van 2026 ter besluitvorming aan de raad aangeboden

Tijd (indicator)

Programma toekomstbestendige bedrijventerreinen

We werken samen met het bedrijfsleven en de provincie aan het programma toekomstbestendige bedrijventerreinen. Het programma heeft als doel om bedrijventerreinen te verduurzamen, een groenere en gezondere werkomgeving te creëren en de samenwerking tussen bedrijven op de bedrijventerreinen te verbeteren. Daarbij richt het programma zich zowel op de samenwerking en organisatiegraad op het bedrijventerrein, als op het programmatisch uitvoeren van fysieke maatregelen. Het programma ondersteunt de gemeente bij het omzetten van de beleidsambities op het gebied van duurzaamheid en klimaat, naar concrete maatregelen op de bedrijventerreinen.

Kwaliteit (toelichting)

In samenwerking met industriekring OWIN werken we aan drie doelen:

- Het verbeteren van de organisatiegraad van ondernemers op het bedrijventerrein. We verkennen hiervoor de mogelijkheden van het parkmanagement op het bedrijventerrein.

- Het opzetten van een programma met fysieke en organisatorische maatregelen op het bedrijventerrein, onder meer gericht op duurzaamheid, klimaat, verkeer en veiligheid.

- Het onderzoeken van de haalbaarheid van een Smart Energy Hub op het bedrijventerrein. Dit project richt zich op de optimalisatie van de lokale energie-opwekcapaciteit en het energieverbruik op het bedrijventerrein, en wordt ondersteund met een subsidie van de provincie Gelderland.

Vanwege de ontwikkelingen in energiecongestie hebben we in 2025 prioriteit gegeven aan het onderzoeken van de haalbaarheid van een Smart Energy Hub op het bestaande bedrijventerrein. Met subsidieondersteuning van de Regio Achterhoek (vanuit de Regio Deal) is de ontwikkelfase van dit project gestart. Dit wordt uitgevoerd in samenwerking met industriekring OWIN en met directe participatie van dertien bedrijven. Het project loopt door in 2026.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

In 2025 hebben we prioriteit gegeven aan het onderzoeken van de haalbaarheid van een Smart Energy Hub. Verdere invulling van de andere doelen, het verbeteren van de organisatiegraad en fysieke en organisatorische maatregelen, volgen in 2026.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

Het maken en vaststellen van een visie op het toekomstige soort bedrijven in Winterswijk

Activiteiten

Toekomstvisie gewenste bedrijvigheid in Winterswijk

Het Winterswijkse bedrijfsleven kenmerkt zich door een grote diversiteit. Startups, familiebedrijven die al generaties lang aan Winterswijk zijn verbonden, maar ook bedrijven die begonnen zijn als familieonderneming en inmiddels onderdeel zijn van een groot landelijk of internationaal bedrijf. Wij koesteren al deze bedrijven. We maken een visie op het soort bedrijven waar we ons in de toekomst in Winterswijk op willen richten.

Kwaliteit (toelichting)

We bewaken de kwaliteit aan de hand van de volgende factoren:

- Participatie
- Duurzaamheid, klimaat en circulaire economie
- Onderwijs en arbeidsmarkt
- Deskundige ondersteuning
- Samenhang met de locatiekeuze voor het bedrijventerrein
- Integratie in de Omgevingsvisie bebouwde kom Winterswijk (zie beleidsveld 3.4)

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Deze visie wordt geïntegreerd in de Omgevingsvisie bebouwde kom Winterswijk (beleidsveld 3.4). Hierdoor wordt het tijdspad van de omgevingsvisie aangehouden, waarbij we verwachten dat de visie in januari 2026 wordt vastgesteld.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

In samenwerking ontwikkelen van een jaarrond toeristisch/recreatief aanbod

Activiteiten

Stimuleren van evenementen voor en door jongeren

We versterken de gemeentelijke ondersteuning van evenementen voor en door jongeren. Met een groter en beter evenementenaanbod wordt Winterswijk

aantrekkelijker voor jongeren, versterken we de dagrecreatie en dragen we bij aan seizoensverlenging voor de verblijfsrecreatie.

Kwaliteit (toelichting)

We hebben aandacht voor de specifieke behoeften van evenementenorganisatoren. Doel is om het beschikbare budget zuiver en effectief in te zetten in relatie tot de doelstelling: het stimuleren van evenementen voor en door jongeren. SPOT jongerenwerk is in 2025 betrokken bij dit programma. Daarnaast is er ondersteuning verleend aan het initiatief Talentfarm en het project 80 jaar vrijheid.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Het restantbudget uit 2025 wordt overgeheveld naar 2026 voor de uitvoering van het project centrumevenementen, samen met jongeren en centrumondernemers. Het programma met SPOT jongerenwerk zetten we ook voort in 2026.

Tijd (indicator)

Uitvoeringsagenda Recreatie en Toerisme

De lokale uitvoeringsagenda recreatie en toerisme wordt opgesteld in samenwerking met de toeristische sector en 100% Winterswijk. De uitvoeringsagenda beschrijft de activiteiten waarmee we uitvoering geven aan de beleidsvisie recreatie en toerisme.

Kwaliteit (toelichting)

De uitvoeringsagenda geeft invulling aan de speerpunten en ontwikkelrichting uit de beleidsvisie recreatie en toerisme, zoals vastgesteld in 2024. De activiteiten die hiervoor nodig zijn, worden in samenwerking met de toeristische sector en 100% Winterswijk bepaald. Voor de financiering van de uitvoeringsagenda wordt een beroep gedaan op de inkomsten uit de toeristenbelasting, waarvoor nieuwe meerjarige afspraken met de sector worden gemaakt.

In 2025 hebben we opdracht gegeven voor onderzoek naar ons toeristenbelastingstelsel en mogelijke aanpassingen en varianten hierop. Dit onderzoek wordt in het eerste kwartaal van 2026 opgeleverd en dient als basis voor nieuwe meerjarige afspraken over de toeristenbelasting, en voor de verdere uitwerking van de uitvoeringsagenda.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Het onderzoek naar ons toeristenbelastingstelsel is in 2025 opgestart en loopt door in 2026. Dit onderzoek dient als basis voor nieuwe meerjarige afspraken over de toeristenbelasting, en voor de verdere uitwerking van de uitvoeringsagenda.

Tijd (indicator)

Uitvoeren regionale vrijetijdsagenda

We werken samen met de andere Achterhoekse gemeenten aan de uitvoering van de Vrijetijdsagenda Achterhoek 2020-2030. Vanuit deze agenda werken we aan vijf speerpunten:

1. Het vergroten van de beleefbaarheid van de Achterhoek met aanbodontwikkeling.
2. Het op peil houden en verbeteren van de vitaliteit van de verblijfsrecreatie.
3. Het realiseren van een onderscheidende profilering en zichtbaarheid van de Achterhoek voor de nationale en internationale gast.
4. Het bevorderen van de gastvrijheid in de regio.
5. Het versterken van de positie van de vrijetijdssector binnen de Achterhoek en het intensiveren van verbindingen met andere sectoren.

We voeren dit uit met concrete projecten, onder andere gericht op de routestructuren voor wandelen, fietsen, paardrijden en mountainbiken. Eén van de concrete projecten is 'Onbeperkt genieten in de Achterhoek'. Dit project sluit goed aan bij de Winterswijkse opgave 'Iedereen doet mee'.

Kwaliteit (toelichting)

De vrijetijdsagenda is in 2024 herzien tot de Vrijetijdsagenda 2025-2035, inclusief het Uitvoeringsprogramma 2025-2028. De vrijetijdsagenda heeft inwonersprofijt en brede welvaart als centrale doelstelling en sluit op regionaal niveau aan op ons lokale recreatiebeleid.

Het uitvoeringsprogramma bevat diverse projecten die bijdragen aan deze doelstellingen. Winterswijk draagt daar ambtelijk, bestuurlijk en financieel aan bij via het portefeuillehoudersoverleg Vrijetijdseconomie Achterhoek. De projecten en de voortgang daarvan worden tweemaandelijks besproken in zowel het ambtelijk overleg als het portefeuillehoudersoverleg. Daarmee is er sturing op geld, organisatie, tijd, informatie en kwaliteit.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Het huidige uitvoeringsprogramma loopt van 2025 tot en met 2028. In 2025 zijn de gemeenten Zutphen en Montferland toegetreden tot het portefeuillehoudersoverleg en nemen zij deel aan de Vrijetijdsagenda. Dit is verwerkt in een nieuwe samenwerkingsovereenkomst.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

Winterswijk (inter-)nationaal op de kaart zetten waarbij we ons aanbod op het gebied van wonen, werken, winkelen en toerisme uitdragen en streven naar een betere bereikbaarheid over de weg en het spoor.

Activiteiten

Subsidies

Voor een optimale benutting van (Europese) subsidiemiddelen voor de uitvoering van projecten en activiteiten, zetten we binnen onze organisatie een subsidiestructuur op. Dit om subsidieverwerving binnen de organisatie te borgen.

Kwaliteit (toelichting)

Subsidies zijn een belangrijk middel voor de gemeente Winterswijk om haar beleid te kunnen uitvoeren en projecten te realiseren. Het verwerven van subsidies vergt echter wel een structurele aanpak. We kiezen in Winterswijk voor een subsidieadviseur die zich bezighoudt met het identificeren van subsidiemogelijkheden en het coördineren van de aanvragen. Steeds meer gemeenten werken samen om gezamenlijk subsidieaanvragen te doen. Zo wordt de kans op succes vergroot en kunnen grotere projecten worden gerealiseerd dan wanneer individueel subsidie wordt aangevraagd. Ook zijn er steeds meer Europese

subsidieprogramma's beschikbaar, die ons als gemeenten in staat stellen om grensoverschrijdend samen te werken.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Het werven van subsidies is een doorlopend proces. We signaleren en attenderen de organisatie structureel op subsidiemogelijkheden die zich voordoen en faciliteren aanvragen. Samen met de gemeenten Aalten, Doetinchem en Oost Gelre hebben we een subsidieoverleg georganiseerd, waarin we subsidiekansen met elkaar delen en kansen gezamenlijk oppakken.

Tijd (indicator)

Grensoverschrijdende samenwerking

Onder grensoverschrijdende samenwerking valt de samenwerking met de overheid, ondernemers en maatschappelijke organisaties in de Achterhoek, de Regio Achterhoek en de Euregio. We verbinden mensen, ondernemers, overheid en onderwijs aan beide zijden van de grens met elkaar op het gebied van economie, onderwijs, cultuur, toerisme en sport.

Kwaliteit (toelichting)

We streven naar structurele inbedding van Europees beleid in ons internationale beleid. In 2025 hebben wij de Nota EU & grensoverschrijdende samenwerking geactualiseerd, die als kader dient voor de uitvoering van onze grensoverschrijdende samenwerking. De meest concrete ontwikkelingen rond windturbines betreft drie geplande turbines in Rhede, direct nabij het Woold aan de Winterswijkse grens. Hiervoor loopt momenteel een bezwaarprocedure, terwijl plannen in Südlohn en Vreden stilliggen of zijn teruggeschaald.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit proces is doorlopend. We hebben de Nota EU & grensoverschrijdende samenwerking geactualiseerd; deze wordt momenteel uitgewerkt in een jaarlijks actieplan.

Tijd (indicator)

Lobby

We zetten in op regionale en grensoverschrijdende lobby. Lobbyen stelt ons in staat de belangen van onze inwoners te vertegenwoordigen bij de overheid en andere belanghebbenden. Het zorgt ervoor dat samenwerkingsverbanden tussen gemeenten en bedrijven ontstaan. Ook lobbyen over de grens is belangrijk. De toenemende Europeanisering van het beleid en de besluitvorming zorgen ervoor dat veel belangrijke beslissingen niet alleen op nationaal niveau worden genomen, maar ook op Europees niveau.

Kwaliteit (toelichting)
Een gestructureerde lobby is nodig. Vanuit de behoefte om een heldere, gezamenlijke boodschap te vertellen, is gewerkt aan focus in onze lobby. Tijdens het Lentefestival brengen we ook in 2026 de Achterhoek en onze Achterhoekse ambities dichter bij Den Haag. Ook zetten we in op lobby richting de provincie.

Lokaal zetten we in op politieke actualiteiten. Op dit moment heeft stikstof onze volledige aandacht. Ook richten we ons met een gezamenlijke lobby van de M50-gemeenten (middelgrote gemeenten) op verschillende onderwerpen, zoals grensoverschrijdende arbeidsmarkt en het behoud van lokale voorzieningen.
Zo'n 70% van alle wet- en regelgeving waar gemeenten mee te maken hebben, wordt op Europees niveau bepaald. We zijn ons ervan bewust dat je grensoverschrijdend moet denken om lokale uitdagingen onder de aandacht te brengen. Winterswijk staat bekend als een Europa-actieve gemeente. Mede door het winnen van de Green Leaf Award, de actieve deelname aan netwerken als de Association of European Border Regions (AEBR), de VNG Europa & internationaal en de lobby in verschillende Europese gremia, wordt Winterswijk vaak als voorbeeld genoemd. De jaarlijkse deelname aan de Grüne Woche en de European Week of Regions and Cities zien wij als een kans om kennis te delen met bestuurders uit heel Europa, en de Achterhoekse ambities en uitdagingen zichtbaar te maken.
Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)
Dit is een doorlopende activiteit.
Tijd (indicator)

Indicatoren

- Beschikbaarheid van direct uit te geven bedrijventerrein op korte termijn.
- Leegstandsontwikkeling op bedrijventerreinen.
- Langetermijnreservering voor voldoende nieuwe bedrijventerreinen volgens vraag- en aanbodontwikkeling, zoals vastgelegd in het Regionaal Programma Werklocaties.
- Groei van het aantal arbeidsplaatsen in Winterswijk (registratie op basis van de provinciale werkgelegenheidsenquête).
- Aantal vierkante meters leegstand in het winkelcentrum.

Wat is het resultaat?

Het regionaal programma werklocaties Achterhoek 2024-2028 is vastgesteld door de raad en vervolgens door de gedeputeerde staten Gelderland. De locatiekeuze voor een nieuw bedrijventerrein, van 16 ha netto, is afgerond. Het voorkeursrecht is gevestigd en het ontwikkelkrediet is beschikbaar gesteld. In november heeft de raad de Nota kaders en uitgangspunten voor de op te stellen Gebiedsvisie Arrisveld vastgesteld. Op basis hiervan zijn de voorbereidingen gestart voor het opstellen van de gebiedsvisie. We verwachten deze eind Q2 begin Q3 2026 ter vaststelling aan de raad aan te kunnen bieden.
De herontwikkeling van De Vlijt is in uitvoering en de kavelverkoop is in 2025 gestart. Voor één kavel zijn in 2025 de onderhandelingen over de verkoop gestart.

Energiecongestie, als potentiële belemmering van economische ontwikkeling, heeft een hoge prioriteit gekregen. In samenwerking met industriekring OWIN, Oost NL en met subsidieondersteuning van de provincie Gelderland, is een haalbaarheidsstudie uitgevoerd naar slimme energieoplossingen op onze bedrijventerreinen (Smart Energy Hub). Met subsidieondersteuning vanuit de Regio Achterhoek (vanuit de Regio Deal) is de ontwikkelfase van dit project gestart. Dit wordt uitgevoerd in samenwerking met industriekring OWIN en met directe participatie van dertien bedrijven. Het project loopt door in 2026.
De ontwikkeling van het aantal arbeidsplaatsen wordt vastgelegd in de Provinciale Werkgelegenheidsenquête. Het aantal banen is gegroeid van 14.690 in 2023 naar 14.870 in 2024. De cijfers over 2025 zijn nog niet beschikbaar.
De winkelleegstand wordt vastgelegd door Locatus. De winkelleegstand in geheel Winterswijk is 3,7% in 2025 (3,2% in 2024). De winkelleegstand in het centrum is 7% in 2025 (7,2% in 2024). De leegstand is redelijk stabiel. Merendeel van de leegstaande panden in het kernwinkelgebied wordt over het algemeen snel weer ingevuld. Er zijn een paar locaties die wat lastiger te vullen lijken. Ons winkelcentrum is daardoor aantrekkelijk en levendig te noemen.

Financiële onderbouwing programma 3

Baten en Lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2025	Rekening 2025	VerschilJR2025
Baten			
3.1 Openbare ruimte			
2.1 Verkeer en vervoer	**142**	**315**	**173**
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	**145**	**130**	**-15**
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	**239**	**270**	**31**
Totaal 3.1 Openbare ruimte	**525**	**714**	**189**
3.2 Klimaat, water en milieu			
7.2 Riolering	**4.967**	**4.601**	**-365**
7.3 Afval	**3.685**	**3.639**	**-46**
Totaal 3.2 Klimaat, water en milieu	**8.651**	**8.240**	**-412**
3.3 Duurzaamheid			
7.4 Milieubeheer	**5.575**	**2.339**	**-3.236**
3.4 Gebiedsontwikkeling en wonen			
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	**7.554**	**1.717**	**-5.837**
8.1 Ruimte en leefomgeving	**1.095**	**1.108**	**13**
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	**408**	**357**	**-51**
8.3 Wonen en bouwen	**563**	**378**	**-185**
Totaal 3.4 Gebiedsontwikkeling en wonen	**9.619**	**3.560**	**-6.059**
3.5 Economie en lobby			
3.1 Economische ontwikkeling	**2**	**153**	**151**
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	**132**	**119**	**-13**
3.4 Economische promotie	**1.299**	**1.334**	**35**
Totaal 3.5 Economie en lobby	**1.433**	**1.606**	**173**
Totaal Baten	**25.803**	**16.458**	**-9.345**
Lasten			
3.1 Openbare ruimte			
2.1 Verkeer en vervoer	**6.907**	**6.595**	**-312**
2.2 Parkeren	**80**	**80**	**0**
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	**4.870**	**4.683**	**-187**
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	**363**	**360**	**-3**
Totaal 3.1 Openbare ruimte	**12.220**	**11.719**	**-502**
3.2 Klimaat, water en milieu			

Exploitatie	Begroting 2025	Rekening 2025	VerschilJR2025
7.2 Riolering	7.539	7.218	-320
7.3 Afval	3.116	2.778	-339
Totaal 3.2 Klimaat, water en milieu	10.655	9.996	-659
3.3 Duurzaamheid			
7.4 Milieubeheer	7.532	3.111	-4.422
3.4 Gebiedsontwikkeling en wonen			
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	7.547	1.708	-5.839
8.1 Ruimte en leefomgeving	3.430	2.449	-981
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	3.610	1.271	-2.339
8.3 Wonen en bouwen	1.615	1.365	-250
Totaal 3.4 Gebiedsontwikkeling en wonen	16.202	6.793	-9.409
3.5 Economie en lobby			
3.1 Economische ontwikkeling	166	140	-26
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	343	229	-113
3.4 Economische promotie	574	472	-102
Totaal 3.5 Economie en lobby	1.082	841	-242
Totaal Lasten	47.692	32.459	-15.233
Onttrekkingen			
3.2 Klimaat, water en milieu			
7.2 Riolering	15	15	0
3.4 Gebiedsontwikkeling en wonen			
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	5	5
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	3.002	0	-3.002
8.3 Wonen en bouwen	2.578	2.679	101
Totaal 3.4 Gebiedsontwikkeling en wonen	5.580	2.684	-2.896
Totaal Onttrekkingen	5.596	2.699	-2.896
Stortingen			
3.4 Gebiedsontwikkeling en wonen			
8.3 Wonen en bouwen	10.000	10.000	0
Gerealiseerd resultaat	-26.293	-23.302	2.991

Openbare ruimte

Het voordeel van € 189.000 aan de batenkant bestaat met name uit :

hogere baten gronddepot	€ 107.000 V
hogere begraafrechten	€ 31.000 V

hogere baten gronddepot
tegenover deze hogere baten bij het gronddepot staan hogere lasten , zie lastenkant.
hogere begraafrechten
dit betreft incidenteel hogere ontvangen begraafrechten.
Het voordeel van € 502.000 aan de lastenkant bestaat met name uit:

hogere lasten gronddepot	€ 141.000 N
lagere lasten onderhoud openbare verlichting	€ 135.000 V
lagere lasten onderhoud bomen (stormschade)	€ 252.000 V
lagere lasten bestrijding eikenprocessierups	€ 39.000 V
lagere lasten biodiversiteit en landschap	€ 100.000 V

lagere lasten speelterreinen/ vervanging speeltoestellen	€ 178.000 V

hogere lasten gronddepot
tegenover deze hogere lasten staan € 107.000 hogere baten, zie batenkant.
lagere lasten onderhoud openbare verlichting.
Het voordeel in 2025 binnen het budget openbare verlichting bestaat uit lagere uitgaven voor schades en lagere uitgaven voor vervanging.
Er zijn in 2025 incidenteel € 44.000 lagere kosten geweest voor schades aan de openbare verlichting, Verzocht wordt het restant budget voor vervanging openbare verlichting (LED, armaturen) van € 78.000 over te hevelen. Reden is dat vervanging in 2025 door capaciteitsgebrek deels niet kon worden uitgevoerd. Dit is wel noodzakelijk en wordt in 2026 alsnog uitgevoerd.
lagere lasten onderhoud bomen (stormschade)
In de begroting 2024 is een structurele bezuiniging van € 136.000 op onderhoud openbaar groen met ingang van 2025 opgenomen. In 2025 is dit deels (€ 72.000) gerealiseerd door een aanbestedingsvoordeel maaien gazons. Het restant van € 64,000 is gerealiseerd door € 39.000 lager gerealiseerde uitgaven voor bestrijding eikenprocessierups en een € 25.000 lagere restant budgetoverheveling van het onderhoudsbudget bomen. Hiermee hebben we voor 2025 de bezuiniging van € 136.000 behaald. Verzocht wordt het restant onderhoudsbudget bomen van € 227.000 na aftrek van de genoemde bezuiniging naar 2026 over te hevelen ten behoeve het opruimen en herstel stormschade naar aanleiding van het bij de 2e Voortgangsrapportage 2025 verwerkte raadsbesluit.
lagere lasten bestrijding eikenprocessierups.
dit betreft een deel van de bovengenoemde bezuiniging op onderhoud openbaar groen. Zie hierboven de toelichting bij de lagere lasten onderhoud bomen (stormschade).
lagere lasten biodiversiteit
Door het vertrek van de beleidsmedewerker in 2025 is er onvoldoende capaciteit geweest om aan dit onderwerp invulling te kunnen geven.
lagere lasten speelterreinen/ vervanging speeltoestellen
Dit betreft het in maart 2025 door de raad beschikbaar gestelde budget voor bewegen, ontmoeten, spelen en sporten (BOSS). Onze ervaring leert dat voordat het hele proces doorlopen is je minimaal een half jaar kwijt bent van participatie tot en met start werkzaamheden.
In juni 2025 zijn wij gestart met de participatie, in september 2025 is de offerte uitvraag verzonden en eind oktober 2025 het werk gegund. De aannemer is met de uitvoering gestart. De levertijden van speeltoestellen liggen rond 8 weken. De aannemer is met de uitvoering gestart. Verzocht wordt het restantbudget van € 178.000 naar 2026 over te hevelen. Voor het budget van 2026 is de participatie in maart 2026 gereed om te zorgen dat het budget in 2026 ook daadwerkelijk uitgevoerd is.

Klimaat, water en milieu

Het nadeel van € 412.000 aan de batenkant bestaat met name uit :

lagere onttrekking aan de voorziening riolering	€ 309.000 N
lagere opbrengst zwerfafvalvergoeding	€ 99.000 N

hogere baten inzameling Plastic verpakkingen, Metalen verpakkingen en Drankkartons (PMD)	€ 120.000 V

lagere onttrekking aan de voorziening riolering
de lagere onttrekking aan de voorziening riolering is als gevolg van lagere uitgaven voor rioolonderhoud en klimaatadaptatie maatregelen, zie ook lastenkant binnen dit beleidsveld. Daarnaast zijn er € 52.000 lagere rioolheffing, € 69.000 lagere afvalstoffenheffing en € 99.000 lagere opbrengst zwerfafvalvergoeding. Hier staan € 153.000 hogere baten tegenover voor de inzameling
van Plastic verpakkingen, Metalen verpakkingen en Drankkartons (PMD).
lagere opbrengst zwerfafvalvergoeding zwerfafvalvergoeding
Deze eind van het jaar 2025 bekend gemaakte lagere vergoeding vanuit het Rijk levert voor 2025 een tegenvaller op. Dit betreft de vergoeding voor de kosten van het opruimen van zwerfafval van bepaalde kunststofproducten voor eenmalig gebruik en het treffen van bewustmakingsmaatregelen. Bij de Bestuursrapportage 2026 is bekend of dit een structureel lagere vergoeding betekent vanaf 2026.
hogere baten inzameling PMD
Voorgesteld wordt de hogere baten inzameling PMD van € 120.000 in te zetten voor de implementatie van het Project Huishoudelijk Grondstoffen beleidsplan (HGB).

Het voordeel van € 659.000 aan de lastenkant bestaat met name uit

lagere uitgaven voor rioolonderhoud	€ 126.000 V
lagere uitgaven klimaatadaptatie	€€ 194.000 V
lagere uitgaven Project Huishoudelijk Grondstoffen beleidsplan (HGB)	€ 134.000 V
lagere uitgaven onderhoud open water (onderhoud vijvers en beken)	€ 15.000 V
lagere uitgaven ROVA bijdrage afvalverwerking	€ 212.000 V

lagere uitgaven voor rioolonderhoud
Dit betreft € 126.000 incidenteel lagere uitgaven met betrekking tot onderhoud drukriolering en electra pompen.
lagere uitgaven klimaatadaptatie
Voorgesteld wordt het restant budget van € 194.000 van het door de Raad vastgestelde Klimaatplan naar 2026 over te hevelen. Hiermee kan invulling worden gegeven aan diverse deelprojecten zoals het project droogte, subsidieportaal groene daken, een nieuwe bomenactie, een deelbudget voor bedrijven voor het vergroenen van hun perceel., verschillende projecten in wijken om te vergroenen en enkele grotere projecten voor klimaatadaptatie. .
lagere uitgaven Project Huishoudelijk Grondstoffen beleidsplan (HGB)
Voorgesteld wordt het restant budget van € 134.000 van het door de Raad vastgestelde HGB naar 2026 over te hevelen. Hiermee kan invulling worden gegeven aan de uitvoering hiervan.
lagere uitgaven onderhoud open water (onderhoud vijvers en beken)
Voorgesteld wordt het restant budget van € 15.000 naar 2026 over te hevelen.

lagere uitgaven ROVA bijdrage afvalverwerking
Voorgesteld wordt de lager dan begrote ROVA bijdrage afvalverwerking van € 212.000 naar 2026 over te hevelen en in te zetten voor de implementatie van het HGB.

Duurzaamheid

Het nadeel van € 3.236.000 aan de batenkant bestaat met name uit de volgende naar 2026 overgehevelde restant subsidies (baten) :

klimaat en energiebeleid (CDOKE)	€ 1.053.000 N
nationaal programma lokale warmtetransitie (NPLW)	€ 394.000 N
verduurzaming slecht geïsoleerde woningen	€ 2.235.000 N
energiebesparende maatregelen (energiearmoede)	€ 395.000 N
regionaal Energieloket	€ 11.000 N
sanering verkeerslawaai	€ 109.000 N
bodemtaken Omgevingswet	€ 16.000 N
ontvangen gelden realisatie stimulans	€ 973.000 V

Ontvangen subsidie klimaat en energiebeleid (CDOKE)
De SPUK regeling CDOKE mag de gemeente aanwenden voor het aannemen van mensen voor de realisatie van doelen uit de klimaatwet. Ook het inhuren van externe deskundigen is toegestaan. Dit kan voor meerdere jaren.
Ontvangen SPUK subsidie Nationaal programma lokale warmtetransitie (NPLW)
We zitten midden in een warmtetransitie die niet alleen invloed heeft op de manier waarop we onze gebouwen verwarmen en van warm water voorzien, maar op onze hele leefomgeving. Met dit budget worden de Achterhoekse gemeenten ondersteund om de warmtetransitie te realiseren. Winterswijk is hier penvoerder van en doet dit voor de regio. We gebruiken het budget onder meer voor het betalen van de Inhuur van een regiocoördinator warmtetransitie die ons helpt bij de samenwerking.
Met de Specifieke Uitkering (SPUK) Lokale Aanpak Isolatie heeft Winterswijk een isolatieprogramma opgezet voor inwoners met een slecht geïsoleerde koopwoning. Daarmee ondersteunen we eigenaren bij het isoleren van hun woning. Onder klimaat- en energiebeleid valt beleid dat bijdraagt aan het behalen van de doelen uit de Klimaatwet. De Klimaatwet houdt in dat Nederland uiterlijk in 2050 klimaatneutraal wil zijn. Het doel voor 2030 in de Klimaatwet is om de uitstoot van C02 met minimaal 55% te verminderen.
De Specifiek uitkering (SPUK) energiearmoede is een initiatief van het Rijk dat gemeenten ondersteunt bij het aanpakken van energiearmoede.
Regionaal Energieloket
Dit betreft ons energieloket in het Centrum Duurzaam Winterswijk.
Sanering verkeerslawaai.
In 2026 wordt verdere uitvoering gegeven aan het programma Sanering wegverkeer waar in 2017 voorbereidingssubsidie voor is ontvangen. Er wordt een onderzoek uitgevoerd naar de gevelisolatie van de woningen op de saneringslijst. Voorgesteld wordt aan de raad om de uit 2025 nog resterende uitgaven en inkomsten budgetten over te hevelen naar 2026.

Bodemtaken Omgevingswet.
De gemeente heeft in 2022 €50.000 subsidie ontvangen van de provincie voor de uitvoering van bodemtaken onder de nieuwe omgevingswet. Uitvoering van de taken ligt bij de omgevingsdienst. Tot en met december 2025 is €34.000 aan diverse projecten binnen de regio besteed. Het restant exploitatiebudget en het restant bedrag aan provinciale subsidie te weten €16.000 overhevelen naar 2026. 2026 is het laatste jaar waarin deze provinciale subsidie kan worden besteed aan bodemprojecten. De door de Omgevingsdienst gecoördineerde, projecten worden regionaal uitgevoerd. Niet bestede gelden worden teruggestort naar provincie.
Realisatie stimulans
De Realisatiestimulans is definitief vastgesteld in november 2025 door het Ministerie en kon daardoor niet opgenomen worden in de begroting 2025. De regeling biedt een bijdrage van € 7.000 per betaalbare woning waarvan de bouw het jaar ervoor is gestart welke in 2025 € 973.000 (V) bedraagt. De gemeente Winterswijk kan de bijdrage naar eigen inzicht inzetten maar is bedoeld om lokale woningbouw te versterken op de manier die het beste bij de woningbouwopgave past.
Het voordeel van € 4.422.000 aan de lastenkant bestaat met name uit naar 2026 overgehevelde restant uitgaven budgetten

subsidie klimaat en energiebeleid (CDOKE) (uitgaven)	€ 1.050.000 V
subsidie nationaal programma lokale warmtetransitie (NPLW) (uitgaven)	€ 394.000 V
subsidie verduurzaming slecht geïsoleerde woningen (uitgaven)	€ 2.235.000 V
subsidie energiebesparende maatregelen	€ 395.000 V
regionaal energieloket	€ 11.000 V
subsidie sanering verkeerslawaai (uitgaven)	€ 106.000 V
subsidie bodemtaken Omgevingswet (uitgaven)	€ 16.000 V

Voor wat betreft de in de tabel weergegeven naar 2026 overgehevelde restant subsidies zie batenkant.

Daarnaast zijn er nog een aantal nader te verklaren verschillen :

omgevingsdienst Achterhoek	€ 160.000 N
sanering WAL stort	€ 307.000 V
wijkuitvoeringsplan	€ 47.000 V

omgevingsdienst Achterhoek
Op basis van een eerste concept jaarrekening van de ODA is de verwachting dat er aan de ODA een € 160.000 hogere bijdrage zal moeten worden betaald dan begroot. De verklaring ligt enerzijds in een hogere afname van diensten en producten van de ODA en anderzijds in een forse toename van de organisatiekosten van de ODA om te kunnen voldoen aan de door het rijk opgelegde robuustheidscriteria die voortvloeien uit Interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel (IBP).

sanering WAL stort
Tijdens de sanering van de WALstort is vastgesteld dat de oppervlakte van de te bestrijden Japanse Duizendknoop (JDK) fors hoger is dan verwacht. Bij de 2e Voortsgangsrapportage 2025 is € 300.000 incidenteel bijgeraamd. Voorgesteld wordt het restantbudget naar 2026 over te hevelen.
wijkuitvoeringsplan
Voorgesteld wordt dit restantbudget ten behoeve van het maken van de Warmtetransitievisie naar 2026 over te hevelen. Dit kwam wat later op gang door uitstel van het vaststellen van de startnotitie.

Gebiedsontwikkeling en wonen

Het nadeel van € 6.059.000 aan de batenkant bestaat naast het nadeel op de grondexploitatie van € 5.888.000 uit de provinciale subsidie HEMA - De Verbinding van € 200.000.
HEMA - De Verbinding
Dit betreft een provinciale subsidie voor het bouwproject van een bedrijf. Deze subsidie wordt door de provincie uitbetaald aan de gemeente en vervolgens door de gemeente betaald aan de initiatiefnemer.
Het project is nog niet in uitvoering gekomen. In verband met een groot exploitatietekort wordt het plan versoberd en het woonprogramma verkleind. Voor deze wijziging moet nog een omgevingsvergunning worden verleend. Door deze vertraging zal het bouwplan pas in 2027 worden gerealiseerd en zullen in dat jaar de eerste betalingen aan de Holding worden gedaan. Voorgesteld wordt het inkomsten en uitgavebudget van € 200.000 over te hevelen naar 2026, zie ook lastenkant.

Het voordeel van € 9.409.000 aan de lastenkant bestaat met name uit :

grondexploitatie resultaat (voordeel)	€ 5.176.000 V
Project Wooow	€ 3.002.000 V
project Triparti	€ 669.000 V
omgevingsplan	€ 288.000 V
HEMA - De Verbinding	€ 200.000 V
voorbereidingskosten Stichting Terra Temporalis	€ 28.000 V
Wijkaanpak	€ 30.000 V

Het resultaat op de grondexploitatie complexen van € 712.000 bestaat uit € 5.888.000 nadeel aan de batenkant en € 5.176.000 voordeel aan de lastenkant. Voor de toelichting wordt verwezen naar paragraaf grondbeleid.
project Wooow
Dit betreft het in de begroting 2024 opgenomen uitgavebudget voor het Project in voorbereiding gebiedsontwikkeling Wooow dat (conform de begroting uit 2024) wordt gedekt uit de algemene reserve, zie ook paragraaf Onttrekkingen en toevoegingen reserves binnen dit programma.
Voorgesteld wordt dit restantbudget inclusief de onttrekking uit de algemene reserve naar 2026 over te hevelen.

project Triparti
dit project bestaat uit een drietal samenhangende deelprojecten. Dit betreft een afkoopsom recht van opstal Stichting 't Kreil met een restantbudget van € 498.000 en een bijdrage afkoopsom sanering spoorbosje met een restantbudget van €88.000. Dit is vertraagd door Speeltuin t"Kreil gezien er nog geen zicht is wanneer de start bouw spoorbosje start. Planning is dat dit in 2026 gaat plaatsvinden. Tot slot betreft dit de sloop en sanering locatie Dingstraat 25 met een restantbudget van €83.000. Wij zijn in overleg met Speeltuin 't Kreil. Wij verwachten dat 't Kreil medio 2026 is verplaatst naar een tijdelijk onderkomen.
omgevingsplan
met de komst van de Omgevingswet in januari 2024 is er van rechtswege één tijdelijk omgevingsplan ontstaan die voor de gehele gemeente Winterswijk geldt. Aan de gemeente Winterswijk nu de opgave om voor 2032 het tijdelijke deel naar een gebiedsdekkend Omgevingsplan om te zetten. Op dit moment is een werkgroep hiermee aan de slag. Om hiermee door te kunnen gaan is er op basis van een voorlopige inschatting, naast de hiervoor al beschikbare middelen in de begroting, een bedrag van €200.000 per jaar benodigd voor de periode 2026 tot en met in ieder geval 2029. In het kader van de meicirculaire 2025 is van het rijk voor de invoeringskosten Omgevingswet nog éénmalig een bijdrage ontvangen van € 200.000. Bij de 2e bestuursrapportage 2025 hebt u besloten dit geld te gebruiken als dekking voor de kosten van het opstellen van het Omgevingsplan in 2026.
Het bedrag van € 200.000 wordt dan ook bij de jaarrekening 2025 overgeheveld naar 2026 om uitvoering te kunnen geven aan uw besluitvorming bij de 2e bestuursrapportage 2025. In de meerjarenbegroting 2026-2029 is voor de jaren 2027 tot en met 2029 jaarlijks vooralsnog een bedrag van € 100.000 opgenomen voor het opstellen van het Omgevingsplan. In de loop van 2026 zal verder bekeken worden hoeveel benodigd is voor de jaren 2027 tot en met 2029 e.v., zodat de dan beschikbare meerjarige budgetten zo nodig bijgesteld kunnen worden.
HEMA - De Verbinding
Voorgesteld wordt het inkomsten en uitgavebudget van € 200.000 over te hevelen naar 2026, zie ook batenkant.
Voorbereidingskosten Stichting Terra Temporalis
In 2025 zijn nog niet alle voorbereidingen voor besluitvorming over het bestemmingsplan door de raad afgerond. Het projectbudget is volledig benut. Het structurele budget voor bestemmingsplan- omgevingsplanwijzigingen is in 2025 niet volledig benut. Een deel van dit restbudget is nodig om de besluitvorming voor Terra Temporalis af te ronden.
Wijkaanpak
Voorgesteld wordt het restantbudget voor de wijkaanpak over te hevelen naar 2026.

Economie en Lobby

Het voordeel van € 173.000 aan de batenkant bestaat met name uit de niet begrote ontvangen € 146.000 provinciale subsidie revitalisering bedrijventerrein Dennenoord.
Het voordeel van € 242.000 aan de lastenkant bestaat met name uit:

Lagere lasten Uitvoering economisch beleid	€ 86.000 V
Lagere lasten Marketing organisatie Winterswijk	€ 75.000 V

Lagere lasten Uitvoering vrijetijdseconomie	€ 34.000 V
Lagere lasten Project Dennenoord	€ 23.000 V

Van het budget Uitvoering economisch beleid is een bedrag van € 75.000 bestemd voor de uitwerking en uitvoering van het programma toekomstbestendige bedrijventerreinen. Dit deel is niet nog benut en daarom stellen we voor het budget van € 75.000 over te hevelen naar 2026.
In 2025 hebben we de voorgeschoten subsidie voor het VVV inspiratiepunt terug ontvangen omdat de subsidie door LEADER is verstrekt.
Binnen het budget Uitvoering vrijetijdseconomie is een bedrag van € 30.000 bestemd voor evenementen voor en door jongeren. Dit is budget is (nog) niet benut en daarom stellen we voor het budget van € 30.000 over te hevelen naar 2026.
Lagere lasten Project Dennenoord
Voorgesteld wordt dit restantbudget van dit Project naar 2026 over te hevelen.

Onttrekkingen en toevoegingen reserves

Het nadeel van € 2.909.000 van de onttrekking aan de reserves bestaat uit een nadeel van € 3.002.000 uit de algemene reserve Project Wooow en een voordeel van € 93.500 onttrekking aan de reserve lokale initiatieven.
project Wooow
Voorgesteld wordt het restantbudget inclusief de onttrekking uit de algemene reserve naar 2026 over te hevelen. Zie beleidsveld Gebiedsontwikkeling en wonen binnen dit programma toelichting lastenkant.

onttrekking aan de reserve lokale initiatieven
Voorgesteld wordt de eenmalig toegekende subsidies van € 72.250 aan speeltuinvereniging Rozenstraat en € 21.250 aan openlucht theater Huininkmaat te onttrekken aan de reserve lokale initiatieven.

Programma 4 Bestuurlijk Winterswijk

Inleiding

Algemene ondersteuning, bestuur
Onze manier van besturen is betrokken, laagdrempelig en transparant. Met een nuchtere kijk op zaken en gezond verstand. We werken in het belang van de inwoner en waarderen hun mening. We hechten aan inwonersparticipatie en trekken als raad en college graag samen op.

Dienstverlening
We gaan samen aan de slag en inwoners worden tijdig, actief en laagdrempelig betrokken bij besluiten die hen direct raken. Daarnaast hebben wij aandacht voor de interne dienstverlening en optimaliseren bestaande processen waar mogelijk.

Veiligheid en ondermijning
Je veilig voelen is een basisbehoefte en vraagt om aandacht. Criminaliteit wordt voorkomen. We ondersteunen een integrale aanpak om ondermijning tegen te gaan en onze gemeente veilig te houden.

4.1 Bestuur, organisatie en dienstverlening

Ambitie

We hebben een bestuur en een organisatie die er voor heel Winterswijk zijn; voor alle inwoners, organisaties en bedrijven. We versterken de lokale democratie.
We gaan samen aan de slag voor en met inwoners. Zij worden tijdig, actief en laagdrempelig betrokken. Daarnaast zetten wij ons in voor een krachtige organisatie waarin we nog efficiënter gaan functioneren. Waar mogelijk dringen we de kosten terug.
Relevante documenten:

- Organisatievisie
- Visie op dienstverlening

Doelstellingen

We betrekken zoveel mogelijk inwoners, organisaties en bedrijven bij wat we willen realiseren met een open en transparante bestuurlijke stijl

Activiteiten

Uitvoeren programma dienstverlening

In het uitvoeringsprogramma dienstverlening wordt de dienstverleningsvisie concreet vertaald naar de praktijk. Wat goed gaat, blijven we goed doen. De basis op orde. We verbeteren de dienstverlening door input te verzamelen bij klanten (klantreizen). Ook informeren we klanten actief over de duur en status van hun aanvraag of verzoek, en houden we ons aan de afspraken. We werken met servicenormen die we monitoren in een dashboard waarop wordt gestuurd. Daarnaast werken we met een proef van beeldbrieven voor laaggeletterden en anderstaligen.

Kwaliteit (toelichting)

Belangrijke aandachtspunten zijn een tijdige afhandeling van zaken en afspraak is afspraak. Onze manier van communiceren is open en transparant en het liefst mondeling. Op die manier komen we meer in verbinding met de klant en creëren we meer begrip voor onze besluiten.
In 2025 is Winterswijk verder ingegaan op de ingeslagen weg. Leidend is de dienstverleningsvisie.
Op het gebied van HR, competenties, communicatie en I-kolom worden slagen gemaakt om de teams verder te professionaliseren. De ontwikkelingen hebben in 2025 stap voor stap plaatsgevonden.

De vertaling van de dienstverleningsvisie naar de praktijk is gemaakt in de teamplannen, niet in een uitvoeringsprogramma.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Deze activiteit liep het hele jaar door. Dienstverlening staat centraal in het hele doen en laten van de gemeente Winterswijk. Daarom is het nodig om continu aandacht te geven aan de ontwikkeling van onze dienstverlening.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

We hebben een slagvaardige en deskundige organisatie

Activiteiten

Optimaliseren bedrijfsvoering

We werken aan integraliteit van werkprocessen en kijken waar zaken efficiënter en effectiever kunnen door meer te standaardiseren. Ook beperken we de inhuur en onderzoeken door externe partijen. We omarmen waar mogelijk regionale samenwerking om synergiën te benutten. Ten slotte blijven wij inzetten op een brede digitale dienstverlening. Ons doel is een robuuste organisatie die haar kerntaken voor inwoners en bedrijven waarmaakt.

Kwaliteit (toelichting)

Een betrouwbare bedrijfsvoering is essentieel voor het goed functioneren van de overige organisatieonderdelen.
Met goed werkende systemen en processen, op basis van actuele en juiste informatie, is het mogelijk besluitvaardig te werk te gaan en daar waar nodig maatregelen te nemen om (bij) te sturen. Een vereiste voor het functioneren van het geheel is het waarborgen van actuele sturingsinformatie en ondersteuning. We verbeteren onze rapportageprocessen om de organisatie heldere en gedetailleerde financiële informatie te kunnen bieden. Dat stelt ons in staat om beter te kunnen sturen op resultaat.

Voor het sturen op de personeelskosten wordt gebruikgemaakt van een dashboard dat vanaf april 2025 in gebruik is genomen en periodiek wordt geactualiseerd en gevolgd door het management. Voor de organisatieonderdelen die zich met informatie en automatisering bezighouden, worden taken en rollen definitief bepaald en vastgelegd. Hierbij krijgt ook de grote hoeveelheid projecten op het gebied van informatie en automatisering aandacht. Deze projecten worden aan de hand van een realistische planning opgepakt.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Het dashboard voor de personeelskosten is aan het eind van het eerste kwartaal van 2025 volledig operationeel opgeleverd. Er is vertraging ontstaan in de uitvoering van activiteiten op het gebied van automatisering en informatie als gevolg van personele wisselingen. Met behulp van externe inhuur zetten we vanaf de zomer van 2025 in op een inhaalslag.

Tijd (indicator)

We huisvesten De Post vanaf 2026 in het gemeentekantoor

Met de huisvesting van De Post in het gemeentekantoor hebben we twee doelen voor ogen:

- Bijna alle dienstverlening van de gemeente komt op één locatie samen, met alle bijkomende voordelen.

- Besparing op de huur van het gebouw en op algemene kosten.

Kwaliteit (toelichting)

In 2025 is de begane grond van het gemeentekantoor aangepast om collega's van De Post te huisvesten. Vanaf december 2025 ontvangen we ook de cliënten van De Post op deze locatie. Door De Post onder te brengen in het gemeentekantoor besparen we vanaf 2026 op kosten, zoals huur, schoonmaak en energie.

SPOT Jongerenwerk kan niet meeverhuizen naar het gemeentekantoor vanwege ruimtegebrek, de specifieke doelgroep en de aard van de activiteiten. Daarom hebben wij in het laatste kwartaal van 2025 gezocht naar een alternatieve locatie. Dit brengt kosten met zich mee voor huur, nutsvoorzieningen en inrichting.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Conform planning is de verhuizing in december 2025 afgerond.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

We interesseren inwoners voor de democratie en politiek

Activiteiten

Implementatie kinderraad en andere projecten gericht op jeugd

Er komt een kindergemeenteraad om de jeugd beter bij de politiek te betrekken.

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 is voor het eerst een kindergemeenteraad gevormd onder voorzitterschap van de burgemeester. Tijdens de vergadering van de kindergemeenteraad gaan de kinderen met elkaar in debat over hun zelfbedachte plannen voor iets in de gemeente wat zij willen realiseren. Het beste plan wordt ook echt uitgevoerd.
Vanaf 2024 heeft de kindergemeenteraad een structureel vervolg gekregen. De kindergemeenteraadsvergadering 2024 is gehouden op donderdag 25 april 2024. Tevens is op die dag de eerste kinderburgemeester van de gemeente Winterswijk benoemd. Het winnende voorstel is in 2025 uitgevoerd.
In 2025 is er geen kindergemeenteraad gehouden. Wel zijn enkele basisscholen langs geweest en is de tweede kinderburgemeester van Winterswijk benoemd.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De kindergemeenteraad heeft in 2025 in afgeslankte vorm plaatsgevonden vanwege de geringere belangstelling vanuit basisscholen. Een kindergemeenteraad, zoals gehouden in 2023 en 2024, is dit jaar niet georganiseerd.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

We zorgen voor een laagdrempelige en persoonlijke gemeentelijke dienstverlening

Activiteiten

E-diensten uitbreiden en achterliggende processen optimaliseren

We breiden de e-diensten uit aan de hand van de ontwikkelingen van de vakspecifieke software van bijvoorbeeld het sociaal en ruimtelijk domein. Waar deze vakspecifieke software ontbreekt, ontwikkelen we zelf e-diensten. We passen achterliggende processen aan, zodat we zo efficiënt en effectief mogelijk werken. Daarbij streven we naar een hoge gebruikersvriendelijkheid en snelle afhandeling van vragen van onze inwoners of andere klanten.

Kwaliteit (toelichting)

Er zijn inmiddels zo'n honderd e-diensten in gebruik, met name op het gebied van duurzaamheid, burgerzaken en de Omgevingswet. Denk aan diensten voor een verhuizing, aanvragen voor de Basisregistratie Personen (BRP), subsidie voor de lokale aanpak van isolatie, een verzoek op grond van de Wet open overheid (Woo)

en diverse diensten voor Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH). De werkprocessen en de systemen worden hierop aangepast, zodat de werkzaamheden zo effectief mogelijk en digitaal kunnen verlopen. Dit proces loopt gestaag door.
Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)
Het team informatie zit in een transitie. De planning is bijgesteld vanwege de extra benodigde hulp om volledig digitaal te werken. Er zijn het afgelopen jaar extra e-diensten in de testomgeving uitgewerkt die binnenkort live gaan of al live zijn gezet.
Tijd (indicator)

Indicatoren
Het klantwaarderingscijfer is afkomstig van de uitkomsten van het tweejaarlijkse gemeentelijke onderzoek 'Waar staat je gemeente.nl'. Momenteel onderzoeken wij of er voor 2025 en daarna alternatieve methoden zijn om het klantwaarderingscijfer vast te stellen.
Andere indicatoren zijn onze servicenormen en doorlooptijden.

Wat is het resultaat?
De dienstverlening aan onze burgers, maatschappelijke organisaties, bedrijven en partners heeft hoge prioriteit. Onze dienstverleningsvisie geeft richting en vormt onze leidraad. We handelen hiernaar en evalueren de kwaliteit periodiek.
De kwaliteit van onze interne organisatie heeft in 2025 ook volle aandacht gekregen. Om de slagvaardigheid en doelmatigheid te vergroten en de kwetsbaarheid te verminderen, zijn processen verbeterd en wordt meer gebruikgemaakt van de faciliteiten die geautomatiseerde systemen bieden.

4.2 Openbare orde en veiligheid

Ambitie
We houden onze gemeente veilig, ontmoedigen criminaliteit en verhogen het veiligheidsgevoel van onze inwoners.
Relevante documenten:
- Wabo-beleidsplan gemeente Winterswijk.
- Uitvoeringsprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Doelstellingen

We gaan drugsproblematiek tegen

Activiteiten

Hard optreden tegen drugsoverlast
Samen met de politie treden we hard op tegen drugsoverlast. Hierbij maken we gebruik van elkaars handhavingsinstrumenten.
Kwaliteit (toelichting)
Indien er sprake was van drugsoverlast, is er via het strafrecht en bestuursrecht opgetreden.
Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)
Dit is een doorlopend proces.
Tijd (indicator)

Actieve aanpak straathandel drugs, onder andere bij scholen en evenementen

Bij het aantreffen van drugshandel zetten wij waar mogelijk bestuurlijke handhaving in. Daarnaast investeren wij in een nog intensievere samenwerking met scholen, om zowel preventief als repressief te kunnen optreden tegen drugsgebruik en drugshandel op scholen. Denk hierbij aan de inzet van drugshonden en het aanpassen van schoolreglementen, om de aanpak laagdrempeliger te kunnen inzetten.

Kwaliteit (toelichting)

In 2025 is de aanpak voortgezet. De integrale samenwerking met partners in de aanpak van drugshandel is belangrijk. Naast het inzetten van repressieve maatregelen is er ook ingezet op preventie. Voorlichting en preventieve controles maken hier onderdeel van uit. In het derde kwartaal van 2025 heeft de politie ingezet op dit thema tijdens een evenement. In het vierde kwartaal van 2025 heeft er bij de middelbare scholen een interventie plaatsgevonden.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

In 2025 zijn de activiteiten om drugshandel en drugsgebruik tegen te gaan - voorlichting, controle en samenwerking met betrokken partijen - voortgezet. De inzet van bestuurlijke maatregelen is doorlopend.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

We vergroten het gevoel van veiligheid bij inwoners

Activiteiten

Voortzetting uitbreiding bluswatervoorzieningen

We ronden in 2027 het complete pakket aan bluswatervoorzieningen in Winterswijk af. Hierbij vragen wij een sluitend advies van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland, uiteraard in goed overleg met de lokale brandweerpost.

Kwaliteit (toelichting)

Vanuit de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG) is een advies gegeven over de bluswatervoorziening in de gemeente. De VNOG geeft desgevraagd aan dat er in de gemeente geen tekort is aan bluswater, met de kanttekening dat het antwoord genuanceerd is. Ondanks dat er geen tekort is, is het voor de brandweer altijd wenselijk om over meer bronnen te kunnen beschikken. De VNOG beschrijft dat er in de gemeente kansen liggen om in tijden van droogte meer water vast te houden. Dat heeft een positieve invloed op de beschikbaarheid van bluswater. De uitvoering van de bluswatervoorzieningen loopt parallel aan de gebiedsgerichte aanpak van natuurbranden, waarbij bluswatervoorzieningen ook een vraagstuk zijn. De looptijd van dit project is 2025-2027.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De gebiedsgerichte aanpak van natuurbrandbeheersing, inclusief vijf extra bluswatervoorzieningen, wordt in 2026 afgerond. Hierbij is het ook mogelijk om afspraken met Duitsland te maken over het gebruik van bluswatervoorzieningen daar.

Tijd (indicator)

Samenwerking en zichtbaarheid boa's en politie

De buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) en de politie werken nauw samen. Daarnaast werken de boa's nauw samen met diverse ketenpartners, zoals jongerenwerkers en Halt. Voor die partijen zijn de boa's de ogen en oren in het centrum, de wijk(en) en het buitengebied. We geven prioriteit aan de zichtbaarheid en benaderbaarheid van onze boa's.

Kwaliteit (toelichting)

Met de huidige capaciteit zetten we ons in voor de leefbaarheidsvraagstukken die in Winterswijk spelen. Deze zijn in toenemende mate vergelijkbaar met de kleinstedelijke problematiek. De samenwerking met de politie en de zichtbaarheid en benaderbaarheid van de boa's zijn in 2025 door capaciteitsuitbreiding geïntensiveerd.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De samenwerking tussen de politie en de boa's heeft doorlopend de aandacht.

Tijd (indicator)

Samen met het domein zorg werken we met een integrale aanpak voor mensen met verward en onbegrepen gedrag

We vinden het belangrijk dat partijen die een rol spelen in de samenwerking bij de aanpak van personen met verward gedrag, een gezamenlijke verantwoordelijkheid ervaren. We zetten in op intensivering van de ketensamenwerking. Vanuit het Rijk zijn hiervoor gelden beschikbaar gesteld aan het Zorg- en Veiligheidshuis Noord- en Oost-Gelderland. Met alle betrokken partijen vindt overleg plaats om te komen tot een bestedingsplan voor die gelden. De gelden zijn onder andere bestemd voor de versterking van de coördinatiefunctie van het Zorg- en Veiligheidshuis en het voeren van procesregie op de doelgroep.

Kwaliteit (toelichting)

Met een gecoördineerde aanpak gericht op mensen met verward en onbegrepen gedrag, is het mogelijk om zorgwekkende signalen vroegtijdig in beeld te krijgen en op te pakken. Een gecoördineerde aanpak is zowel gericht op de juiste persoonlijke zorg als op de veiligheid voor de omgeving. Dit is onderdeel van het dagelijkse werk. Dat is nu voldoende geborgd in de integrale aanpak met alle betrokken ketenpartners. Er is geen nadere rapportage noodzakelijk voor dit onderwerp, omdat dit geborgd is in de dagelijkse aanpak.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Het versterken van de samenwerking is een continu proces, en onderdeel van ons dagelijks werk vanuit zorg en veiligheid.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

We voorkomen en beperken criminaliteit en ondermijning

Activiteiten

Weerbaarheid van inwoners en ondernemers vergroten door preventiecampagnes

We maken inwoners en ondernemers bewust van de schade die ze kunnen ondervinden van ondermijnende criminaliteit. Daarnaast maken we ze bewust van de

rol die zij kunnen spelen in de aanpak van deze ondermijnende criminaliteit, en wat ze zelf kunnen doen om niet in het criminele speelveld te belanden.

Kwaliteit (toelichting)

We maken ondernemers en inwoners bewust van de verschillende vormen van ondermijning. Daarnaast maken we ze weerbaarder tegen ondermijning. Ook hebben we als doel om de meldingsbereidheid van inwoners en ondernemers te vergroten. Dit is een doorlopend proces.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

In 2025 zijn de bewustwordingscampagnes voortgezet, met in de Week van de Veiligheid extra aandacht voor preventie.

Tijd (indicator)

Aanpak ondermijning

De regionaal coördinator ondermijning blijft werkzaam voor de Achterhoekse gemeenten. Daarnaast geven we in 2025 de internationale ondermijningstafel met Duitsland verder vorm. In het derde kwartaal van 2025 is in Achterhoek Oost een samenwerkingsverband opgestart: het bestuurlijk interventieteam (BIT). Dit team bestaat uit boa's en de politie van vier gemeenten.

Kwaliteit (toelichting)

Om ondermijning effectief tegen te kunnen gaan en een waterbed-effect te voorkomen, is regionale samenwerking belangrijk. Deze samenwerking is in 2025 voortgezet. Zo vindt er onder meer afstemming plaats over de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob) en over de aanpak van ondermijning. In de Week tegen ondermijning hebben er diverse acties en voorlichtingsactiviteiten plaatsgevonden. Daarnaast vindt er iedere zes weken afstemming plaats tussen de ketenpartners over lokale ondermijningscasuïstiek.
De samenwerking met Duitsland in de aanpak van ondermijning is, onder andere door een functiewisseling van de portefeuillehouder bij het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC), nog niet verder georganiseerd. Daarnaast blijkt het in de praktijk lastig om deze samenwerking vorm te geven. De Euregio heeft in 2025 nog geen subsidie ontvangen om de internationale aanpak op te starten.
Het bestuurlijk interventieteam (BIT) bestaat uit boa's en de politie van vier gemeenten in Achterhoek Oost. Zij werken samen om wekelijks controles uit te voeren en voorlichting te geven in het kader van de aanpak van ondermijning, afwisselend in de vier gemeenten. In 2025 zijn er wekelijks controles uitgevoerd, ook in Winterswijk. Daarbij hebben de boa's kennis opgedaan over het thema ondermijning. De controles hebben bovendien een preventieve werking.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit is een doorlopend proces. Het opzetten van de samenwerking met Duitsland loopt vertraging op. Dit wordt met name beïnvloed door de keuzes die stakeholders maken. In samenwerking met de Euregio wordt er een voorstel ingediend voor een Interreg-subsidie. De samenwerking met Duitsland heeft in 2025 geen voortgang gekregen. In afwachting van de Euregio is het de vraag of dit in 2026 alsnog gaat gebeuren.

Tijd (indicator)

Bestrijden zorgfraude

Vanuit het oogpunt van ondermijning onderzoeken we of er zorgfraude voorkomt in de gemeente. Bij het vermoeden van fraude pakken wij dit conform de bestaande werkwijze integraal aan. Daarnaast creëren we bewustwording bij zorgcliënten en andere inwoners over de verschijningsvormen van zorgfraude.

Kwaliteit (toelichting)

De aanpak van zorgfraude heeft zowel landelijk als lokaal de aandacht. Het was in 2025 een belangrijk thema, waarbij we trends en ontwikkelingen hebben gevolgd. Het aanpakken van zorgfraude is voortgezet door de regionale toezichthouder in samenwerking met de ketenpartners. Per 1 januari 2026 gaan de nieuwe contracten voor jeugdhulp en Wmo/Wonen in. Team veiligheid is op de achtergrond betrokken geweest bij dit proces. Er is tijdens een bestuurlijk overleg besloten om niet preventief een Bibob-toets (Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur) uit te voeren. Wel kan er met ingang van de nieuwe contracten in 2026 een Bibob-toets worden uitgevoerd bij een aanbieder als er signalen van zorgfraude zijn.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De aanpak van zorgfraude is in 2025 voortgezet. Dit is een doorlopend proces, waarbij wordt ingezet op preventie en repressie.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

We voorkomen oplichting en digitale criminaliteit

Activiteiten

Bewustwording cyberweerbaarheid

We organiseren activiteiten om mensen van alle leeftijden op hun eigen niveau cyberweerbaar te maken.

Kwaliteit (toelichting)

Het thema cyberweerbaarheid was ook in 2025 geprioriteerd. Het weerbaar maken van inwoners en bedrijven vraagt doorlopend aandacht. De gemeente heeft een rol in de preventie. Vooral bij kwetsbare groepen, zoals jongeren, senioren, laaggeletterden en mkb-ondernemers.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Tijdens de actiedag #EchtNietVandaag is er in samenwerking met de politie en buurgemeenten een bijeenkomst georganiseerd, waarbij voorlichting is gegeven aan senioren. In het vierde kwartaal van 2025 is er tijdens de Week van de Digitale Veiligheid samen met stakeholders voorlichting gegeven aan senioren en jongeren.

Tijd (indicator)

Indicatoren

Om te kunnen beoordelen of we de genoemde doelstellingen hebben behaald, raadplegen we de volgende bronnen:

- Waarstaatjegemeente.nl
- De misdaadcijfers van de politie
- De veiligheidsmonitor

- Datalab GO
- Conneqt

Op basis van deze bronnen krijgen wij onder andere inzicht in het percentage inwoners dat zich veilig voelt, het aantal misdrijven en het aantal overlastmeldingen. We streven ernaar dat meer inwoners zich veilig voelen en dat het aantal misdrijven en overlastgevallen afneemt. Op basis van de gegevens uit deze bronnen kunnen wij onze inzet waar nodig bijsturen.

Wat is het resultaat?

Thema's als overlast, ondermijning, zorgfraude, digitale criminaliteit en cyberweerbaarheid hebben volop onze aandacht. In 2025 zijn hiervoor diverse instrumenten ingezet. De preventieve maatregelen richtten zich vooral op voorlichting, communicatie en zichtbaarheid. Daarnaast is, voor het vergroten van het veiligheidsgevoel van de burgers, ingezet op handhaving.
In afstemming met de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland is in 2025 verder gewerkt aan het optimaliseren van bluswatervoorzieningen, met name gericht op het beschikbaar hebben van voldoende bluswater bij natuurbranden in perioden van grote droogte.

Financiële onderbouwing programma 4

Baten en Lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2025	Rekening 2025	VerschilJR2025
Baten			
4.1 Bestuur, organisatie en dienstverlening			
0.1 Bestuur	**6**	**30**	**24**
0.2 Burgerzaken	**635**	**644**	**9**
0.4 Overhead	**1.219**	**1.744**	**525**
Totaal 4.1 Bestuur, organisatie en dienstverlening	**1.860**	**2.418**	**558**
4.2 Openbare orde en veiligheid			
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	**120**	**9**	**-111**
1.2 Openbare orde en veiligheid	**121**	**19**	**-101**
Totaal 4.2 Openbare orde en veiligheid	**241**	**29**	**-212**
Totaal Baten	**2.101**	**2.446**	**346**
Lasten			
4.1 Bestuur, organisatie en dienstverlening			
0.1 Bestuur	**3.254**	**4.372**	**1.118**
0.2 Burgerzaken	**1.262**	**1.236**	**-26**
0.4 Overhead	**14.753**	**14.830**	**77**
Totaal 4.1 Bestuur, organisatie en dienstverlening	**19.269**	**20.438**	**1.169**
4.2 Openbare orde en veiligheid			
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	**2.308**	**2.183**	**-125**
1.2 Openbare orde en veiligheid	**1.286**	**1.118**	**-168**
Totaal 4.2 Openbare orde en veiligheid	**3.593**	**3.301**	**-293**
Totaal Lasten	**22.862**	**23.739**	**877**
Onttrekkingen			
4.1 Bestuur, organisatie en dienstverlening			
0.1 Bestuur	**23.241**	**18.683**	**-4.558**
Stortingen			
4.1 Bestuur, organisatie en dienstverlening			
0.1 Bestuur	**5.825**	**1.267**	**-4.558**
Gerealiseerd resultaat	**-3.346**	**-3.876**	**-531**

Bestuur, organisatie en dienstverlening

In 2025 is er op beleidsveld 'Bestuur, organisatie en dienstverlening' sprake van € 558.000 aan hogere baten dan begroot. Deze baten bestaan vrijwel geheel uit opbrengsten uit het uitlenen van personeel aan andere organisaties (€354.000) en uit ontvangen UWV-gelden (€204.000). Deze baten komen ten gunste van de salarislasten.

Uitlenen personeel	€ 354.000 V
Overige opbrengsten	€ 204.000 V

Aan de lastenkant is in totaal sprake van een nadeel van € 1169.000. Dit is het gevolg van een aantal voordelen en nadelen. Het voordeel aan de lastenkant bestaat met name uit naar 2026 overgehevelde restant uitgaven budgetten:

ICT-budget	€ 324.000 V
Cofinanciering Regio Deal	€ 212.000 V
Exploitatiebudget verbouwing gemeentehuis	€ 105.000 V
Informatiebeveiliging	€ 40.000 V
Blackboxes in dienstauto's	€ 40.000 V
Agressietrainingen	€ 15.000 V

ICT-budget:
Er worden extra eenmalige kosten voor licentie- en supportcontracten Citrix en diverse apps (€ 200.000) verwacht i.v.m. uitloop aanbestedingen. Tevens moet er voor de uitvoering van het projectplan Strategisch Informatiebeleid ingehuurd worden (€ 124.000).
Cofinanciering Regio Deal:
Conform raadsbesluit 2024, nummer V-09 van 30-5-24 wordt het van de vorige Regio Deal-periode resterende cofinancieringsbedrag van € 212.000 gereserveerd voor de cofinanciering van de nieuwe Regio Deal 2024 - 2028. Dit budget is overgeheveld naar 2026.
Exploitatiebudget verbouwing gemeentehuis:
In 2025 is budget beschikbaar gesteld voor de exploitatiekosten voortvloeiend uit de verbouwing van het gemeentehuis. De verbouwing is nog niet afgerond, waardoor het restant van het budget nodig is voor de exploitatiekosten die zullen volgen in 2026. (€ 105.000)
Informatiebeveiliging:
Budget toegekend voor het inzetten van een externe specialist om Business Continuity Management (BCM) te ontwikkelen en te implementeren. Deze middelen zijn destijds niet benut (€ 40.000). Met een budgetoverheveling kunnen de werkzaamheden alsnog worden uitgevoerd in 2026.
Blackboxes in dienstauto's:
Het plaatsen van de blackboxes in de auto's is verzet naar Q2 2026. Dit komt doordat er eerst meer duidelijkheid moest komen vanuit een ander project met betrekking tot de toegangssystemen. (€ 40.000)

Agressietrainingen:
Van de begroting 2025 was 15.000 bestemd voor agressietrainingen. Agenda technisch lukte het niet deze in 2025 te plannen. Deze trainingen zijn daarom ingepland in Q1 van 2026.
Daarnaast zijn er nog een aantal nader te verklaren verschillen aan de lastenkant die niet worden overgeheveld:

Toevoeging voorziening APPA	€ 1.266.000 N
Salarislasten personeel en inhuur	€ 845.000 N
Voorziening voormalig personeel	€ 545.000 N
Ziek- & Piekbudget	€ 475.000 V
Voorziening APPA	€ 353.000 N
Implementatie wet WOO	€ 117.000 V
Onttrekking voorzieningen Regeling Vervroegde Uitdiensttredin g	€ 98.000 N
Gerechtelijke procedures	€ 90.000 V
B&W-loonkosten	€ 87.000 V
Gemeentekan toor	€ 83.000 N
Overige Inkomsten Projecten	€ 67.000 N
Arbo	€ 65.000 N

Toevoeging voorziening APPA:
Per 1 januari 2028 vindt een stelselwijziging plaats waarbij de pensioenen van wethouders volledig worden ondergebracht bij het ABP. In aanloop naar deze overgang is per 31 december 2025 de voorziening voor pensioenaanspraken geactualiseerd op basis van de door het ABP vastgestelde inbrengwaarde. Dit is een wettelijke verplichting. Bij deze herwaardering zijn zowel de rechten en verplichtingen op grond van de huidige regelgeving als de vóór 2012 opgebouwde aanspraken (vóór de invoering van de APPA) meegenomen.
Salarislasten personeel en inhuur:
De salarislasten waren in 2025 € 845.000 hoger dan begroot. We hebben veel vacatures kunnen invullen. Echter om (ICT-)projecten van de grond te krijgen en periodes van zwangerschapsverlof te overbruggen is inhuur wel nodig geweest Grotendeels staan hier baten tegenover (€ 558.000), echter zijn de kosten van inhuur hoger dan de kosten van medewerkers in dienst, waardoor er op personeelslasten in totaal sprake is van een nadeel € 287.000. Dit wordt gecompenseerd vanuit het ziek- & piekbudget.
Toevoeging voorziening voormalig personeel:
Uit deze voorziening worden de pensioenen en wachtgelden van oud-wethouders en WW-gelden van medewerkers betaald. Elk jaar wordt door HR een berekening gemaakt van de toekomstige toevoegingen en verminderingen. In 2025 wijkt het resultaat op deze voorziening met € 545.000 nadeel af van de begroting.
Ziek- en piekbudget:
Het ziek- & piekbudget is bedoeld om schommelingen in de loonsom vanwege ziekte en drukte op te vangen. Alle loonsomkosten, ook die voor vervanging wegens ziekte of om pieken op te vangen, worden geboekt op de betreffende domeinen. Wanneer daar door ziekte en drukte gedurende het jaar een overschrijding ontstaat, dan compenseert het ziek- en piekbudget dit. In 2025 gaat dat uiteindelijk om een bedrag van € 287.000, waardoor het restant op het ziek- en piekbudget € 188.000 bedraagt.
Implementatie wet WOO:
In 2025 is gewerkt aan de implementatie van wet WOO. Deze lasten (€117.000) zijn echter geland op het informatiebudget, waardoor dit budget niet besteed is.
Onttrekking voorzieningen Regeling Vervroegde Uitdiensttreding:
De regeling vervroegde uittreding (RVU) is een regeling die het mogelijk maakt voor werknemers om eerder te stoppen met werken, meestal tot drie jaar voor hun AOW-leeftijd. Werkgevers kunnen een uitkering verstrekken zonder extra belasting te betalen, zolang deze uitkering onder een bepaald maximum blijft. Op voorhand is niet in te schatten hoeveel gebruik er van deze regeling wordt gemaakt, waardoor het nadeel van €98.000 op de begroting (€ 0) in 2025 is ontstaan.
Gerechtelijke procedures:
De lasten zijn lager doordat de verzekeraar een groot deel van de eerder begrote gerechtelijke kosten dekt (€ 90.000).
B&W-loonkosten:
In 2025 is één van de wethouders vertrokken. Het takenpakket is verdeeld over de overige wethouders, waardoor er een voordeel van € 87.000 op de B&W-loonkosten is ontstaan.

Gemeentekantoor:
Er is sprake van een nadeel van € 83.000 op het budget tem behoeve van het gemeentekantoor. Dit nadeel komt met name doordat er ongepland onderhoud uitgevoerd moest worden aan het gemeentekantoor.

Overige Inkomsten Projecten:
In het fysiek domein worden uren toegerekend aan de projecten. In 2025 zijn er minder uren op deze projecten geschreven, waardoor deze inkomsten ook lager zijn dan begroot (€ 67.000)
Naast eerder genoemde overhevelingen op de exploitatiebudgetten hevelen we ook een aantal kredieten over:

Hardware	€ 448.000 V
Servers / Storage	€ 419.000 V
Software	€ 278.000 V
Mobiele telefonie	€ 255.000 V
Automatisering gemeente kantoor smartboards	€ 119.000 V
Investeringsbudget vervanging meubilair, inventaris en installaties	€ 78.000 V

Hardware:
Investeringen uitgesteld i.v.m. nieuwe planning vervangingen. (€ 448.000)
Servers/Storage:
Voor de vervanging van servers en storage heeft in 2025 een aanbesteding op basis van infrastructure as a service(IAAS) plaatsgevonden. Implementatie moet nog plaatsvinden (€ 419.000).
Software:
Voor de vervanging van software ten behoeve van servers en storage loopt een aanbesteding. In 2026 wordt deze afgerond en geïmplementeerd (€ 278.000).
Mobiele telefonie:
Vervangen 320 smartphones met toebehoren. Gunning heeft plaatsgevonden in 2025, de levering en uitrol vindt plaats in 2026. (€ 255.000).
Automatisering gemeentekantoor smartboards:
Investeringen uitgesteld in verband met uitstel herinrichting 1e en 2e verdieping gemeentekantoor (€ 119.000).
Investeringsbudget vervanging meubilair, inventaris en installaties:
In 2025 is budget beschikbaar gesteld voor de investeringskosten voortvloeiend uit

de verbouwing van het gemeentehuis. De verbouwing is nog niet afgerond, waardoor het restant van het budget nodig is voor de investeringskosten die zullen volgen in 2026 (€ 78.000).

Openbare orde en veiligheid

In dit beleidsveld is er sprake van lagere baten van € 212.000. Dit heeft voor € 100.000 te maken met de terugvordering van het rijk van de SPUK-uitkering overlast asielzoekers vanwege de niet tijdige besteding van de gelden en voor € 114.000 met de overheveling van rijksmiddelen voor bluswatervoorzieningen in de natuurgebieden. Van de rijksmiddelen voor overlast asielzoekers was het de bedoeling om camera's aan te schaffen. Om camera's te kunnen plaatsen is een vastgestelde beleidsnotitie cameratoezicht vereist. Die was echter niet vastgesteld binnen de geldigheidsduur van de SPUK-uitkering. Daarnaast heeft het project, vanwege verbouwwerkzaamheden bij het AZC, migratie van de meldkamer Oost-Nederland en beperkte uitvoeringscapaciteit bij OOV (openbare orde en veiligheid), vertraging opgelopen. Aan het rijk is om verlenging van de regeling gevraagd. Dat verzoek is niet ingewilligd en het rijk heeft tot terugvordering besloten. Voor het jaar 2026 is een nieuwe aanvraag ingediend om aanspraak te maken op de decentrale uitkering aanpak overlastgevende asielzoekers. Hiertoe is een subsidieverzoek van €110.000 euro ingediend. De besteding van de resterende rijksmiddelen van € 114.000 voor bluswatervoorzieningen zal in 2026 in nauw overleg met de VNOG plaatsvinden. Het project heeft vertraging opgelopen vanwege de grondlagen in Winterswijk waardoor de wateropbrengst niet op alle plekken voldoende is. Daarom is een hydroloog nu een advies aan het maken waar het beste deze putten geboord kunnen worden. Daarom wordt aan de raad voorgesteld om het nog resterende exploitatiebudget en rijksbudget van € 114.000 over te hevelen naar 2026. Zie ook de toelichting aan de lastenkant.
In dit beleidsveld is er sprake van lagere lasten van € 293.000. Dit heeft voor € 100.000 te maken met de niet bestede beschikbare middelen voor de bestrijding van de overlast asielzoekers en voor € 114.000 en met de overheveling van de niet bestede beschikbare middelen voor bluswatervoorzieningen in de natuurgebieden. Zie ook de toelichtingen hierover aan de batenkant. Daarnaast is € 68.000 minder geld uitgegeven aan de uitvoering van het Veiligheidsplan wat te maken heeft met het feit dat er geen camera's zijn aangeschaft waardoor de softwarekosten voor die camera's ook niet gemaakt zijn.
Investeringsbudget vervanging meubilair, inventaris en installaties:
Dit krediet is beschikbaar gesteld voor de verbouwing van het gemeentekantoor en het vervangen van meubilair, inventaris en installaties. De verbouwing is in volle gang en al grotendeels afgerond in 2025, in 2026 moet echter ook nog een en ander gebeuren. Hiervoor hebben we het restant van het budget nodig. (€ 78.000)

Onttrekkingen en toevoegingen reserves

In 2025 is conform raadsbesluit 2025 VI-17 € 4.558.000 uit de algemene reserve onttrokken en respectievelijk toegevoegd aan de bestemmingsreserve doorgeschoven budgetten (€ 2.993.000) en de bestemmingsreserve organisatieontwikkeling (€ 1.565.000).

Onttrekking aan algemene reserve	- € 4.558.000

Toevoeging aan bestemmingsreserve doorgeschoven budgetten	€ 2.993.000
Toevoeging aan bestemmingsreserve organisatieontwikkeling	€ 1.565.000
De bestemmingsreserve doorgeschoven budgetten bevat budgetten voor activiteiten die vanuit 2024 zijn doorgeschoven naar 2025. Dit bedrag is in 2025 ook weer onttrokken uit deze reserve. Toelichtingen van deze activiteiten en bijbehorende overhevelingen zijn te vinden in de jaarrekening 2024.	
Onttrekking aan reserve doorgeschoven budgetten	- € 3.368.450
De bestemmingsreserve organisatieontwikkeling is bedoeld om extra kosten te dekken die voortkomen uit onze ambities en opgaven. Hij wordt gebruikt om te investeren in onze mensen, ICT en organisatie en om fluctuaties binnen de bedrijfsvoering op te vangen. In 2025 heeft voor de doorontwikkeling van de bedrijfsvoering een onttrekking plaatsgevonden (€ 187.000). Tevens zijn er in 2025 aanvragen goedgekeurd voor onttrekkingen die pas in 2026 of later plaatsvinden. Dit gaat om een totaal gereserveerd bedrag van € 855.000.	
Onttrekking uit reserve organisatieontwikkeling	- € 187.000

Programma 5 Inkomsten van Winterswijk

Inleiding

In dit programma zijn de inkomsten opgenomen die gelden als algemeen dekkingsmiddel. Dit zijn de algemene uitkering vanuit het Rijk en onze lokale heffingen.
In de andere vier programma's zijn activiteiten en budgetten weergegeven die bijdragen aan het behalen van onze ambities en doelstellingen. In deze programma's zijn er (bij)sturingsmogelijkheden. Het college voert de begroting uit binnen de programma's en is in dat kader bevoegd om activiteiten bij te sturen en budgetten bij te stellen.
De (bij)sturingsmogelijkheden voor programma 5 zijn beperkt. Op de algemene uitkering hebben wij als individuele gemeente geen invloed. De hoogte van de lokale heffingen is aanpasbaar, maar kan alleen voor aanvang van het begrotingsjaar worden bepaald.

5.1 Algemene middelen

Ambitie

We zijn een financieel gezonde gemeente. De ambities in onze begroting zijn passend bij het financiële perspectief zoals dat nu bekend is.
Relevante documenten:

- Financiële verordening gemeente Winterswijk
- Treasurystatuut
- Planning- en control-documenten

Doelstellingen

Behouden gezonde financiële positie

Activiteiten

Monitoring en uitvoering van de begroting via P&C-documenten

Met de documenten in onze planning- en control-cyclus (P&C-cyclus) stellen we onze ambities, doelstellingen en activiteiten voor het komende jaar vast (de begroting). Daarnaast volgen we de realisatie daarvan (bestuursrapportage), stellen we indien nodig budgetten bij (financiële prognoses) en leggen we verantwoording af (jaarstukken). Hierdoor houden we zicht op onze financiële positie en kunnen we bijsturen wanneer dat nodig is.

Kwaliteit (toelichting)

In 2025 zijn de volgende P&C-documenten afgerond en door de raad goedgekeurd:

- Jaarstukken 2024
- Kaderbrief 2025 en eerste bestuursrapportage 2025, inclusief eerste financiële prognose
- Tweede voortgangsrapportage, inclusief tweede financiële prognose
- Begroting 2026

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

In de raadsvergadering van juni 2026 (uiterlijk 15 juli 2026) worden de volgende documenten vastgesteld:

- Jaarstukken 2025
- Eerste bestuursrapportage 2026, inclusief eerste financiële prognose en Kaderbrief 2027

In de raadsvergadering van oktober/november 2026 (uiterlijk 15 november 2026) wordt het volgende document vastgesteld:

- Begroting 2027

In de raadsvergadering van december 2026 wordt het volgende document vastgesteld:

- Tweede bestuursrapportage 2026, inclusief tweede financiële prognose

Tijd (indicator)

Indicatoren

- Financiële kengetallen

- Weerstandsratio

Een toelichting op deze indicatoren staat in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Wat is het resultaat?

Winterswijk is een financieel gezonde gemeente. Dit blijkt uit de financiële kengetallen en de weerstandsratio.

5.2 Lokale belastingen

Ambitie

Met de opbrengst van onze lokale belastingen betalen we een deel van onze voorzieningen en zijn we minder afhankelijk van het Rijk. Daarbij vinden we een eerlijke verdeling van de lasten belangrijk.
Onze lokale belastingdruk is in balans met het niveau van dienstverlening dat we bieden. Wanneer het gaat om heffingen en leges, is ons uitgangspunt dat deze doorgaans de kosten dekken. Tenzij ze significant afwijken van vergelijkbare tarieven in andere gemeenten of als er plotseling sprake is van een aanzienlijke verhoging.
Om ervoor te zorgen dat onze ambities financieel haalbaar blijven, leggen we tevens de nadruk op het verkrijgen van (Europese) subsidies in plaats van op het verhogen van lokale belastingen.
Relevante documenten:

- Belastingverordeningen

Doelstellingen

De onroerende zaakbelastingen wordt gefixeerd op de opbrengst met uitzondering van inflatie en areaaluitbreiding

Doelstellingen

We maken meerjarige afspraken over de toeristenbelasting

Indicatoren

Zie de paragraaf Lokale heffingen in de jaarrekening van 2025.

Wat is het resultaat?

De lokale lastendruk voldoet voor 2025 aan de verwachtingen.

Financiële onderbouwing programma 5

Baten en Lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2025	Rekening 2025	VerschilJR2025
Baten			
5.1 Algemene middelen			
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	**804**	**346**	**-458**
0.5 Treasury	**602**	**3.428**	**2.826**
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	**78.672**	**79.659**	**987**
Totaal 5.1 Algemene middelen	**80.078**	**83.433**	**3.355**
5.2 Lokale belastingen			
0.61 OZB woningen	**4.228**	**4.295**	**67**
0.62 OZB niet-woningen	**3.356**	**3.365**	**9**
0.64 Belastingen overig	**60**	**82**	**22**
Totaal 5.2 Lokale belastingen	**7.644**	**7.742**	**98**
Totaal Baten	**87.722**	**91.175**	**3.453**
Lasten			
5.1 Algemene middelen			
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	**1.047**	**380**	**-667**
0.5 Treasury	**-1.016**	**1.440**	**2.456**
0.8 Overige baten en lasten	**36**	**0**	**-36**
Totaal 5.1 Algemene middelen	**67**	**1.820**	**1.753**
5.2 Lokale belastingen			
0.61 OZB woningen	**303**	**277**	**-26**
0.62 OZB niet-woningen	**94**	**107**	**13**
0.64 Belastingen overig	**22**	**22**	**0**
Totaal 5.2 Lokale belastingen	**419**	**406**	**-13**
Totaal Lasten	**486**	**2.226**	**1.740**
Gerealiseerd resultaat	**87.236**	**88.949**	**1.713**

Algemene middelen

Op beleidsveld 'algemene middelen' is in 2025 sprake van € 3,3 miljoen aan hogere baten dan begroot. Dit voordeel heeft grotendeels de volgende oorzaken:

Doorberekende rente	€ 2.687.000 V
Algemene uitkering	€ 987.000 V
Grondexploitatie	€ 458.000 N
Rente kortlopend	€ 78.000 V

Doorberekende rente:
De doorberekende rente laat aan de batenkant een voordeel van bijna € 2,7 miljoen zien. Hier staat een nadeel aan de lastenkant tegenover van circa € 2,5 miljoen. Het verschil van € 174.000 tussen de baten en de lasten komt voort uit rente die vanuit de grondexploitaties aan de Treasury wordt toegevoegd en niet vooraf begroot is.

Grondexploitatie:
Uitgebreide toelichtingen met betrekking tot de grondexploitaties staan beschreven in de paragraaf grondbeleid.

Algemene uitkering:
Het voordeel van € 987.000 aan algemene uitkering is het gevolg van de extra algemene middelen die we bij de decembercirculaire hebben ontvangen uit het gemeentefonds.
Rente kortlopend:
Op de kortlopende rente is sprake van een rentevoordeel (€ 78.000) schatkistbankieren. dit wordt gematigd begroot in afwachting van liquiditeiten.
Daarnaast is er nog een aantal nader te verklaren verschillen aan de lastenkant (€ 1,8 miljoen), dit verschil wordt grotendeels veroorzaakt door:

Doorberekende rente	€ 2.513.000 N
Grondexploitatie	€ 667.000 V
Rente langlopend	€ 51.000 V

Doorberekende rente:
De doorberekende rente laat aan de batenkant een voordeel van bijna € 2,7 miljoen zien. Hier staat een nadeel aan de lastenkant tegenover van circa € 2,5 miljoen. Het verschil van € 174.000 tussen de baten en de lasten komt voort uit rente die vanuit de grondexploitaties aan de Treasury wordt toegevoegd en niet vooraf begroot is.
Grondexploitatie:
Uitgebreide toelichtingen met betrekking tot de grondexploitaties staan beschreven in de paragraaf grondbeleid.
Rente langlopend:
Op basis van de 2e Bestuursrapportage zouden we nog in 2025 een langlopende lening afsluiten voor € 8,5 miljoen, waarbij € 51.000 aan rente betaald moest worden. De lening is niet opgenomen, waardoor er een rentevoordeel is ontstaan.

Lokale belastingen

Er is sprake van een batenvoordeel op de OZB-woningen van € 57.000. Hiervan is € 32.000 meer ontvangen dan begroot, tevens is er €25.000 meer binnengekomen vanuit achterstallige betalingen dan bij de begroting 2025 is ingeschat.

Onttrekkingen en toevoegingen reserves

In dit programma zijn mutaties op de reserves niet aan de orde geweest.

Paragrafen

Paragraaf lokale heffingen

Inleiding

Deze paragraaf gaat over de gemeentelijke belastingen. Na de algemene uitkering uit het gemeentefonds vormen de belastingen onze belangrijkste inkomstenbronnen. We onderscheiden drie typen gemeentelijke belastingen. De onderstaande drie belastingtypen lichten we later in deze paragraaf verder toe:

- Algemene belastingen
- Bestemmingsheffingen
- Retributies

De opbrengsten van de algemene belastingen tellen we op bij de algemene middelen. Dit betekent dat we de opbrengsten van deze belastingen niet labelen. We kunnen ze daardoor voor alle gemeentelijke taken en voorzieningen inzetten. Voorbeelden van deze algemene belastingen zijn de onroerendezaakbelastingen (OZB), precariobelasting, reclamebelasting, forensenbelasting en toeristenbelasting.

De opbrengsten van bestemmingsheffingen zijn voor specifieke voorzieningen. Deze specifieke voorzieningen hebben wel een duidelijk algemeen belang. Onder deze categorie vallen de afvalstoffenheffing en rioolheffing.
We heffen retributies als de gemeente een specifieke dienst verleent. Leges, begraafrechten en marktgelden zijn de belangrijkste retributies binnen de gemeente Winterswijk.
We mogen geen winst maken op bestemmingsheffingen en retributies. De begrote opbrengst mag dus niet hoger zijn dan de begrote kosten om de diensten te verlenen.

Beleid

We hanteren de volgende uitgangspunten:

- De opbrengst van de onroerendezaakbelasting (OZB) is in 2025 gelijk aan die van 2024 (exclusief inflatie en areaaluitbreiding).
- Het inflatiepercentage van 2,8% is gebaseerd op de loon- en prijsindices van het CPB. Dit staat in tabel 4.2.2 van de meicirculaire van het gemeentefonds 2024.
- De rioolheffing is 93% kostendekkend op basis van het Gemeentelijk Waterplan (GWP).
  We wijken af van volledige kostendekkendheid, om te voorkomen dat de tarieven voor rioolheffing buitenproportioneel stijgen.
- De afvalstoffenheffing is 100% kostendekkend.
- Bij de leges streven we naar 100% kostendekking.

Belastingdruk

De belastingdruk geeft aan welke belastingen voor onze inwoners een direct effect hebben. Om deze belastingdruk te berekenen, tellen we de OZB, de afvalstoffenheffing en de riool- en waterzorgheffing bij elkaar op.
In de tabel Belastingdruk 2025 rekenen we met een WOZ-waarde van € 307.000 voor een woning. De verwachte waardestijging voor woningen was 3,5%. Verderop in deze paragraaf lichten we de vermelde bedragen verder toe.
De belastingdruk zag er als volgt uit:

Gezin (eigen woning)	2024	2025
	WOZ-waarde € 297.000	WOZ-waarde € 307.000*
Belastingen:		
Onroerendezaakbelasting	293,00	303,00
Afvalstoffenheffing		
- vastrecht	187,00	205,00
- variabel deel (14 aanbiedingen)	21,00	21,00
Rioolheffing (135 m³)	384,75	389,89
Totaal	**885,75**	**918,89**
Gezin (huurwoning)	**2024**	**2025**
Belastingen:		
Afvalstoffenheffing		
- vastrecht	187,00	205,00
- variabel deel (14 aanbiedingen)	21,00	21,00
Rioolheffing (135 m³)	384,75	389,89
Totaal	**592,75**	**615,89**

*3,5% waardestijging

De belastingdruk voor 2025 stijgt in vergelijking met 2024

De belastingdruk is in 2025 gestegen in vergelijking met 2024. De stijging komt door een hogere OZB en afvalstoffenheffing. De stijging van de OZB is het gevolg van de stijging van de WOZ-waarde in combinatie met het fixeren van het tarief. Daarnaast is het tarief voor de afvalstoffenheffing gestegen. Dit komt doordat de kosten van ROVA gestegen zijn. De kosten voor het aanbieden van restafval in 2024 zijn verwerkt in de aanslagoplegging van 2025, zodat er maar één aanslag nodig is. Voor een verdere toelichting over de wijze van heffing van de afvalstoffenheffing, verwijzen we naar het kopje Afvalstoffenheffing.

Opbrengst heffingen

Belastingsoort	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
OZB eigenaren woningen	4.035.000	4.188.000	4.220.000
OZB eigenaren niet-woning	1.820.000	1.983.000	1.991.000
OZB gebruikers niet-woning	1.248.000	1.372.000	1.374.000
OZB totaal	**7.103.000**	**7.543.000**	**7.585.000**
Reclamebelasting	104.000	125.000	126.000
Toeristenbelasting	1.135.000	1.054.000	1.085.000
Forensenbelasting	120.000	120.000	124.000
Precariobelasting	65.000	60.000	82.000
Afvalstoffenheffing	2.854.000	3.160.000	3.091.000
Rioolheffing	3.324.000	4.355.000	4.280.000
Grafrechten	232.000	239.000	270.000
Marktgelden	65.000	120.000	119.000
Leges omgevingsvergunningen	1.972.000	1.340.000	1.419.000
Leges (overig)	653.000	572.000	664.000
Totaal	**17.627.000**	**18.688.000**	**18.845.000**

Onroerendezaakbelastingen

Onroerendezaakbelastingen € 7.585.000 (begroot: € 7.543.000)
De opbrengst van de onroerendezaakbelastingen (OZB) ligt in lijn met de begroting. De opbrengst komt tot stand door de WOZ-waarde te vermenigvuldigen met het tarief. De WOZ-waarde wordt ieder jaar opnieuw vastgesteld. De dalingen en stijgingen hebben dus een directe invloed op de OZB-opbrengst.
Voor 2025 was de totale OZB-opbrengst begroot op € 7.543.000. Uiteindelijk is € 7.585.000 aan OZB opgelegd. Dit is een verschil van 0,6%. Verschillen zijn er altijd. Dat komt doordat de definitieve WOZ-waarden en dus ook de verwachte OZB-opbrengst bij het opstellen van de begroting nog niet bekend zijn.
De OZB-tarieven voor 2025 waren als volgt:

Tarieven onroerendezaakbelasting (OZB)	2024	2025
Eigendom woning	0,0987%	0,0987%
Eigendom niet-woning	0,2672%	0,2723%
Gebruik niet-woning	0,2114%	0,2154%

Toeristenbelasting

Toeristenbelasting € 1.085.000 (begroot: € 1.054.000)
Voor 2025 golden dezelfde tarieven als in 2024. De hogere opbrengst is het gevolg van een hoger aantal overnachtingen.

Forensenbelasting

Forensenbelasting € 124.000 (begroot: € 120.000)

De opbrengst is een fractie hoger dan begroot en wijkt daarmee maar heel weinig af van de begroting.

Precariobelasting

Precariobelasting € 82.000 (begroot: € 60.000)
We heffen precariobelasting voor het gebruik van gemeentegrond. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de terrassen bij cafés en restaurants, en aan uitstallingen.
De meeropbrengst van € 22.000 lijkt voornamelijk te komen door de afzonderlijke vergunningsaanvragen.

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing € 3.091.000 (begroot € 3.160.000)
De iets lagere opbrengst (-2%) is te verklaren door de kwijtschelding. In de berekening van de opbrengsten is uitgegaan van het totaal aantal huishoudens. Inwoners betalen alleen voor het aanbieden van hun restafval. Herbruikbare afvalstoffen halen we tegen nultarief op. De afvalstoffenheffing bestaat daarom uit een vastrecht en een tarief per restafvalaanbieding.

Tarieven afvalstoffenheffing	2024	2025
Afvalstoffenheffing		
Vastrecht	187,00	205,00
Variabel:		
Ondergrondse verzamelcontainer	1,50	1,50
140 liter restafvalcontainer	6,00	6,00
240 liter restafvalcontainer	9,00	9,00

Aanbiedingen restafval	2021	2022	2023	2024	2025
Ondergrondse afvalcontainer	165.656	149.224	144.166	147.103	148.870
140 liter afvalcontainer	350	344	319	336	359
240 liter afvalcontainer	17.192	16.237	15.837	16.062	16.174

Rioolheffing

Rioolheffing € 4.280.000 (begroot: € 4.355.000)
De opbrengst ligt iets lager dan begroot. De afwijking is gering en altijd afhankelijk van het waterverbruik, wat zich lastig laat schatten. Ook heeft Vitens een afrekeningsperiode van oktober tot oktober. Dit betekent dat de aanpassingen in de voorschotten later worden verwerkt.

Tarieven riool- en waterzorgheffing	2024	2025
Per m³		
0-500 m³	2,85	3,07
501 - 5.000 m³	2,80	3,03
5.001 - 20.000 m³	2,76	2,95
20.001 m³ en meer	0,00	0,00

Grafrechten

Grafrechten € 270.000 (begroot: € 242.000)
In 2025 is het financieel beheer met betrekking tot de grafrechten verder verbeterd. Hierdoor zijn de opbrengsten hoger dan begroot.

Marktgelden

Marktgelden € 119.000 (begroot € 120.000)
De afwijking tussen de opbrengsten en de begroting is niet dusdanig dat dit om een extra toelichting vraagt.

Tarieven marktgelden	2024	2025
Per m²:		
Zaterdag	0,98	1,18
Zaterdag vette waren	1,33	1,60
Woensdag	0,62	0,74
Woensdag vette waren	0,83	1,00

Leges algemene dienstverlening

De afwijkingen in de opbrengsten van de leges zijn tweeledig. De stijging van de leges voor de aanvraag van documenten zit deels in de prijsstijging, doorgevoerd door het Rijk.
De legesopbrengsten uit omgevingsvergunningen zijn hoger dan begroot. Dit komt doordat er qua bouwinvestering een aanmerkelijk hoger aantal grote aanvragen ingediend en vergund zijn.

Reclamebelasting

Reclamebelasting € 126.000 (begroot € 125.000)
De opbrengst ligt in lijn met de begroting. Na aftrek van de kosten (ongeveer € 10.000) wordt de opbrengst overgemaakt naar het Ondernemingsfonds Centrum Winterswijk (OFCW).

Kwijtschelding

We verleenden voor € 192.000 kwijtschelding van gemeentelijke belastingen. Inwoners die op het sociaal minimum leven, kunnen kwijtschelding aanvragen voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing.
Voor inwoners die het afgelopen jaar kwijtschelding hebben gehad, laten we bij het Inlichtingenbureau controleren of zij nog voldoen aan de voorwaarden. Als dit zo is, dan wordt automatisch kwijtschelding verleend. Zij hoeven hiervoor dan geen verzoek tot kwijtschelding meer in te dienen.
De kwijtschelding heeft alleen betrekking op het vastrecht van de afvalstoffenheffing. Zo stimuleren we ook inwoners die in aanmerking komen voor kwijtschelding om het afval zoveel mogelijk te scheiden. Bij de rioolheffing wordt een waterverbruik tot maximaal 45 m³ per persoon niet meegerekend. We informeren Vitens ook als er kwijtschelding voor de rioolheffing is verleend.

Kwijtschelding	2022	2023	2024	2025
Afvalstoffenheffing	91.000	82.000	75.000	72.000
Rioolheffing	116.000	127.000	105.000	120.000
Totaal	**207.000**	**209.000**	**180.000**	**192.000**

Kwijtschelding	2022	2023	2024	2025
Aantal verleende kwijtscheldingen	522	470	418	340

Kostenonderbouwing

In deze paragraaf is inzichtelijk gemaakt in hoeverre de afvalstoffenheffing, riool- en waterzorgheffing, grafrechten, marktgelden en leges kostendekkend zijn. Voor deze belastingsoorten geldt dat deze maximaal kostendekkend mogen zijn. Onder maximaal kostendekkend verstaan we dat de geraamde baten de geraamde kosten niet mogen overschrijden. Verder houden we rekening met de overhead, waarbij deze omschreven zijn als ‘die kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces’.

Kostenonderbouwing afvalstoffenheffing

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing	
Kosten	
Afval	3.136.000
Overhead	180.000
Totale kosten	**3.316.000**
Opbrengsten	
Opbrengst belastingen	3.091.000
Overige opbrengsten	544.000
Totale opbrengsten	**3.635.000**
Dekking	110%

Kostenonderbouwing rioolheffing

Kostendekkendheid riool- en waterzorgheffing	
Kosten	
Riolering	7.957.000
Overhead	426.000
Totale kosten	**8.383.000**
Opbrengsten	
Opbrengst belastingen	4.280.000
Overige opbrengsten	62.000
Totale opbrengsten	**4.342.000**
Dekking	52%

Kostenonderbouwing grafrechten

Kostendekkendheid grafrechten	
Kosten	
Begraafplaats	298.000
Overhead	61.000
Totale kosten	**359.000**
Opbrengsten	
Opbrengst belastingen	270.000
Overige opbrengsten	0
Totale opbrengsten	**270.000**
Dekking	75%

Kostenonderbouwing marktgelden

Kostendekkendheid marktgelden	
Kosten	
Warenmarkt	120.000
Overhead	23.000
Totale kosten	**143.000**
Opbrengsten	
Opbrengst belastingen	128.000
Overige opbrengsten	-9.000
Totale opbrengsten	**119.000**
Dekking	83%

Kostenonderbouwing leges

Kostendekkendheid leges				
		Lasten:	***Baten:***	***Dekking in %:***
Titel 1	**Algemene dienstverlening:**			
H 1	Burgerlijke stand	74.762	54.081	72%
H 2	Reisdocumenten/ID-Kaart	489.529	430.244	88%
H 3	Rijbewijzen	109.231	102.273	94%
H 4	Verstrekkingen uit Basisregistratie Personen	12.056	11.342	94%
H 7	Bestuursstukken	8.219	5.758	70%
H 9	Bijzondere wetten	44.805	43.825	98%
	Subtotaal	***738.602***	***647.523***	***88%***
Titel 2	**Omgevingswet:**			
H 3	Activiteiten met betrekking tot bouwwerken	1.166.204	1.330.784	114%
H 4	Activiteiten met betrekking tot cultureel (wereld)erfgoed	5.367	1.703	32%
H 7	Aanlegactiviteiten	14.554	1.638	11%
H 8	Overige activiteiten	15.561	5.286	34%
H 9	Maatwerkvoorschriften bij bouwactiviteiten	2.239	393	18%
H 11	Overige tarieven	551	213	39%
H 12	Modaliteiten	93.522	79.611	85%
H 14	Teruggaaf		-340	
	Subtotaal	***1.297.998***	***1.419.288***	***109%***
Titel 3	**Europese Dienstenrichtlijn:**			
H 1	Horeca	8.299	3.420	41%
H 3	Winkeltijdenwet	256	64	25%
H 4	Organiseren evenementen	64.479	7.210	11%
H 5	APV-vergunningen	2.249	843	37%
H 7	Diversen	16.972	5.312	31%
	Subtotaal	***92.255***	***16.849***	***18%***
	Eindtotaal	***2.128.855***	***2.083.660***	***98%***

De kostendekking van hoofdstuk 2 komt voor 2025 op 109,3%. Dit percentage is hoger dan in voorgaande jaren. De verklaring hiervoor is te vinden in een aantal aspecten:

- Voor een tweetal grote projecten zijn leges in rekening gebracht. De grotere projecten dragen veel bij, terwijl er verhoudingsgewijs lagere kosten tegenover staan. Zonder deze leges ligt de kostendekkendheid onder de 100%.

- De leges voor de ruimtelijke bouwactiviteiten zijn in 2024 verhoogd vanwege de verwachte terugloop van leges door de inwerkingtreding van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). In combinatie met het vorige punt heeft dit in 2025 geleid tot een kostendekkendheid van meer dan 100%. De verwachting is dat dit de komende jaren weer stabiliseert.

Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

In deze paragraaf komen aan de orde:

- Het weerstandsvermogen.
- De inschatting van de risico’s die we lopen.
- De financiële kengetallen en een toelichting daarop.

Normen:
Er gelden geen voorgeschreven normen voor de hoogte van het weerstandsvermogen of voor de verplicht voorgeschreven financiële kengetallen. Voor de hoogte van het weerstandsvermogen hanteren we een weerstandsratio van minimaal 1 (zie voor een nadere toelichting deze paragraaf). Voor wat betreft de financiële kengetallen sluiten we aan bij de signaalwaarden van de provincie Gelderland.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is het vermogen van de gemeente Winterswijk om risico's op te vangen zonder dat de normale bedrijfsgang daardoor wordt verstoord. Het gaat hierbij om risico's waarvoor geen voorziening of verzekering is afgesloten. Het weerstandsvermogen geeft daarmee inzicht in de gezondheid van de financiële positie van de gemeente op langere termijn.
Risico's komen af en toe voor, zoals eenmalige negatieve exploitatieresultaten. Deze risico's worden gedekt vanuit de algemene reserve. De algemene reserve vormt daarmee de incidentele weerstandscapaciteit.
Als risico's een structureel karakter krijgen en daarmee over meerdere jaren tot significant hogere uitgaven leiden, is de algemene reserve onvoldoende. Dan wordt de structurele weerstandscapaciteit aangesproken. Deze bestaat uit de onbenutte belastingcapaciteit, de post onvoorzien en de capaciteit op grond van de overige heffingen.

Incidentele weerstandscapaciteit

Onze incidentele weerstandscapaciteit fungeert als financiële buffer. Dit deel van onze reserves kunnen we naar keuze inzetten. Hiervoor wordt een norm gehanteerd van € 60 per inwoner (€ 1,76 miljoen).
De algemene reserve bedraagt eind 2025 per saldo € 42,6 miljoen. Daarnaast kent de gemeente Winterswijk een aantal bestemmingsreserves, zoals de bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling en de bestemmingsreserve Instandhouding voorzieningen. In tegenstelling tot reserves zijn voorzieningen nodig voor een normale bedrijfsvoering. De voorzieningen zijn vastgesteld op het niveau van het geschatte verlies of de geschatte verplichting.
Voor onvoorziene uitgaven was een bedrag van € 1,25 per inwoner opgenomen in de begroting. Voor een beroep op deze stelpost moet het betreffende voorstel voldoen aan de drie o's: het moet onvoorzienbaar, onvermijdbaar en onuitstelbaar zijn. In 2025 is hierop geen beroep gedaan.

Structurele weerstandscapaciteit

In het coalitieakkoord staat dat we als doel hebben dat de lokale lasten niet harder stijgen dan de jaarlijkse prijsindex van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). In 2025 zijn we binnen deze kaders gebleven. Het uitgangspunt voor gemeentelijke tarieven, leges en heffingen is 100% kostendekkendheid. Op basis van de realisatie over 2025 zouden de leges, marktgelden en grafrechten nog ruimte bieden.
Als zich structureel hogere risico's voordoen, kunnen we andere kosten niet altijd jaarlijks met eenzelfde bedrag verlagen. We moeten onze inkomsten dan juist verhogen. Een alternatief is om de extra kosten uit de reserves te financieren, maar deze reserves zijn eindig. Voordat we een beroep kunnen doen op extra financiering van het Rijk, moeten we eerst onze eventuele belastingcapaciteit benutten. Het Rijk heeft een norm gesteld tot welk niveau het nog aanvaardbaar is lokale belastingen te verhogen. Dit is de artikel 12-norm.

De onbenutte belastingcapaciteit is het bedrag dat de gemeente aan extra belastinginkomsten kan genereren binnen de hiervoor geldende wet- en regelgeving. Voor de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit wordt gebruikgemaakt van de normen die gelden voor het zogenoemde artikel 12-beleid. Hierbij wordt gekeken naar de maximale eigen opbrengsten uit de onroerendezaakbelasting (OZB), rioolheffing en afvalstoffenheffing. Voor rioolheffing en afvalstoffenheffing geldt dat er wordt gestreefd naar 100% kostendekkende tarieven. Vandaar dat deze bij het bepalen van de onbenutte belastingcapaciteit buiten beschouwing worden gelaten. Of de OZB-tarieven kunnen stijgen ten opzichte van de artikel 12-norm wordt jaarlijks berekend. Bij de berekening wordt uitgegaan van de artikel 12-norm uit de meest recente circulaire van het Rijk. De onbenutte belastingcapaciteit is bepaald op € 1,2 miljoen per jaar.

Samenvatting totaal weerstandsvermogen

Het is belangrijk dat we voldoende dekking hebben. Deze dekking, ofwel ons totale weerstandsvermogen, is per 31 december 2025 als volgt opgebouwd:

Incidenteel: algemene reserve € 42,6 miljoen.

Structureel: onbenutte belastingcapaciteit afgerond € 1,2 miljoen per jaar.

Risico's

Excel-tabel

Pr.	Onderwerp	Risico/oorzaak	Beheersmaatregel	Voorgedaan
Risico's met mogelijk structureel financieel effect				
1	WMO en Jeugd	Open-einde regelingen en nog onzekerheid over de hoogte van de middelen voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang	Uitvoering visie Sociaal Domein. Beheersmaatregelen toegang geïndiceerde zorg.	Ja
2	Particpatiewet	Open-einde regeling en landelijke budget ontoereikend	Voorkomen instroom en begeleiding naar werk	Nee
2	Zwembad Jaspers	Als gevolg van de status van diverse onderdelen van het zwembad dreigt sluiting	Feitelijk geen	Nee
4	Rova	Risico op betaling overhead op beheer openbare ruimte		Ja
5	Ombuigingen rijk	Rijk gaat komende jaren ombuigingen doorvoeren om overheidsfinanciën te verbeteren	Voeren van een zuinig begrotingsbeleid	Ja
Risico's met in principe incidenteel financieel effect				
4	AVG	Niet voldoen aan de AVG geeft een groot risico op boetes en imagoschade. Een eventueel financieel risico kan een boete door de Autoriteit Persoongegevens inhouden.	Processen op orde	Nee
4	Informatie- en systeembeveiliging	Hacks zijn aan de orde van de dag waarbij het financiele risico eruit bestaat dat er een enorme inzet moet worden gepleegd om de situatie te herstellen.	Processen op orde	Nee
4	Arbeidsmarkt	Risico op niet halen van doelen en meer inhuur voor tijdelijk vervullen van vacatures.	Prioriteren en arbeidsmarktbeleid	Ja
5	Garanties en leningen	Lokale partijen voldoen niet aan hun verplichtingen waardoor er aanspraak wordt gedaan op de garantstelling dan wel verstrekte leningen worden niet terugbetaald.	Feitelijk geen	Nee

Omschrijving (toelichting)

In de begroting zijn, na het bepalen van de weerstandscapaciteit, de financiële risico's zo goed mogelijk gekwantificeerd om te beoordelen of we over voldoende weerstandsvermogen beschikken.

Hiervoor is een risicoprofiel opgesteld, waarvan de basis al jaren geleden is gevormd door een organisatiebrede inventarisatie van alle risico's. Deze inventarisatie wordt tweemaal per jaar, bij de begroting en de jaarrekening, geactualiseerd. Op basis van de inventarisatie, met kans en impact daarbij, is een top 8 samengesteld die we als ons risicoprofiel beschouwen.

Navolgend bespreken we de risico's zoals die zijn opgenomen in de begroting 2025. Ook kijken we daarbij of ze zich hebben voorgedaan en wat de situatie ultimo 2025 is.
Daarna gaan we kort in op de risico's, die niet in de top 8 zijn opgenomen, maar materieel voldoende van belang zijn om hier te melden.

Wmo-jeugd

De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van het sociaal domein. Wij begroten nu op basis van ervaringscijfers van voorgaande jaren en ontwikkelingen. Omdat er sprake is van 'openeinderegelingen' en ondersteuning geboden moet worden aan inwoners, kan er bij een toename van het aantal cliënten en in te zetten ondersteuning een overschrijding ontstaan op het budget. Bij de jeugdhulp zien we in 2025 een overschrijding.

Participatiewet

De gemeente ontvangt jaarlijks vooraf een uitkering van het Rijk voor het betalen van bijstandsuitkeringen voor het levensonderhoud. Het Rijk heeft een vangnetregeling om forse overschrijdingen van het budget op te vangen. Deze vangnetregeling compenseert een deel van een eventueel tekort. Om voor de vangnetregeling in aanmerking te komen moet het tekort meer dan 7,5% van het rijksbudget bedragen, en moet het gecumuleerd tekort over de drie voorafgaande jaren ook minimaal 7,5% zijn. In 2025 hebben we hierop geen beroep gedaan.

Zwembad Jaspers

Als gevolg van de status van diverse onderdelen van het zwembad dreigt sluiting. Door renovatie van het zwembad waardoor dit risico kan komen te vervallen.

ROVA

In 2024 hebben gesprekken plaatsgevonden over de omvang van het beheerareaal van de openbare ruimte in Winterswijk en de tariefontwikkelingen van ROVA. De komende jaren gaat dit leiden tot een structurele kostenverhoging. De verwachting is dat dit begin 2025 leidt tot een concreet voorstel voor de begroting van 2026.
Deze gesprekken hebben in 2025 geleid tot een concreet voorstel. De hogere bijdrage vanaf 2026 t/m 2029 aan de ROVA ten behoeve van beheer openbare ruimte is verwerkt in onze meerjarenbegroting 2026 t/m 2029.

Ombuigingen Rijk

De rijksbijdrage in de vorm van de algemene uitkering uit het gemeentefonds blijft een onzekere factor. In 2025 kende zowel de mei-, september- als decembercirculaire een voordeel. De structurele omvang van de algemene uitkering is nog onzeker. De vraag is of deze toereikend is voor loon- en prijsontwikkelingen en de wijzigingen in het areaal. Daarnaast is de aanpassing van het verdeelmodel nog niet volledig geëffectueerd. In 2025 hebben we gestuurd op een beleidsarme en realistische begroting, het risico heeft zich daarmee voorgedaan en door alle onzekerheden vanuit het Rijk blijft het nog steeds een risico voor gemeenten.

Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

Belangrijk is het 'aantoonbaar' in control zijn op het gebied van privacy. Hoewel implementatie nooit af is zal er altijd een risico blijven. Op basis van een risicoanalyse wordt bepaald met welke prioritering we aan de AVG-regelgeving gaan voldoen en wat het eerst wordt opgepakt. Niet voldoen aan de regelgeving geeft een groot risico op boetes en imagoschade. Een eventueel financieel risico kan een boete door de Autoriteit Persoonsgegevens inhouden.Dit risico heeft zich niet voorgedaan in 2025.

Informatie- en systeembeveiliging
Informatiebeveiliging is een van de voorwaarden om de privacy te waarborgen, maar gaat qua risico's verder dan dat. Bij informatie- en systeembeveiliging gaat het er ook om dat alle ICT-systemen onder eigen controle continu blijven functioneren om de bedrijfsvoering te waarborgen. Hacks zijn aan de orde van de dag, waarbij het financiële risico bestaat dat er een enorme (specialistische en dus kostbare) inzet moet worden gepleegd om de situatie te herstellen.Dit risico heeft zich niet voorgedaan in 2025.

Arbeidsmarkt
Er is op dit moment sprake van een zeer krappe arbeidsmarkt. Dit uit zich in veel sectoren, waaronder ook bij gemeenten. Hoewel thuiswerken inmiddels tot de standaard mogelijkheden behoort, is de gemeente Winterswijk afhankelijk van een beperkte arbeidscapaciteit. De geografische ligging is hiervan een oorzaak. Het gevolg is dat vacatures lang open kunnen staan. Het risico bestaat eruit dat vertraging optreedt in het tijdig realiseren van doelstellingen en activiteiten. De inzet van externe capaciteit ten behoeve van de continuïteit kan leiden tot extra personele lasten. Voor 2025 is vastgesteld dat vertraging van projecten, mede door personele onderbezetting bij derden is opgetreden. De personele lasten worden beheerst doordat de kosten voor inhuur kunnen worden gedekt uit de middelen voor de vaste formatie. Daarnaast worden de samenwerking met buurtgemeenten gezocht voor de inzet en het delen van (deeltijd) personeel.

Verstrekte garanties en leningen
De gemeente heeft in het kader van de 'publieke taak' diverse (mede)garanties en geldleningen verstrekt. Veelal zit dit in de sfeer van woningbouw, lokale, maatschappelijke verenigingen en sportverenigingen. Voor woningbouw gaat het om forse bedragen. Het Rijk en gemeenten staan hierbij in de 'achtervang' voor 50% garant. Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) wordt echter nauwelijks aangesproken en bezit een groot vermogen; het risico voor de gemeente is verwaarloosbaar. Dit risico heeft zich niet voorgedaan in 2025.

Conclusie
In de begroting voor 2025 is het risico op basis van de beschreven systematiek ingeschat op € 9.300.000. Gebaseerd op de huidige inzichten kan worden vastgesteld dat zich een beperkt deel van de risico's heeft voorgedaan. Hiervoor is echter geen beroep gedaan op het weerstandsvermogen. Vanaf de begroting 2026 hanteren we een nieuwe systematiek voor de beoordeling van onze risico's. We kijken naar de kans dat zich iets voordoet met een risico-inschatting in percentages. Het totale bedrag van de risico's bij elkaar opgeteld vormt ons risicoprofiel. Bij de totstandkoming van dit document hebben we kritisch gekeken naar onze risico's waarmee we in de begroting 2026 een risicoprofiel hebben van € 3.322.500. Deze lijn zetten we in de verdere P&C documenten voort.

Weerstandsratio
De weerstandsratio komt tot stand door de algemene reserve te delen door het risicoprofiel. In de begroting 2025 is het risicoprofiel ingeschat op € 9.300.000. Doordat de omvang van de algemene reserve is afgenomen tot € 42.622.000, vermindert de ratio naar 4,6. Volgens de tabel die de provincies hanteren als het gaat om de weerstandsratio, is deze uitstekend en is er geen aanleiding om bijvoorbeeld de algemene reserve te versterken. Dat is pas aan de orde wanneer de ratio richting 1,0 zou dalen.

Weerstandsratio	
Algemene reserve	42.622.000
Risicoprofiel	9.300.000
Ratio	**4,6**

Ratio	Waardering
> 2,0	Uitstekend
1,4 – 2,0	Ruim voldoende
1,0 – 1,4	Voldoende
0,8 – 1,0	Matig
0,6 – 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Kengetallen financiële positie

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft voor om de volgende financiële kengetallen in de begroting op te nemen:

1. Netto schuldquote
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen
3. Solvabiliteit
4. Grondexploitatie
5. Structurele exploitatieruimte
6. Belastingcapaciteit

Zie voor het verloop van de kengetallen onderstaande tabel.

	2024		2025		2025	
	Jaarrekening		Begroting tm prognose 2		Jaarrekening	
1. Netto schuldquote	54,94%	V	67,30%	V	47,68%	V
2.Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	48,84%	V	63,39%	V	47,12%	V
3.Solvabiliteit	38,60%	M	31,80%	M	39,80%	M
4.Structurele exploitatieruimte	3,23%	V	1,90%	V	2,32%	V
5.Grondexploitatie	5,80%		5,40%		5,80%	
6.Belastingcapaciteit	91,00%		91,00%		91,40%	

Signaalwaarden

De beoordeling van de score met de kleuren is gebaseerd op onderstaande ‘signaalwaarden’, die de provincie hanteert bij de beoordeling van de begroting en jaarrekening (overigens geen criterium voor het soort financieel toezicht).

Kengetal	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Netto schuldquote	< 90%	90% - 130%	> 130%
Netto schuldquote (gecorrigeerd)	< 90%	90% - 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20% - 50%	< 20%
Grondexploitatie	< 20%	20% - 35%	> 35%
Structurele exploitatieruimte (begroting)	> 0%	0%	< 0%
Belastingcapaciteit	< 95%	95% - 105%	> 105%

Netto schuldquote inclusief verstrekte leningen en netto schuldquote exclusief verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft de verhouding tussen de schulden en inkomsten aan. Daarnaast zegt het kengetal ook wat over de flexibiliteit van de begroting. Hoe hoger de schuld, hoe meer rentelasten en aflossingen er zijn. Hierdoor wordt de begroting minder flexibel. De netto schuldquote wordt berekend inclusief en exclusief doorgeleende gelden. Wat betreft de doorgeleende gelden lopen gemeenten over het algemeen weinig risico. Voor de beoordeling is de netto schuldquote (gecorrigeerd) om die reden het meest relevant. Hoe lager het kengetal hoe beter. Als de netto schuldquote boven de 130% uitkomt, dan bevindt de gemeente zich in de gevarenzone (rood). Het bestuur moet er werk van maken om de schuld te verlagen.
De netto schuldquote is verbeterd en zit nog ruim binnen de marge van 100%.

Solvabiliteit

Onder de solvabiliteitsratio verstaan we het eigen vermogen als percentage van het totale vermogen. Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin Winterswijkse bezittingen zijn gefinancierd met eigen vermogen. Ook laat het zien of de gemeente in staat is op de lange termijn aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hier geldt: hoe hoger het kengetal hoe beter.
De wijziging van het solvabiliteitsratio van 40,0% komt met name door een afname van de langlopende leningen en een toename van het Eigen Vermogen.

Grondexploitatie

Gemeenten moeten de risico's voortvloeiend uit de grondexploitaties kunnen opvangen. Hiervoor is weerstandscapaciteit nodig. De weerstandscapaciteit wordt bepaald door de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om tegenvallers op te vangen zonder dat het nodig is de begroting of het beleid aan te passen. Het risico dat de gemeente loopt bij de grondexploitaties kan op 2 manieren worden benaderd:

1. Het risico dat de resultaten uit de grondexploitaties lager uitvallen dan wordt verwacht, waarbij nog wel kan worden uitgegaan van een positief resultaat;
2. Het risico dat de toekomstige inkomsten niet voldoende zijn om de gemaakte kosten goed te maken met als gevolg dat verlies wordt geleden.

De algemene reserve van de gemeente dient als bron voor het weerstandsvermogen.
De relatie tussen risico's en weerstandscapaciteit hangt samen met het belang dat de gemeente heeft om een positief saldo uit de grondexploitaties te halen. Wanneer verwachte positieve saldi uit grondexploitaties op voorhand worden ingezet om ontwikkelingen te financieren, dan is het verstandig rekening te houden met een grotere risicoreservering. In Winterswijk worden de resultaten uit grondexploitaties niet verwerkt in de meerjarenbegroting.
In het jaar waarin duidelijk wordt dat een verlies gaat optreden, moet het verlies worden verwerkt in de jaarrekening door een verliesvoorziening te treffen. Dit wordt per complex beoordeeld. Tekorten moeten worden afgedekt in het jaar waarin ze voorzienbaar worden. Winsten moeten worden genomen naarmate projecten zijn gerealiseerd. Per project moet dit worden beoordeeld.
Het verwachte resultaat van de geactualiseerde grondexploitaties in de Bouwgrond In Exploitatie (BIE) is berekend op € 0,5 miljoen positief.

Bij de jaarrekening is een inventarisatie gemaakt van de risico's in de grondexploitaties. De risico's zijn beschreven. Beoordeeld is wat de kans is dat de risico's zich voordoen en wat de impact is. De omvang van de gezamenlijke risico's is bepaald met een kansberekening. Het is immers niet waarschijnlijk dat alle risico's zich op hetzelfde moment en in volle omvang voordoen. De kansberekening is uitgevoerd met een Monte Carlo Analyse.
Voor de jaarrekening 2024 was een weerstandsvermogen van 1,0 benodigd. Aangezien bij de actualisatie van de Meerjarenprognose Grondexploitatie (MPG) veel risico's ingecalculeerd zijn, leidt dit tot een verlaging van de resterende risico's. De analyse 2026 geeft aan dat voor de actuele grondexploitaties een weerstandsvermogen van € 0,3 miljoen toereikend is.

Structurele exploitatieruimte

Aan de hand van dit kengetal kan het structurele en reële evenwicht van de begroting worden beoordeeld. Een percentage van 0% betekent een sluitende begroting, een positief percentage wil zeggen dat er structurele begrotingsruimte is. Op basis van de realisatie in 2025 is de structurele exploitatieruimte 2,32%.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft aan hoe de belastingdruk in de provincie of gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Onder de woonlasten verstaan we de onroerendezaakbelasting (OZB), de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met een gemiddelde waarde. Een uitkomst boven de 100% betekent hogere woonlasten dan gemiddeld in Nederland. Dit zegt echter niets over de feitelijke onbenutte belastingcapaciteit, dat is immers een politieke keuze. Zie ook de passage in deze paragraaf over de 'artikel 12-norm'.

Conclusie kengetallen

Winterswijk heeft een goede financiële positie. We moeten de kengetallen in relatie tot elkaar bekijken. Geven de kengetallen gezamenlijk een verontrustend beeld? Dan betekent dit dat de financiële positie van onze gemeente onder druk staat en dat maatregelen noodzakelijk zijn. Daar is op dit moment geen sprake van. De kengetallen blijven binnen de signaalwaarden neutraal en minst risicovol.

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De gemeente Winterswijk heeft een oppervlakte van in totaal 13.881 hectare. Voor het beheer van de openbare ruimte worden middelen ingezet voor:

- Wegen en verkeer, inclusief openbare verlichting, kunstwerken, meubilair en bebording.
- Waterbeheer, met inbegrip van riolering en beduikering.
- Stedelijk groen, buitensportcomplexen en speelterreinen.

Wegen

Het wegenbeheer in de gemeente Winterswijk is zowel binnen als buiten de kom gebaseerd op het Wegenbeheerplan 2020-2024. Uitgangspunt is dat de onderhoudsbehoefte functioneel en risicogestuurd wordt bepaald. Daarvoor worden alle verhardingen tweejaarlijks aan een visuele inspectie onderworpen, op basis van de schadecatalogus van het Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en Verkeerstechniek (CROW). De laatste inspectie heeft plaatsgevonden in het vierde kwartaal van 2022 en wordt in 2026 opnieuw uitgevoerd. Het onderhoud van de onverharde wegen is gebaseerd op het in 2023 vastgestelde Beheer- en uitvoeringsplan zandwegen.

Uitvoering van de werkzaamheden aan de wegen gebeurt door verschillende partijen. ROVA doet het klein (dagelijks) onderhoud. Middelgroot onderhoud, waarbij weg- of trottoirdelen worden aangepakt, voert een marktpartij uit op basis van een onderhoudsbestek. Groot onderhoud (reconstructie van de hele weg of wijk) besteden we projectmatig aan. Uitvoering van de projecten gebeurt volgens het Investeringsplan.
We voerden verschillende geplande onderhouds- en reconstructiewerkzaamheden uit:

- De herinrichting van de Groenloseweg is afgerond en de inrichting is geëvalueerd. Daarbij zijn enkele aanbevelingen gedaan voor kleine aanpassingen aan de weginrichting. Deze worden in 2026 uitgevoerd.
- De Pasopweg en een zijtak van de Meenkmolenweg zijn opnieuw bestraat.
- De Prangeweg, Drenthelweg, Geesinkweg, Hoeninkstegge en een deel van de Steengroeveweg zijn opnieuw geasfalteerd.

Het cluster wegen bestaat uit wegen, openbare verlichting en civiele kunstwerken. De in 2025 gerealiseerde exploitatielasten met betrekking tot dit cluster zijn € 5,7 miljoen. Dit is inclusief de lasten voor straatnaamgeving en huisnummering, bermbeheer en gladheidsbestrijding.
De exploitatielasten bestaan uit € 2,6 miljoen aan niet-beïnvloedbare kapitaallasten (rente en afschrijving) en een bijdrage van € 0,8 miljoen aan ROVA. Het restant van € 2,3 miljoen betreft de beïnvloedbare budgetten, zoals klein onderhoud. In 2025 is voor € 2,8 miljoen geïnvesteerd in wegen.

Laadpalen

Toename elektrische auto's en laadbehoefte
Het aantal elektrische auto's is in 2025 verder toegenomen. Landelijk groeide het aantal stekkerauto's met circa 33% ten opzichte van 2024. In Winterswijk zijn in 2025 naar schatting circa 200 elektrische personenauto's bijgekomen.
Volgens de prognoses van ElaadNL groeit het aantal batterij-elektrische personenauto's in Winterswijk van een kleine 1.000 in 2025 naar een dikke 2.500 in 2030. De behoefte aan laadinfrastructuur groeit mee: van circa 1.250 laadpunten in 2025 naar 2.250 laadpunten in 2030 (thuisladers, werkladers, (semi-) publieke laders en snelladers opgeteld). Dit vertaalt zich in zo'n 290 (semi-)publieke laadpunten in 2025 naar 580 in 2030: een verdubbeling.
Realisatie openbare laadinfrastructuur
De concessie voor openbare laadinfrastructuur is (eerder) gegund aan Vattenfall InCharge. In 2025 zijn binnen de gemeente Winterswijk 11 nieuwe publieke laadpalen geplaatst (10 in Winterswijk en 1 in Meddo), goed voor in totaal 22 nieuwe publieke laadpunten.
Netcongestie en netbewust laden
Netcongestie blijft een belangrijke randvoorwaarde voor de uitrol van laadinfrastructuur. Daarom wordt, in afstemming met netbeheerder Liander en de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL), binnenkort standaard netbewust laden toegepast bij publieke laadpunten. Hiermee wordt de belasting van het elektriciteitsnet tijdens piekmomenten beperkt.

Vanaf medio 2026 treedt het nieuwe Autoriteit Consument & Markt (ACM) prioriteringskader in werking. Publieke laadpunten vallen niet in een prioriteringscategorie en mogelijk gaat dit de uitrol van laadpalen blokkeren. De NAL en anderen zijn druk aan het lobbyen om dit te voorkomen, doordat netbewuste laadpalen immers geen (extra) druk op het net hoeven te zetten. Eind 2025 was hierover nog geen zekerheid en daarom zijn aanvragen voor nieuwe laadpalen zoveel mogelijk naar voren gehaald. Voor deze laadpalen zijn de netaansluitingen al aangevraagd en daarmee worden oplopende wachttijden voorkomen.

Laadvisie en de Verlengde Private Aansluiting (pilot VPA)

In 2025 is de geactualiseerde Integrale laadvisie en het bijbehorende plaatsingsbeleid vastgesteld. De laadvisie geeft richting aan de verdere uitrol van publieke en private laadinfrastructuur en biedt een actueel kader voor locaties, toegankelijkheid, veiligheid en netbewuste toepassing. Mede in het licht van netcongestie en de verwachte groei van elektrisch vervoer.

Bij de actualisatie zijn de ervaringen uit de in 2024 geëvalueerde pilot Verlengde Private Aansluiting (VPA) expliciet meegenomen. Op basis hiervan is de VPA onder voorwaarden toegestaan, door het gebruik van een platte laadkabel.

CO_2-reductie en schoner elektrisch rijden

De groei van elektrisch rijden draagt bij aan een verdere vermindering van de CO_2-uitstoot in het verkeer. Elektrisch rijden veroorzaakt per kilometer minder uitstoot dan rijden op fossiele brandstoffen. Bovendien wordt het steeds schoner, doordat het aandeel duurzame elektriciteit in Nederland blijft toenemen. In 2025 is dit aandeel verder gegroeid ten opzichte van 2024 en richting 2030 zal duurzame elektriciteit het grootste deel van de elektriciteitsproductie vormen.

Voor Winterswijk betekent de toename van circa 200 elektrische personenauto’s in 2025 een vermeden uitstoot van ongeveer 300 tot 350 ton CO_2 per jaar. Deze besparing neemt richting 2030 significant verder toe.

Openbare verlichting

Beheer en onderhoud van de openbare verlichting voeren we uit conform het Beleids- en beheerplan Openbare Verlichting. Het beleids- en beheerplan is geactualiseerd en in het tweede kwartaal van 2025 vastgesteld. Bij integrale afweging van de begroting 2026-2029 is tevens een investeringskrediet beschikbaar gesteld voor een grootschalige vervangingsopgave. Veel bestaande lampen worden namelijk niet meer geproduceerd en de voorraad is gering. Dit betekent dat in de jaren 2026 tot en met 2029 circa 1.950 lampen en 400 masten vervangen moeten worden. De overgang naar ledverlichting moet op termijn leiden tot een nader te kwantificeren besparing op energiekosten. Klein dagelijks onderhoud, vervanging en schadeafhandeling worden uitgevoerd door een marktpartij op basis van een onderhoudsbestek.

Civiele kunstwerken

Onderhoud aan de civiele kunstwerken gebeurt op basis van visuele en technische inspecties. De inspectieresultaten worden vastgelegd in een beheerprogramma. In 2023 is er een beheerplan opgesteld met als uitgangspunt om bruggen en duikers op een minimaal niveau verkeersveilig te houden. Dit wordt middels regelmatig terugkerende inspecties gemonitord.

De plannen voor het vervangen van de houten brugdekken van de fietsbrug Oude Bocholtsebaan en Waliënsestraat zijn verder uitgewerkt en de benodigde vergunningen zijn aangevraagd.

Beheer gebouwen

De gemeente beheert naast gronden ook gebouwen, kunstobjecten, herdenkingsmonumenten en fonteinen. Dit betreft:

- 35 gebouwen
- 32 herdenkingsmonumenten en kunstobjecten
- 4 fonteinen/pompen

De dotaties aan de onderhoudsvoorzieningen zijn in 2025 bepaald op basis van de meest recente meerjarenonderhoudsplanningen. Bij het bepalen van het gewenste onderhoudsniveau is conditieniveau twee ‘goed' als uitgangspunt genomen. In onze plannen leggen we de nadruk op het verduurzamen/vergroenen van het gemeentelijk vastgoed op natuurlijke momenten. In 2026 wordt het nieuwe beheerplan voor de gebouwen ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad. Hierin worden ook nieuwe uitgangspunten voor de conditieniveaus meegenomen. De meerjarenonderhoudsplanningen worden in dit voorstel ook geactualiseerd.

Kengetallen wegen

	2022	2023	2024	2025
Verharde wegen binnen de kom	101 km	101 km	101 km	101 km
Verharde wegen buiten de kom	212 km	212 km	212 km	212 km
Zandwegen	125 km	125 km	125 km	125 km
Fietspaden	40 km	40 km	40 km	40 km
Voormalige RAL-fietspaden	58 km	58 km	58 km	58 km
Instandhouding wegen binnen de kom	0,6 km	0,7 km	1,1 km	1,2 km
Instandhouding wegen buiten de kom	6,2 km	2,1 km	5,2 km	3,0 km
Instandhouding fietspaden	3,2 km	1,5 km	0,9 km	0,4 km
Openbare verlichting	5.783 st	5.810 st	5.791 st	5.838 st
Vervanging openbare verlichting	127 st	100 st	168 st	50 st
Bruggen	70 st	70 st	70 st	70 st
Vervanging bruggen (autoverkeer)	0 st	1 st	0 st	0 st
Vervanging brugdekken (autoverkeer)	0 st	0 st	0 st	0 st
Vervanging voetgangers-/fietsbruggen (dek)	0 st	0 st	0 st	0 st
Tunnel	1 st	1 st	1 st	1 st

Waterbeheer inclusief riolering en beduikering

Eind 2023 is het Water- en Rioleringsprogramma 2024-2028 vastgesteld. Het vormt de leidraad voor het aanleggen, beheren en onderhouden van de riolerings- en afwateringsobjecten in de gemeente Winterswijk. Op basis van afschrijving en inspectie worden (druk)rioleringen, drainages, duikers, sloten, wadi’s en vijvers onderhouden, gerenoveerd of vervangen.
Basis is ‘minder verstenen en verzamelen, meer vergroenen en verspreiden’. In bestaande wijken wordt door afkoppelen en bovengrondse afvoer van hemelwater bijgedragen aan het verminderen van het waterprobleem (wateroverlast en droogte). In 2025 is de uitvoering van de Groenloseweg volgens dit principe uitgevoerd; in 2026 is Hakkelerkamp-Oost fase 2 aan de beurt.
De regionale en lokale samenwerkingen Achterhoek+ en WintLicht zijn in 2025 gecontinueerd. Binnen Achterhoek+ is aandacht voor het landelijke Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA).

Verder is er regionaal een programmaplan opgesteld voor de aanpak van droogte in de Achterhoek. Het gaat daarbij vooral om de problematiek in het buitengebied. In 2025 is dit verder regionaal uitgewerkt, om de kansen (waaronder subsidies) de komende jaren effectief te kunnen benutten.
Om de zoetwaterbeschikbaarheid klimaatbestendig te maken, is er voor de periode van 2022-2027 subsidie aangevraagd en ontvangen (Zoetwatervoorziening Oost-Nederland 2e fase).
Waterteam WintLicht (Winterswijk, Oost Gelre en Waterschap Rijn en IJssel) werkt aan de ketenoptimalisatiekansen in het inzamel- en transportstelsel. Hier wordt gekeken naar de bron van verschillende stoffen en hoe deze stoffen verminderd kunnen worden. Aanpak bij de bron.

Beheer en onderhoud riolering en afwatering

Beheer en regulier onderhoud aan de riolering, evenals metingen van grondwaterstanden en monitoring van het gemengd riool, worden gecontinueerd. Ditzelfde geldt voor het reinigen van drainage, kolken en lijnafwatering.
In 2024 is gestart met het beheerprogramma Mapkit, waarin alle gegevens vanuit Brutis worden overgezet. Alle onderhouds- en reinigingscontracten worden met Mapkit aangestuurd. Uitgangspunt is dat Brutis uiteindelijk wordt uitgefaseerd. Er is gewerkt aan het verder compleet maken van alle data. Alle kolken en lijngoten zijn in beeld gebracht.
De eerste twee deelopdrachten voor het reinigen en inspecteren (aanbesteed in 2024) zijn inmiddels uitgevoerd. Er is ook een vierjarig bestek aanbesteed voor het reinigen van de drainageleidingen, waar inmiddels twee deelopdrachten van zijn uitgevoerd. De derde deelopdracht wordt dit jaar uitgevoerd.
De aanbesteding van het nieuwe grondwatermeetnet is afgerond en het meetnet is in bedrijf. Monitoring vindt plaats met digitale loggers en de gegevens worden beschikbaar gesteld via een portaal.
Op deze manier wordt ook voldaan aan de wettelijke verplichting vanuit de Basisregistratie Ondergrond (BRO).

Integrale projecten

In 2026 wordt gestart met de voorbereidende werkzaamheden voor de Bargerbosch en de Vredenseweg. Hier zal grootschalige rioolvervanging plaatsvinden. Daarnaast speelt het afkoppelen van verhard oppervlak een grote rol binnen deze projecten. Hakkelerkamp-Oost fase 2 zal binnenkort worden uitgevoerd.

Drukriolering

Het reguliere onderhoud van de drukriolering in het buitengebied is in 2025 op dezelfde wijze voortgezet. Daarnaast is er een aantal pompunits en gemalen gerenoveerd. Incidenteel zijn nieuwe aansluitingen op de drukriolering gerealiseerd. Komende jaren vindt er een grootschalige renovatie plaats.
We hebben een grootschalig gebiedsonderzoek uitgevoerd in Winterswijk-Zuidoost. Bedrijven willen uitbreiden in activiteiten, maar de riolering is hier niet op ingericht. In het voorjaar van 2025 is de riolering in dit gebied geoptimaliseerd. Ook hebben we veel hemelwater van de riolering afgekoppeld, zodat er meer capaciteit voor vuilwater ontstaat.

Onderzoek geuremissie

We hebben een onderzoek naar geuremissie uitgevoerd en verbeteringen aangebracht. Zo hebben we veel betonnen kasten vervangen. Geuremissie blijft een aandachtspunt.
Alle luchtinjectiesystemen zijn van groot onderhoud voorzien. Onderhoud blijft noodzakelijk om stankklachten te voorkomen.

De gerealiseerde exploitatielasten voor waterbeheer, inclusief riolering en beduikering, bedragen in 2025 € 5,7 miljoen. Dit is inclusief € 1,3 miljoen aan kapitaallasten (rente en afschrijving).
In 2025 is voor € 0,4 miljoen geïnvesteerd in de riolering.

Kengetallen riolering en waterbeheer

	2022	2023	2024	2025
Riolering gemengd	176 km	108 km	108 km	108 km
Riolering vuilwater		68 km	68 km	68 km
Riolering hemelwater	70 km	56 km	57 km	57 km
Riolering infiltratie		9 km	10 km	10 km
Drainage		92 km	92 km	92 km
Drukriolering persleiding	273 km	273 km	301 km	301 km
Drukriolering pompunits	1.007 st	1.010 st	1.025 st	1.025 st
Beduikering		6 km	6 km	6 km
Kolken	9.260 st	9.280 st	10.052 st	10.052 st
Lijngoten		1.550 m	1.616 m	1.616 m
Wadi's	16 st	16 st	20 st	20 st
Bergingsvijver	10 st	11 st	11 st	11 st
Aansluitingen riolering	10.560 st	10.570 st	10.610 st	10.630 st
Aansluitingen drukriolering	2.685 st	2.690 st	2.700 st	2.700 st
Vervanging riolering	0 km	0,5 km	0,5 km	0,5 km
Aanleg hemelwaterriolering	1,0 km	1,0 km	0,5 km	0,5 km
Afgekoppeld verhard oppervlak	1 ha	1 ha	1 ha	1 ha
Inspectie en reiniging riolering	4,0 km	7,5 km	16,2 km	9 km

Stedelijk groen en buitensportcomplexen

Stedelijke groen

Het onderhoud van het openbaar groen vindt plaats op basis van beeldkwaliteit. Bij herinrichting van groen werken we volgens de vastgestelde Groenstructuurvisie. De aanleg en het beheer van de ecologische hoofdstructuren en natuurlijke verbindingen binnen de bebouwde kom worden overeenkomstig de kaart ecologische groenstructuren uitgevoerd.
Jaarlijks wordt een klein deel van het openbaar groen gerenoveerd. In 2025 zijn meer groenvakken dan normaal gerooid in verband met dode beplanting. Dit is het gevolg van de warme en droge zomers van de voorgaande jaren. Daarnaast is er veel vraat van engerlingen, waardoor beplanting afsterft. De vakken zijn voorzien van nieuwe beplanting of ingezaaid met een gras- of kruidenmengsel.
Het laanbomenbestand in het buitengebied is verouderd. In het najaar van 2017 is hiervoor een beheerplan opgesteld dat voorziet in een gefaseerde aanpak van kap en herplant van deze bomen. Conform dit plan zijn in het najaar van 2025 op veel locaties dode en slechte bomen gekapt uit lanen. Waar ruimte is voor herplant worden weer bomen in de lanen aangeplant. Door de storm van 2 juli 2025 zijn veel bomen omgewaaid en is er stormschade in boomkronen. Er is een extra snoeironde uitgevoerd om te voldoen aan de zorgplicht.
De gerealiseerde exploitatielasten voor het onderhoud van het stedelijk groen bedragen in 2025 € 4,2 miljoen. Dit is grotendeels (€ 2,9 miljoen) de bijdrage aan ROVA.
In 2025 is voor € 0,3 miljoen geïnvesteerd in
groen.

Buitensportcomplexen en speelvoorzieningen

Voetbal

Kunstgrasvelden die acht jaar liggen worden tweejaarlijks gekeurd. Indien de velden tien jaar of ouder zijn, worden ze jaarlijks gekeurd. Afhankelijk van de keuringsresultaten worden indien nodig aanvullende onderhoudswerkzaamheden en/of reparaties uitgevoerd. Bij een volledige afkeuring (meestal na meer dan twaalf jaar voor rubber ingevulde velden, en na meer dan vijftien jaar voor zand ingevulde velden) worden deze velden opgevoerd voor volledige vervanging. In het voorjaar van 2025 is het veld van SC Meddo afgekeurd en in de zomer van 2025 vervangen. Alle velden van FC Winterswijk zijn eind 2025 goedgekeurd. De vervangingsplannen liggen klaar, zodat snel geanticipeerd kan worden.

Atletiek

De hardloopbaan van AV Archeus is afgekeurd. Baan 1 is plaatselijk verzakt. In 2025 is nader onderzoek uitgevoerd en gebleken dat de schuimbetonfundatie van de baan is aangetast door water. Dit is in 2025 onder garantie hersteld. De baan kan voor eigen gebruik weer veilig worden gebruikt. In het voorjaar van 2026 wordt de baan, na het aanbrengen van de belijning, door de Koninklijke Nederlandse Atletiek Unie (KNAU) gekeurd.

Hockey/Korfbal

Er heeft vooronderzoek plaatsgevonden naar de toestand van het tweede natuurgrasveld van WIKO/ WMHC Avanti. De ondergrond en de drainage zijn in goede staat. De kunstgrasmat is mede door de gedeeltelijke ligging in de schaduw dichtgeslibd door alg- en mosvorming. Hierdoor droogt het veld slecht op. Na afkeur is het veld in de nazomer van 2025 vervangen.

Tennis/Padel

De Winterswijkse Tennis Club heeft vergevorderde plannen om twee extra padelbanen aan te leggen. De vergunningsaanvraag is ingediend. De banen worden op eigen kosten aangelegd.

De jaarlijkse exploitatielasten voor onderhoud aan buitensportcomplexen bedragen in 2025 € 194.000. Dit is grotendeels (€ 115.000) de bijdrage aan ROVA.

In 2025 zijn de gerealiseerde investeringen voor buitensportaccommodaties € 944.000.

Speeltuinen

In maart 2025 heeft de gemeenteraad de uitvoeringsagenda Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten (BOSS) vastgesteld. Tot en met 2028 is er geld beschikbaar gesteld voor het vervangen van de bestaande gemeentelijke speelvoorzieningen.

In juni 2025 is gestart met de participatie voor zeven locaties waar nieuwe toestellen worden geplaatst. Ook zijn vijf trapveldjes opnieuw ingezaaid.

De speeltuinverenigingen worden ambtelijk ondersteund om de levensvatbaarheid te verbeteren. In 2025 hebben drie speeltuinverenigingen deze subsidie aangevraagd.

De gerealiseerde lasten voor de vervanging van speeltoestellen komen in 2025 uit op € 281.000.

Kengetallen groen

	2022	2023	2024	2025
Areaal groen	143,0 ha	143,5 ha	143,5 ha	143,5 ha
Vervanging groen	0,2 ha	0,3 ha	0,3 ha	0,3 ha

Gebouwen

Voor gemeentelijk vastgoed dat langdurig in de vastgoedportefeuille blijft, is een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) opgesteld. Deze actualiseren we eens per vier jaar. Bij de actualisatie vindt per gebouw een conditieopname plaats. Daarnaast is een beheerplan onderhoud opgesteld, met daarbij de uitgangspunten met betrekking tot de gehanteerde conditiescores. Het beheerplan wordt in 2026 vastgesteld.
We zijn daarnaast bezig om het gemeentelijk vastgoed de komende jaren te verduurzamen. Deze verduurzaming vindt plaats op natuurlijke momenten, zodat er geen onnodige uitgaven worden gedaan en de financiële middelen zo efficiënt mogelijk worden ingezet.
Daar waar er bijstellingen van de budgetten plaats dienen te vinden door externe invloeden, voortschrijdende inzichten of gewijzigde plannen, worden deze verwerkt in de jaarlijkse budgetcycli. Onderhoudskosten van panden die naar verwachting de komende jaren worden afgestoten, vallen onder het exploitatiebudget.

Kengetallen gebouwen

	2024	2025	2026
Huisvesting organisatie	2	2	2
Brandweer	1	1	1
Begraafplaats	4	4	4
Cultuurhistorie	3	3	3
Sport	9	9	9
Peuterspeelzaal	1	1	1
Niet voor openbare dienst bestemde gebouwen	14	14	13

Paragraaf financiering

Inleiding

De treasury is een belangrijk aandachtsveld binnen het financiële beleid en beheer van een gemeente. Treasury is het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.
De Wet financiering decentrale overheden (Fido) geeft de kaders aan waarbinnen decentrale overheden de ‘treasury-activiteiten’ moeten uitvoeren. Het doel hiervan is de bevordering van een gezonde financiering, het bijdragen aan het behoud van een goede kredietwaardigheid en de handhaving van de positie van decentrale overheden op de kapitaalmarkt.
In het ‘treasury-statuut’ zijn de beleidskaders voor Winterswijk opgenomen. Zo is vastgelegd dat de ‘treasury-functie’ uitsluitend de publieke taak dient en het beheer verstandig is. De provincie houdt toezicht op de ontwikkeling van de financiële positie van de gemeente. Dit doet de provincie op basis van gegevens die wij verstrekken op grond van de Wet Fido.
Hierbij is een aantal onderwerpen van belang:

1. Kasbeheer: maximaal aan te trekken daggelden.
2. Risicobeheer: renterisiconorm, minimalisatie van het renterisico.
3. Gemeentefinanciering: de relatie tussen kort- en langlopende leningen en de korte- en langetermijnbehoefte aan geld.
4. Rentevisie.

Kasbeheer

De mogelijkheid om rood te staan of kasgeld aan te trekken, wordt beperkt door de wettelijke bepalingen van de kasgeldlimiet. We mogen op grond van de Wet Fido niet langdurig meer dan 8,5% van onze begroting kort financieren. Deze bepaling

voorkomt dat nadelige effecten ontstaan als de variabele rente snel stijgt. Het volgende overzicht toont de toetsing per kwartaal in 2025 aan de kasgeldlimiet. Conclusie is dat de kasgeldlimiet niet is overschreden.

(x € 1.000)

		1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
	Omvang begroting	127.564	127.564	127.564	127.564
1	**Toegestane kasgeldlimiet**				
	In procenten van de grondslag	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
	In bedragen	10.843	10.843	10.843	10.843
2	**Omvang vlottende schuld**				
	Opgenomen gelden < 1 jaar	4.850	1.333	0	0
	Overige geldleningen (geen vaste schuld)				
	Totaal	4.850	1.333	0	0
3	**Vlottende middelen**				
	Tegoeden in rekening-courant	7.338	6.075	9.525	12.824
	Overige uitgaande gelden < 1 jaar				
	Totaal	7.338	6.075	9.525	12.824
	Toets kasgeldlimiet				
	Toegestane kasgeldlimiet	10.843	10.843	10.843	10.843
4	Totaal netto vlottende schuld (2-3)	2.488	4.742	9.525	12.824
	Ruimte (+) / Overschrijding (-); 1-4	**13.331**	**15.585**	**20.368**	**23.667**

Risicobeheer

Omschrijving (toelichting)

Renterisico

Voor het renterisicobeheer worden de normen gehanteerd conform de Wet FIDO. Het gaat hierbij om de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. De kasgeldlimiet en de renterisiconorm hebben allebei als doel de leningenportefeuille te behoeden voor een onverantwoord grote gevoeligheid voor rentefluctuaties.
Met de kasgeldlimiet wordt een beperking opgelegd aan de omvang van de netto vlottende schuld.
De renterisiconorm bepaalt het maximum aan leningen met een rente typische looptijd van één jaar of langer die geherfinancierd moeten worden of waarvan de rente herzien moet worden. Deze bedraagt 20% van het begrotingstotaal bij aanvang van het begrotingsjaar. De ontwikkeling van de renterisiconorm in 2025 is hierna weergegeven, de rente risiconorm is niet overschreden.

Excel-tabel

(x € 1.000)

	Renterisiconorm 2025	
	Berekening renterisiconorm en risico:	
1a	Renteherziening vaste schuld o/g	-
1b	Renteherziening vaste schuld u/g	-
2	Netto rente herziening (1a-1b)	-
3	Betaalde aflossingen	5.155
4	Renterisico op vaste schuld (2 + 3)	5.155
	Rentenorm:	
5	Begrotings- en rekentotaal	127.564
6	Bij ministerie regeling vastgesteld %	20%
7	Renterisiconorm	25.513
	Toets rente risiconorm:	
7	Renterisiconorm	25.513
4	Renterisico op vaste schuld (aflossing en renteherzieningen)	5.155
8	**Ruimte (+) / Overschrijding (-) (7-4)**	**20.358**

Gemeentefinanciering

De leningenportefeuille is in 2025 afgenomen. Er zijn geen nieuwe leningen afgesloten en de gemeente heeft in 2025 € 5,1 miljoen afgelost. Het gemiddelde rentepercentage van alle langlopende leningen bedroeg 2,6%.

(In €)

Omschrijving	Begindatum lening	Eindjaar lening	Rente %	Restant hoofdsom 31-12-2025	Aflossing 2025	Rente 2025
Waterschapsbank 2002	2002	2027	2,45	400.000	200.000	13.883
BNG 2003	2003	2028	4,309	1.200.000	400.000	60.326
Waterschapsbank 2004	2004	2029	4,548	1.600.000	400.000	75.800
BNG 2004	2005	2030	4,405	4.000.000	800.000	176.200
BNG 2007	2007	2032	4,26	3.360.000	480.000	155.064
BNG 2007	2008	2028	4,738	1.650.000	550.000	86.863
BNG 2011	2011	2031	3,65	4.800.000	800.000	204.400
Provincie Noord-Brabant	2018	2048	1,7	10.000.000	0	170.000
BNG	2020	2030	0,11	5.000.000	0	5.500
BNG	2020	2035	0,325	5.000.000	0	16.250
BNG	2020	2040	0,425	5.000.000	0	21.250
BNG	2022	2042	0,625	10.200.000	600.000	63.750
Provincie Noord Brabant	2023	2042	3,05	15.725.000	925.000	493.719
Totaal leningen				**67.935.000**	**5.155.000**	**1.543.005**

Schatkistbankieren

Op grond van de Wet financiering decentrale overheden (Fido) zijn provincies, gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen in de vorm van een openbaar lichaam, verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Tevens is de ministeriële Regeling schatkistbankieren decentrale overheden van kracht. Onderdeel van de regeling is de rekening-courantovereenkomst die iedere decentrale overheid heeft met de Staat der Nederlanden.

Decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige (liquide) middelen aan te houden in de schatkist. Het woord ‘overtollig’ verwijst naar alle middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak. (Onderdelen van) decentrale overheden mogen ongeacht de vormgeving geen bewaarfunctie voor publieke middelen vervullen. Een decentrale overheid houdt uiteraard de beschikkingsmacht over publieke middelen en daarmee de mogelijkheid om leningen te verstrekken en uitzettingen te verrichten als dat gebeurt uit hoofde van de publieke taak. Deelname aan schatkistbankieren verandert daar niets aan. Deelname van de decentrale overheden aan schatkistbankieren draagt bij aan een lagere EMU-schuld van de collectieve sector (Rijk en decentrale overheden gezamenlijk). Iedere euro die decentrale overheden aanhouden in de schatkist, vermindert de externe financieringsbehoefte van het Rijk. Dat het Rijk (het Agentschap) minder hoeft te financieren op de markt, vertaalt zich direct in een lagere staatsschuld.

(x € 1000)

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren 2025				
Drempelbedrag	**2.551**			
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	**564**	**1.501**	**876**	**701**
Ruimte onder het drempelbedrag	1.987	1.050	1.675	1.851
Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0
	Verslagjaar			
Begrotingstotaal verslagjaar	127.564			
Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	127.564			
Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	0			
Drempelbedrag	2.551			
	2%			
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	50.802	136.618	80.619	64.453
Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	564	1.501	876	701

Renteschema

Het renteschema geeft inzicht in de rentelasten van de externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening. Het saldo van € 1,4 miljoen geeft aan dat het rentepercentage (omslagrente van 2%) dat is toegerekend aan de kapitaallasten, hoger was dan de betaalde rente. Dit komt met name doordat we zoveel mogelijk met kortlopende leningen hebben gefinancierd.

(x € 1.000)

			Bedrag
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		1.614
b.	De externe rentebaten		-233
			1.381
c.	De rente die aan grondexploitatie moet worden toegerekend	-174	
	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend (voorbeeld: riolering)	0	
			-174
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		1.207
d1	Rente over eigen vermogen		0
d2	Rente over voorzieningen		0
	Totaal geraamde aan taakvelden toe te rekenen rente		1.207
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		2.687
f.	**Renteresultaat op het taakveld treasury**		**1.480**

Omslagrente

De omslagrente (het interne rentepercentage) is geëvalueerd. Het interne rentepercentage voor de bouwgrondexploitatie en de overige activa is gesteld op 2,0%.

Kasstroom

Op basis van de begroting 2025 zou, voor onze liquiditeitsbehoeve, een langlopende lening moeten worden afgesloten van € 8,5 miljoen. Dit is achteraf niet nodig geweest. We maken in eerste instantie maximaal gebruik van de kasgeldlimiet. In onderstaand overzicht is de kasstroom over 2025 opgenomen.

Kasstroom (*1.000)	2024	2025	2025
	Jaarrekening	Begroot	Jaarrekening
Saldo per 1 januari	**3.644**	**6.681**	**584**
Operationele activiteiten			
Saldo van baten en lasten (voor mutatie reserves)	6.984	-2.992	2.566
Afschrijvingen	5.149	5.857	4.728
Voorzieningen	-503	-603	5.299
Saldo operationele activiteiten (A)	**11.630**	**2.262**	**12.593**
Investeringsactiviteiten			
Investeringen (incl. inkomsten)	-7.716	-11.388	-6.111
Saldo investeringsactiviteiten (B)	**-7.716**	**-11.388**	**-6.111**
	2024	2025	2025
Financieringsactiviteiten			
Verstrekte leningen/ontvangen aflossingen	-1.819	54	-797
Aflossing lening	-5.155	-5.155	-5.155
Opgenomen lening		8.500	
Extra op te nemen leningen			
Saldo financieringsactiviteiten (C)	**-6.974**	**3.399**	**-5.952**
Saldo per 31 december (kort financieren)	**584**	**954**	**1.114**

Paragraaf bedrijfsvoering

Inleiding

In deze paragraaf beschrijven we diverse aspecten van de organisatie en de bedrijfsvoering.

Organisatieontwikkeling

De organisatie blijft in ontwikkeling. Na het vaststellen van de organisatievisie zijn we gestart met de verdere uitwerking van de organisatiestructuur. In het voorjaar van 2024 hebben we een breed en zorgvuldig traject doorlopen rondom de werving van drie managers voor de domeinen fysiek, sociaal en bedrijfsvoering en dienstverlening. De managers hebben in 2025 de ruimte gekregen om aan de slag te gaan met de verdere inrichting en professionalisering van de domeinen. Daarnaast is in 2025 flink geïnvesteerd in het werven en selecteren van vaste teammanagers.

Personeelsbeleid

Omschrijving (toelichting)

Formatie en bezetting

De begrote structurele formatie voor de organisatie (exclusief bestuur) bedroeg in 2025 afgerond 224 fte, inclusief tijdelijke formatie. De toename van de formatie heeft voor een groot deel te maken met de uitbreiding van het sociale en fysieke domein.

Ontwikkeling van medewerkers

Opleidingen

Training, opleiding en coaching van onze medewerkers is een vast onderdeel van ons HR-beleid. In het kader van de krapte op de arbeidsmarkt en het binden en boeien van personeel, is de ontwikkeling van medewerkers van groot belang. Ook in het kader van het op niveau houden van de competenties en vaardigheden. In de begroting is daarom jaarlijks regulier opleidingsbudget opgenomen.

Arbo en verzuim
Het ziekteverzuimpercentage is het afgelopen jaar helaas gestegen. Het verzuimcijfer van 2024 bedroeg afgerond 5,5%. We sluiten 2025 af met een ziekteverzuimpercentage van 6,3%. Een groot deel van het verzuim (4,3%) is te relateren aan langdurig en lastig beïnvloedbaar verzuim. Ons streven is het ziekteverzuimpercentage te verlagen richting de norm van 5%. Samen met de arbodienstverlener proberen we daarbij ook nog meer te investeren in preventie, door onder meer het arbobeleidsplan en de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E). In het najaar van 2025 is binnen de bestaande formatie een HR-adviseur arbo en verzuim geworven die nadrukkelijk en intensief aan de slag gaat met het voorkomen van verzuim.

Agressie en geweld
Agressie en geweld, oftewel ongewenst gedrag, blijft doorlopend een belangrijk thema. De gemeente heeft getrainde medewerkers die de-escalerend kunnen optreden. Daarnaast zijn er directe alarmeringsmogelijkheden richting zowel de politie als een private beveiligingsinstantie. We leggen de incidenten vast in het Gemeentelijk Incidenten Registratiesysteem (GIR). In 2025 is het agressieprotocol opgeleverd. Een zorgvuldig en volledig document met spelregels en protocollen.

De banenafspraak
Het eerder verplichte quotum voor het in dienst nemen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, is omgebogen naar een vrijwillige afspraak. Voor iedere ondernemer, groot of klein, geldt dat er in totaal 100.000 banen komen. De quotumheffing is vervangen door de inclusiviteitsopslag. Als de aantallen uit de banenafspraak niet worden gehaald, bestaat de kans dat de Quotumwet er alsnog komt.

Arbeidsmarkt
Door de krapte op de arbeidsmarkt blijven we zoveel mogelijk inzetten op samenwerking met buurtgemeenten voor de inzet en het delen van (deeltijd) personeel. Om aantrekkelijk te blijven als werkgever werken we doorlopend aan vernieuwing. Hoe bereiken we de doelgroep? Hoe zetten we onze organisatie op de kaart en hoe maken we het aantrekkelijk om voor onze organisatie te werken? Tot dusver slagen wij er in om vacatures in te vullen.

'Onboarding'
Nieuwe medewerkers worden verwelkomd, waarbij ze alle benodigde hulp, begeleiding en informatie krijgen. Dat gaat verder dan het wijzen naar de juiste werkplek en de koffieautomaat. 'Onboarding' is het leren kennen van het werk en gaat vooral over de cultuur, visie, missie, samenwerking met collega’s en het werken in een politieke context. De focus ligt op de integratie in de organisatie. Deze integratie kan plaatsvinden door persoonlijke begeleiding te bieden, waardoor nieuwe medewerkers wegwijs worden gemaakt in de organisatie. Naast persoonlijke aandacht maken we ook gebruik van digitale middelen, zoals e-learning. In het kader van binden en boeien investeren we in de groei en ontwikkeling van medewerkers en zetten we in op werkgeluk. Ook blijven we medewerkers doorlopend waarderen voor hun inzet, onder andere door het organiseren van evenementen.

Integriteit

Integriteit van politieke ambtsdragers
De integriteit van politieke ambtsdragers is voor een deel wettelijk geregeld. De Gemeentewet bevat bepalingen over verboden handelingen en het niet deelnemen aan stemmingen. Artikel 2:4 van de Algemene wet bestuursrecht schrijft voor dat elk bestuursorgaan zijn taak zonder vooringenomenheid vervult.

Naast de wet zijn er ook andere gemeentelijke procedures en regels van toepassing, namelijk:
De ‘Gedragscode voor politieke ambtsdragers van de gemeente Winterswijk’, door de gemeenteraad vastgesteld op 26 januari 2012. Op 25 september 2025 is deze opnieuw door de gemeenteraad beschreven en vastgesteld: 'Gedragscode integriteit college van burgemeester en wethouders 2025'.

Integriteit van ambtenaren

De Ambtenarenwet verplicht het college ‘een integriteitsbeleid te voeren dat is gericht op het bevorderen van goed ambtelijk handelen, en dat in ieder geval meer dan voldoende aandacht besteedt aan het bevorderen van het integriteitsbewustzijn, en aan het voorkomen van misbruik van bevoegdheden, belangenverstrengeling en discriminatie’.
In het Personeelshandboek Winterswijk staan de lokale regelingen voor de ambtenaren bij de gemeente Winterswijk, als aanvulling op de cao gemeenten. Er is een afzonderlijke regeling Integriteit toegevoegd aan ons personeelshandboek. Onderwerpen hierin zijn onder andere de vernieuwde gedragscode, normen en waarden, geheimhouding en privacy, sociale media, kwetsbare functies en integriteit bij uitdiensttreding. Daarnaast zijn er voor onze medewerkers regels en richtlijnen over onder meer het aannemen van geschenken en gelden, nevenwerkzaamheden, de omgang met bedrijfsmiddelen en een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG). Externe medewerkers (niet-ambtelijk personeel) zijn verplicht onder andere een integriteits- en geheimhoudingsverklaring te ondertekenen, volgens een collegebesluit van 21 april 2015.

De volgende gemeentelijke regelingen zijn ook van kracht:

- De Regeling melden vermoeden misstand. Dit is de klokkenluidersregeling van de gemeente.
- Het Reglement vertrouwenscommissie.
- De Klachtenregeling ongewenst gedrag voor de decentrale overheid.

Informatiebeleid, automatisering en digitalisering

Programma’s I-kolom & Dienstverlening

Met de programma’s I-kolom & Dienstverlening geven we invulling aan onze ambities om de dienstverlening organisatiebreed op een hoger niveau te brengen. Beide programma’s werken nauw samen en versterken elkaar. We hebben het dan over de digitale transformatie waar alle organisatieonderdelen bij betrokken zijn: team Burgerzaken en het Klant Contact Centrum (KCC). Maar ook het sociaal en fysiek domein en de onderdelen die zich bezighouden met het informatiebeheer/de archivering, en informatiebeveiliging en privacy. Al deze onderdelen zetten zich dagelijks in voor de burgers en ondernemers van de gemeente, waarbij ze gebruik moeten kunnen maken van goede, betrouwbare en veilige informatievoorziening.

In- en externe ontwikkelingen

In 2025 heeft de gemeente te maken gehad met een behoorlijk personeelsverloop binnen een aantal ondersteunende afdelingen, waaronder archivering en (beleids)advisering. Dat heeft zijn uitwerking gehad op bovengenoemde programma’s en stappen die reeds zijn gezet om de basis verder op orde te krijgen en de digitale transitie van de organisatie.

Daarnaast heeft de gemeente te maken met externe ontwikkelingen die gevolgen hebben voor de informatievoorziening van de gemeente. Het gaat hier bijvoorbeeld om technologische ontwikkelingen, maar ook om ontwikkelingen vanuit Den Haag (rijksoverheid, VNG) en Brussel (EU). Hierbij gaat het bijvoorbeeld om de Nederlandse Digitaliseringsstrategie (NDS) en de VNG position paper die gaat over de digitale autonomie.

Van visie naar uitvoering

Dit is voor de directie aanleiding geweest om bewust even een pas op de plaats te maken en te kiezen voor een andere aanpak. Er is behoefte aan een heldere toekomstbestendige visie waarin bovengenoemde ontwikkelingen samenkomen. Een visie die houvast en richting geeft voor de komende jaren. Maar ook een visie die realistisch is en past bij de gemeente Winterswijk. Hierbij gaat het dan om een doorvertaling naar een realistisch uitvoeringsprogramma en een inrichtingsplan voor de bijpassende IV-organisatie (informatievoorziening).

De portefeuillehouder heeft de raad hierover in het najaar geïnformeerd en inmiddels is de concept-i-visie gereed. De verwachting is dat de visie inclusief het uitvoeringsprogramma in het voorjaar van 2026 ter besluitvorming aan de directie en het college wordt voorgelegd. De raad wordt hierover via de gebruikelijke weg geïnformeerd en eventuele financiële consequenties worden meegenomen in de reguliere begrotingscyclus.

In de tussentijd

Ondertussen hebben we op diverse onderdelen natuurlijk wel stappen gezet. Hierbij gaat het om het opnieuw invullen van bepaalde vacatures, zodat de reguliere bedrijfsvoering niet in gevaar komt. Ook wordt gekeken of we samen met andere organisaties bepaalde moeilijk vervulbare vacatures kunnen invullen. Daarnaast zijn nulmetingen verricht bij onder andere informatiebeheer en privacy. De uitkomsten hiervan worden meegenomen in het nog op te stellen uitvoeringsprogramma.

Verder is de gemeente onder de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) verplicht om een register van verwerkingen te hebben en bij te houden. In dit register staat welke verwerkingen plaatsvinden, voor welk doel, met welke grondslag, met welke bewaartermijn et cetera. Het register is in 2025 deels geactualiseerd.

Tot slot zijn in 2025 Data Protection Impact Assessments (DPIA's) en Business Impact Analyses (BIA's) uitgevoerd voor processen met gevoelige gegevens of een hoog privacyrisico. Er is verdere professionalisering en risicosturing nodig om volledig aan de AVG te voldoen. Dit wordt ook meegenomen in de i-visie en het nog op te stellen inrichtingsplan.

Informatiebeveiliging

Datasoevereiniteit

De wereld digitaliseert snel en onze organisatie ontwikkelt zich hierin mee door werkprocessen, ICT-systemen en samenwerking steeds verder te digitaliseren. Dit biedt veel kansen, maar brengt ook nieuwe uitdagingen met zich mee, vooral op het gebied van datasoevereiniteit en cyberveiligheid. Datasoevereiniteit betekent dat een organisatie zelf bepaalt waar gegevens worden opgeslagen, hoe deze worden verwerkt en wie er toegang toe heeft. In de praktijk wordt dit steeds complexer, omdat data vaak verspreid staat over meerdere systemen en soms in verschillende landen wordt opgeslagen of verwerkt. Het behouden van overzicht en controle vraagt daarom om bewuste keuzes, duidelijke afspraken en passende technische en organisatorische maatregelen.

Internationale conflicten
Ook geopolitieke ontwikkelingen hebben een directe invloed op informatiebeveiliging. Spanningen tussen landen leiden steeds vaker tot cyberaanvallen, zoals digitale spionage, sabotage of het stelen van gevoelige gegevens. Overheden en organisaties zijn hierbij aantrekkelijke doelwitten, omdat informatie een steeds grotere waarde heeft voor de economie, veiligheid en invloed. Het belang van datasoevereiniteit neemt hierdoor verder toe, omdat internationale conflicten het risico vergroten dat data onder buitenlandse wetgeving of invloed komt te vallen. Dit maakt het noodzakelijk om bewust om te gaan met de locatie van dataopslag, de keuze van leveranciers en de bijbehorende wet- en regelgeving.

Wettelijke eisen aangescherpt
De komende jaren worden de wettelijke eisen op het gebied van informatiebeveiliging verder aangescherpt. In Nederland wordt de Cyberbeveiligingswet ingevoerd, waarin de Europese NIS2-richtlijn is vertaald naar nationale wetgeving. Deze wet stelt strengere eisen aan digitale weerbaarheid, risicobeheersing en het melden van digitale incidenten. Daarnaast treedt de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten in werking, die gericht is op de bescherming van organisaties die van essentieel belang zijn voor het functioneren van de samenleving. Deze wetten verplichten organisaties om structureel maatregelen te nemen tegen digitale en fysieke verstoringen en leggen een duidelijke verantwoordelijkheid bij bestuur en directie voor informatiebeveiliging.

ENSIA
Een belangrijk onderdeel van het voldoen aan deze eisen is het uitvoeren van audits en verantwoordingstrajecten. Audits geven inzicht in hoeverre beveiligingsmaatregelen effectief zijn en waar verbeteringen nodig zijn. Voor overheidsorganisaties speelt de verantwoording van de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA) hierbij een centrale rol. ENSIA is een instrument waarmee organisaties verantwoording afleggen over informatiebeveiliging en privacy. Met ENSIA wordt onder andere beoordeeld of risico’s structureel worden beheerst, of maatregelen adequaat zijn ingericht en of het bestuur voldoende betrokken is. Deze audits dragen niet alleen bij aan het voldoen aan wet- en regelgeving, maar versterken ook transparantie, vertrouwen en het continu verbeteren van de digitale weerbaarheid van de organisatie.

Verbetertraject
In 2025 hebben wij, na het doorlopen van een gericht verbetertraject, volledig voldaan aan de ENSIA-verplichtingen over 2024. In dit traject zijn de benodigde beleidsdocumenten opgesteld en is gestart met de implementatie ervan in de organisatie. Daarnaast heeft het verbetertraject geleid tot het optimaliseren van meerdere processen die essentieel zijn voor het borgen van informatieveiligheid. Hierdoor is informatiebeveiliging beter verankerd in de dagelijkse werkwijze en de bestuurlijke aansturing.

Privacy

AVG
De gemeente Winterswijk kent veel processen waarbij persoonsgegevens van inwoners en medewerkers worden verwerkt. In 2018 werd de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) geïntroduceerd, waarin wordt bepaald hoe we met persoonsgegevens om moeten gaan. In de jaren na de invoering van de AVG is een stevig fundament gelegd om aan de eisen van de AVG te voldoen. De organisatie wordt hierin ondersteund door een Privacy Officer en een Functionaris Gegevensbescherming (FG).

Nulmeting
In 2024 is er een wisseling van de FG geweest bij de gemeente Winterswijk. Een goed moment om eens te kijken waar we staan. Wat gaat er goed en wat kan er beter? Hiervoor is een inventarisatie (nulmeting) uitgevoerd. Aan de hand van deze nulmeting is een jaarplan opgesteld. Naar aanleiding van dit plan is in 2025 het beleid verder ontwikkeld en waar nodig geactualiseerd. Ook het in kaart brengen van processen met een hoog (privacy)risico en het actualiseren van het verwerkingenregister komen aan bod. In 2026 wordt verder gewerkt aan de verbeterpunten die in het plan zijn beschreven.
Bewustwording
Daarnaast blijft bewustwording een belangrijk aandachtspunt. Door bewustzijn te creëren kunnen medewerkers zelf afwegingen maken en beslissingen nemen op het gebied van privacy. Om dit te waarborgen dient het privacyteam echter tijdig betrokken te worden bij nieuwe ontwikkelingen, bijvoorbeeld op het gebied van Artificial Intelligence (AI).

Inkoop-en aanbestedingsbeleid

De Algemene inkoopvoorwaarden Achterhoekse gemeenten (AIAG) zijn het afgelopen jaar in samenwerking met de Achterhoekse gemeenten aangepast op basis van de laatste versie van de standaard modelvoorwaarden van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en zijn klaar om te worden voorgesteld aan het college voor besluitvorming. De AIAG is onderdeel van het inkoop- en aanbestedingsbeleid dat in 2023 is vastgesteld.
In 2025 zijn verschillende (Europese) aanbestedingen uitgevoerd. Hieronder vallen onder andere jeugdzorg en Wmo, het vraaggestuurd en lijngebonden vervoer ZOOV, de uitvoering van beveiligingsdiensten, de opvanglocatie voor ontheemden uit Oekraïne, het Elektronisch Human Resource Management-systeem (E-HRM), de monitoring van het grondwatermeetnet, laptops en iPhones en de aanschaf van het parkeerverwijssysteem (PVS) van de gemeente Winterswijk.

Verantwoording rechtmatigheid 2025

Verantwoording rechtmatigheid
In de rechtmatigheidsverantwoording geeft het college van burgemeester en wethouders aan in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in dat deze in overeenstemming zijn met door de gemeenteraad vastgestelde kaders, zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen, en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving.
Deze verantwoording hanteert een grensbedrag, omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. De gemeenteraad heeft deze grens vastgesteld op 2% van de totale lasten, exclusief mutaties in de reserves, en komt daarmee uit op € 2.809.000.
In de paragraaf Bedrijfsvoering geeft het college een toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording. Daarnaast worden alle belangrijke bevindingen (fouten en onduidelijkheden) groter dan € 50.000, die volgen uit de controle van de rechtmatigheid, opgenomen in deze paragraaf. Ook worden ze voorzien van maatregelen om dit in de toekomst te voorkomen.

Uitvoering van de verbijzonderde interne controle
Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. In de begroting zijn de maxima voor de lasten en kredieten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen moeten passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, alsmede het begrotingsjaar van belang zijn. De begrotingsrechtmatigheid is gecontroleerd door de toe te passen normen uit de artikelen 189, 190 en 191 van de Gemeentewet, die nader zijn geconcretiseerd in de begroting en de financiële verordening. Het begrotingscriterium is verder verfijnd in de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de commissie Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse interne en externe regelgeving. Met betrekking tot het proces inkopen en aanbesteden betrekken wij de naleving van de Europese aanbestedingsregels in de controle. De interne aanbestedingsregels zoals vastgelegd in het inkoop- en aanbestedingsbeleid maken echter geen onderdeel uit van de controle, vanwege het besluit van de raad (4 november 2025) om deze buiten het normenkader te houden.
De rechtmatigheidseis betreft ook de toetsing op juistheid en volledigheid van de gegevens, die door de belanghebbenden zijn verstrekt om het voldoen aan voorwaarden aan te tonen. Dit ter voorkoming en bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving (M&O-criterium). Het gaat er bij het M&O-criterium in het bijzonder om vast te stellen dat in de organisatie effectieve maatregelen zijn getroffen om misbruik te voorkomen of op te sporen. Tijdens de uitgevoerde werkzaamheden hebben wij de door de raad op 28 september 2023 vastgestelde nota 'Voorkomen en bestrijden van misbruik en oneigenlijk gebruik' getoetst.
Bevindingen
Onderstaand hebben wij, met inachtneming van de hiervoor gestelde verantwoordings- en rapportagegrens, de bevindingen ten aanzien van de verschillende rechtmatigheidsaspecten van de gemeente Winterswijk opgenomen.
Begrotingscriterium
Het overschrijden van de begroting is altijd onrechtmatig en lastenoverschrijdingen moeten per programma goed herkenbaar in de jaarrekening worden opgenomen. Bij de controle op begrotingsoverschrijdingen van de lasten hebben wij geconstateerd dat de werkelijke lasten de begrote lasten in programma 4 overschrijden, dit komt echter voort uit de wettelijke verplichte verhoging van de voorziening APPA. Daarmee betreft dit een acceptabele onrechtmatigheid. Tevens overschrijden de werkelijke lasten de begrote lasten op programma 5. Deze lasten worden echter gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, waardoor dit een acceptabele onrechtmatigheid betreft.
Voor de Groenloseweg was in 2025 een restant investeringskrediet begroot van € 908.000. In 2025 is € 1.076.000 gerealiseerd, wat leidde tot een overschrijding van € 168.000. Bij deze jaarrekening werd gerekend met € 129.000 subsidie, waarmee een tekort van € resteerde. Inmiddels is definitief vastgesteld dat de subsidie € 274.000 bedraagt. Hierdoor slaat het eerder verwachte tekort om in een overschot van € 106.000 op het investeringskrediet.

Voorwaardencriterium
De controle van het proces aanbesteden heeft over het afgelopen jaar onrechtmatigheden aan het licht gebracht ter hoogte van € 487.000 (2024: € 110.000). Het intern inkoopbeleid maakt geen onderdeel uit van het normenkader. Gezien het belang is hierop een (beperkte) toets uitgevoerd. Hieruit blijkt dat de rechtmatigheid van de inkopen nog niet geheel structureel geborgd is en de beheersing en verantwoording van de inkoopuitgaven verbeterd kunnen worden, onder andere door dossiervorming. In 2026 pakt de organisatie deze punten verder op en gaat aan het werk met de verdere verbetering van het proces inkopen en aanbesteden.
Tijdens de controle van het proces subsidies zijn formele rechtmatigheidsfouten geconstateerd. Dit komt doordat in enkele gevallen de gestelde termijnen niet zijn nageleefd, of documenten niet beschikbaar waren. Deze fouten hebben geen financiële consequenties gehad.
Zie voor een uitgebreide cijfermatige toelichting op het begrotings- en verantwoordingscriterium de tabel bij de rechtmatigheidsverantwoording.
Criterium misbruik en oneigenlijk gebruik
Het M&O-beleid krijgt invulling in de processen van de organisatie en in de gemeentelijke regelgeving. Hierbij zijn geen bevindingen aangetroffen.

Paragraaf verbonden partijen

Inleiding

Onze gemeente heeft bestuurlijke en financiële belangen bij een aantal verbonden partijen, waaronder gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen. Verbonden partijen betreffen organisaties en instellingen waar een gemeente zowel een bestuurlijk als financieel belang in heeft.

- Van een financieel belang is sprake als de gemeente de middelen, die aan een partij ter beschikking zijn gesteld, niet terugkrijgt bij faillissement van die partij. Of als financiële problemen bij de derde partij kunnen worden verhaald op de gemeente.
- Bij een bestuurlijk belang gaat het om het hebben van zeggenschap in een derde partij. Hetzij omdat de gemeente een zetel in het bestuur heeft, hetzij omdat ze via aandelen mee kan stemmen.

In deze paragraaf gaan we per programma in op de belangen die met de diverse verbonden partijen zijn gediend, en de relatie met de gemeentelijke doelstellingen.

Gemeentelijk beleid

Het aangaan van banden met (verbonden) derde partijen komt altijd voort uit het publieke belang. Verbindingen met derde partijen zijn een manier om een bepaalde publieke taak uit te voeren. De huidige verbonden partijen hebben allemaal een historische bestaansgrond. Bij nieuwe deelnemingen komt bij de besluitvorming door de raad de publieke taak expliciet aan de orde, op grond van de visie/doelstellingen van de deelneming.
Het beleid is erop gericht de ontwikkelingen bij de verbonden partijen te volgen, zodat financiële risico’s in een vroegtijdig stadium worden gesignaleerd en er tijdig bijsturing kan plaatsvinden. Daarnaast wordt gevolgd of de taken worden uitgevoerd zoals bij de besluitvorming is vastgelegd.
Wij kennen de volgende verbonden partijen:

Programma 1: Zorgen voor Winterswijk	**Rechtsvorm:**

GGD Noord- en Oost-Gelderland	Gemeenschappelijke regeling
Programma 2: Meedoen in de Achterhoek	
Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers	Gemeenschappelijke regeling
Fijnder	Gemeenschappelijke regeling
Stadsbank Oost Nederland	Gemeenschappelijke regeling
Stichting Achterhoek Toerisme	Stichting
Programma 3: Wonen en werken in Winterswijk	
Omgevingsdienst Achterhoek	Gemeenschappelijke regeling
Coöperatie Energieloket Achterhoek U.A.	Coöperatie
AGE B.V.	B.V.
Stichting Waardevol Cultuurlandschap (WCL Winterswijk)	Stichting
ROVA	N.V.
Programma 4: Bestuurlijk Winterswijk	
Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland	Gemeenschappelijke regeling
Gemeenschappelijke regeling Regio Achterhoek	Gemeenschappelijke regeling
Gemeenschappelijke regeling voor het Nederlands-Duitse openbare lichaam EUREGIO	Gemeenschappelijke regeling
N.V. Alliander	Vennootschap
N.V. Vitens	Vennootschap
N.V. Bank voor Nederlandse Gemeenten	Vennootschap

GGD Noord- en Oost-Gelderland

Naam	GGD Noord- en Oost- Gelderland
Vestigingsplaats	Apeldoorn

Doel	GGD Noord- en Oost-Gelderland is de gezondheidsdienst van 22 gemeenten, met als doel het bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van alle inwoners (publieke gezondheidszorg). De GGD is belast met de gemeentelijke taken genoemd in de Wet publieke gezondheid en jeugdgezondheidszorg (voor alle gemeenten behalve Apeldoorn). Het is een gemeenschappelijke regeling waarbij de gemeente Winterswijk is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Betrokkenen	De gemeenten: Aalten, Apeldoorn, Berkelland, Bronckhorst, Brummen, Doetinchem, Elburg, Epe, Ermelo, Harderwijk, Hattem, Heerde, Lochem, Montferland, Nunspeet, Oldebroek, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Putten, Voorst, Winterswijk en Zutphen.
Bestuurlijk belang	De gemeente Winterswijk is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door wethouder E.S.F. Schepers.
Financieel belang	De inwonerbijdrage 2025 bedroeg € 664.461. De begrote inwonerbijdrage voor 2026 bedraagt € 684.899 . Op basis van de actuele informatie van het CPB is de indexering van de inwonerbijdragen van de deelnemende gemeenten voor het jaar 2027 berekend op 4,11%. De begrote inwonerbijdrage voor 2027 bedraagt voor Winterswijk € 715.722. Het eigen vermogen bedraagt: Per 31 december 2022 € 2.656.000 Per 31 december 2023 € 3.182.000 per 31 december 2024 € 1.921.000 Het vreemd vermogen bedraagt: Per 31 december 2022 € 8.787.000 Per 31 december 2023 € 13.266.000 per 31 december 2024 € 11.330.000 Het resultaat over 2024 bedraagt: - € 170.000 Bij het opstellen van de gemeentelijke jaarrekening 2025 waren de resultaten voor 2025 van de GGD nog niet bekend.. Inschatting 1-jan-26 31-dec-26 Eigen vermogen € 2.050.000 € 2.050.000 Vreemd vermogen € 8.884.000 € 7.984.000 Verwachte financiële resultaat 2026: € 0
Ontwikkelingen	De jeugdgezondheidszorg voor nul- tot achttienjarigen is een GR-taak, tenzij de gemeente aangeeft deze taak niet of niet geheel door de GGD uit te laten voeren. Gemeente Winterswijk laat de jeugdgezondheidszorg voor vier- tot achttienjarigen uitvoeren door de GGD. In de Regio NOG is de JGZ 0-18 jaar verdeeld over vier zorgorganisaties en de GGD. De GGD heeft aangegeven dat de huidige situatie m.b.t. de JGZ niet houdbaar is, mede door nieuwe landelijke ontwikkelingen. In 2025 heeft het AB ingestemd met een onderzoek naar een toekomstbestendige JGZ, waarbij er drie scenario's zijn: voortzetten huidige situatie, integrale JGZ 0-18 bij meer zorgorganisaties, integrale JGZ 0-18 bij de GGD. Eerst wordt gekeken hoe houdbaar de huidige situatie is en of dit geoptimaliseerd kan worden. Midden 2026 zou het onderzoek afgerond moeten zijn. Anderzijds is er sprake van een groter vraagstuk rond de robuustheid van de GGD als organisatie, wat niet vermengt dient te worden in het onderzoek.
Relatie tot programma's	Programma 1 Sociaal krachtig Winterswijk.
Informatie-uitwisseling	Informatie-uitwisseling vindt plaats in het algemeen bestuur en op grond van in de gemeenschappelijke regeling afgesproken overlegging van de financiële stukken (begroting en jaarrekening). Vastgelegd is dat de raad altijd informatie kan vragen.
Risico's	Net als bij de andere gemeenschappelijke regelingen is het risico vooral financieel, omdat een meerderheid in het algemeen bestuur beslist over nieuw beleid.

Erfgoedcentrum Achterhoek Liemers

Naam	Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers
Vestigingsplaats	Doetinchem
Doel	• Het overeenkomstig de Archiefwet beheren, toegankelijk maken en beschikbaar stellen van de archiefbewaarplaatsen van de deelnemende overheidslichamen. • Het toezicht door de streekarchivaris op het beheer van de niet naar de centrale archiefbewaarplaats overgebrachte archiefbescheiden van de deelnemers. • Het in stand houden en bevorderen van het cultureel erfgoed in het gebied van de Achterhoek en de Liemers in de ruimste zin van het woord.
Betrokkenen	De gemeenten: Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk.
Bestuurlijk belang	De leden en de plaatsvervangende leden van het algemeen bestuur worden per raadsperiode aangewezen door de gemeenteraden en het college van burgemeester en wethouders. Wethouder S. Metaal - ten Dolle is lid van het algemeen bestuur en is lid en plaatsvervangend voorzitter van het dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en twee andere leden. Allen zijn aangewezen door het algemeen bestuur en komen bij voorkeur uit verschillende gemeenten. De voorzitter en één lid worden uit het algemeen bestuur aangewezen, en één lid op voordracht van de Staring Stichting.

Financieel belang	De bijdrage van de gemeente is gebaseerd op de begroting van het Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers. De bijdrage in 2025 bedroeg € 160.484. Het eigen vermogen bedraagt: 31 december 2023 € 75.758 31 december 2024 € 308.479 31 december 2025 € 107.836 (indicatie) Het vreemd vermogen bedraagt: 31 december 2023 € 510.172 31 december 2024 € 460.292 31 december 2025 € 352.250 (indicatie) Het resultaat over 2025 bedraagt: € 27.440 (positief). (indicatie)
Ontwikkelingen	De jaarlijkse bijdrage van de gemeente Winterswijk werd in 2025 met € 21.657 verlaagd naar € 160.484
Relatie tot programma's	De taken zijn geclusterd in programma 2 Meedoen in Winterswijk.
Informatie-uitwisseling	Informatie-uitwisseling vindt plaats in het dagelijkse en het algemene bestuur, in en via de op grond van de gemeenschappelijke regeling afgesproken overlegging van de financiële stukken (begroting en jaarrekening).
Risico's	De gemeente Winterswijk biedt de komende jaren weer archiefmateriaal aan. De jaarlijkse bijdrage van Winterswijk staat in principe vast voor een periode van vier jaar.

Fijnder

Naam	Fijnder
Vestigingsplaats	Groenlo
Doel	De gemeenschappelijke regeling Fijnder voert de Participatiewet, IOAW/IOAZ en aanverwante regelingen uit, waarbij arbeidsontwikkeling centraal staat.
Betrokkenen	Fijnder heeft drie deelnemende gemeenten, te weten Berkelland, Oost Gelre en Winterswijk.
Bestuurlijk belang	De gemeente Winterswijk is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur en in het dagelijks bestuur. Leden: wethouder E.S.F. Schepers (AB en DB) en burgemeester A.M.M. Jetten (AB).
Financieel belang	De exploitatiebijdrage voor de bedrijfsvoering over 2025 bedroeg € 6 miljoen. De begrote exploitatiebijdrage voor de bedrijfsvoering voor 2026 bedraagt € 6,31 miljoen. Voor het overige betreft het hier grotendeels de doorbetaling van rijksbudgetten. Het eigen vermogen bedraagt: Per 31 december 2022 € 3.666.000 Per 31 december 2023 € 3.456.000 Per 31 december 2024 € 2.923.000 Het vreemd vermogen bedraagt: Per 31 december 2022 € 10.198.000 Per 31 december 2023 € 10.447.000 Per 31 december 2024 € 9.967.000 Het resultaat over 2024 bedraagt: € 330.000 Inschatting 1-jan-26 31-dec-26 Eigen vermogen € 2.407.000 € 2.524.000 Vreemd vermogen € 9.212.000 € 8.482.000 Verwachte financiële resultaat 2026: € 0.
Ontwikkelingen	In 2025 was sprake van een daling van het bijstandsvolume, dit in tegenstelling tot landelijke cijfers. Het bijstandsvolume is met 5,8 % gedaald voor Winterswijk waar in de begroting 2025 rekening was gehouden met een stijging van 1,4 %. De programma's en producten zoals vastgesteld in de begroting 2025, zijn herzien. De programma's Inkomen en Ondersteuning zijn gecombineerd tot één programma: Bestaanszekerheid. De uitvoering binnen de huidige programma's Inkomen en Ondersteuning is gericht op het verbeteren van bestaanszekerheid. Ook de programmadoelen zijn geactualiseerd.
Relatie tot programma's	Programma 2 Meedoen in Winterswijk.
Informatie-uitwisseling	Op de bij de gemeenschappelijke regelingen gebruikelijke wijze worden de financiële stukken door de deelnemende gemeenten goedgekeurd.
Risico's	De deelnemende gemeenten zijn aansprakelijk voor een eventueel exploitatietekort.

Stadsbank Oost Nederland

Naam	Stadsbank Oost Nederland
Vestigingsplaats	Enschede
Doel	Stadsbank Oost Nederland is een kredietbank zonder winstoogmerk. Naast sociale kredietverstrekking verzorgt de bank de schuldenregeling in het kader van de Wet gemeenschappelijke schuldhulpverlening, voert budgetbeheer uit en geeft voorlichting en advies. Daarnaast voert de bank beschermingsbewind uit en maakt verzoekschriften voor de Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp).

Betrokkenen	De gemeenten: Almelo, Berkelland, Borne, Bronckhorst, Dinkelland, Enschede, Oost Gelre, Haaksbergen, Hellendoorn, Hengelo, Hof van Twente, Lochem, Montferland, Oldenzaal, Oude IJsselstreek, Rijssen-Holten, Tubbergen, Twenterand, Wierden en Winterswijk.
Bestuurlijk belang	De gemeente Winterswijk is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door wethouder E.S.F. Schepers-Janssen.
Financieel belang	De bijdrage voor 2025 bedroeg € 462.603. De begrote bijdrage voor 2026 bedraagt € 470.517. Het eigen vermogen bedraagt: Per 31 december 2022 € 1.349.200 Per 31 december 2023 € 1.369.900 Per 31 december 2024 € 2.235.700 Het vreemd vermogen bedraagt: Per 31 december 2022 € 15.214.500 Per 31 december 2023 € 11.396.200 Per 31 december 2024 € 9.982.800 Het resultaat over 2024 bedraagt: € 656.800. Inschatting 1-jan-26 31-dec-26 Eigen vermogen € 1.464.500 € 2.347.400 Vreemd vermogen € 7.098.300 € 9.406.400 Verwachte financiële resultaat 2026: € 75.300. Wanneer het resultaat daartoe aanleiding geeft, dragen de deelnemende gemeenten, naar rato van het inwoneraantal, het exploitatieverlies.
Ontwikkelingen	De dienstverlening van de Stadsbank sluit nauw aan bij de dienstverlening van de gemeente. Het dienstenaanbod van de Stadsbank wordt verzorgd vanuit het gemeentelijke loket (De Post). Samen met de Stadsbank wordt de drempel voor de schuldhulpverlening zo laag mogelijk gemaakt en richten we ons op het duurzaam schuldenvrij blijven. Al voordat de dienstverlening van de Stadsbank wordt beëindigd, wordt de nazorg opgepakt door het gemeentelijk sociaal team.
Relatie tot programma's	Programma 2 Meedoen in Winterswijk.
Informatie-uitwisseling	Op de bij de gemeenschappelijke regelingen gebruikelijke wijze, worden de financiële stukken door de deelnemende gemeenten goedgekeurd.
Risico's	Gering.

Stichting Achterhoek Toerisme

Naam	Stichting Achterhoek Toerisme
Vestigingsplaats	Statutair Doetinchem, kantoor Borculo
Doel	Het verzorgen van regiomarketing, gericht op het uitbouwen van de marktpositie van de toeristisch-recreatieve sector in de Achterhoek. Het vervullen van de functie van routeontwikkelaar en -beheerder.
Betrokkenen	De gemeenten: Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doesburg, Doetinchem, Lochem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Winterswijk en Zutphen.
Bestuurlijk belang	De bestuurlijke vertegenwoordiging van de Achterhoekse gemeenten wordt verzorgd door gemeente Doetinchem en Aalten.
Financieel belang	De jaarlijkse bijdrage van gemeente Winterswijk aan Stichting Achterhoek Toerisme bedraagt € 58.522 voor regiomarketing en € 8.000 voor het beheer van het routenetwerk. Stichting Achterhoek Toerisme wordt voor ongeveer 33% gefinancierd vanuit het bedrijfsleven. Om te voorkomen dat de resultaten van Achterhoek Toerisme gaan leiden tot de verplichting om vennootschapsbelasting te betalen, is ervoor gekozen om de resultaten uit de afgelopen jaren niet meer te presenteren als algemene reserve. Na afstemming met de accountant staan de resultaten nu als vooruit ontvangen bijdragen van de gemeenten, ter waarde van € 583.789 op de balans. Het eigen vermogen bedraagt: 31 december 2023 € 0 31 december 2024 € 0 Het vreemd vermogen bedraagt: 31 december 2023 € 1.487.976 31 december 2024 € 1.238.473 Inschatting 1-jan-25 31-dec-25 Eigen vermogen € 0 € 0 Vreemd vermogen € 1.238.473 € 1.238.473 Verwachte financiële resultaat 2025: € 0.
Ontwikkelingen	In 2016 is de organisatie van Stichting Achterhoek Toerisme uitgebreid met een vrijetijdsmakelaar, die in opdracht van de gemeenten wordt ingezet op de uitvoering van de Vrijetijdsagenda 2016-2019. In 2020 is de Vrijetijdsagenda 2020-2030 vastgesteld. Belangrijk aandachtspunt is het betrekken en verbinden van ondernemers in concrete

	projecten. In 2024 heeft er een evaluatie en herijking plaatsgevonden en is de Vrijetijdsagenda 2025-2028 opgesteld.
Relatie tot programma's	Programma 3 Wonen en werken in Winterswijk.
Informatie-uitwisseling	Informatie-uitwisseling vindt plaats in het bestuur, in het ambtelijk overleg vrijetijdseconomie, het portefeuillehoudersoverleg vrijetijdseconomie, via een nieuwsbrief en via overlegging van de jaarstukken (begroting, jaarrekening en jaarverslag).
Risico's	-

Omgevingsdienst Achterhoek

Naam	Omgevingsdienst Achterhoek
Vestigingsplaats	Doetinchem
Doel	De Omgevingsdienst Achterhoek (ODA) is een samenwerkingsverband, opgericht ten behoeve van de gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers ter zake van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht. Deze taken bestaan uit het basistakenpakket (versie 2.3) en alle overige inrichting gebonden milieutaken (milieubreed). Enkele specialismen uit de Omgevingswet, zoals geluid, bodem/bouwstoffen, asbest, luchtkwaliteit (geur), externe veiligheid en juridische zaken.
Betrokkenen	De gemeenten Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Lochem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Winterswijk en Zutphen en de provincie Gelderland.
Bestuurlijk belang	De gemeente Winterswijk is in het algemeen bestuur (AB) van de ODA vertegenwoordigd. Lid is portefeuillehouder Visser, plaatsvervangend lid is de burgemeester.
Financieel belang	"De bijdrage aan de ODA wordt jaarlijks in de programmabegroting van de gemeente opgenomen. De ODA legt inhoudelijke en financiële verantwoording af aan de betrokken gemeenten en de provincie. De bijdrage bedraagt over: 2023 € 839.000 2024 € 909.000 2025 € 901.400 (volgens begroting) 2026 € 1.084.097 (volgens begroting) De verklaring van de stijging in de bijdrage voor 2026 ten opzichte van 2025 zit hem met name in het doorvoeren van de loon en prijsindexatie, toegenomen organisatiekosten en de toegenomen dienstverlening door de ODA. De verhouding eigen vermogen - vreemd vermogen is op: 31 december 2023 € 613.000 - € 2.518.000 31 december 2024 € 516.000 - € 1.889.000 31 december 2025 € 165.000- € 1.514.000 (inschatting) Financieel resultaat over 2024 bedroeg € 98.000 negatief. Tijdens het AB van 26 juni 2025 is besloten om het tekort te dekken uit de algemene reserve voor een bedrag van € 48.000 en uit de bestemmingsreserve Omgevingswet voor een bedrag van € 50.000. Verwacht financieel resultaat over 2025 en 2026: € 0 conform begroting.

Ontwikkelingen	Naast het uitvoeren van het basistakenpakket staat het jaar 2026 bij de ODA in het teken van:
	• Versterking via Interbestuurlijk Programma VTH (IBP-VTH). De staatssecretaris heeft de Omgevingsdiensten gevraagd om voor 1 oktober 2023 een zelftoets te doen en voor 1 april 2024 een plan van aanpak in te dienen om voor 2026 aan de robuustheidscriteria te voldoen. Naar aanleiding van de zelftoets en het plan van aanpak dat door het bestuur van de ODA is opgesteld heeft de staatssecretaris aangegeven dat de ODA niet (zelfstandig) robuust kan worden.
	
	Het algemeen bestuur van de ODA heeft op 23 april 2025 de opdracht aan het dagelijks bestuur van de ODA gegeven om een verkenning/onderzoek uit te voeren met betrekking tot fusiepartners. Op 17 december 2025 hebben de Omgevingsdienst Veluwe (ODVeluwe) en de ODA een intentieverklaring ondertekend waarin zij vastleggen de volgende stap te zetten in hun samenwerking, met als perspectief een mogelijke fusie.
	• Voorbereiding nieuwe visie 2026, doel is structurele versterking van capaciteit en borging van regionale nabijheid;
	• Informatiemanagement; gegevensmanagement uitbouwen, samenwerking informatiemanagement en business intelligence;
	  ○ Doorwerking van de Omgevingswet
	  ○ Actualisatie risicomodule/analyse;
	  ○ Actualisatie van het productenboek;
	  ○ Extra werk door nieuwe en complexe milieuthema's, zoals zeer zorgwekkende stoffen en energietaken en meer beleidsmatig georiënteerde adviesvragen.
	Op basis van gemeentelijke legesverordening is vanaf de begroting 2025 een bedrag van € 38.800 voor milieuleges opgenomen."

Relatie tot programma's	Programma 3 Wonen en werken in Winterswijk
Informatie-uitwisseling	Op de bij de gemeenschappelijke regelingen gebruikelijke wijze worden de financiële stukken door de deelnemende gemeenten goedgekeurd.
Risico's	Risico's zijn: • Uitvoering van de aanbevelingen van het rapport commissie Van Aartsen en daarmee ook de aanbevelingen vanuit het Interbestuurlijke programma versterking VTH (IBP); • Fusieonderzoek en toekomstvisie • Actualisatie risicomodule/analyse; De ODA is in 2023 gestart met het opstellen van een nieuwe risicoanalyse. Basis van deze actualisatie is de invoering van de Omgevingswet op Milieubelastende Activiteiten (MBA) in plaats van inrichtingen. Deze nieuwe risicoanalyse gaat als basis dienen voor het handhavingsuitvoeringsprogramma (HUP) 2025 en de daaropvolgende jaren. De Uitvoering- en handhavingsstrategie (voorheen bekend als PVTH-beleid) is in februari 2026 door het AB vastgesteld en wordt vóór 1 april door ons vastgesteld. Samen met de Handhavingsuitvoeringsprorgamma (HUP) als risico-analyse. Deze HUP wordt op een later moment in samenwerking met de ODVeluwe tot een risico-analyse uitgewerkt. • Actualisatie van het productenboek. Sommige producten worden opgeknipt in onderliggende onderdelen, ander producten zullen mogelijk vervallen en regiewerk zal daarvoor in de plaats komen. De wijziging leidt tot een veranderde omzetcombinatie van aantallen en productprijzen. Hiermee kan ook de uiteindelijke omzet wijzigen van de ODA. Daarnaast gaat de ODA vanaf de zomer 2024 tijdschrijven. Dit zal ook worden doorvertaald in het productenboek. • Nieuwe wet en regelgeving, toenemende complexiteit (o.a. Zeer zorgwekkende stoffen zoals Pfas, klimaatproblematiek en de energietransitie). Deze onderwerpen zullen de nodige consequenties hebben voor de organisatie van de ODA, de omvang van het takenpakket van de ODA en de gemeentelijke bijdrage. In de komende jaren zal meer duidelijk worden in welke mate.

Coöperatie Energieloket Achterhoek U.A.

Naam	Coöperatie Energieloket Achterhoek U.A.
Vestigingsplaats	Doetinchem
Doel	De coöperatie en bijbehorende uitvoeringsorganisatie richten zich op: - Het ontwikkelen en uitvoeren van duurzame energieprojecten in de Achterhoek. - Het geven van voorlichting over de opwekking en het gebruik van duurzame energie in de Achterhoek. - Het bevorderen van energiebesparing. - Het instellen en beheren van een fonds om toekomstige initiatieven op het gebied van duurzame energie in de Achterhoek te kunnen financieren.
Betrokkenen	De gemeenten: Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Doesburg, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk.

Bestuurlijk belang	De algemene vergadering bestaat uit acht leden (één lid van het college van burgemeester en wethouders uit elke deelnemende gemeente) en bestuurders van de anderen leden. Voor Winterswijk neemt wethouder G.E. Visser deel aan de algemene vergadering.
Financieel belang	De bijdrage in 2025 bedraagt € 0. Eigen vermogen per 31-12-2023: € 232.925 Eigen vermogen per 31-12-2024: € 240.584 Eigen vermogen per 31-12-2025: € 27.655 Vreemd vermogen per 31-12-2023: € 2.804.884 Vreemd vermogen per 31-12-2024: € 1.926.897 Vreemd vermogen per 31-12-2025: € 1.124.149 Resultaat 2025 (na belastingen): -/- € 212,929 Inschatting 1-jan-26 Eigen vermogen € 27.565 Vreemd vermogen € 1.124.149 Verwachte financiële resultaat 2026 (geschat): € 20.000
Ontwikkelingen	Er is een negatief resultaat over 2025 ontstaan. Er zijn door Energieloket Achterhoek maatregelen getroffen om het risico op een negatief resultaat te verkleinen.
Relatie tot programma's	Programma 3 Wonen en werken in Winterswijk.
Informatie-uitwisseling	Informatie-uitwisseling vindt bestuurlijk plaats in de algemene vergadering en ambtelijk in het regionaal duurzaamheidscoördinatorenoverleg.
Risico's	Het gemeentelijk risico als deelnemer van de gemeenschappelijke regeling is juridisch gezien beperkt tot het verlies van het ingelegde kapitaal. Dit is gering. Als er in de toekomst een negatief resultaat ontstaat kan er wel druk bij de deelnemende gemeenten komen om bij te springen. Dit is geen verplichting, dit kan een politieke keuze zijn. Omdat de gemeente Winterswijk het basispakket niet meer afneemt en deze dienstverlening verricht vanuit het Centrum Duurzaam Winterswijk, is er verder geen geen financiëel risico voor de dienstverlening.

Stichting Winterswijk Cultuur Landschap (WCL)

Naam	Stichting Winterswijk Cultuur Landschap (WCL)
Vestigingsplaats	Winterswijk
Doel	De stichting stelt zich ten doel een bijdrage te leveren aan te formuleren en uit te voeren beleid voor behoud, herstel en ontwikkeling van het buitengebied van Winterswijk. Daarbij wordt uitgegaan van een integrale benadering van vijf thema's: leefbaarheid, land- en tuinbouw, natuur- en landschapsbeheer, cultuurhistorie, recreatie en toerisme. WCL geeft ook advies aan overheden en ondersteunt projecten die een bijdrage leveren aan de geschetste doelen in het buitengebied.
Betrokkenen	De gemeente Winterswijk, LTO Noord Oost Achterhoek afdeling Winterswijk, het Platform Natuur en Landschap Winterswijk, Vereniging Verblijfsrecreactie Winterswijk (VVW), de Stichting Particulier Agrarisch Natuurbeheer (St. PAN), NSW-landgoederen Winterswijk en omgeving, Commissie Omgevingskwaliteit, de gezamenlijke belangenverenigingen van het buitengebied (BSV), Ondernemersvereniging Buitengebied Winterswijk (OBW) en Jong WCL.
Bestuurlijk belang	Sinds 2022 zit WCL in een veranderingsfase (WCL 2.0), incl. aanpassing van de statuten, met de aanpassingen is voldoende toezicht gewaarborgd. Dit proces is nagenoeg afgerond. Wethouder Gosse Visser is vice voorzitter.
Financieel belang	Bijdrage voor 2026 bedraagt € 90.000 (definitief bij de begrotingsbehandeling 2026) Bijdrage voor 2025 bedraagt € 75.000 + € 15.000 (vanuit afvalstoffenheffing; voor opruimen zwerfafval buitengebied). Budget 2023: (goedgekeurde) bijdrage bedraagt € 90.000. Het jaarverslag 2023 is opgesteld en op 13 mei 2023 ter goedkeuring voorgelegd aan het Algemeen Bestuur. Het resultaat over 2023 is € 19.217 positief. Het eigen vermogen bedraagt: Per 31 december 2022 € 75.487 Per 31 december 2023 € 94.704 Per 31 december 2024 € 123.070 Het vreemd vermogen bedraagt: Per 31 december 2022 € 281.360 Per 31 december 2023 € 211.608 Per 31 december 2024 € 95.452 Inschatting 1-jan-26 31-dec-26 Eigen vermogen € 95.000 € 75.000 Vreemd vermogen € 210.000 € 150.000 Verwacht financiële resultaat 2026: € 0

Ontwikkelingen	WCL zit nog steeds in de veranderingsfase naar WCL 2.0. Er is een beoogd onafhankelijke voorzitter, het besluit tot de benoeming staat op de agenda van WCL vergadering van maandag 15 september 2025. WCL werkt aan het programma Vitaal Platteland en zet zich onder andere in voor maatwerk voor de Winterswijkse landbouw. Ook blijft WCL fungeren als promotor voor lokale LEADER-projecten.
Relatie tot programma's	De activiteiten die de Stichting WCL Winterswijk uitvoert hebben vooral betrekking op programma 3. Aanbeveling van het college is om te zorgen voor meer externe financiering.
Informatie-uitwisseling	Informatie-uitwisseling vindt plaats in het dagelijks en algemeen bestuur. Ook worden - indien nodig - voorlichtingsavonden georganiseerd voor bewoners uit het buitengebied over bepaalde thema's. Jaarverslagen worden altijd in de maand mei aan de deelnemende partijen (onder andere gemeente Winterswijk) aangeboden.
Risico's	Zeer gering. Een meerderheid van het algemeen bestuur beslist over nieuw beleid. Ook door de aanwezigheid van drie gemeentelijke vertegenwoordigers is directe controle/inbreng aanwezig. WCL heeft een werkprocessendocument. Daarnaast werkt WCL met een externe boekhouder en een accountant. De kans op het 'omvallen' van WCL wordt als zeer gering geschat.

ROVA

Naam	ROVA
Vestigingsplaats	Zwolle
Doel	Het bevorderen van en/of het (doen) realiseren van integraal afvalketenbeheer en het leveren van kwalitatief hoogwaardige dienstverlening op het terrein van het verwijderen van afvalstoffen. Daaronder ook inbegrepen beleidsondersteuning en collectieve aanbestedingen ten behoeve van de deelnemende overheden (gemeenten, de regio IJssel-Vecht en andere samenwerkingsverbanden). Vanuit de zorgtaak van de deelnemende overheden (gemeenten, de regio IJssel – Vecht en andere samenwerkingsverbanden) en het daarmee samenhangende economische belang, is ROVA werkzaam op het gebied van de inzameling, bewerking en verwerking van afvalstoffen, de reiniging en de gladheidsbestrijding, alsmede op het gebied van direct of indirect daarmee verband houdende andere milieuvelden en onderhoudstaken in de openbare ruimte.
Betrokkenen	De aandeelhouders van ROVA, twintig gemeenten in de provincies Overijssel, Gelderland, Drenthe, Utrecht en Flevoland, de regio IJssel-Vecht en Afvalverwijdering Utrecht (AVU).
Bestuurlijk belang	Als aandeelhouder hebben wij stemrecht over 580 aandelen (290 in het domein Afval & Grondstoffen, 290 in het domein Beheer Buitenruimte). Dat is 4,9% van het totaal.
Financieel belang	In 2025 is een dividend van € 120.000 ontvangen (2024: € 156.000, 2023: € 80.000, 2022 : € 111.000, 2021 : € 113.000, 2020 : € 130.000). In 2026 is € 100.000 begroot. Het eigen vermogen bedraagt op: 31-12-2023 € 43.020.000 31-12-2024 € 44.169.000 Het vreemde vermogen bedraagt op: 31-12-2023 € 59.990.000 31-12-2024 € 63.717.000 Inschatting 1-jan-25 / 31-dec-25 Eigen vermogen € 44.120.000 / €45.220.000 Vreemd vermogen € 59.989.000 / €59.989.000 Verwachte financiële resultaat 2026: € 4.542.000.
Ontwikkelingen	
Relatie tot programma's	Is opgenomen in Programma 3 Wonen en werken in Winterswijk.
Informatie-uitwisseling	Vindt plaats op alle relevante niveaus: van de dagelijkse uitvoering van de werkzaamheden op 'werkvloerniveau' tot aan de aandeelhoudersvergadering.
Risico's	ROVA verzorgt de uitvoering van de reinigingstaken voor de deelnemende gemeente. Het accent ligt niet op het door ROVA zelf uitvoeren van de werkzaamheden. Als marktpartijen dit voordeliger kunnen, worden werkzaamheden uitbesteed. Om niet volledig afhankelijk te zijn van de markt, beschikt ROVA zelf over een uitvoerend bedrijf. Het risico van de deelneming in ROVA is daarom gering.

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG)

Caption

Naam	Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG)
Vestigingsplaats	Apeldoorn
Doel	De Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland heeft tot doel de gemeenschappelijke belangen van de gemeenten op het gebied van de openbare veiligheid en hulpverlening te behartigen. Denk aan de brandweer, rampenbestrijding en geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen. Al deze taken worden uitgevoerd aan de hand van een multidisciplinair veiligheidsbeleid, zowel preventief als repressief.

Betrokkenen	De gemeenten: Aalten, Apeldoorn, Berkelland, Bronckhorst, Brummen, Doetinchem, Elburg, Epe, Ermelo, Harderwijk, Hattem, Heerde, Lochem, Montferland, Nunspeet, Oldebroek, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Putten, Voorst, Winterswijk en Zutphen.
Bestuurlijk belang	Voor alle taken die de veiligheidsregio op het gebied van rampen- en crisisbeheersing met zich meebrengt, is een veiligheidsbestuur verantwoordelijk. Dit veiligheidsbestuur bestaat in Noord- en Oost-Gelderland uit alle burgemeesters van de deelnemende gemeenten, het zogenoemde algemeen bestuur (AB). Sturing op de inzet van de brandweer (die het grootste deel van de begroting kenmerkt) vindt ook plaats door het algemeen bestuur.
Financieel belang	"Bij de verdeling van de gemeentelijke bijdrage over de deelnemende gemeenten wordt het verdeelmodel gebruikt. Dit verdeelmodel is vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling VNOG. Als verdeelsleutel geldt de procentuele verdeling tussen de gemeenten uit het verdeelmodel. Het verdeelmodel is op zijn beurt gebaseerd op de verhouding per gemeente van het in de algemene uitkering van het gemeentefonds opgenomen bedrag voor het cluster openbare orde en veiligheid/brandweer en rampenbestrijding. Het verdeelmodel is ingegaan per 2017 en heeft een ingroeipad gekend. Per 2021 is het verdeelmodel volledig van kracht. Verder is het verdeelmodel per 2021, conform de Gemeenschappelijke Regeling VNOG, nog herijkt. Volgens deze regeling vindt éénmaal per vier jaar een herijking plaats. In 2023 heeft de laatste herijking plaatsgevonden van de procentuele verdeling tussen de verschillende gemeenten. Die geldt voor de bijdragen van gemeenten vanaf 2025 tot en met 2028. Besloten is om geen ingroeipad te hanteren. Dit betekent dat per 2025 het bijgestelde verdeelmodel direct volledig van kracht is geworden. Voor Winterswijk heeft deze laatste herijking positieve consequenties. Het aandeel van Winterswijk in het totaal van de gemeentelijke bijdragen is gedaald van 3,62% naar 3,41%. Meerjarenoverzicht bijdrage VNOG: Bijdrage 2021 € 1.700.321 Bijdrage 2022 € 1.747.000 Bijdrage 2023 € 1.831.000 Bijdrage 2024 € 1.949.000 (inclusief demarcatie) Bijdrage 2025 € 1.935.600 (inclusief demarcatie) Bijdrage 2026 € 1.999.888 (inclusief demarcatie) Het eigen vermogen bedraagt: Per 31 december 2021 € 15.524.500 Per 31 december 2022 € 17.323.913 Per 31 december 2023 € 19.874.060 Per 31 december 2024 € 22.716.712 Per 31 december 2025 € 21.160.000 (inschatting) Per 31 december 2026 € 17.135.000 (inschatting) Het vreemd vermogen bedraagt: Per 31 december 2021 € 38.214.000 Per 31 december 2022 € 35.566.035 Per 31 december 2023 € 25.423.595 Per 31 december 2024 € 30.501.190 Per 31 december 2025 € 67.810.000 (inschatting) Per 31 december 2026 € 86.573.000 (inschatting) In de afgelopen jaren heeft de VNOG geld overgehouden. Ook ziet de VNOG financieel moeilijke jaren op de gemeenten afkomen. Het AB heeft (in eerdere vergaderingen) geconcludeerd dat het daar proactief op wil bewegen. Het AB heeft daarom zowel voor de begroting 2024 als voor de begroting 2025 structurele besparingen opgenomen ter demping van de stijging van de gemeentelijke bijdrage. De gemeentelijke bijdrage wordt in stappen gedempt door in totaal € 1,9 miljoen aan structurele besparingen bij de VNOG. Financieel resultaat 2024: er is in 2024 minder uitgegeven dan begroot, waardoor er een jaarrekeningresultaat is van € 1,8 mln. Door het AB van de VNOG is op 26 juni 2025 besloten een deel van het resultaat (€ 365.000) te bestemmen ter dekking van de gestegen loonkosten per 1 augustus 2025.De rest van het resultaat wordt binnen VNOG gehouden om eenmalig een deel van de aangekondigde structurele stijging van de gemeentelijke bijdrage in 2027 uit te stellen. Verwacht financieel resultaat 2025 en 2026: € 0
Ontwikkelingen	• **Bestuursafspraken weerbaarheid en brede maatschappelijke continuïteit 2025 NOG** Het algemeen bestuur van VNOG heeft op 23 april 2025 opdracht gegeven om de weerbaarheid en veerkracht in de regio te versterken en hiervoor bestuursafspraken op te stellen. Deze afspraken zijn bedoeld om gemeenten te ondersteunen bij hun lokale opgaven en om de regionale samenhang te bevorderen. De bestuursafspraken weerbaarheid bevatten een actielijst met concrete inspanningen voor gemeenten en VNOG. Gezien de ontwikkelingen in dreigingen ontwikkelt het takenpakket van de veiligheidsregio zich verder. Dit vraagt een nauwere samenwerking met gemeenten en andere partners op het gebied van bevolkingszorg en crisisbeheersing. De bestuursafspraken passen in de context van een accentverschuiving in het takenpakket van VNOG (m.b.t. weerbaarheid en brede maatschappelijke continuïteit) en in de context van de benodigde intensievere samenwerking tussen veiligheidsregio, gemeenten en andere partners op het gebied van crisisbeheersing en bevolkingszorg. De actiepunten vragen om extra inzet van middelen. Per 2026 krijgen de veiligheidsregio's via de BDuR middelen voor weerbaarheid. De VNOG zorgt in 2026 en bij de begroting 2027 voor voorstellen aan de gemeenten over de inzet van middelen. **Uitvoeringsprogramma Natuurbrandbeheersing 2025-2028** Om de activiteiten en projecten rondom natuurbrandrisicobeheersing en natuurbrandbestrijding duurzaam te borgen is een Uitvoeringsprogramma opgesteld voor de periode 2025-2028. De toenemende dreiging van natuurbranden in Nederland, mede door klimaatverandering en groeiende kwetsbaarheid van natuurgebieden, vraagt structurele aandacht van VNOG. Naast preventie, voorbereiding en bestrijding is ook structurele monitoring noodzakelijk. Dit Uitvoeringsprogramma geeft inzicht in de invulling van de bestuurlijke opdracht zoals opgenomen in het Regionaal Beleidsplan VNOG 2025-2028. **Programmabegroting 2026 –2029 VNOG** De programmabegroting 2026 – 2029 VNOG beschrijft de doelen, activiteiten en de budgetten van de VNOG voor 2026 en geeft op hoofdlijnen een financiële doorkijk voor de periode tot en met 2029. De begroting is gebaseerd op de Kadernota 2026 – 2029. De begroting is beleidsarm. Afgezien van de reguliere loon- en prijsindex en enige autonome ontwikkelingen stijgt de gemeentelijke bijdrage niet. De VNOG ziet dat gemeenten voor financieel moeilijke jaren staan. De VNOG heeft daar proactief op

	ingespeeld door, in de voorgaande begrotingen, structurele besparingen ter demping van de stijging van de gemeentelijke bijdrage op te nemen. De gemeentelijke bijdrage is daarmee in stappen reeds gedempt met in totaal € 1,9 miljoen structureel. **Kadernota 2027-2030** De Kadernota 2027-2030 vormt de basis voor de begroting 2027-2030. In de kadernota staan de financieel-technische uitgangspunten, ontwikkelingen, ontwikkelrichtingen en autonome ontwikkelingen beschreven. De al jaren spelende groeiende onzekerheid in de wereld op allerlei vlakken heeft grote effecten; zowel op de taken en rol van VNOG, als op de eigen bedrijfsvoering van VNOG en haar financiën. Het gaat bijvoorbeeld om (nieuwe) dreigingen, klimaatverandering, fluctuerende energiekosten en grondstofprijzen, cybercriminaliteit, (geopolitieke) instabiliteit, hybride oorlogvoering, etc. Niemand kan alle effecten op dit moment volledig overzien of voorspellen. De ontwikkelingen leiden er onder andere toe dat onze inwoners, gemeenten, bedrijven en instellingen meer en andere hulp- en dienstverlening van onze veiligheidsregio nodig hebben (en verwachten). Er zijn nieuwe eisen aan VNOG (en overheidsinstanties in het algemeen). De VNOG moet zich ontwikkelen om bij de tijd te blijven. Door dit alles zijn er (al dan niet onvoorziene en soms onvermijdelijke) extra kosten, bijvoorbeeld op het gebied van de informatievoorziening. Dit alles maakt dat er de komende jaren niet verder bespaard/bezuinigd kan worden, maar dat de VNOG, samen met haar partners, ervoor moet zorgen dat de organisatie actueel blijft door in de organisatie te investeren. De kadernota heeft geen directe financiële consequenties maar wel indirecte. Bij de kadernota worden namelijk de kaders vastgesteld die uitgewerkt worden in de begroting 2027. Aan de begroting 2027 zijn wel directe financiële consequenties verbonden.
Relatie tot programma's	Programma 4 Bestuurlijk Winterswijk.
Informatie uitwisseling	Informatie-uitwisseling vindt plaats in het algemeen bestuur en via de op grond van de gemeenschappelijke regeling afgesproken overlegging van de financiële stukken (begroting, rekening). Vastgelegd is dat de raad altijd om informatie kan vragen.
Risico's	• Een stijging van de financieringskosten bij het aantrekken van leningen (vreemd vermogen) als gevolg van een stijging van rentepercentages. • Ook hogere prijzen boven de prijsindex als gevolg van wereldwijde ontwikkelingen zijn een risico. Een toenemende vraag in samenhang met schaarste van aanbod, doen de grondstof- en materiaalprijzen stijgen. • Ten gevolge van de klimaatverandering is de verwachting dat het natuurbrandgevaar de komende jaren toeneemt en dat dit leidt tot (meer) onbeheersbare natuurbranden met een grote impact op de gezondheid van mensen en de continuïteit van de samenleving. Aandacht voor natuurbrandbeheersing wordt steeds belangrijker.De afgelopen jaren zijn er al de nodige acties geweest en adviezen gegeven voor een betere beheersing van natuurbrandrisico's. Naast de operationele voorbereiding op natuurbranden is er ook meer aandacht gekomen voor risicobeheersing. Vanwege de complexiteit en de vele belangen bij risicobeheersing, is gezocht naar een meer gestructureerde aanpak. Daarom is het project "Gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing Veluwe & Achterhoek" in 2020 opgestart. • Demarcatie Bij de afrekening van de demarcatieregeling 2024 was er een forse overschrijding bij meerdere gemeenten. Dit gold ook voor Winterswijk, met name bij 'service en onderhoudscontracten'. De afspraak was dat er overleg zou zijn bij (grote) afwijkingen. In de begroting voor 2026 is er gerekend met hetzelfde bedrag. Er wordt nog uitgezocht door de VNOG of dit incidenteel of structureel is.

Gemeenschappelijke regeling Regio Achterhoek Doetinchem

Naam	Gemeenschappelijke regeling Regio Achterhoek
Vestigingsplaats	Doetinchem
Doel	De samenwerking richt zich op: - De totstandkoming van regionaal beleid en regionale lobby om daarmee de Achterhoek op de kaart te zetten. - Het ontwikkelen van regionaal beleid en projecten voor bovenlokale onderwerpen voor gemeenten en andere overheidsorganisaties. - De afstemming van lokaal beleid, overleg tussen gemeenten en gemeenschappelijke belangenbehartiging.
Betrokkenen	De gemeenten: Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk.
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit acht leden (één lid van het college van burgemeester en wethouders uit elke deelnemende gemeente). Voor Winterswijk is wethouder G. Visser lid van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur. Plaatsvervangend lid is wethouder S. Metaal-ten Dolle.
Financieel belang	De bijdrage bedraagt over: 2022 € 200.559 2023 € 207.759 2024 € 217.185 2025 € 234.094 2026 € 240.881 Het eigen vermogen bedraagt: Per 31 december 2022 € 7.150.000 Per 31 december 2023 € 6.808.000 Per 31 december 2024 € 6.736.000 Per 31 december 2025 € 6.041.000(inschatting begroting 2026) Per 31 december 2026 € 5.648.000(inschatting begroting 2026) Het vreemd vermogen bedraagt: Per 31 december 2022 € 15.429.000 Per 31 december 2023 € 12.579.000 Per 31 december 2024 € 22.278.000

	Per 31 december 2025 € 20.200.000 (inschatting begroting 2026) Per 31 december 2026 € 10.186.000 (inschatting begroting 2026) Financieel resultaat 2024: € 28.000 Door het Algemeen bestuur is op 2 juli jl. besloten om het voordelige resultaat van € 27.707 over 2024 (€ 0,11 per inwoner) toe te voegen aan het investeringsfonds. Dit is conform de verordening financieel beleid, beheer en organisatie Regio Achterhoek 2023. Hierin staat dat een eventueel overschot van het jaarresultaat wordt toegevoegd aan het investeringsfonds tot een maximum van € 0,50 per inwoner (in 2024: € 132.749). Verwacht financieel resultaat 2025: € 0. Verwacht financieel resultaat 2026: € 0.
Ontwikkelingen	Voor deelname aan het Nationaal Programma Vitale Regio's, met structurele investeringen in leefbaarheid, voorzieningen en toekomstkansen ontvangt de Regio Achterhoek vanaf 2025 jaarlijks €350.000 aan procesmiddelen vanuit het Rijk (voorlopig tot en met 2027), met kans op verlenging. Een nieuwe regionale visie en uitvoeringsagenda worden momenteel voorbereid. Door o.a. wegvallende provinciale bijdragen en lagere rente-inkomsten is een structureel tekort ontstaan. Het algemeen bestuur heeft besloten tot een structureel sluitende begroting, waarvoor een kostenbesparing van 10% is doorgevoerd in de begroting 2026. Mede door de bezuinigingen én de uitkomsten van een evaluatie in 2024 wordt kritisch gekeken naar het takenpakket van Regio Achterhoek. Inhoudelijke keuzes en organisatorische gevolgen worden in 2026 uitgewerkt.
Relatie tot programma's	De taken hebben betrekking op meerdere programma's.
Informatie-uitwisseling	Informatie-uitwisseling vindt plaats in het dagelijks en het algemeen bestuur, de Achterhoek Board, Achterhoek Raad en de Thematafels. Ook de begroting en jaarrekening zijn informatiebronnen. Vastgelegd is dat de raad meer bij de beleidsvoorbereiding van de regio wordt betrokken, vooral bij de jaarlijkse vaststelling van de strategische agenda. Uiteraard kan de raad altijd om informatie vragen.
Risico's	Deelnemende gemeenten zijn aansprakelijk voor een eventueel exploitatietekort.

Gemeenschappelijke regeling voor het Nederlands-Duitse openbare lichaam EUREGIO

Naam	Gemeenschappelijke regeling voor het Nederlands-Duitse openbare lichaam EUREGIO
Vestigingsplaats	Gronau
Doel	De EUREGIO bevordert, ondersteunt en coördineert de regionale grensoverschrijdende samenwerking van haar leden. De regionale grensoverschrijdende samenwerking vindt plaats op de volgende gebieden: communicatie, sociaal-culturele ontmoetingen, gezondheidszorg, scholing en opleiding, openbare veiligheid, hulpdiensten en rampenbestrijding, cultuur en sport, economische ontwikkeling, arbeidsmarkt en kwalificatie, innovatie en technologietransfer, recreatie en toerisme, agrarische ontwikkeling, ruimtelijke ordening, verkeer en vervoer, energie, natuur- en milieubescherming, afvalbeheer en waterbeheer.
Betrokkenen	Er zijn ongeveer 128 gemeenten, steden, (Land-)Kreise en waterschappen lid, 103 aan Duitse en 25 aan Nederlandse zijde.
Bestuurlijk belang	De leden van EUREGIO vormen samen het algemeen bestuur (AB). Onder het AB fungeert de Euregioraad met 42 Duitse, 42 Nederlandse vertegenwoordigers en een voorzitter. Het dagelijks bestuur bestaat uit elf Nederlandse en Duitse leden. De Euregioraad wordt geadviseerd door drie commissies: Maatschappelijke Ontwikkeling (voorheen Commissie Mozer), Duurzame en Ruimtelijke Ontwikkeling, en Economie en Arbeidsmarkt.
Financieel belang	De (geharmoniseerde) bijdrage per inwoner is € 0,29. De bijdrage bedraagt in: 2020: € 8.382 2021: € 8.367 2022: € 8.416 2023: € 8.464 2024: € 8.483 2025: € 8.477 2026: € 8.475 Het eigen vermogen bedraagt: Per 31 december 2020 € 2.063.948 Per 31 december 2021 € 2.305.208 Per 31 december 2022 € 2.649.561 Per 31 december 2023 € 2.577.055 Het vreemd vermogen bedraagt: Per 31 december 2020 € 23.389.023 Per 31 december 2021 € 12.188.649 Per 31 december 2022 € 30.290.956 Per 31 december 2023 € 29.942.644 Financieel resultaat 2024: -/- € 37.743 Financieel resultaat over 2025: € 70.956 Financieel resultaat over 2026: € 57.707 Verwacht financieel resultaat over 2027: € 15.154
Ontwikkelingen	
Relatie tot programma's	De taken die de EUREGIO uitvoert, hebben betrekking op meerdere programma's.

Informatie-uitwisseling	Informatie-uitwisseling vindt plaats in het AB, de Euregioraad, het DB en de commissies, en via de op grond van de regeling afgesproken overlegging van de financiële stukken (jaarrekening en begroting).
Risico's	De risico's zijn vergelijkbaar met die van lidmaatschappen van regelingen volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR). Dat wil zeggen dat de leden aansprakelijk zijn voor eventuele exploitatietekorten.

N.V. Alliander

Naam	N.V. Alliander
Vestigingsplaats	Arnhem
Doel	Alliander is een netwerkbedrijf dat voortgekomen is uit Nuon (tegenwoordig Vattenfall). Alliander bestaat uit de onderdelen Liander en Qirion. Liander, een regionale netbeheerder, verzorgt de distributie van energie in een derde van Nederland en telde in 2023 5,9 miljoen klantenaansluitingen.
Betrokkenen	Alle aandelen van Alliander zijn in handen van Nederlandse provincies, zoals Gelderland (45%) en Noord-Holland (9%), gemeenten, waaronder Amsterdam (9%), en B.V. Houdstermaatschappij Falcon (13%), waarvan de aandelen worden gehouden door de provincie Gelderland.
Bestuurlijk belang	Er is geen specifiek bestuurlijk belang. Als aandeelhouder hebben we een stemrecht over 436.930 aandelen. Dat is 0,319% van het totaal.
Financieel belang	De netto omzet in 2024 bedroeg € 3 miljard. Het netto resultaat € 976 miljoen en de dividend € 95,8 miljoen. Per 2024 zijn 136.794.964 aandelen geplaatst en volgestort. Contacten met aandeelhouders vindt primair plaats tijdens de aandeelhoudersvergaderingen. Daarnaast vinden overleggen plaats tussen de vennootschap en aandeelhouders buiten de aandeelhoudersvergaderingen om. Over 2024 is € 305.990 dividend uitgekeerd.
Ontwikkelingen	Het doel van Alliander is om in 2030 klanten oplossingen te bieden die passen bij een betaalbaar en betrouwbaar energiesysteem. Hiermee wilt Alliander niet alleen de energietransitie mogelijk maken, maar ook versnellen, zodat Nederland in 2050 klimaatneutraal is.
Relatie tot programma's	Programma 4 Bestuurlijk Winterswijk.
Informatie-uitwisseling	Vindt plaats op de aandeelhoudersvergadering.
Risico's	Productie en handel zijn commerciële activiteiten met daarbij behorende risico's. Het klantenbestand heeft echter een gebonden karakter, dit in tegenstelling tot de energieleverancier. De gemeente Winterswijk is niet aansprakelijk voor de eventuele tekorten van Alliander.

N.V. Vitens

Naam	N.V. Vitens
Vestigingsplaats	Zwolle
Doel	Vitens wint, zuivert en levert jaarlijks meer dan 340 miljard liter drinkwater aan bijna 6 miljoen klanten. Dat zijn zowel particulieren als bedrijven, verspreid over vijf provincies en enkele gemeenten in Drenthe en Noord-Holland. De primaire taak is te zorgen voor betrouwbaar drinkwater: 24 uur per dag, 365 dagen per jaar. Nu én in de toekomst.
Betrokkenen	Vitens is een publiek bedrijf en de aandelen van de naamloze vennootschap zijn (in)direct in handen van provinciale en gemeentelijke overheden.
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft recht op deelneming aan de beraadslagingen en stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders. De gemeente Winterswijk bezit 32.046 aandelen. Dit is 0,555% van het totaal van de uitgegeven 5.777.247 aandelen.
Financieel belang	Het nettoresultaat toe te rekenen aan de aandeelhouders is in 2024 € 34,5 miljoen. Echter vindt ook in 2024 geen dividenduitkering plaats. De gerealiseerde winst is toegevoegd aan de reserves met het oog op de opgave, de solvabiliteitsdoelstelling (35%, is nu 30%) en de vereisten van de bank. Verwachting is dat dit de komende jaren aanhoudt.
Ontwikkelingen	Het is de taak van Vitens om te zorgen voor voldoende en schone bronnen waar zij water uit mogen én kunnen onttrekken. De laatste jaren staat de benodigde win- en productiecapaciteit, zowel op de korte als lange termijn, ernstig onder druk. Dat geldt ook voor de bronkwaliteit. Vitens werkt daarom actief samen met aandeelhouders, politiek-bestuurlijke partners, marktpartijen en andere stakeholders. Bijvoorbeeld voor nieuwe winvergunningen, uitbreiding van bestaande vergunningen en het beschermen van bronkwaliteit. Ook probeert Vitens de drinkwatervraag te beïnvloeden door duurzaam watergebruik bij alle klanten te stimuleren. Momenteel maakt Vitens hoofdzakelijk drinkwater van grondwater, maar kijkt naar alternatieven voor de lange termijn. Zo onderzoeken zij de verschillende mogelijkheden voor oppervlaktewater, oeverfiltraat en hergebruik van gezuiverd rioolwater via infiltratie. Een duurzame bron is altijd het uitgangspunt.
Relatie tot programma's	Programma 4 Bestuurlijk Winterswijk.
Informatie-uitwisseling	Vindt plaats op de aandeelhoudersvergadering.
Risico's	Drinkwaterlevering kent een gebonden klantenbestand. Dit maakt dat het risicoprofiel minder groot is dan bij activiteiten in een geliberaliseerde markt.

N.V. Bank voor Nederlandse Gemeenten

Naam	N.V. Bank voor Nederlandse Gemeenten
Vestigingsplaats	Den Haag

Doel	De Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG) is opgericht in 1914 en richt zich exclusief op het publieke domein in Nederland. Klanten zijn onder meer gemeenten, woningcorporaties en zorg- en onderwijsinstellingen.
Betrokkenen	Het Rijk, de provincies, gemeenten en nog enkele andere overheidsinstanties.
Bestuurlijk belang	We hebben stemrecht over 17.199 aandelen. Dit is 0,031% van het totaal. Het totaal aantal uitstaande aandelen is 55.690.720.
Financieel belang	Het nettoresultaat in 2024 bedraagt €294 miljoen. De BNG hanteert een dividendpercentage van 50%, waardoor na enkele aftrekposten in totaal € 140 miljoen dividend wordt uitgekeerd. Er zijn ruim 55 miljoen aandelen in omloop. Het dividend bedraagt €2,51 per aandeel, waardoor de dividenduitkering over 2024 aan de gemeente Winterswijk € 43.169 (2023: € € 37.149) bedraagt.
Ontwikkelingen	Het doel van de BNG is om de verbindende kracht te zijn die met klanten duurzame verbetering van Nederland financiert en vormgeeft. Bij de BNG staan samenwerking en vooruitgang centraal. Als marktleider ondersteunt de BNG de grote maatschappelijke transities voor een socialer en duurzamer Nederland. De strategie vertaalt de ambitie in concrete acties die zowel financiële als maatschappelijke vooruitgang stimuleren.
Relatie tot programma's	Programma 4 Bestuurlijk Winterswijk.
Informatie-uitwisseling	Vindt plaats op de aandeelhoudersvergadering.
Risico's	Het financiële risico blijft beperkt tot het nominale bedrag van de aandelen.

AGE B.V.

Naam	AGE B.V. (is AGEM Gemeentelijke Energie B.V.)
Vestigingsplaats	Doetinchem
Doel	De energielevering aan de Achterhoekse gemeenten op een duurzame manier tot stand brengen door: - Het inkopen van energie en certificaten of andere rechten met een duurzame oorsprong, zoveel mogelijk uit de regio Achterhoek. - Het opwekken van duurzame energie voor gemeenten. - Het opwekken en eventueel opslaan van duurzame energie, zoveel mogelijk uit de regio Achterhoek. - Het verkrijgen, bezitten, vervreemden, beheren of anderszins gebruiken van vermogensrechten, roerende zaken en registergoederen.
Betrokkenen	De gemeenten: Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk.
Bestuurlijk belang	De algemene vergadering bestaat uit acht leden (één lid van het college van burgemeester en wethouders uit elke deelnemende gemeente).
Financieel belang	De bijdrage in 2025 was € 0. Eigen vermogen per 31-12-2023: € 581.419 Eigen vermogen per 31-12-2024: € 46.080 Eigen vermogen per 31-12-2025: € 58.000 Vreemd vermogen per 31-12-2023: € 2.100.748 Vreemd vermogen per 31-12-2024: € 2.833.187 Vreemd vermogen per 31-12-2025: € 2.800.000 Inschatting 1-jan-26 31-dec-26 Eigen vermogen € 58.000 € 68.000 Vreemd vermogen € 2.800.000 € 2.800.000 Verwachte financiële resultaat 2025 (geschat): € 12.000
Ontwikkelingen	Geen bijzonderheden
Relatie tot Programma's	Programma 3 Wonen en werken in Winterswijk.
Informatie-uitwisseling	-
Risico's	Omdat AGE B.V. energie inkoopt en opwekt en daarna weer doorverkoopt en hierbij haar kosten kan doorbelasten, zijn de risico's van de onderneming beperkt.

Paragraaf grondbeleid

Inleiding

De paragraaf Grondbeleid is volgens het Besluit begroting & verantwoording provincies en gemeenten (BBV) een verplicht onderdeel in de begroting en het jaarverslag. Deze paragraaf bevat:

- Een visie op het grondbeleid in relatie tot de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting.
- Een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert.

- Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie.
- Een onderbouwing van de geraamde winstneming.
- De beleidsuitgangspunten voor de reserves voor grondexploitaties in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Onze visie op grondbeleid in relatie tot onze programmadoelstellingen

Het gemeentelijk grondbeleid is een belangrijk middel om maatschappelijke doelstellingen en ambities te realiseren. In de omgevingsvisie legt de gemeente haar langetermijndoelen vast voor de fysieke leefomgeving, bijvoorbeeld op het gebied van woningbouw, duurzaamheid en leefbaarheid.
Het grondbeleid is een middel om deze doelen te realiseren. Door actief of faciliterend op te treden bij gebiedsontwikkeling kan de gemeente sturen op publieke belangen. Zo vormt het grondbeleid de schakel tussen visie en realisatie.
In de Omgevingsvisie kom Winterswijk 2040 staat ons planologisch beleid voor de bebouwde kom. Samen met de Omgevingsvisie buitengebied Winterswijk vormt de omgevingsvisie voor de kom het beoordelingskader voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Na vaststelling van de omgevingsvisie voor de kom voegen we beide visies samen tot één integrale omgevingsvisie voor de hele gemeente.
Voor specifieke beleidsonderwerpen worden programma's opgesteld. Programma's concretiseren de doelen uit de omgevingsvisie. In de programma's moet aandacht zijn voor de relatie tussen ruimtelijke projecten en toekomstige gebiedsontwikkelingen. Hierdoor is het mogelijk om de kosten van ruimtelijke projecten en bovenwijkse voorzieningen (mede) te verhalen op gebiedsontwikkeling door particuliere ontwikkelaars.
Voor woningbouw zoeken we hoofdzakelijk ruimte op inbreidingslocaties. Hieronder vallen ook transformatielocaties. Voorbeelden van inbreidingslocaties zijn de Ribeslaan en Pelkpark fase 3 (voormalige Kohnstammschool). Op 26 februari 2026 heeft de raad een motie aangenomen om te onderzoeken of woningbouw mogelijk is op een nog niet uitgegeven bedrijfskavel in de Spoorzone. We gaan de haalbaarheid onderzoeken. We houden er echter rekening mee dat inbreidingslocaties niet toereikend zijn voor de hele woningbouwopgave.
Naast woningbouw (her)ontwikkelen we ook bedrijventerreinen. Voorbeelden hiervan zijn de Spoorzone, dienstencentrum Gaxel en de voormalige steenfabriek De Vlijt. In 2024 heeft het college Arrisveld aangewezen als locatie voor een nieuw bedrijventerrein.

Hoe voeren we ons grondbeleid uit?

We geven het grondbeleid vorm aan de hand van beleidsnotities voor (delen van) het grondbeleid.
Dit doen we wanneer de behoefte aan beleidsbepaling zich voordoet. Het grondbeleid is nu niet vastgelegd in een door de raad vastgestelde beleidsnota.
De uitvoering van het grondbeleid volgt op de ontwikkeling van het planologisch beleid. Belangrijke beleidsdocumenten voor ons grondbeleid zijn:

- Omgevingsvisie kom Winterswijk 2040.
- Omgevingsvisie buitengebied Winterswijk.
- Woonvisie Passend en duurzaam wonen in Winterswijk 2020-2025/Volkshuisvestelijk Afwegingskader Woningbouw Winterswijk.
- Regionale Woonagenda Achterhoek 2023-2030.
- Regionaal Programma Werklocaties (RPW) regio Achterhoek.

We beoordelen per ontwikkelingslocatie of we een actief of faciliterend grondbeleid voeren. Bij actief grondbeleid dragen we zelf zorg voor de verwerving van de gronden, het bouw- en woonrijp maken en de gronduitgifte. De regie en de risico's van de planrealisatie liggen bij de gemeente. Daar staat tegenover dat het eventuele positieve exploitatieresultaat volledig ten goede komt aan de publieke middelen. Actief grondbeleid kan interessant zijn om maatschappelijke doelen (sneller) te bereiken, strategische locaties in de gemeente actief te realiseren, meer grip te houden op de uitvoering en maximaal kostenverhaal toe te passen.
Bij faciliterend grondbeleid streeft de gemeente naar realisatie van gewenste ruimtelijke ontwikkelingen, maar verwerft daarbij geen grond, of doet dat slechts in beperkte mate.
De gemeente heeft in dit geval een faciliterende en regulerende rol. Voor de planrealisatie wordt middels overeenkomsten een vorm van samenwerking gezocht tussen de gemeente en de (particuliere) initiatiefnemer. Door een overeenkomst aan te gaan, kan worden gestuurd op de ontwikkeling. De gemeente brengt de door haar gemaakte kosten in rekening via het beschikbare kostenverhaalinstrumentarium, zoals de anterieure grondexploitatieovereenkomst of kostenverhaalsregels in het omgevingsplan.
Naast het actieve en faciliterende grondbeleid kan de gemeente ook samenwerking zoeken met private partijen in de vorm van een publiek-private samenwerking (PPS). Een PPS-constructie kan zowel actief als faciliterend van aard zijn, afhankelijk van de mate waarin we regie en risico's nemen. De gemeente heeft momenteel geen PPS-constructies voor gebiedsontwikkeling.
Het gemeentelijk grondbedrijf voert actief en faciliterend grondbeleid. Jaarlijks actualiseren we de financiële prognose van de grondexploitaties. De uitkomst wordt toegelicht in de paragraaf Grondbeleid. Indien nodig doen we voorstellen en stellen we de koers op het gebied van het grondbeleid waar nodig bij. Twee keer per jaar schetsen we de actuele situatie in de begroting en de jaarrekening.

Gebiedsontwikkeling gemeentelijk initiatief

De Vlijt	De gemeente heeft eind 2022 de voormalige steenfabriek De Vlijt verworven. De gebouwen op het terrein zijn gesloopt en de aanwezige verharding is verwijderd. Waar nodig vindt nog de laatste bodemsanering plaats. Op het terrein leggen we een nieuwe ontsluitingsweg aan vanaf de Misterweg. We verwachten hier vanaf 2026 hernieuwd bedrijventerrein uit te geven. De netcongestieproblematiek zorgt ervoor dat we verwachten de laatste kavel in 2030 uit te geven.
Spoorzone	Op het emplacement in de Spoorzone is plaats voor hoogwaardige bedrijvigheid, perifere detailhandel en maatschappelijke functies. In 2024 is één bedrijfskavel uitgegeven. Eind 2025 is een tweede bedrijfskavel verkocht en begin 2026 volgde de levering van de derde bedrijfskavel. Voor een woonzorgcomplex is in 2024 een koopovereenkomsten gesloten. De laatste bedrijfskavel is nog niet verkocht. De gemeente onderzoekt de

	mogelijkheden om deze kavel in te zetten voor woningbouw.
Zonnebrink	Het project Zonnebrink is grotendeels gereed. Het laatste deel van het gebied wordt in 2026 woonrijp gemaakt. Daarna wordt de grondexploitatie beëindigd.
Pelkpark fase 3	Aan de Hakkelerkampstraat worden in het plangebied Pelkpark fase 3 elf sociale huurwoningen gebouwd. Het terrein is verkocht aan woningcorporatie De Woonplaats. In het vierde kwartaal van 2025 is het terrein grotendeels bouwrijp gemaakt. De bouw van de woningen start in het derde kwartaal van 2026.
Bedrijventerrein Dennenoord	De revitalisering van Dennenoord is in 2025 afgerond. Verhaegh Trading blijft als enige onderneming op Dennenoord gevestigd.
Gaxel	Samen met de gemeente Vreden beogen we op de landsgrens aan de Vredenseweg het Dienstencentrum Gaxel Grens/zWork Center (GGC) te realiseren.
WoooW	WoooW omvat het gebied gelegen tussen 't Weurden, de Dingstraat, Roelvinkstraat en Spoorstraat. De Plus-locatie aan de Dingstraat maakt deel uit van het project. De raad heeft in 2023 de voorkeur uitgesproken voor nieuwe huisvesting voor Boogie Woogie, de bibliotheek en de Winterswijkse Uitdaging (WUh) aan de Spoorstraat. Elders in het plangebied is ruimte voor wonen en voor commerciële ruimte. Aan 't Weurden heeft de gemeente drie winkelpanden met bovenwoningen in eigendom. Voor deze locatie wordt een programma van detailhandel en bovenwoningen beoogd.
Ribeslaan	Aan de Ribeslaan worden woningen gebouwd voor starters. De kaders voor het project zijn uitgewerkt. De inschrijving voor ontwikkelaars vond in 2025 plaats. De gemeente heeft een partij geselecteerd en is hiermee in onderhandeling. De planologische besluitvorming vindt naar verwachting in 2026 plaats.

Miste school	De basisschool in Miste is gesloten. Het terrein en het gebouw zijn beschikbaar voor herontwikkeling. Gebleken is dat er in Miste behoefte is aan woningen voor jongeren en senioren. Het planologische besluit tot transformatie van de locatie naar woningbouw is begin 2026 genomen. De grondexploitatie is daarbij geopend.

Gebiedsontwikkeling particulier initiatief

Narcisstraat / Parallelweg	De gemeente heeft in 2023 voor de gemeentelijke positie in het gebied een verkoopovereenkomst gesloten met de projectontwikkelaar die eigenaar is van de aangrenzende vroegere bouwmaterialenhandel Meerdink. De koper ontwikkelt beide locaties als één gebied voor woningbouw. Het bestemmingsplan is vastgesteld, maar doorloopt nog een beroepsprocedure. Het grootste gedeelte van de bestaande opstallen is inmiddels gesloopt.
Europalaan	De Woonplaats vervangt de komende jaren drie flatgebouwen met in totaal 112 woningen aan de Europalaan door vier nieuwe gebouwen met 132 woningen. De oude en nieuwe gebouwen worden gefaseerd gesloopt en gebouwd, zodat een deel van de bewoners van de te vervangen woningen in één keer over kan naar de nieuwbouw. Conform de planning is in 2025 gestart met de eerste nieuwbouw. Het project is naar verwachting in 2029 afgerond.
Kloetenseweg	Het leegstaande winkelcentrum op de Pelkwijk is in 2025 gesloopt en wordt vervangen door nieuwbouw met een nieuwe supermarkt en 28 woningen. De bouwwerkzaamheden zijn in 2026 gestart.
Park Achterhoek	In 2024 is gestart met de bouw van het gezondheidspark Park Achterhoek. In 2025 is de eerste bebouwing in gebruik genomen.
Meddo Nieuw Gelle	De uitleglocatie in Meddo wordt fasegewijs ontwikkeld. Fase 1 is gereed. Fase 2 is grotendeels gereed. De fasen 3 en fase 4 zijn begin 2025 in uitvoering genomen.
Brinkheurne, terrein Grijsen	De tweede fase van dit plan is in uitvoering. In deze fase kunnen elf woningen worden gebouwd.

Vredenseweg 4-6	Op het terrein waar vroeger De Jager Wonen was gevestigd zijn tien woningen gebouwd. De juridische overdracht van het openbare gebied moet nog plaatsvinden.
De Rikker	Het bestemmingsplan voor de Rikker is vastgesteld. Vanaf 2026 worden hier circa 200 woningen gebouwd.
Kottenseweg 18 tot 20 en Wooldseweg 13-II	Op het terrein waar vroeger een kolenhandel was gesitueerd worden vijf woningen gebouwd. De openbare weg is in 2022 overgedragen.
Bumerweg	In 2022 heeft de gemeenteraad het bestemmingsplan vastgesteld voor de bouw van negentien appartementen, verdeeld over twee gebouwen op een terrein aan de Bumerweg waar voorheen een aannemersbedrijf was gevestigd. De woningen zijn inmiddels in de verkoop gegaan en worden naar verwachting in 2026 gebouwd.
Wonen op Droppers Woold	De locatie voor de bouw van zestien woningen nabij de buurtschapskern Woold is bouwrijp gemaakt. In 2025 is gestart met het bouwen van de woningen. Acht van de zestien woningen voldoen aan de norm voor betaalbare koop dan wel betaalbare huur.
Sibbinkweg 3	Op het terrein van een voormalige kwekerij worden vijf vrijstaande woningen gebouwd.
Dingstraat 25	Op de locatie van de voormalig speeltuin ’t Kreil worden 49 appartementen gerealiseerd. De vergunning hiervoor is in 2025 verleend. Wij verwachten dat de ontwikkelaar in 2026 start met bouwen.

Financiële positie grondexploitatie

We onderscheiden in het cluster Grondexploitatie drie categorieën:

- Bouwgrond in exploitatie (BIE)
- Faciliterend grondbeleid
- Strategische posities en grondexploitaties in voorbereiding

Voor deze drie groepen gelden verschillende regels over hoe we ze moeten verantwoorden op de balans en over wat in financieel opzicht is toegestaan. We lichten de drie categorieën hierna toe.

Bouwgrond in exploitatie (BIE)

Bouwgrond in exploitatie (BIE) vormt de kern van het gemeentelijk grondbedrijf. Het gaat om actief grondbeleid, waarmee vaak grote bedragen zijn gemoeid. De gemeente voert de grondexploitatie uit op basis van een vastgesteld planologisch besluit.

Investeringen in BIE worden op de balans geactiveerd als onderhanden werk. Dit betekent dat we erop rekenen dat we de investering terugverdienen uit de verkoop van de bouwgrond die wordt ontwikkeld. Als een complex verliesgevend is, vormen we een verliesvoorziening zodra een verlies zich aandient. Winsten worden genomen op basis van Percentage of Completion. Dit is in lijn met het voorzichtigheidsbeginsel. Om te beoordelen of de complexen in de BIE nog winstgevend zijn, rekenen we bij de jaarrekening de actuele stand van zaken van de complexen door.

In 2025 omvatte de BIE vijf complexen. Twee daarvan zijn woningbouwprojecten: Zonnebrink en Pelkpark fase 3. De overige drie betreffen bedrijventerreinen: Dienstencentrum Gaxel, Spoorzone-emplacement en De Vlijt. De boekwaarde van de BIE nam per saldo met € 0,6 miljoen af. De boekwaarde was op 31 december 2025 € 7,1 miljoen. De belangrijkste wijzigingen in de boekwaarde van de complexen zijn:

- De boekwaarde van het Spoorzone-emplacement nam met € 0,35 miljoen af. De uitgifte van de grond bracht € 0,5 miljoen op. Daartegenover staan rentebijschrijving en andere uitgaven (€ 0,1 miljoen) en een aan de exploitatie onttrokken winst van circa € 84.000.
- De boekwaarde van De Vlijt nam met circa € 0,35 miljoen toe. De uitgaven voor het bouwrijp maken en de financieringsrente bedroegen € 0,5 miljoen. Daartegenover staat een voorschot op een subsidie van de provincie voor dit project van € 0,2 miljoen.
- Door een tegenvallende fasering en gronduitgifte is de verliesvoorziening verhoogd met circa € 0,7 miljoen. De verliesvoorziening is toegelicht bij het onderdeel Financieel resultaat BIE.
- De voorziening voor de complexen in de BIE neemt met € 745.000 toe door de verhoging van de voorziening van complex De Vlijt (€ 736.000) en een kleine verhoging van de verliesvoorziening voor Pelkpark fase 3 (€ 9.000).

(In € 1.000)

Boekwaarde Bouwgrond in exploitatie (BIE)		
Complex	**Boekwaarde 1-1-2025**	**Boekwaarde 31-12-2025**
Dienstencentrum Gaxel	207	215
Zonnebrink	-66	-20
Pelkpark fase 3	23	109
Spoorzone-emplacement	2.609	2.266
De Vlijt	5.942	6.306
Totaal bruto	**8.715**	**8.876**
Af: voorziening complexen BIE	-1.076	-1.821
Netto boekwaarde BIE	**7.639**	**7.055**

Financieel resultaat BIE

Op de complexen in de bouwgrond in exploitatie (BIE) is een negatief resultaat van € 618.000 gerealiseerd. Dit negatieve resultaat is als volgt opgebouwd:

Winstneming Zonnebrink	€ 43.000	
Winstneming Spoorzone-emplacement	€ 84.000	
Subtotaal		**€ 127.000**
Af: Verhoging voorziening De Vlijt		€ 736.000
Af: Verhoging voorziening Pelkpark fase 3		€ 9.000
Totaal		**- € 618.000**

Bij de complexen Zonnebrink en Spoorzone-emplacement is een tussentijds positief resultaat gerealiseerd. De winstneming is op basis van Percentage of Completion (POC-methode). Voor de complexen De Vlijt en Pelkpark fase 3 treffen we een verliesvoorziening. De winstneming en verliesvoorziening BIE worden toegelicht onder de gelijknamige kopjes in deze paragraaf.

Winst 2025 op complexen

Op de complexen Zonnebrink en Spoorzone-emplacement worden tussentijds positieve resultaten gerealiseerd. Bij exploitaties met een positief resultaat wordt de winst gefaseerd over de looptijd aan de exploitaties onttrokken. Per complex nemen we winst naar rato van de mate waarin kosten en opbrengsten zijn gerealiseerd. De winst wordt berekend volgens de methode Percentage of Completion (POC-methode). De Commissie Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (Commissie BBV) heeft aangegeven dat de POC-methode moet worden gehanteerd voor het vaststellen van winsten uit gemeentelijke grondexploitaties.
Het eerder gerealiseerde resultaat op het complex Zonnebrink wordt met € 43.000 bijgesteld. In de Spoorzone is in 2025 een tweede kavel uitgegeven. Hierdoor is een resultaat van € 84.000 onttrokken ten gunste van de jaarrekening. Gezamenlijk is de winstneming in de BIE € 126.640.

(In € 1.000)

Complex	Totale winst complex *)	Winst gerealiseerd t/m 2025	Winst onttrokken t/m 2024	Te verantwoorden winst 2025
Zonnebrink	97	96	53	43
Spoorzone-emplacement	704	178	95	84
Totaal	**802**	**274**	**148**	**127**

*) Winst berekend naar eindwaarde

Verliesvoorziening BIE

Voor complexen met een negatief financieel resultaat treffen we verliesvoorzieningen. Het resultaat van 2025 komt tot uitdrukking in de verhoging dan wel verlaging van de verliesvoorziening die nodig is nadat we de exploitatie hebben geactualiseerd. Wanneer een verlieslatend complex wordt beëindigd valt de voorziening vrij.

De verliesvoorziening voor De Vlijt wordt met € 736.000 verhoogd. Dit heeft twee oorzaken. Ten eerste dalen de verwachte opbrengsten doordat het aantal vierkante meters uitgeefbare grond naar beneden is bijgesteld. Dit komt doordat het openbare gebied volledig op eigen grond moet worden aangelegd. Eerder werd uitgegaan van samenwerking met een aangrenzende grondeigenaar en aanleg van de ontsluitingsweg op gezamenlijke grond. Een bijkomende factor is dat een deel van het plangebied wordt ingezet voor natuurcompensatie. In de loop van 2025 is meer duidelijk geworden over de opgave voor natuurcompensatie. Hierdoor neemt het uitgeefbare oppervlakte af. Dit leidt tot een lagere opbrengst.

De tweede oorzaak is de problematiek omtrent netcongestie. We houden er rekening mee dat dit leidt tot een vertraging van de uitgiften. De langere looptijd van de exploitatie leidt tot stijgende rente- en beheerskosten.

Voor het complex Pelkpark fase 3 wordt de verliesvoorziening verhoogd met € 9.000. Het project heeft ten opzichte van de oorspronkelijke planning een iets langere fasering dan verwacht. Dit leidt tot een verhoging van de verliesvoorziening. We verwachten de grond in 2026 uit te geven aan De Woonplaats.

(In € 1.000)

Complex	Stand voorziening	Toename	Stand voorziening
	1-1-2025	2025	31-12-2025
Pelkpark fase 3	12	9	21
De Vlijt	1.064	736	1.800
Totaal	**1.076**	**745**	**1.821**

Resultaat 2025 ten opzichte van de begroting 2025

In de begroting 2025 werd na de tweede financiële prognose rekening gehouden met een voordelig resultaat op de BIE van € 86.000.

Gerealiseerd is:	- € 618.000
Resultaat nadeliger dan verwacht:	€ 704.000

Het resultaat is nadeliger dan verwacht. Een belangrijke factor hierin is de extra verliesvoorziening voor De Vlijt. De oorzaken van de verhoging van de verliesvoorziening zijn eerder benoemd.

Hoewel dit nadelige resultaat gedeeltelijk te voorzien was, was het moeilijk nauwkeurig te kwantificeren. Daartegenover staat dat het resultaat voor complex Zonnebrink positiever uitvalt dan bij de begroting 2025 werd verwacht. Dit komt door meevallende kosten bij het woonrijp maken van het terrein.

Uitgegeven gronden in eigen exploitaties

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de in 2025 uitgegeven grond binnen eigen exploitaties.

Complex / categorie	kavels	m2
Bedrijventerrein:		
Spoorzone-emplacement	1 perceel	3.910

Meerjarenperspectief Grondexploitaties

Jaarlijks actualiseren we de grondexploitatieberekeningen. De geactualiseerde exploitatieberekeningen geven inzicht in de financiële resultaten van de gemeentelijke grondexploitaties en vormen de basis voor de risicoanalyse over de bouwgrond in exploitatie (BIE). We actualiseren de exploitatieberekeningen bij de jaarrekening. We toetsen de waardering van de grondexploitaties op de balans aan de actuele berekening.
Indien uit de actualisering blijkt dat een complex verlieslatend is, treffen we in de jaarrekening een verliesvoorziening. De grondexploitatieberekeningen zijn een belangrijk onderbouwend element voor de jaarrekening. Bij de vaststelling van de jaarrekening wordt de raad onder meer voorgesteld in te stemmen met:

- De bij de jaarrekening geactualiseerde grondexploitatieberekeningen, en daarmee impliciet met de uitgangspunten die zijn gehanteerd voor het actualiseren van de grondexploitaties.
- Het in de gemeentebegroting verwerken van de wijzigingen in de uitgavenramingen als gevolg van het actualiseren van de exploitatieberekeningen.

Uitgangspunten actualisering grondexploitatieberekeningen bij de jaarrekening 2025

De uitgangspunten voor de actualisering zijn:

- De programma's in kavels en vierkante meters grond die we verwachten uit te geven met een fasering in tijd.
- De grondprijzen waarvan wordt uitgegaan.
- De rekenparameters waarmee wordt gerekend in de exploitatieberekeningen.

Programma woningbouw

De gemeente beschikt bij één bouwgrond in exploitatie (BIE) over grond die wordt uitgegeven voor woningbouw. Dat is aan de Hakkelerkampstraat op de plek van de vroegere Kohnstammschool (Pelkpark fase 3). Eind 2025 is het voormalige schoolgebouw gesloopt en is de koopovereenkomst getekend met De Woonplaats. Het terrein wordt op dit moment bouwrijp gemaakt. Er is overeenstemming met De Woonplaats over het invullen van de locatie met elf grondgebonden sociale huurwoningen. De juridische overdacht vindt in 2026 plaats. Naar verwachting start De Woonplaats medio 2026 met de bouw van de woningen.

Complex / categorie	2026
Woningbouw:	Aantal kavels
Pelkpark fase 3	11

Programma bedrijventerreinen en overige

In de Spoorzone is aan de zogenaamde Bouwboulevard de eerste kavel uitgegeven in 2024. De tweede bedrijfskavel is eind 2025 verkocht. De derde bedrijfskavel is begin 2026 geleverd. De afgelopen jaren hebben zich diverse serieuze kandidaten gemeld voor de Spoorzone. Verwacht wordt dat in 2026 ook de laatste kaveluitgifte gaat plaatsvinden.
Met Marga Klompé is op 30 april 2024 een koopovereenkomst gesloten over de kavel naast de sporthal. We gaan uit van levering van de kavel in 2027. Eerst moet de planologische procedure voor dit perceel worden doorlopen. Het initiatief daarvoor ligt bij Marga Klompé.
De geselecteerde ontwikkelaar voor het grensoverschrijdende Dienstencentrum Gaxel heeft zich in 2024 teruggetrokken. In afwachting van een nieuwe ontwikkelende partij is de verwachting dat de kavel in 2027 wordt uitgegeven.

Voor De Vlijt wordt uitgegaan van een verkaveling in drie percelen. De eerste kavel bij De Vlijt wordt naar verwachting in 2026 uitgeven. De netcongestieproblematiek heeft gevolgen voor de uitgiften van de overige twee kavels. Er is nog een kleine restcapaciteit aanwezig. Naar verwachting is aansluiting van meer capaciteit op het elektriciteitsnetwerk op korte termijn niet mogelijk. De uitgifte van de laatste kavel verwachten we daarom in 2030. In de risicoparagraaf bij de jaarrekening worden de risico's omtrent de netcongestieproblematiek meegewogen.

(In m²)

Complex	Totaal	2026	2027	2028	2029	2030
Spoorzone-emplacement	23.251	10.515	12.736			
Dienstencentrum Gaxel	6.873		6.873			
De Vlijt	38.090	14.393		10.500		13.197
Totaal	**68.214**	**24.908**	**19.609**	**10.500**		**13.197**

Grondprijzen

We verwachten in 2026 grond uit te geven in de complexen Pelkpark fase 3, Spoorzone-emplacement en De Vlijt. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in grondprijzen voor bedrijven en voor woningbouw.

Spoorzone Emplacement

In de Spoorzone is één kavel nog niet verkocht. Op basis van de actuele raming telt de kavel 6.605 m². De kavelprijs is vastgesteld op € 784.619, exclusief btw. Ten opzichte van 2025 is dat een verhoging van de grondprijs met 1,5%, gelijk aan de procentuele verhoging voor De Vlijt. We onderzoeken of de laatste kavel geschikt is voor woningbouw. De kavel wordt daarom op dit moment niet te koop aangeboden.

De Vlijt

De gemeente is in vergaande onderhandeling met een partij over de verkoop van kavel A op de Vlijt voor de in 2025 vastgestelde grondprijs van € 140 per m². De grondprijs van de resterende kavels is voor 2026 verhoogd met 1,5% naar € 142,10 per m².

Gaxel Grens/zWork Center (GGC)

De grondprijs voor het GGC bedraagt € 50 per m². De grondprijs is afgestemd met Stadt Vreden, onze partnergemeente in dit project.

Complex Pelkpark fase 3

De grond in Pelkpark fase 3 wordt uitgegeven voor sociale woningbouw. In 2025 heeft het college de grondprijs vastgesteld op € 25.000 per kavel.

Nieuwe complexen woningbouw

Begin 2026 is een nieuw complex geopend voor uitgifte van woningbouw bij het voormalige schoolgebouw in Miste. We verwachten in 2026 ook een nieuw complex voor uitgifte van woningen te openen aan de Ribeslaan. De grondprijzen hiervoor zijn in 2025 vastgesteld. Voor sociale woningbouw worden (onder voorwaarde) in 2026 de grondprijzen uit onderstaande tabel gehanteerd.

De grondprijs per woning wordt gerelateerd aan de hoogte van de huur. Wanneer wordt gebouwd voor een doelgroep met lagere inkomens en een lagere huur, is de grondprijs lager. Op deze wijze kan de gemeente bijdragen aan het haalbaar maken van nieuwbouw voor groepen met lagere inkomens. Het uitgangspunt is een grondprijs van € 25.900 per kavel voor een grondgebonden woning. Dit niveau sluit aan bij wat in de regio gangbaar is. Bij appartementen is de grondprijs per woning lager.

Grondprijs per woning (in € 1.000), exclusief btw

Niveau huur woning	Huurprijs per maand	Grondgebonden woning	Appartement
Maximaal liberalisatiegrens	1	26	23
Maximaal tweede aftoppingsgrens	1	21	19
Maximaal eerste aftoppingsgrens	1	19	17
Maximaal kwaliteitskortingsgrens	0	15	12

Rekenparameters

Omschrijving (toelichting)

De grondexploitaties zijn berekend met de volgende rekenparameters:

	Jaarrekening 2025	**Jaarrekening 2024**
Rekenrente grondexploitatie	2,0%	2,0%
Disconteringspercentage verliesvoorzieningen	2,0%	2,0%
Kostenstijging - algemeen	3,0%	4,0%
Kostenstijging - plankosten	2,0%	N.v.t.
Opbrengstenstijging	1,5%	1,5%

Rente-/disconteringspercentages

De aan de grondexploitaties door te belasten rente berekenen we volgens de interne rekenrente. Deze is ongewijzigd: 2,0%. Wanneer een grondexploitatie verlieslatend is, moet een voorziening worden getroffen voor het verwachte tekort. De verliesvoorziening moet gelijk zijn aan de negatieve Netto Contante Waarde (NCW) van het complex. De NCW is berekend met een disconteringspercentage van 2%. De Europese Centrale Bank (ECB) streeft naar een inflatie op de middellange termijn van 2%. Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) verwijst naar de ECB en schrijft voor dat dit percentage voor de berekening van de contante waarde bij verlieslatende complexen moet worden gebruikt.

Kostenstijging/opbrengstenstijging

We houden in de grondexploitatieberekeningen rekening met prijsstijgingen door inflatie. Dit geldt zowel voor de uitgaven als voor de inkomsten. Na de grote prijsstijgingen in 2022 is de inflatie weer afgenomen, maar in Nederland nog steeds op een relatief hoog niveau. Over het algemeen wordt verwacht dat de inflatie op de middellange termijn rond de 2,0% uitkomt, het streefpercentage van de ECB voor de eurozone.

Op korte termijn wordt een hogere kostenindexatie verwacht die boven het inflatiestreven ligt. Omdat de uitgaven in onze lopende exploitaties vooral in 2026 en 2027 plaatsvinden, gaan we uit van een kostenstijging van 3% voor de kosten voor Grond-, Weg- en Waterbouw (GWW). De plankosten bestaan hoofdzakelijk uit de ambtelijke kosten voor de planbegeleiding. De cao Gemeenten 2025-2027 hanteert een salarisverhoging van 1,25% per 1 juli 2026 en 1,6% per 1 januari 2027. De stijging in 2026 en 2027 zit dus onder de 2%. De tarieven voor inhuur van personeel stijgen door schaarste jaarlijks naar verwachting harder dan 2%. Tezamen komt dit uit op circa 2% (gelijk aan de gewenste inflatie van de ECB). Daarom is uitgegaan van een kostenindexatie van 2% voor de plankosten.

Actuele prognose van de resultaten van de totale grondexploitatie

De waarde van de gezamenlijke exploitaties is iets afgenomen. De Netto Contante Waarde (NCW) bedraagt € 543.000. Bij de jaarrekening 2024 was de prognose € 598.000; per saldo € 55.000 minder.
Het beeld voor de komende jaren ziet er gezond uit met een verwachte winst van € 543.000. Dit verwachte resultaat is niet verwerkt in de begroting 2026-2029. We verwerken winsten uit grondexploitaties pas in de begroting wanneer de grondverkopen die ten grondslag liggen aan de te realiseren winst zijn gedekt door verkoopovereenkomsten. Winstnemingen worden daarom meestal pas gedurende het jaar van realisatie via een begrotingswijziging in de begroting verwerkt.
De voorzieningen voor verlieslatende exploitaties zijn toereikend. De kolom 'NCW eindsaldo per 31-12-2025 inclusief voorziening' laat zien dat de voorzieningen voor de verlieslatende exploitaties toereikend zijn. Het resultaat van de verlieslatende complexen De Vlijt en Pelkpark 3 wordt dankzij de voorzieningen teruggebracht naar (afgerond) nul.

(In € 1.000)

Complex	Boekwaarde 31-12-2025	Uitgaven na 2025	Opbrengsten na 2025	Eindjaar exploitatie	NCW eindsaldo exploitatie per 31-12-2025	NCW eindsaldo per 31-12-2025 inclusief voorziening
Grondexploitatie in exploitatie						
19 Dienstencentrum Gaxel	215	142	373	2027	10	10
20 Zonnebrink	-20	18	0	2026	3	3
24 Pelkpark fase 3	109	184	275	2027	-21	0
61 Spoorzone	2.266	130	3.016	2027	530	530
62 De Vlijt	6.306	1.295	5.946	2030	-1.800	0
Totaal	**8.876**	**1.769**	**9.610**			**543**

Grondexploitatiebegrotingen bij jaarrekening 2025 ten opzichte van jaarrekening 2024

De totale uitgaven van de bouwgrond in exploitatie (BIE) nemen toe, terwijl de totale inkomsten afnemen. Dit komt met name door complex De Vlijt. Bij complex Spoorzone-emplacement nemen de uitgaven ook toe, maar deze worden grotendeels gecompenseerd door de toegenomen inkomsten. In de complexen Zonnebrink, Pelkpark fase 3 en Dienstencentrum Gaxel verandert niet zoveel.
Het toekomstige resultaat op basis van de Netto Contante Waarde (NCW) van de Spoorzone neemt af met € 61.000. Dit komt door een winstonttrekking van €84.000. De verwachte totale uitgaven stijgen daarnaast relatief sneller dan de verwachte totale inkomsten.
Het negatieve resultaat van complex De Vlijt neemt met € 0,7 miljoen toe. Dit komt met name door het verminderde aantal vierkante meters uitgeefbare grond en de extra rentekosten door vertraging in de uitgifte als gevolg van netcongestie. Dit negatieve resultaat wordt opgevangen met de getroffen verliesvoorziening. De stijging van de verliesvoorziening gaat ten laste van de jaarrekening 2025.

(In € 1.000)

Complex	Grondexploitatiebegroting bij jaarrekening 2024			Grondexploitatiebegroting bij jaarrekening 2025			Onwikkeling 2025 ten opzichte van 2024		
	Totale uitgaven inclusief rente	Totale inkomsten	Resultaat NCW per 1-1-2025	Totale uitgaven inclusief rente	Totale inkomsten	Resultaat NCW per 1-1-2026	Uitgaven	Inkomsten	Resultaat NCW
Zonnebrink	1.164	1.167	3	1.164	1.167	3	1	-	-1
Pelkpark fase 3	291	279	-12	297	275	-21	5	-4	-9
Spoorzone-emplacement	3.434	4.049	591	3.572	4.124	530	139	75	-61
Dienstencentrum Gaxel	380	384	4	368	379	10	-12	-6	6
De Vlijt	8.072	6.943	-1.064	8.325	6.338	-1.800	253	-605	-736
Totaal	**13.342**	**12.822**	**-478**	**13.727**	**12.282**	**-1.278**	**385**	**-540**	**-801**

Uitgaven 2026

De gemeenteraad autoriseert de uitgaven voor de grondexploitaties. Voor lopende grondexploitaties stelt de raad de grondexploitatiebegroting vast. Met de vaststelling van de grondexploitatiebegroting stelt de raad budget beschikbaar voor de uitgaven voor het project. Een exploitatieberekening onderbouwt de besluitvorming.
Tijdens de uitvoering van het project wordt de grondexploitatieberekening jaarlijks geactualiseerd bij de jaarrekening. Indien er aanleiding toe is, wordt een exploitatieberekening tussentijds nogmaals geactualiseerd. Bij het actualiseren van exploitatieberekeningen wijzigen doorgaans de uitgaven voor het complex.
Zodra de gemeenteraad bij het vaststellen van de jaarrekening instemt met de actualisering van de exploitatieberekeningen, stemt de raad ook in met de gewijzigde uitgavenraming. Het eerder beschikbaar gestelde budget wordt vervangen door de geactualiseerde raming. In de eerstvolgende wijziging van de begroting 2026 worden de actuele ramingen voor de uitgaven 2026 verwerkt in de begroting. Het meeste geld wordt uitgegeven aan het complex De Vlijt. In 2026 wordt rekening gehouden met uitgaven voor bodemsanering en voor de aanleg van de nieuwe infrastructuur bij het complex. De in 2026 geplande uitgaven voor de grondexploitaties zijn:

(In € 1.000)

Complex	Uitgaven 2025
19 Dienstencentrum Gaxel	52
20 Zonnebrink	18
24 Pelkpark fase 3	133
61 Spoorzone	68
62 De Vlijt	947
Totaal	**1.218**

Faciliterend grondbeleid

Bij faciliterend grondbeleid is sprake van grondexploitaties door derden. De gemeente is in dit geval geen eigenaar van de gronden, maar werkt mee aan de ontwikkeling van projecten. De kosten verhalen we op de (particuliere) ontwikkelaar van de gronden. Hiervoor sluiten we grondexploitatieovereenkomsten met ontwikkelaars.
Het faciliterend grondbeleid is op de balans opgenomen onder de overige vorderingen. Het gaat hierbij dan om vorderingen die we op ontwikkelaars hebben. De plannen voor het faciliterend grondbeleid (ook wel particuliere exploitaties

genoemd) hebben we toegelicht onder het kopje Gebiedsontwikkeling particulier initiatief.

(In € 1.000)

Boekwaarde in overige vorderingen (faciliterend grondbeleid)		
Complex	**Boekwaarde 1-1-2025**	**Boekwaarde 31-12-2025**
Narcisstraat - facilitair grondbeleid	16	41
Vredenseweg 4	-6	-5
Terrein Wooldseweg Kottenseweg	-6	-13
Wonen op Droppers Woold	-12	-11
Europalaan nieuwbouw DWP	21	46
Kloetenseweg supermarkt	3	-7
Herontwikkeling Dingstraat 25	-	33
Afwikkeling diverse complexen	-25	-12
De Rikker	-73	-81
Siloterrein	-1	-
Meddo Nieuw Gelle	20	-0
Sibbinkweg 3	-	-
Brinkheurne/Grijsen	-	-
Boekwaarde faciliterend grondbeleid	**-62**	**-9**

Strategische posities en grondexploitaties in voorbereiding

Met strategische posities en grondexploitaties in voorbereiding willen we in de toekomst grondexploitatie bedrijven. Deze gronden nemen we op de balans op onder de materiële vaste activa (MVA) en, voor zover het gaat om voorbereidingskosten, onder de immateriële vaste activa (IVA).

Bij strategische posities mogen we de financieringsrente - anders dan bij actieve grondexploitaties (BIE) - niet bijschrijven op de boekwaarde.

(In € 1.000)

Boekwaarde complexen in materiële vaste activa	Boekwaarde	Boekwaarde
Complex	**1-1-2025**	**31-12-2025**
Narcisstraat Transformatie	846	886
Weurden 2-4	463	451
Weurden panden nummer. 8 t/m 14 (Voormalige Expert en Aldi)	742	719
Werklandschap Arrisveld		503
Totaal bruto	**2.051**	**2.558**
Af: voorziening complexen in vaste activa	324	324
Netto boekwaarde in vaste activa	**1.727**	**2.234**

Immateriële vaste activa (IVA)

Op de plek waar vroeger basisschool De Ribes stond en op de locatie van de basisschool in Miste ontwikkelen we woningbouw. Wanneer het omgevingsplan gereed is, verrekenen we de voorbereidingskosten in de grondexploitatie van het complex. Voor de locatie van de voormalige basisschool in Miste is begin 2026 een complex geopend.

Op 28 november 2024 heeft de raad kredieten beschikbaar gesteld voor het ontwikkelen van het nieuwe bedrijventerrein Arrisveld. In 2024 en 2025 zijn uitgaven ten laste van het voorbereidingskrediet gebracht. Ook voor het bedrijventerrein geldt dat de voorbereidingskosten worden verrekend in de grondexploitatie van het complex zodra het omgevingsplan is vastgesteld.

(In € 1.000)

Boekwaarde complexen in immateriële vaste activa	Boekwaarde	Boekwaarde
Complex	1-1-2025	31-12-2025
Ribeslaan	10	18
Miste terrein school	6	13
Werklandschap Arrisveld	0	140
Totaal	**16**	**171**

Geopende en beëindigde complexen

In 2025 zijn geen actieve complexen bouwgrond in exploitatie (BIE) geopend of gesloten. Bij het faciliterend grondbeleid is het complex Herontwikkeling Dingstraat 25 toegevoegd. Het is een project waarbij een ontwikkelaar 49 appartementen realiseert, waarvan 24 betaalbare koopwoningen. Er is één faciliterend complex beëindigd. Dit is het siloterrein. De openbare ruimte bij dit project is in 2025 overgedragen aan de gemeente.

Paragraaf Wet open overheid (Woo)

Wet open overheid

Achtergrond en historie

Op 1 mei 2022 is de Woo in werking getreden. Deze wet heeft als doel overheden transparanter te maken voor inwoners. Informatie moet beter vindbaar en uitwisselbaar zijn, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren. In de Woo worden gemeenten gefaseerd verplicht om informatie actief openbaar te maken. Er zijn zeventien informatiecategorieën die uiteindelijk verplicht openbaar moeten worden gemaakt. Dit vindt gefaseerd plaats bij Koninklijk Besluit.
Per 1 november 2024 is het wettelijk verplicht de onderstaande vijf informatiecategorieën van de Woo openbaar te maken. De gemeente Winterswijk voldoet aan deze wettelijke verplichting.

- Wetten en algemeen verbindende voorschriften (art. 3.3, eerste lid, onderdeel a).
- Overige besluiten van algemene strekking (art. 3.3, eerste lid, onderdeel b).
- Organisatie en werkwijze (art. 3.3, eerste lid, onderdeel d).
- Bereikbaarheidsgegevens (art. 3.3, eerste lid, onderdeel e).
- Vergaderstukken van de Staten-Generaal (art. 3.3, tweede lid, onderdeel b).

Implementatie 2025

De implementatie van de Wet open overheid (Woo) is in 2025 nog niet voltooid. Voor het nieuw opgestelde projectplan dient een opdrachtnemer te worden benoemd die het project uitvoert en afrondt. Er zijn nog geen Woo-contactpersoon en Woo-coördinator benoemd, als gevolg van beperkte personele capaciteit. Voor de de behandeling van ontvangen Woo-verzoeken wordt momenteel gebruik gemaakt van externe capaciteit.

Bijlagen jaarverslag

Bijlage beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren

Omschrijving (toelichting)

In deze bijlage zijn de voor iedere gemeente verplicht voorgeschreven beleidsindicatoren opgenomen. De gegevens zijn afkomstig van de openbare bron 'Waarstaatjegemeente.nl' (per 02 maart 2026).
Om enige context te bieden aan de scores, zijn telkens de meest actuele jaren van zowel Winterswijk als Nederland (het landelijk gemiddelde) opgenomen.

Excel-tabel

Onderwerp:	Programma	Peiljaar	Winterswijk	Nederland
Veiligheid				
Verwijzingen Halt (per 10.000 jongeren)	1 en 4	2024	130	90
		2023	70	90
		2022	70	80
Misdrijven - geweldsmisdrijven (per 1.000 inwoners)	4	2024	4,8	4.3
		2023	4,4	4,3
		2022	5,1	4,5
Misdrijven - Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag (per 1.000 inwoners)	4	2024	4,4	5,7
		2023	5,6	5,8
		2022	5,1	6
Misdrijven - Diefstallen uit woning (per 1.000 inwoners)	4	2024	0,9	1,2
		2023	0,9	1,3
		2022	1,2	1,4
Misdrijven - Winkeldiefstallen (per 1.000 inwoners)	4	2024	1,5	2,2
		2023	1,2	2,5
		2022	1,5	2,3
Economie				
Functiemenging in %	3	2024	52,5%	54,5%
		2023	52,3%	54,2%
		2022	52,3%	53,8%
Vestiging (van bedrijven) per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	3	2024	165,50	191,40
		2023	160,00	181,80
		2022	157,70	174,10
Onderwijs				
Absoluut verzuim (per 1.000 leerlingen)	2	2024	26,6	6,7
		2023	26,7	6,3
		2022	2,8	4,2
Relatief verzuim (per 1.000 leerlingen)	2	2024	24	28
		2023	19	27
		2022	18	24
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) (in %)	2	2024	2,2%	2,3%
		2023	2,4%	2,4%
		2022	2,1%	2,4%
Sport, cultuur en recreatie				
Niet-sporters in %	2	2024	42,6%	42,5%
		2022	48,3%	46,4%
		2020	55,3%	49,2%
Volksgezondheid en Milieu				
Omvang huishoudelijk restafval (kg per inwoner)	3	2024	62	148
		2023	53	148
		2022	54	148
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit (in %)	3	2022	22,9%	32,5%
		2021	15,8%	33,1%
		2020	13,3%	26,8%
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
Gemiddelde WOZ waarde (x € 1.000)	5	2025	312	398
		2024	300	378
		2023	288	368
Nieuw gebouwde woningen (per 1.000 woningen)	3	2024	1,2	8,4
		2023	5,2	9,1
		2022	4,7	9,3
Demografische druk (in %)	3	2025	81,9%	70,7%

Onderwerp:	Programma	Peiljaar	Winterswijk	Nederland
		2024	80,9%	70,4%
		2023	81,3%	70,3%
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (in €)	3	2025	780	957
		2024	735	928
		2023	709	860
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuiden (in €)	3	2025	962	1050
		2024	905	1014
		2023	878	942
Sociaal domein				
Banen (per 1.000 inwoners van 15-64 jaar)	2	2024	834,7	850,2
		2023	818,4	839,9
		2022	812,4	827,6
Jongeren met een delict voor de rechter (in %)	4	2023	1%	1%
		2022	1%	1%
		2021	1%	1%
Achterstand onder jeugd (kinderen in uitkeringsgezin) (in %)	1	2024	5%	6%
		2023	5%	6%
		2022	5%	6%
Achterstand onder jeugd (werkloze jongeren) (in %)	2	2024	2%	2%
		2023	2%	2%
		2022	2%	1%
Netto arbeidsparticipatie (in %)	2	2024	71,8%	73,2%
		2023	72,1%	73,1%
		2022	72,0%	72,2%
Personen met een bijstandsuitkering (per 10.000 inwoners)	2	2025	256,5	281,2
		2024	301,6	343,6
		2023	294,2	344,8
Lopende re-integratievoorzieningen (per 10.000 inwoners van 15-64 jaar)	2	2024	724,1	203,1
		2023	646,7	191,5
		2022	629,7	197,7
Jongeren met jeugdhulp (in % van alle jongeren tot 18 jaar)	1	2024	16,2%	14,0%
		2023	16,4%	13,9%
		2022	15,4%	13,5%
Jongeren met jeugdbescherming (in %)	1	2024	0,8%	1,0%
		2023	1,0%	1,1%
		2022	1,2%	1,2%
Jongeren met jeugdreclassering (in %)	1	2024	niet bekend	0,4%
		2023	niet bekend	0,3%
		2022	0,2%	0,3%
Cliënten met een maatwerkvoorzieningWMO (per 10.000 inwoners)	1	2025	620	660
		2024	670	710
		2023	670	700

Bedrijfsvoering

Excel-tabel

Naam Indicator	Eenheid	Bron	2022	2023	2024	2025
Formatie	Fte per 1000 inwoners	Eigen gegevens	7,06	7,56	7,53	8,29
Bezetting	Fte per 1000 inwoners	Eigen gegevens	6,67	7,55	7,39	7,61
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen jaarrekening	€ 745	€ 673	€ 855	€ 940
Externe huur	Kosten als % van totale loonsom regulier personeel en totale kosten inhuur externen.	Eigen jaarrekening	21,60%	21,18%	21,90%	21,70%
Overhead	% van totale kosten	Eigen jaarrekening	6,84%	8,82%	9,69%	9,39%

Bijlage ontwikkelingen Wmo en jeugdhulp

Aantal Wmo cliënten integrale ondersteuning

Omschrijving (toelichting)

In deze tabel ziet u de ontwikkeling van het aantal cliënten Wmo cliënten integrale ondersteuning (individuele en groepsbegeleiding) in Winterswijk.

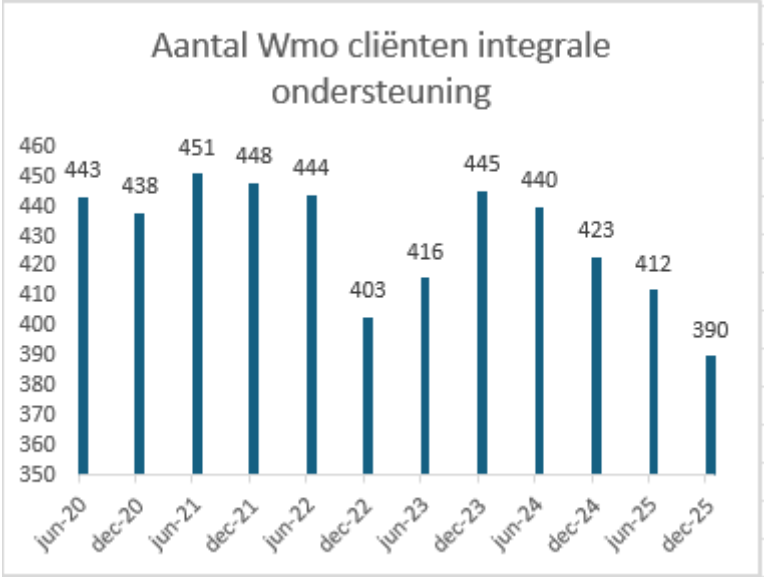

Aantal cliënten huishoudelijke ondersteuning

Het aantal cliënten dat huishoudelijke ondersteuning ontvangt vanuit de Wmo.

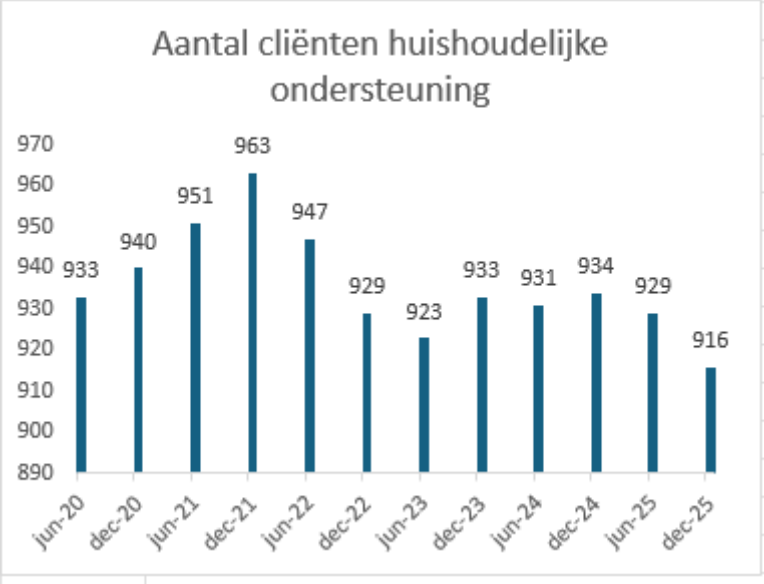

Gemiddelde ureninzet huishoudelijke hulp per cliënt per week

Hieronder vindt u de ontwikkeling van het aantal uren dat gemiddeld ingezet wordt voor huishoudelijke hulp per cliënt en per week.

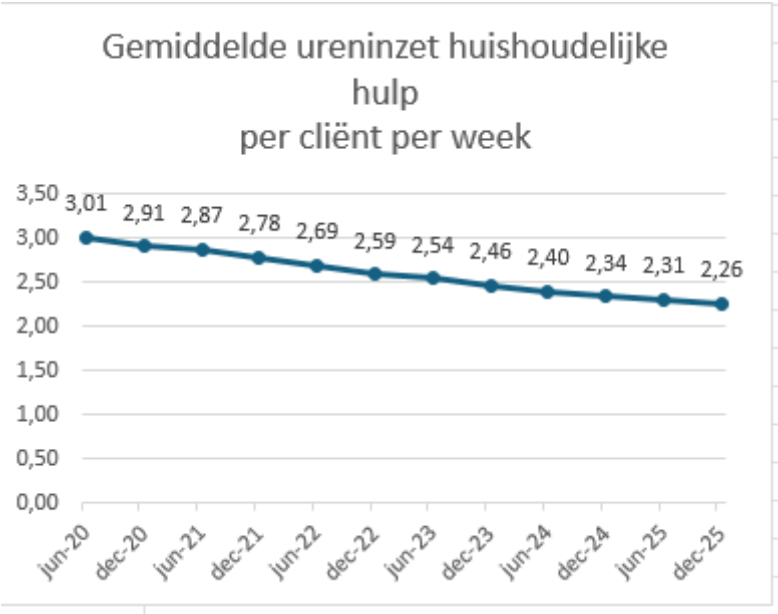

Aantal Wmo cliënten herstelgerichte ondersteuning

Het aantal cliënten dat werkt aan herstelgerichte ondersteuning en daarmee het vergroten van zelfredzaamheid.

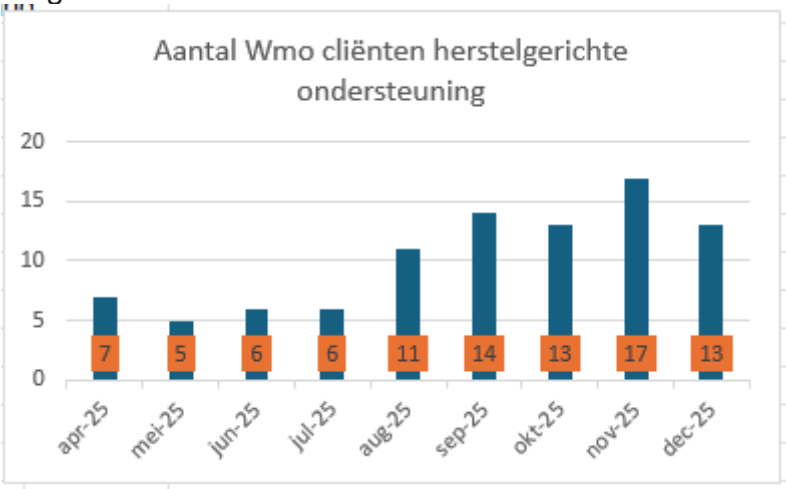

Aantal uitstaande Wmo rolstoelen inclusief elektrische rolstoelen

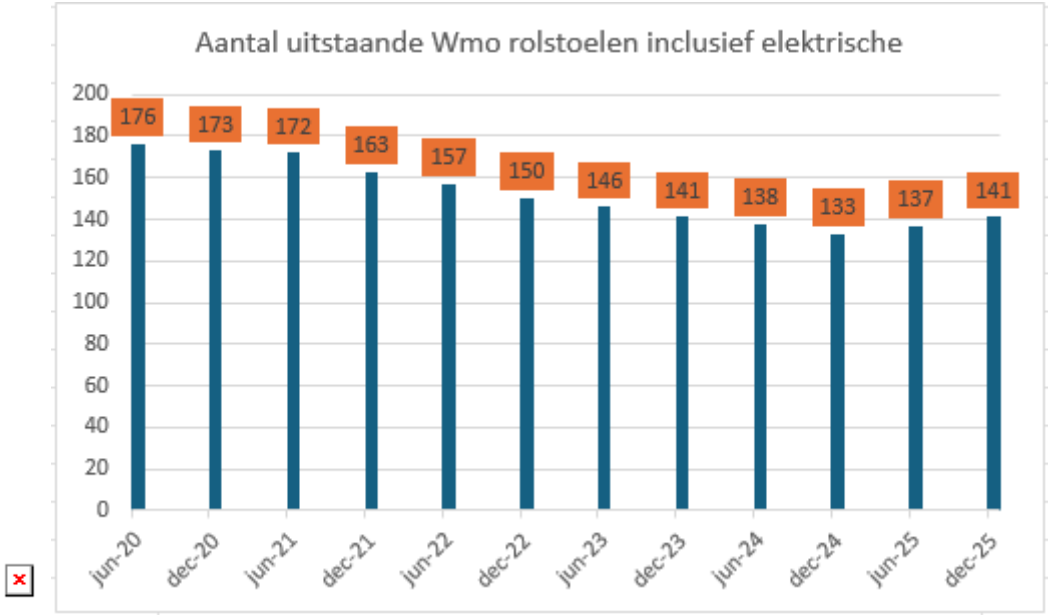

Aantal uitstaande Wmo scootmobielen en aangepaste fietsen

Het gaat om de aanschaf of aanpassingen van een scootmobiel, (driewiel) fiets, duofiets, elektroscooter, handbike, rolstoelfiets en sidebyside.

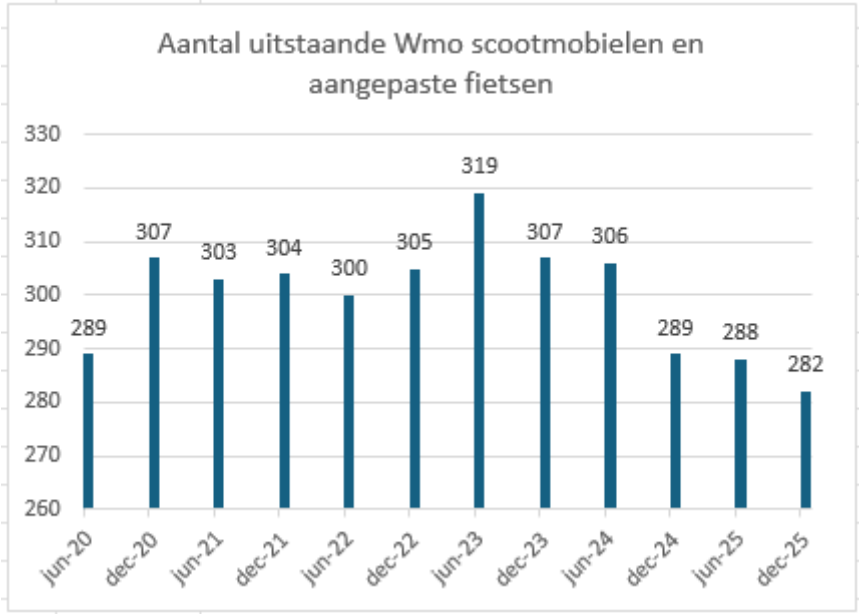

Aantal Winterswijkse aanmeldingen bij Ondersteuningsteam

Hieronder vindt u het aantal Winterswijkse cliënten dat zich heeft aangemeld bij het Ondersteuningsteam Oost Achterhoek sinds 2020.

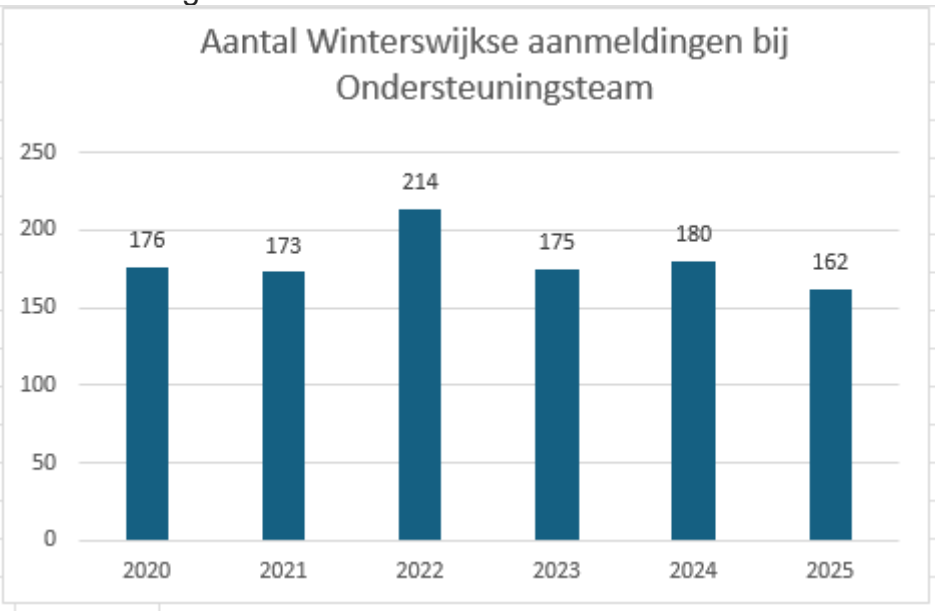

Aantal jeugdigen met jeugdhulp

Hieronder vindt u de ontwikkeling van het aantal jeugdigen in Winterswijk met jeugdhulp vanaf 2020.

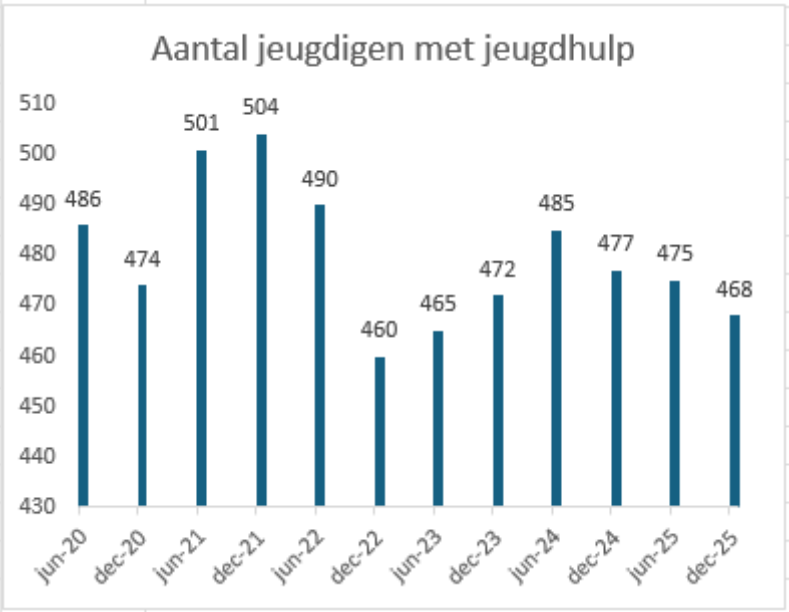

Verwijzers naar jeugdhulp

Hieronder vindt u het aandeel verwijzingen per verwijzer naar jeugdhulp (dit is een momentopname).

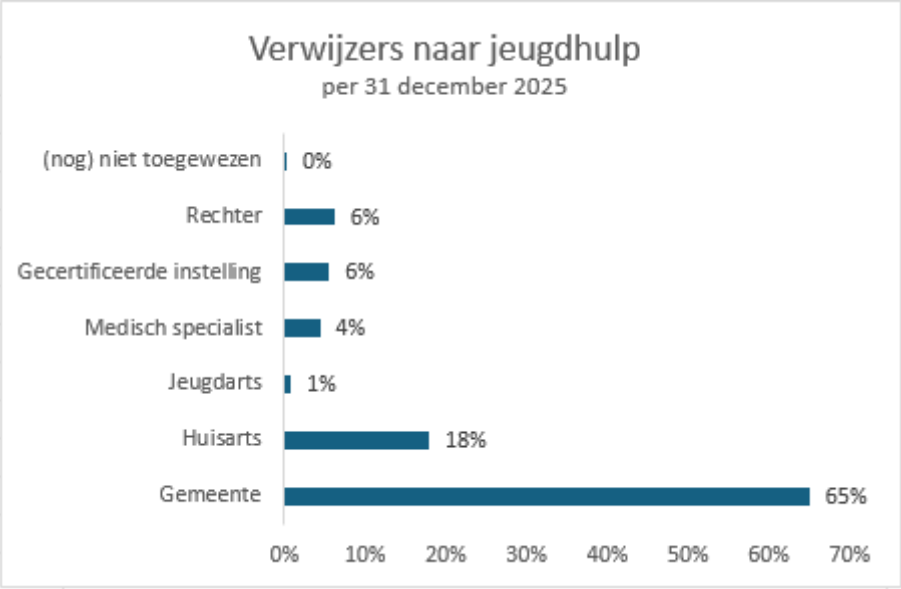

Financiële jaarrekening 2025

Balans

Balans

De niet uit de balans blijkende verplichtingen bedragen € 206 miljoen. Het grootste deel betreft verplichtingen naar het Waarborgfonds Sociale Woningbouw en inkoopcontracten.

(Bedragen x € 1.000)

JAARREKENING 2024-2025					
ACTIVA (bedragen * € 1.000)	31-12-2024	31-12-2025	PASSIVA (bedragen * € 1.000)	31-12-2024	31-12-2025
Vaste activa			**Vaste passiva**		
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	1.040	963	Algemene reserve	50.589	42.622

(Bedragen x € 1.000)

Kosten onderzoek en ontwikkeling	0	0	Bestemmingsreserves	5.571	15.458
Grondexploitatie in voorbereiding	6	674	Gerealiseerd resultaat	11.719	12.365
Immateriële vaste activa	**1.046**	**1.637**	**Eigen vermogen**	**67.880**	**70.446**
Materiële vaste activa met economisch nut	67.507	68.307	Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	4.792	6.391
Mat. Vaste activa waar heffing tegenover staat	27.886	27.395	Voorzieningen ter egalisatie van kosten	2.238	2.336
Materiële vaste activa met maatschappelijk nut	35.147	36.213	Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden (riool)	2.292	5.893
Materiële vaste activa	**130.540**	**131.916**	**Voorzieningen**	**9.322**	**14.621**
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	2.392	2.392	Onderhandse leningen van binnenlandse bankenen overige fin.instellingen	46.440	42.210
Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschapp.	45	45	Onderhandse leningen van openbare lichamen	26.650	25.725
Leningen aan deelnemingen	0	0	**Vaste schulden met een rentetypische looptijd van een jaar of langer**	**73.090**	**67.935**
Leningen aan overige verbonden partijen	7.181	8.050			
Overige langlopende leningen	864	792			
Overige uitzettingen langer dan 1 jaar	0	0			
Financiële vaste activa	**10.483**	**11.280**			
Totaal vaste activa	**142.069**	**144.832**	**Totaal vaste passiva**	**150.292**	**153.002**
Vlottende activa			**Vlottende passiva**		
Bouwgronden in exploitatie	7.639	7.055	Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in art.1 onderdeel a van de Wet financiering decentrale overheden	0	0
Voorraden	**7.639**	**7.055**	Overige schulden	7.285	4.310
			Netto vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar	**7.285**	**4.310**
Vorderingen op openbare lichamen	10.857	8.522			
Verstrekte kasgeldleningen	0	0	Kasgeldleningen	0	0
Rek.-cour. met niet-financiele instellingen	0	0	Verplichtingen begrotingsjaar	10.801	6.165
Schatkistbankieren	6.493	7.017	Vooruitontvangen bedragen Europese en Nederlandse Overheid	7.132	11.959
Overige vorderingen	3.442	1.254	Overige vooruitontvangen bedragen	158	585
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**20.792**	**16.792**	**Overlopende passiva**	**18.091**	**18.709**
Banksaldi	664	1.027			
Liquide middelen	**664**	**1.027**			
Overlopende activa	**4.504**	**6.314**			
Totaal vlottende activa	**33.600**	**31.188**	**Totaal vlottende passiva**	**25.376**	**23.018**
Totaal generaal	**175.668**	**176.020**	**Totaal generaal**	**175.668**	**176.020**

Overzicht baten en lasten

Tabel baten en lasten

In onderstaand overzicht zijn de afwijkingen aangegeven tussen de definitieve begroting 2025 en de jaarrekening 2025. De afwijkingen worden toegelicht op basis van de laatst vastgestelde financiële prognose 2025.
De planning- en control-cyclus van de gemeente Winterswijk is zo ingericht dat de raad twee keer per jaar middels de financiële prognoses wordt geïnformeerd over de budgetontwikkelingen die leiden tot begrotingswijzigingen. Deze prognoses worden vastgesteld door de raad. Ondanks zorgvuldig budgetbeheer is het niet altijd mogelijk om tussentijds te anticiperen op de exacte gevolgen van ‘openeindregelingen’ zoals de bijstand en de Wmo, de uitvoering van investeringen en eindafrekeningen van rijksbijdragen.
Het gerealiseerde resultaat 2025 bedraagt na bestemming van reserves € 12.365.000 positief. Ten opzichte van de begroting 2025 met een voordelig saldo van € 7.908.000 is het rekeningsaldo in 2025 € 4.458.000 hoger uitgevallen. In de toelichtingen wordt dit verschil nader verklaard.

(x € 1.000)

Exploitatie	Begroting 2025			Tweede financiële prognose 2025			Realisatie 2025				
Programma	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Verschil**	
1. Sociaal krachtig Winterswijk	14.469	-40.968	-26.499	15.126	-41.714	-26.588	13.756	-40.551	-26.795	-207	N
2. Meedoen in Winterswijk	12.911	-36.025	-23.114	20.555	-43.353	-22.798	19.173	-41.467	-22.294	504	V
3. Wonen en werken in Winterswijk	14.364	-28.801	-14.437	25.803	-47.692	-21.889	16.458	-32.459	-16.001	5.888	V
4. Bestuurlijk Winterswijk	1.729	-21.275	-19.546	2.101	-22.862	-20.762	2.446	-23.739	-21.292	-531	N
5. Inkomsten van Winterswijk	81.097	-495	80.602	87.722	-486	87.236	91.175	-2.226	88.949	1.713	V
Totaal Programma's	**124.571**	**-127.564**	**-2.993**	**151.307**	**-156.108**	**-4.801**	**143.009**	**-140.442**	**2.566**	**7.367**	**V**
Exploitatie	**Begroting 2025**			**Tweede financiële prognose 2025**			**Realisatie 2025**				
Programma	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Verschil**	
Onttrekkingen											
1. Bestemmingsreserve Opvang en Bescherming				89		89	76		76	-13	-
3. Bestemmingsreserve Instandhouding voorzieningen			0	2.378		2.378	2.378		2.378	0	V
3. Bestemmingsreserve Lokale initiatieven			0	200		200	301		301	101	-
3. Bestemmingsreserve Notaristuin	15		15	15		15	15		15	0	-
3.Bestemmingsreserve Stedelijke herverkaveling						0	5		5	5	
4. Bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling			0	187		187	187		187	0	N
4. Algemene reserve	12.002		12.002	21.421		21.421	13.861		13.861	-7.560	N
4. Bestemmingsreserve Doorgeschoven activiteiten			0	3.368		3.368	3.368		3.368	0	-
						0			0		
Toevoegingen						0			0		
1. Bestemmingsreserve Opvang en Bescherming			0		-392	-392		-392	-392	0	-
3. Bestemmingsreserve Instandhouding voorzieningen		-8.000	-8.000		-8.000	-8.000		-8.000	-8.000	0	-
3. Bestemmingsreserve Lokale initiatieven		-1.000	-1.000		-2.000	-2.000		-2.000	-2.000	0	
4. Bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling			0		-1.565	-1.565		-1.565	-1.565	0	-
4. Bestemmingsreserve Doorgeschoven activiteiten			0		-2.993	-2.993		-2.993	-2.993	0	-
4. Algemene reserve						0		4.558	4.558	4.558	V
Mutaties reserves	**12.017**	**-9.000**	**3.017**	**27.659**	**-14.950**	**12.709**	**20.191**	**-10.392**	**9.799**	**-2.909**	**N**
Gerealiseerde saldo van baten en lasten	**136.589**	**-136.564**	**25**	**178.966**	**-171.058**	**7.908**	**163.200**	**-150.834**	**12.365**	**4.458**	**V**

Toelichting

In de programma's zijn de verschillen uitgebreid toegelicht.

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten van een gemeente waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald. In tegenstelling tot specifieke dekkingsmiddelen kan een gemeente algemene dekkingsmiddelen vrij besteden.

(x € 1000)

Exploitatie	Begroting 2025		Begroting t/m tweede prognose 2025		Realisatie 2025	
Omschrijving	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
Algemene dekkingsmiddelen	87.166		95.274		95.828	
Overhead		12.694		13.534		13.079
Heffing vennootschapsbelasting		0		0		0
Onvoorzien		36		36		0
	87.166	**12.730**	**95.274**	**13.570**	**95.828**	**13.079**

Waarderingsgrondslagen

Waarderingsgrondslagen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.
Aan de debetzijde, ofwel de linkerkant van de balans, staat een opsomming van alle zogenoemde activa. Dit zijn de bezittingen van de gemeente.
De creditzijde, ofwel de rechterkant van de balans, geeft inzicht in de financiering van deze bezittingen. Dit worden de passiva genoemd, bestaande uit het eigen vermogen en het vreemde vermogen (de schulden).
Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 4 november 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Waarderingsgrondslagen algemeen

De bedragen in de tabellen staan uitgedrukt in € 1.000, tenzij anders vermeld. Door afrondingsverschillen kan een optelling maximaal € 1.000 afwijken. Ook in de tekstuele toelichting worden bedragen afgerond op € 1.000.
De waardering van de activa en de passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten (verkrijgings- of vervaardigingsprijs), tenzij het bij de desbetreffende balanspost anders is vermeld. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico’s die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

Waarderingsgrondslagen personeelsgerelateerde kosten

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidsgerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten verantwoord in het jaar dat uitbetaling plaatsvindt. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt dan ook geen voorziening getroffen, of op andere wijze een verplichting opgenomen. Daarbij moet worden gedacht aan overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.

Waarderingsgrondslagen rechtmatigheidsverantwoording

Rechtmatigheidsverantwoording
De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening, en op basis van de Kadernota Rechtmatigheid. Dit betekent dat de rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van artikel 17 Financiële-verhoudingswet.

De financiële rechtmatigheid, het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het criterium misbruik en oneigenlijk gebruik omvat:

- Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 4 november 2025 door de raad is vastgesteld.
- Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
- Ten aanzien van het criterium misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) is de nota M&O-beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid, zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de commissie BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten), alsmede binnen onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:

- Een verantwoordingsgrens van 2% (zijnde € 2.787.000) van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves is gehanteerd, waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen.
- Een rapporteringstolerantie van € 50.000 is gehanteerd, waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Toelichting balans

Balans-vaste activa: bezittingen met een lange looptijd

Artikel 35 BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) beschrijft de afzonderlijke investeringen. Investeringen met economisch nut, investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven, en investeringen uitsluitend met maatschappelijk nut in de openbare ruimte.

Investeringen met economisch nut

Investeringen die op enigerlei wijze kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten, zijn investeringen met economisch nut. De vraag of de investering geheel kan worden terugverdiend, is niet relevant voor de classificatie.

De waardering van de vaste activa is gebaseerd op de historische kostprijs c.q. aanschafprijs, verminderd met bijdragen van derden en verminderd met de afschrijvingen. De activa zijn niet bezwaard met hypotheken en dergelijke.

Afschrijving vindt in principe plaats vanaf 1 januari na het jaar van ingebruikname. Dit met uitzondering van investeringen in automatisering. Deze worden afgeschreven vanaf 1 januari in het jaar van aanschaf.

De afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de gemiddelde levensduur van de investeringen. Alle activa worden in principe lineair afgeschreven. Dit met uitzondering van investeringen in automatisering en nieuwe gebouwen, waar op basis van de annuïtaire methode wordt afgeschreven. Door de annuïtaire methode worden de kapitaallasten gedurende de gehele afschrijvingstermijn geëgaliseerd. Bij de nieuwe gebouwen zijn goede onderhoudsprogramma's beschikbaar. Op basis van deze onderhoudsprogramma's zijn ook de onderhoudskosten via voorzieningen geëgaliseerd. Door annuïtaire afschrijving én het vormen van onderhoudsvoorzieningen, wordt de totale lastendruk gedurende de gebruiksduur dus zoveel als mogelijk geëgaliseerd.
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
Deze investeringen met een economisch nut kunnen bijdragen aan het genereren van middelen, bijvoorbeeld door het vragen van rechten, heffingen, leges of prijzen voor de kosten van de investering. Dit betreffen investeringen in verband met riool- en afvalstoffenheffing.
Materiële vaste activa met maatschappelijk nut
Investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut zijn onder andere wegen en openbaar groen. Dit zijn investeringen waar geen directe 'eigen' opbrengsten tegenover staan (zoals de riolering), of een waarde hebben in het economisch verkeer (zoals onroerend goed). In principe kunnen deze investeringen direct ten laste van de exploitatie worden gebracht. Dit leidt echter tot een aanzienlijke aantasting van de reservepositie van de gemeente. Daarmee zou de bewegingsvrijheid voor de raad om op incidentele ontwikkelingen in te spelen, worden beperkt. Daarom worden deze activa lineair afgeschreven gedurende de gebruiksduur van deze activa.
Immateriële vaste activa
Immateriële vaste activa zijn uitgaven waar geen gemeentelijke bezittingen tegenover staan. Dit zijn die activa die niet stoffelijk van aard zijn en die niet onder de financiële vaste activa vallen. De bijdrage in activa van derden zijn verantwoord als immateriële vaste activa. De bijdragen aan activa in eigendom van derden worden lineair afgeschreven conform de afschrijvingstermijnen die gelden voor de eigen materiële activa.
De niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG) is verantwoord als materiële vaste activa met economisch nut.
De kapitaallasten (rente en afschrijving) 2025 zijn gebaseerd op investeringen die voor 1 januari 2025 zijn afgerond. Met andere woorden: een investering die binnen het kalenderjaar (bijvoorbeeld 2024) wordt opgestart en afgerond dan wel in gebruik wordt genomen, wordt afgeschreven vanaf 1 januari 2025. Vanaf dat moment vindt ook toerekening van de rente plaats.
Voor een investering die niet eind 2024 is afgerond, worden geen kapitaallasten naar de programma's doorgerekend. Hierdoor worden de rentekosten van een investering die doorloopt naar het volgende kalenderjaar direct ten laste van het exploitatieresultaat gebracht. Voor het totaaloverzicht van de afschrijvingstermijnen wordt verwezen naar de door de raad vastgestelde financiële verordening.

Financiële vaste activa
De financiële activa bestaan uit kapitaalverstrekkingen en leningen aan:
1. Gemeenschappelijke regelingen.
2. Verbonden partijen.
3. Hypothecaire geldleningen aan medewerkers (sinds 1 januari 2009 worden geen nieuwe leningen meer verstrekt).

De waardering is gebaseerd op de verkrijgingsprijs dan wel vervaardigingsprijs, verminderd met - voor wat de geldleningen betreft - de aflossingen op de geldleningen. Op kapitaalverstrekkingen en geldleningen wordt in principe niet afgeschreven. De werkelijke waarde van deelnemingen kan hiervan afwijken.

Balans- vlottende activa: bezittingen met een korte looptijd

Vlottende activa zijn bezittingen met een relatief korte doorlooptijd. Dit betekent dat ze gemakkelijk in geld zijn om te zetten. Ze zijn 'liquide'.
Voorraden
De voorraden betreffen bouwgronden in de grondexploitatie. Waardering vindt plaats tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs of tegen lagere opbrengstwaarde indien marktontwikkelingen en -verwachtingen daartoe aanleiding geven. Verwachte verliezen worden op deze manier vroegtijdig genomen. Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingkosten in mindering gebracht. Voor eventuele verwachte negatieve resultaten op de projecten is een voorziening gevormd. Rentetoerekening aan de grondexploitatie is op basis van de interne rekenrente van de gemeente.
Een nadere toelichting is opgenomen in de paragraaf grondbeleid van het jaarverslag.
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Een voorziening voor dubieuze debiteuren is getroffen en in mindering gebracht op de vorderingen. Vorderingen worden afgeboekt op het moment dat ze door faillissement of andere oorzaken ook daadwerkelijk oninbaar zijn.
Liquide middelen
De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.
Overlopende activa
De overlopende activa worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Balans- vaste passiva

Eigen Vermogen
Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserves, de bestemmingsreserves en het saldo van de rekening van baten en lasten. De algemene reserves zijn alle reserves die primair dienen als weerstandsvermogen om incidentele tegenvallers in de exploitatie op te vangen. De bestemmingsreserves zijn reserves waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestemming heeft meegegeven. Dit zijn vermogensbestanddelen die alleen in de aangegeven richting zijn aan te wenden.

Voorzieningen
Onder de voorzieningen zijn opgenomen de op het moment van opstellen van de jaarrekening voorzienbare verplichtingen, verliezen en/of risico's, voor zover de omvang hiervan redelijkerwijs is in te schatten. De voorzieningen zijn gewaardeerd op nominale waarde. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter op contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. Per 1 januari 2028 vindt een stelselwijziging plaats waarbij de pensioenen van wethouders volledig worden ondergebracht bij het ABP. In aanloop naar deze overgang is per 31 december 2025 de voorziening voor pensioenaanspraken geactualiseerd op basis van de door het ABP vastgestelde inbrengwaarde. Bij deze herwaardering zijn zowel de rechten en verplichtingen op grond van de huidige regelgeving als de vóór 2012 opgebouwde aanspraken (vóór de invoering van de APPA) meegenomen. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf kapitaalgoederen is het beleid nader uiteengezet.
Voorzieningen worden op grond van artikel 44 BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) gevormd voor:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker, doch redelijkerwijs te schatten is.
- Bestaande risico's op de balansdatum ter zake van verplichtingen of verliezen, waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is.
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt, maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar, waarbij de voorziening dient ter egalisatie van deze kosten.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Balans- vlottende passiva

Overige kasgeldleningen
De kasgeldleningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.
Overige schulden
De overige schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.
Overlopende passiva
De overige passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.
Vennootschapsbelasting
Vanaf 1 januari 2016 is de vennootschapsbelastingplicht voor gemeenten ingevoerd. Dit houdt in dat gemeenten die winst of structurele overschotten behalen met activiteiten die concurreren met de markt, vennootschapsbelasting gaan betalen.

Toelichting overzicht baten en lasten

Inleiding

In de programma's zijn de verschillen nader toegelicht.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa zijn investeringen die geen tastbaar bezit opleveren.
Het gaat bijvoorbeeld om kosten van onderzoek en ontwikkeling, kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen, het saldo van agio en disagio, en onder strikte voorwaarden, bijdragen aan activa die eigendom zijn van derden.

(x € 1.000)

Omschrijving	Boekwaarde aan het begin van het begrotingsjaar	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden direct gerelateerd aan het actief	Afwaardering wegens duurzame waardeverminderingen	Herrubricering	Boekwaarde aan het einde van het begrotingsjaar
	31-12-2024	2025	2025	2025	2025	2025	2025	31-12-2025
Sportverenigingen	373	50	0	56	0	0	52	419
Verenigingsgebouwen	88	0	0	16	0	0	0	72
Aanleg busstation Stationsstraat	145	0	0	11	0	0	0	134
Prorail beveiliging overwegen	314	0	0	16	0	0	0	298
Speeltuinwerk	121	0	0	10	0	0	-71	40
Grondexploitatie in voorbereiding	6	658	0	0	0	0	10	674
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	**1.046**	**708**	**0**	**108**	**0**	**0**	**-9**	**1.637**

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn tastbare, langdurig inzetbare bezittingen waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. Het BBV onderscheidt activa met economisch nut, activa waar heffing tegenover staat en activa met maatschappelijk nut.

(x € 1.000)

Omschrijving	Boekwaarde aan het begin van het begrotingsjaar	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijving	Bijdragen van derden direct gerelateerd aan het actief	Afwaardering wegens duurzame waardeverminderingen	Herrubricering	Boekwaarde aan het einde van het begrotingsjaar
	31-12-2024	2025	2025	2025	2025	2025	2025	31-12-2025
Materiele activa met Economisch nut	67.507	2.410	0	1.800	0	0	189	68.307
Mat. Vaste activa waar heffing tegenover staat	27.886	410	0	721	0	0	-180	27.395
Materiele activa met Maatschappelijk nut	35.147	3.063	0	2.099	-103	0	0	36.213
Materiele activa	**130.540**	**5.884**	**0**	**4.620**	**-103**	**0**	**9**	**131.916**

Verloopoverzicht

In onderstaande tabel is een nadere specificatie per activasoort opgenomen.

(x € 1.000)

Omschrijving	Boekwaarde aan het begin van het begrotingsjaar	Investeringen	Desinvestering	Afschrijving	Bijdragen van derden direct gerelateerd aan het actief	Afwaardering wegens duurzame waardeverminderingen	Herrubricering	Boekwaarde aan het einde van het begrotingsjaar
	31-12-2024	2025	2025	2025	2025	2025	2025	31-12-2025
Gronden en terreinen	7.223	299	0	0	0	0	1.047	8.569
Woonruimten	0	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	53.327	503	0	1.024	0	0	-613	52.194
Grond-weg en waterbouwkundige werken	5.450	945	0	349	0	0	-238	5.808
Vervoermiddelen	148	36	0	33	0	0	0	150
Machines, apparaten en installaties	900	33	0	304	0	0	47	675
Overige materiele activa	459	595	0	90	0	0	-53	912
Mat. Vaste activa Economisch Nut	**67.507**	**2.410**	**0**	**1.800**	**0**	**0**	**189**	**68.307**
Overige materiele activa	27.886	410	0	721	0	0	-180	27.395
Mat. Vaste activa waar heffing tegenover staat	**27.886**	**410**	**0**	**721**	**0**	**0**	**-180**	**27.395**
Gronden en terreinen maatsch.nut	1	0	0	0	0	0	0	1
Grond- weg en waterbouwk.werken maatsch.nut	35.092	3.063	0	2.099	-103	0	-700	35.458
Overige materiele activa maatsch.nut	55	0	0	0	0	0	700	755
Materiele activa met Maatschappelijk nut	**35.147**	**3.063**	**0**	**2.099**	**-103**	**0**	**0**	**36.213**
Materiele activa	**130.540**	**5.884**	**0**	**4.620**	**-103**	**0**	**9**	**131.916**

Niet in exploitatie genomen gronden

Niet in exploitatie genomen gronden zijn strategisch of anticiperend aangekocht door de gemeente, waarbij een reëel en stellig voornemen tot toekomstige ontwikkeling bestaat, maar nog geen vastgesteld plan of grondexploitatie aanwezig is.

(x € 1.000)

Boekwaarde complexen in materiële vaste activa (voormalig NIEGG)			
	Complex	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2025
16	Narcisstraat Transformatie	846	886
28	Ribeslaan	10	18
31	Miste terrein school	6	13
63	Werklandschap Arrisveld	0	643
	totaal bruto	**862**	**1.560**
	af: voorziening complexen in vaste activa	324	324
	netto-boekwaarde in materiële vaste activa	**538**	**1.236**

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa zijn langdurige financiële belangen van de gemeente, zoals deelnemingen, verstrekte leningen en duurzame uitzettingen bij derden.

(x € 1.000)

Omschrijving	Saldo	Verstrekking	Aflossing	Afwaardering	Herrubricering	Saldo
	31-12-2024	2025	2025	2025	2025	31-12-2025
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	2.392	0	0	0	0	2.392
Kapitaalverstrekking aan gemeenschappelijke regelingen	45	0	0	0	0	45
Leningen aan verbonden partijen	7.181	1.300	431	0	0	8.050
Overige langlopende leningen	864	0	56	16	0	792
Overige uitzettingen > 1 jaar	0	0	0	0	0	0
Financiële vaste activa	**10.483**	**1.300**	**487**	**16**	**0**	**11.280**

Vlottende activa

Voorraden

Onder de voorraden staan de in exploitatie genomen gronden en de nog te verkopen kavels van afgesloten exploitaties. Voor nadere toelichtingen zie de paragraaf grondbeleid.

(x € 1.000)

Boekwaarde Bouwgrond in exploitatie (BIE)			
	Complex	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2025
19	Gaxel	207	215
20	Zonnebrink (voormalige Driemark)	-66	-20
24	Pelkpark fase 3	23	109
61	Spoorzone-emplacement	2.609	2.266
62	De Vlijt	5.942	6.306
	Totaal bruto	**8.715**	**8.876**
	Af: voorziening complexen BIE	1.076	1.821
	Netto boekwaarde BIE	**7.639**	**7.055**

Verloop grondexploitatie

In onderstaande tabel is het verloop van de bouwgronden in exploitatie over 2025 weergegeven. Voor nadere toelichtingen zie de paragraaf grondbeleid.

(x € 1.000)

		Boekwaarde	Vermeerderingen	Verminderingen	Resultaat	Boekwaarde	Uitgaven	Opbrengsten	Nominaal resultaat
Complexnummer	Complex	1-1-2025	2025	2025	2025	31-12-2025	na 2025	na 2025	
	Grondexploitatie in exploitatie								
19	Dienstencentrum Gaxel	207	7	-	-	215	142	373	10
20	Zonnebrink	-66	3	-	43	-20	18	-	3
24	Pelkpark fase 3	23	86	-	-	109	184	275	0
61	Spoorzone-emplacement	2.609	101	528	84	2.266	130	3.016	530
62	De Vlijt	5.942	546	182	-	6.306	1.295	5.946	0
	Subtotaal	**8.715**	**744**	**710**	**127**	**8.876**	**1.769**	**9.610**	**543**
	Af: verliesvoorziening BIE	1.076			745	1.821			
	Afronding								
	Totaal	**7.639**	**744**	**710**	**-618**	**7.055**	**1.769**	**9.610**	**543**

Uitzettingen met een rente typische looptijd < 1 jaar

In onderstaande tabel zijn de kortlopende vorderingen weergegeven. Dit zijn vorderingen met een looptijd korter dan een jaar.
De vorderingen op openbare lichamen zijn gedaald ten opzichte van 31 december 2025. Op basis van de ouderdom van de openstaande nota's is een voorziening oninbaar opgenomen.

(x € 1.000)

Vorderingen	31-12-2024	31-12-2025
Scahtkistbankieren	6.493	7.017
Vorderingen op openbare lichamen	10.857	8.522
Bruto vorderingen	3.554	1.322
Debiteuren lokale heffingen	191	220
Voorziening oninbaar	-304	-288
Totaal	**20.792**	**16.792**

Schatkistbankieren

Omschrijving (toelichting)

Schatkistbankieren betekent dat publieke organisaties hun liquide middelen niet bij commerciële banken, maar bij de schatkist van het Rijk aanhouden. Ze zetten hun overtollige geld dus op een rekening bij het Ministerie van Financiën, in plaats van bij een gewone bank.

Excel-tabel

(x € 1.000)

Omschrijving	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfers op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	564	1501	876	701

Liquide middelen

(x € 1.000)

Liquide middelen	31-12-2024	31-12-2025
Banksaldi	664	1.027
Totaal	**664**	**1.027**

Overlopende activa

In onderstaande tabel zijn de overlopende activa opgenomen. Dit zijn bedragen die vooruitbetaald of nog te vorderen zijn.

(x € 1.000)

Overlopende activa (* € 1000)	31-12-2024	31-12-2025
Vooruitbetaalde bedragen	1.480	1.579
Nog te ontvangen bedragen	2.858	4.735
Overige overlopende activa	166	0
Totaal	**4.504**	**6.314**

Vaste passiva

Inleiding

De passiva die zijn opgenomen aan de rechterkant van de balans, geven inzicht in de wijze waarop de bezittingen (de activa) zijn gefinancierd. De vaste passiva zijn de financieringsmiddelen die een relatief lange doorlooptijd kennen, namelijk het eigen vermogen en de langlopende schulden.

Eigen Vermogen

Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de balansreserves en het saldo van de rekening. De omvang ervan geeft weer in hoeverre het bezit van een gemeente niet is belast met schuld, maar in het verleden is betaald met positieve exploitatieresultaten.

(x € 1.000)

	Omschrijving	Saldo	Te bestemmen	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
Nummer		31-12-2024	Resultaat 2024			31-12-2025
	Algemene reserve					
1	Algemene Reserve - vrij besteedbaar	50.589	7.161		15.128	42.622
	Totaal algemene reserve	**50.589**	**7.161**	**0**	**15.128**	**42.622**
	Overige bestemmingsreserves					
125	Bestemmingsreserve organisatieontwikkeling	1.532	1.565		187	2.910
127	Bestemmingsreserve stadsuitleg	107				107
132	Bestemmingsreserve Sociaal Domein	197				197
135	Bestemmingsreserve Stedelijke herverkaveling	309			5	304
137	Reserve Omgevingswet	0				0
140	Reserve Aanpak inburgering nieuwkomers	84				84
141	Reserve verduurzaming sportlocaties	75				75
142	Reserve verduurzaming gemeentegebouwen	75				75
143	Reserve Notaristuin 2.0	206			15	191
144	Reserve doorgeschoven budgetten	375	4.260		3.368	1.267
148	Instandhouding voorzieningen	2.000		8.000	2.378	7.622
149	Reserves lokale voorzieningen	0		2.000	301	1.699
151	Reserve opvang en bescherming	611		392	76	927
	Totaal bestemmingsreserve	**5.571**	**5.825**	**10.392**	**6.331**	**15.458**
	Gerealiseerd resultaat					12.365
	Totaal eigen vermogen	**56.161**	**12.986**	**10.392**	**21.458**	**70.446**

Toelichting per reserve

Omschrijving (toelichting)

Bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling

Deze reserve is bedoeld om de kosten te dekken die te relateren zijn aan de ontwikkeling van onze ambtelijke organisatie en die niet op te vangen zijn binnen de exploitatiebudgetten in onze begroting. In onze Organisatievisie staan de missie en visie van de organisatie. Om daar te komen hebben we stappen te zetten, net als voor het op orde krijgen van de basis in de bedrijfsvoering. We werken dit uit in een Bedrijfsvoeringsagenda die het college in 2025 vaststelt. Deze reserve kan worden gevoed door het saldo op bedrijfsvoeringsbudgetten toe te voegen of te onttrekken aan deze reserve. De omvang van de reserve is maximaal 10% van het totaal van de bedrijfsvoeringsbudgetten.

Bestemmingsreserve Stadsuitleg

Deze bestemmingsreserve is bedoeld voor toekomstige financiering van infrastructurele werken van bovenwijks belang, waarbij de dekking komt uit bouwgrondexploitatie.

Bestemmingsreserve Sociaal domein

De raad heeft bij het vaststellen van de jaarrekening 2018 ingestemd met de vorming van een bestemmingsreserve voor innovatie/ontwikkeling binnen het sociaal domein.

Bestemmingsreserve Stedelijke herverkaveling

Stedelijke herverkaveling heeft als doel de leefbaarheid van Winterswijk te vergroten. Overbodige meters vastgoed worden aan de markt onttrokken en de vraag concentreert zich op de ruimtelijk en economisch beste plekken in Winterswijk en de regio. Kosten worden uit deze bestemmingsreserve gedekt.

Bestemmingsreserve Aanpak inburgering nieuwkomers
Deze reserve is bedoeld als financiële dekking ten behoeve van de voorbereiding op en implementatie van prestatiebekostiging vanaf 2026 bij de Wet inburgering 2021. Hiervoor moeten alle processen goed worden neergezet en vorm te geven aan een integraal programma.
Bestemmingsreserve Verduurzaming sportlocaties
Het verduurzamen van de gebouwen gebeurt over het algemeen op natuurlijke momenten via het Meerjarenonderhoudsplan (MJOP). In voorgaande jaren is deze bestemmingsreserve gevormd door een jaarlijkse dotatie van € 25.000. In 2025 zijn de MJOP's van de gebouwen geactualiseerd. Deze reserve wordt gebruikt om grote verschillen te egaliseren.
Bestemmingsreserve Verduurzaming gemeentegebouwen
Het verduurzamen van de gebouwen gebeurt over het algemeen op natuurlijke momenten via het Meerjarenonderhoudsplan (MJOP). In voorgaande jaren is deze bestemmingsreserve gevormd door een jaarlijkse dotatie van € 25.000. In 2025 worden de MJOP's van de gebouwen geactualiseerd. Deze reserve wordt gebruikt om grote verschillen te egaliseren.
Bestemmingsreserve Kapitaallasten Notaristuin 2.0
In 2020 is er reserve gevormd ter dekking van de kapitaallasten voor de herinrichting van de Notaristuin.
Bestemmingsreserve Doorgeschoven budgetten
Doel van deze reserve is het overhevelen van niet bestede budgetten voor specifieke activiteiten die over de jaargrens heen schuiven. Het gaat daarbij uitsluitend om doorgeschoven middelen voor activiteiten waarvoor geen specifieke bestemmingsreserves zijn ingesteld. Deze middelen zijn in principe uitsluitend gedurende het volgende begrotingsjaar beschikbaar binnen de reserve en vallen vrij in het rekeningresultaat als besteding niet tijdig heeft plaatsgevonden.
Bestemmingsreserve Instandhouding voorzieningen
Het doel van deze bestemmingsreserve is de instandhouding van de huisvesting van theater De Storm, zwembad Jaspers, Boogie Woogie en het noodzakelijke en acute onderhoud op basis van het Integraal Huisvestingsplan (IHP). Daarnaast is vervanging van de speelvoorzieningen als bestedingsdoel toegevoegd.
Bestemmingsreserve Opvang en bescherming
Doel is om de kosten te dekken die verband houden met extra taken met betrekking tot kwetsbare inwoners. Zij zijn afhankelijk van beschermd wonen of maatschappelijke opvang. In het Nationaal actieplan dak- en thuislozen wordt nadrukkelijk gewezen op de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor de opvang van deze kwetsbare inwoners.

Totaal Voorzieningen

De onderstaande tabel bevat het overzicht van voorzieningen en de mutaties in 2025.

(x € 1.000)

Omschrijving	Saldo aan het begin van het begrotingsjaar	Toevoegingen	Ten gunste van de rekening van baten en lasten vrijgevallen bedragen	Aanwendingen	Saldo aan het eind van het begrotingsjaar
	31-12-2024	2025	2025	2025	31-12-2025
Algemene voorzieningen	4.792	1.122	-4.026	3.549	6.391
Onderhoudsvoorzieningen	2.238	492	0	394	2.336
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden (riolering)	2.292	3.861	260	0	5.893
Totaal	**9.322**	**5.474**	**-3.767**	**3.943**	**14.621**

Algemene voorzieningen

Uitvoering Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa)
De pensioenvoorziening voor wethouders is gebaseerd op actuariële berekeningen. De hierbij gehanteerde rekenrente bedraagt 2,954 %. Bij de berekening is de gehanteerde sterftetabel gebaseerd op GBM/GBV 2018/2023 met leeftijdsterugstelling.
Voormalig personeel
Uit deze voorziening worden de pensioenen en wachtgelden van oud-wethouders en WW-gelden van medewerkers betaald. Elk jaar wordt door HR een berekening gemaakt van de toekomstige toevoegingen en verminderingen.
Per 1 januari 2028 vindt een stelselwijziging plaats waarbij de pensioenen van wethouders volledig worden ondergebracht bij het ABP. In aanloop naar deze overgang is per 31 december 2025 de voorziening voor pensioenaanspraken geactualiseerd op basis van de door het ABP vastgestelde inbrengwaarde.
Bij deze herwaardering zijn zowel de rechten en verplichtingen op grond van de huidige regelgeving als de vóór 2012 opgebouwde aanspraken (vóór de invoering van de APPA) meegenomen.
RVU

De Regeling voor vervroegde uittreding (RVU) is een regeling die het mogelijk maakt voor werknemers om eerder te stoppen met werken, meestal tot drie jaar voor hun AOW-leeftijd. Werkgevers kunnen een uitkering verstrekken zonder extra belasting te betalen, zolang deze uitkering onder een bepaald maximum blijft.
Voormalig
personeel

Uit deze voorziening worden de pensioenen en wachtgelden van oud-wethouders en WW-gelden van medewerkers betaald. Elk jaar wordt door HR een berekening gemaakt van toekomstige toevoegingen en ontrekkingen.

(x € 1.000)

Omschrijving	Saldo aan het begin van het begrotingsjaar	Toevoegingen	Ten gunste van de rekening van baten en lasten vrijgevallen bedragen	Aanwendingen	Saldo aan het eind van het begrotingsjaar
	31-12-2024	2025	2025	2025	31-12-2025
Algemene voorzieningen					
Uitvoering wet Appa	2.144	159	-3.892	117	6.078
Voormalig personeel	2.296	963		3.258	0
RVU-personeel Winterswijk	169			74	95
RVU-medewerkers WSW	83		-76	100	60
Invulling cao-gelden OR	80				80
Verlofsparen	20		-58		78
Totaal	**4.792**	**1.122**	**-4.026**	**3.549**	**6.391**

Overige voorzieningen

Voorziening riolering

Het door de raad vastgestelde Water- en rioleringsprogramma (WRP) 2024-2028 is leidend voor de jaarlijkse mutatie aan de voorziening bij de jaarrekening tot en met 2028. De gevormde voorziening betreft tariefegalisatie op basis van artikel 44 lid 2 BBV. Opbrengsten van rioolheffing die nog niet zijn besteed, moeten worden opgenomen in een voorziening. Deze voorziening kan worden gebruikt om toekomstige tariefstijgingen te voorkomen.

Onderhoudsvoorzieningen

De onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) van het uit te voeren groot onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen. Er is rekening gehouden met de kwaliteitseisen die hiervoor zijn geformuleerd. Uit de voorzieningen worden de onderhoudskosten betaald overeenkomstig de MJOP. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen is het beleid nader uiteengezet.

(x € 1.000)

Omschrijving	Saldo aan het begin van het begrotingsjaar	Toevoegingen	Ten gunste van de rekening van baten en lasten vrijgevallen bedragen	Aanwendingen	Saldo aan het eind van het begrotingsjaar
	31-12-2024	2025	2025	2025	31-12-2025
Onderhoudsvoorzieningen gemeentelijke gebouwen					
Onderhoudsvoorzieningen	2.238	492	0	394	2.336
Voorzieningen					
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden (riolering)	2.292	3.861	260		5.893
Totaal	**4.530**	**4.353**	**260**	**394**	**8.229**

Vaste schulden

Naast het eigen vermogen en de voorzieningen zijn de (vaste) activa ook voornamelijk gefinancierd door langlopende schulden.

De rentelasten van de vaste schulden bedragen voor 2025 € 1.543.005 (2024: € 1.726.242).

Nadere toelichting is gegeven in de paragraaf financiering.

(x € 1.000)

Onderhandse geldleningen	31-12-2024	31-12-2025
Schuldrestant per 1 januari	78.245	73.090
Opgenomen geldleningen	0	0
Aflossing	5.155	5.155
Saldo	**73.090**	**67.935**

Vlottende passiva

Inleiding

In onderstaande tabel zijn de kasgeldleningen en overige schulden opgenomen met een looptijd korter dan een jaar.

(x € 1.000)

Kortlopende schulden	31/12/2024	31/12/2025
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	-	-
Overige schulden	7.285	4.310
Totaal	**7.285**	**4.310**

Overlopende passiva

In onderstaande tabel staan de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel.

(x € 1.000)

Overlopende passiva	31/12/2024	31/12/2025
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel*	**10.801**	**11.959**
* Het Rijk	9.990	11.045
* Overige Nederlandse overheidslichamen	811	913
Overige vooruitontvangen bedragen	158	585
Verplichtingen begrotingsjaar	7.132	6.165
Totaal	**18.091**	**18.709**

Vooruit ontvangen bedragen

Voor de kosten van de opvang van Oekraïense vluchtelingen worden wij gecompenseerd door het Rijk. Het voorschot dat wij ontvangen hebben, is hoger dan de kosten die we in 2025 gemaakt hebben. De niet bestede middelen boeken we als vooruitontvangen bedrag. Op het moment dat wij de definitieve beschikking van het Rijk over 2025 ontvangen, laten we het bedrag vrijvallen.

(x € 1.000)

Code	Omschrijving	Saldo 31-12-2024	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Vrijval	Saldo 31-12-2025
	Vooruitontvangen bijdragen RIJK					
	Vooruitontvangen bijdragen Rijk (SISA)					
C92	Informatiepunten digitale overheid	0	29	29		0

(x € 1.000)

D14	Nationaal Programma Onderwijs	224		193		31
D22	Voorschoolse educatie ontheemde peuters	9	-9			0
D23	Lokale bibliotheekvoorziening	75		32		42
D8	Onderwijsachterstanden beleid	326	1.122	1.112		336
E84	SPUK verkeersmaatregelen	267				267
E87B	Subs. Deltaprogramma zoetwater Overijssel	48	103			151
E115	Duurzame en circulaire infrastructuur	9	68			77
G10	Wet inburgering	362	484	517		329
H21	Verstrekking clientondersteuning	50				50
H30	Gala (samengevoegd)	168	570	569		169
H32	Verleningsbeschikking RIJK	88	-88			0
H4	Uitkering BTW Sport	184	156	309		31
J4B	Publieke mobiliteit	0	712	14		698
J94	Verduurzaming slecht geïsoleerde woningen	3.562	1.464	342		4.684
J55	Aanpak energiearmoede	545		159		386
J95	Lokale warmtetransitie	580	191	186		585
K28	CDOKE regeling	649	1.101	635		1.115
L35B	Gebiedsontwikkeling Winterswijk	0	168	70		98
M24	Overlast asielzoekers	100				100
M16	Hulp aan Oekrainers	1.752	2.904	2.002	1.752	902
		8.999	**8.974**	**6.171**	**1.752**	**10.051**
	Vooruitontvangen bijdragen Rijk					
	Bluswatervoorzieningen natuur	60		60		0
	Sanering verkeerslawaai	69				69
	Tijdelijke huisvesting OBS Woold/huur portacabin	264		205		59
	Tijdelijke huisvesting statushouders	598	497	344		751
	Vooruitontvangen Natuurbrandbeheersing	0	115			115
		991	**612**	**609**	**0**	**994**
	Totaal	**9.990**	**9.586**	**6.779**	**1.752**	**11.045**

(x € 1.000)

Code	Omschrijving	Saldo 31-12-2024	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Vrijval	Saldo 31-12-2025
	Vooruitontvangen bijdragen overige overheid					
	Vooruitontvangen bijdragen overige overheid					
	Functioneel beheer erfgoed	17		3		15
	Landschapsprojecten provincie	34		34		0
	Productontwikk ZOOV op maat provincie	5				5
	SMP erfsoorten	-1		-1		0
	Bodemtaken Omgevingswet	37		16		21
	ADC Subsidie (8RHK, regie)	184				184
	Vrijheid 1572	16		16		0
	Onafhankelijke cliënondersteuning	38				38
	Verbinding Misterstraat 17	80	80			160
	De Vlijt	400		180		220

(x € 1.000)

	Subsidie Provincie Regionaal energieloket	0	11			11
	Subsidie verbouw boerderij Krosenbrink	0	80			80
	Begeleiding statushouders	0	250	70		180
	Totaal	**810**	**421**	**317**	**0**	**913**

Overige vooruitontvangen bedragen

(x € 1.000)

Omschrijving	Saldo 31-12-2024	Vrijgevallen bedragen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2025
Parkeerbijdragen	23			23
Nieuwe Gelle	47			47
Meddo Roetendael Meddo bijdr stadsuitleg	13	10		3
Meddo Roetendael Meddo overige inkomsten	27	27		0
Meddi Roetendael Meddo Leader proj. boerderij Kotten	28			28
Parkeerbeheer Dullvast	20			20
OV chipkaart terminals	0			0
Duurzaam mts vastg.	0		75	75
Versnelling woningbouw Regio Achterhoek	0		29	29
Overige overlopende passiva	0		359	359
Totaal	**158**	**37**	**464**	**585**

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Naast de directe schulden heeft de gemeente ook een aantal verplichtingen die niet direct uit de balans blijken. Het betreft waarborgen voor geldleningen die derden zijn aangegaan.

(x € 1.000)

Gewaarborgde geldleningen	Oorspronkelijk Bedrag van lening	Lening bedrag 1-1-2025	Lening bedrag 31-12-2025	Percentage Borgverlening
Stichtingen en verenigingen	950	720	694	100%
Hypotheken eigen woningen	n.b.	80	78	50%
Totaal	**950**	**800**	**772**	

Overige niet uit de balans blijkende verplichtingen

Naast de gewaarborgde leningen is er nog een aantal niet uit de balans blijkende verplichtingen. In het kader van de sociale woningbouw zijn door de gemeente garanties afgegeven op leningen van de woningbouwcorporatie. Het betreft garantstellingen van in totaal € 127 miljoen.
Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) borgt leningen van woningcorporaties. Corporaties zijn hierdoor in staat om met gunstige financieringsmogelijkheden sociale huurwoningen te realiseren en in stand te houden. Het Rijk en de gemeenten staan elk voor 50% in de 'achtervang' bij het WSW. Daarbij wordt 25% verdeeld over alle gemeenten en 25% wordt toegerekend aan één gemeente die in de leningsovereenkomst is vermeld, of aan de gemeenten waar de corporatie sociale huurwoningen bezit. Wanneer een corporatie in financiële problemen raakt, zorgt het WSW dat rentebetalingen en aflossing van leningen doorgaan. Het WSW betaalt dit uit eigen kapitaal. Dat kapitaal kan worden aangevuld

door obligo bij alle deelnemende corporaties op te halen. Pas wanneer dat onvoldoende is, komen het Rijk en gemeenten als 'achtervang' in beeld om renteloze leningen te verstrekken. Het risico voor hen is overigens beperkt, tot nu toe heeft het WSW daar nooit een beroep op gedaan.

In (€ 1.000)

Verplichting	Omvang	Toelichting
Garanties	860	De omvang van waarvoor de gemeente garant staat
Inkoopverplichtingen	76.114	
Verlofuren	1.039	Saldo verlofuren van de medewerkers per 31-12-2025
Aanbestede werken	8.388	Projecten voor 2025
Subsidieverplichtingen	6.765	
	93.166	

Begrotingsrechtmatigheid

Inleiding

Het budgetrecht van de gemeenteraad houdt in dat het college van burgemeester en wethouders in principe alleen uitgaven mag doen en verplichtingen mag aangaan na toestemming van de gemeenteraad. Met de vaststelling van de begroting en de begrotingswijzigingen geeft de gemeenteraad het college van burgemeester en wethouders deze toestemming.
Begrotingsrechtmatigheid houdt in dat de uitgaven binnen de begrote budgetten blijven. Begrotingsoverschrijdingen zijn onrechtmatig op basis van de Kadernota Rechtmatigheid.
Het komt voor dat uitgaven of inkomsten niet passen binnen de begroting. De uitgave of inkomst is dan eigenlijk onrechtmatig. De gemeenteraad heeft de inkomst of uitgave niet goedgekeurd. Toch zijn er ook uitgaven en inkomsten die niet binnen de begroting passen, maar die duidelijk wel rechtmatig zijn. Deze afwijkingen in de lasten kunnen in vier categorieën worden ingedeeld:

1. Compensatie door direct gerelateerde opbrengsten
2. Passend binnen bestaand beleid
3. Openeinderegeling
4. Overige

(x € 1.000)

Exploitatie	Begroot	Realisatie		
Programma	Lasten	Lasten	Verschil	V/N
1. Sociaal krachtig Winterswijk	-41.714	-40.551	1.163	V
2. Meedoen in Winterswijk	-43.353	-41.467	1.886	V
3. Wonen en werken in Winterswijk	-47.692	-32.459	15.233	V
4. Bestuurlijk Winterswijk	-22.862	-23.739	-877	N
5. Inkomsten van Winterswijk	-486	-2.226	-1.740	N
Totaal uitgaven	**-156.108**	**-140.442**	**15.666**	**V**

Toelichting

Programma 4, categorie 3: Er is sprake van een overschrijding van de lasten binnen programma 4. Deze overschrijding komt voort uit de wettelijk verplichte verhoging van de voorziening APPA .
Programma 5, categorie 1: Er is sprake van een overschrijding van de lasten binnen programma 5. Deze overschrijding wordt echter gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, waardoor deze rechtmatig zijn.

Incidentele baten en lasten

Inleiding

Volgens het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is het verplicht om een overzicht te presenteren van de incidentele baten en lasten. Op die manier kan worden beoordeeld of en in hoeverre er sprake is van een sluitende begroting. Uitgangspunt is dat incidentele lasten zoveel als mogelijk worden gedekt door incidentele baten.
In onderstaande tabel zijn per programma de verschillen opgenomen:
(* € 1.000)

Programma	Begroting voor mutatie reserves	Begroting mutaties reserves	Begroting na mutaties reserves	V/N	Realisatie voor mutatie reserves	Realisatie mutaties reserves	Realisatie na mutaties reserves	V/N	Verschil	V/N
Programma 1. Sociaal krachtig Winterswijk	66	-303	-237	N	86	-316	-230	N	7	V
Programma 2. Meedoen in Winterswijk	-48		-48	N	-142		-142	V	-94	N
Programma 3. Wonen en werken in Winterswijk	-10.955	-4.407	-15.362	N	-7.180	-7.303	-14.483	N	879	V
Programma 4. Bestuurlijk Winterswijk	-847	17.229	16.382	V	1.596	17.229	18.825	V	2.443	V
Programma 5. Inkomsten van Winterswijk	4.468		4.468	V	4.556		4.556	V	88	V
Incidenteel resultaat	**-7.316**	**12.519**	**5.203**	**V**	**-1.084**	**9.610**	**8.526**	**V**	**3.323**	**V**
Structureel resultaat			2.705	V			3.839	V	1.134	V
Totaal resultaat			**7.908**	**V**			**12.365**	**V**	**4.457**	**V**

Toelichting

Het gerealiseerde resultaat over het boekjaar bedraagt € 12.365. Dit resultaat kan worden onderverdeeld in een incidenteel en een structureel deel. Tenzij anders vermeld, zijn alle bedragen in deze toelichting weergegeven in € x 1.000. Om vast te stellen welke posten in de begroting als incidenteel aangemerkt moeten worden, zijn de baten en lasten beoordeeld. Het algemene uitgangspunt is dat structurele baten en lasten de regel zijn en incidentele baten en lasten uitzonderingen.

Van het totaalresultaat is € 8.526 aan te merken als incidenteel welke voornamelijk veroorzaakt wordt in de diverse programma's door mutaties in de reserves, mede als gevolg van overhevelingen van budgetten. De overhevelingen zijn per programma in de betreffende teksten toegelicht. Het incidentele resultaat van - € 1.084 komen grotendeels voort als gevolg van het voormalig personeel en APPA: Per 1 januari 2028 vindt een stelselwijziging plaats waarbij de pensioenen van wethouders volledig worden ondergebracht bij het ABP. In aanloop naar deze overgang is per 31 december 2025 de voorziening voor pensioenaanspraken geactualiseerd op basis van de door het ABP vastgestelde inbrengwaarde op 1-1-2028. Bij deze herwaardering zijn zowel de rechten en verplichtingen op grond van de huidige regelgeving als de vóór 2012 opgebouwde aanspraken (vóór de invoering van de APPA) meegenomen. Nadeel: € 944.000.

Het resterende deel van het resultaat, zijnde € 3.839, wordt aangemerkt als structureel resultaat. Deze kwalificatie volgt uit het feit dat de onderliggende

inkomstenbronnen een structureel dan wel langdurig karakter hebben. Deze baten zijn echter veelal pas in een laat stadium van het boekjaar, met name richting het einde van het jaar, definitief bekend geworden. Hierdoor was er binnen het betreffende begrotingsjaar geen reële mogelijkheid meer om hier structurele lasten tegenover te zetten of beleidsmatig bij te sturen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum geconstateerd.

Wet normering topinkomens

WNT-verantwoording 2025 gemeente Winterswijk

De Wet normering topinkomens (WNT) is van toepassing op gemeente Winterswijk (artikel 1.2 lid 1c). Het voor de gemeente Winterswijk toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 € 246.000 (het algemeen bezoldigingsmaximum).

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking
Voor de gemeente Winterswijk betreft dit de gemeentesecretaris en de griffier (artikel 1.1b, lid 2)

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking, vanaf de dertiende maand van de functievervulling.

(In €)

Gegevens 2025		
	De heer Jansen	Mevrouw Freriks
Functiegegevens	Griffier	Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01.01 tot en met 31.12	01.01 tot en met 31.12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1.0	1.0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	116.049	149.689
Beloningen betaalbaar op termijn	16.618	22.785
Subtotaal	132.667	172.474
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	246.000	246.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	132.667	172.474
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2024		
	De heer Jansen	Mevrouw Freriks
Functiegegevens	Griffier	Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01-01 t/m 31-12	01-06 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	114.136	91.991
Beloningen betaalbaar op termijn	16.502	13.234
Subtotaal	130.638	105.226
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000	135.970
Bezoldiging	130.638	105.226

Rechtmatigheidsverantwoording

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders
De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten, lasten en balansmutaties blijkt een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings- en voorwaardencriterium en het criterium misbruik en oneigenlijk gebruik. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties voldoen aan de gestelde criteria. Dit houdt in dat de verantwoorde baten, lasten en balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders, zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen, en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 4 november vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.
Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 2.809.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.
Bevinding
Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 3.272.000 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 2.809.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 2.617.000 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken. De niet-acceptabele onrechtmatigheden bedragen daarmee € 655.000. Dit is lager dan de gestelde grens.

Excel-tabel

(* € 1.000)

Begrotingscriterium	Bedrag
1 A. Overschrijding lasten programma's	2617
1 B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	168
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld.	0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	2785
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid.	2617
Voorwaardencriterium	
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	487
M&O-criterium	
6. Geen bevindingen	0
Totaal onrechtmatigheden	**3272**
Waarvan acceptabel	**2617**
Waarvan niet-acceptabel	**655**

Bijlagen Financiële Jaarrekening

Bijlage Baten en Lasten per taakveld

Overzicht baten en lasten per taakveld

Landelijk is bepaald dat in de begroting en jaarrekening een overzicht wordt opgenomen met daarin de baten en lasten per taakveld, en de wijze waarop deze zijn verdeeld over de programma's. Deze taakvelden gelden voor alle gemeenten, waardoor alle gemeenten onderling vergeleken kunnen worden.

(x € 1.000)

Taakveld	Omschrijving	Begroting 2025			Werkelijk 2025			Verschil
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo
0.1	Bestuur	-3.254	6	-3.248	-4.372	30	-4.343	-1.095
0.10	Mutaties reserves	-12.558	24.368	11.810	-9.267	21.082	11.814	5
0.2	Burgerzaken	-1.262	635	-627	-1.236	644	-592	35
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-1.047	804	-243	-380	346	-34	209
0.4	Overhead	-14.753	1.219	-13.534	-14.830	1.744	-13.086	448
0.5	Treasury	1.016	602	1.618	-1.440	3.428	1.988	370
0.61	OZB woningen	-303	4.228	3.925	-277	4.295	4.018	93
0.62	OZB niet-woningen	-94	3.356	3.262	-107	3.365	3.258	-4
0.64	Belastingen overig	-22	60	38	-22	82	59	22
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	0	78.672	78.672	0	79.659	79.659	987
0.8	Overige baten en lasten	-36	0	-36	0	0	0	36
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-2.308	120	-2.188	-2.183	9	-2.173	14
1.2	Openbare orde en veiligheid	-1.286	121	-1.165	-1.118	19	-1.099	66
2.1	Verkeer en vervoer	-6.907	142	-6.765	-6.595	315	-6.281	484
2.2	Parkeren	-80	0	-80	-80	0	-80	0
3.1	Economische ontwikkeling	-166	2	-164	-140	153	13	177
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-7.547	7.554	6	-1.708	1.717	9	2

(x € 1.000)

3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-343	132	-211	-229	119	-111	100
3.4	Economische promotie	-574	1.299	725	-472	1.334	863	138
4.2	Onderwijshuisvesting	-1.602	0	-1.602	-1.592	0	-1.592	9
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-2.686	1.623	-1.064	-2.375	1.316	-1.058	6
5.1	Sportbeleid en activering	-2.591	309	-2.282	-2.607	317	-2.290	-8
5.2	Sportaccommodaties	-2.735	932	-1.803	-2.678	888	-1.790	13
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-2.514	0	-2.514	-2.609	0	-2.609	-94
5.4	Musea	-218	0	-218	-215	0	-215	4
5.5	Cultureel erfgoed	-548	77	-472	-486	53	-433	39
5.6	Media	-743	104	-639	-704	62	-642	-3
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-4.870	145	-4.726	-4.683	130	-4.553	172
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-15.507	13.902	-1.605	-14.355	12.717	-1.638	-33
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	-699	80	-619	-580	30	-550	69
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-541	0	-541	-366	0	-366	175
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	-1.121	0	-1.121	-1.121	0	-1.121	0
6.3	Inkomensregelingen	-18.670	10.387	-8.283	-18.650	10.728	-7.922	361
6.4	WSW en beschut werk	-9.796	6.660	-3.136	-8.550	5.395	-3.155	-19
6.5	Arbeidsparticipatie	-1.250	465	-785	-1.002	414	-588	197
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	-1.086	8	-1.078	-1.048	11	-1.037	41
6.712	Begeleiding (WMO)	-5	0	-5	0	0	0	5
6.714	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-8.306	243	-8.063	-7.858	274	-7.584	479
6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	-368	0	-368	-242	0	-242	125
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	-5.741	0	-5.741	-6.286	0	-6.286	-545
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	-3.670	0	-3.670	-4.392	0	-4.392	-722
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	-126	0	-126	-133	0	-133	-7
6.791	PGB WMO	-205	0	-205	-193	0	-193	12
6.792	PGB Jeugd	-88	0	-88	-10	0	-10	78
6.811	Beschermd wonen (WMO)	-439	481	42	-439	468	29	-13
6.821	Jeugdbescherming	-583	0	-583	-479	0	-479	104
6.822	Jeugdreclassering	-55	0	-55	-101	0	-101	-46
6.91	Coördinatie en beleid WMO	-857	0	-857	-858	0	-858	0
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	-766	0	-766	-743	0	-743	23
7.1	Volksgezondheid	-1.941	501	-1.440	-1.739	333	-1.406	34
7.2	Riolering	-7.539	4.967	-2.572	-7.218	4.601	-2.617	-45
7.3	Afval	-3.116	3.685	568	-2.778	3.639	861	293
7.4	Milieubeheer	-7.532	5.575	-1.958	-3.111	2.339	-772	1.185
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-363	239	-124	-360	270	-90	34
8.1	Ruimte en leefomgeving	-3.430	1.095	-2.335	-2.449	1.108	-1.342	994
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-3.610	3.410	-200	-1.271	357	-914	-714
8.3	Wonen en bouwen	-3.615	763	-2.852	-3.365	679	-2.686	166
	Saldo	**-171.058**	**178.966**	**7.908**	**-152.102**	**164.467**	**12.365**	**4.458**

Bijlage Financiële vaste activa

Overzicht financiële vaste activa

(x € 1000)

Omschrijving	Saldo	Verstrekking	Aflossing	Afwaardering	Herrubricering	Boekwaarde
	31-12-2024	2025	2025	2025	2025	31-12-2025
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	**2.392**					**2.392**
Aandelen BNG	39					39
Aandelen netwerkbeheerder Alliander	22					22
Aandelen waterbedrijf Vitens	5					5
Aandelen Winterswijk Energiebedrijf BV	9					9
Aandelen Leisurelands	1					1
Deelneming PPS WRS en gem. BV	0					0
Deelneming in NV ROVA	386					386
Hybride obligatielening Alliander	1.931					1.931
Kapitaalverstrekking aan gemeenschappelijke regelingen	**45**					**45**
Stadsbank Oost Nederland	45					45
Leningen aan verbonden partijen	**7.181**	**1.300**	**431**	**0**	**0**	**8.050**
Energiefonds	2.100	1.300				3.400
Stichting Boogie Woogie	322		53			268
Startersleningen SVn	2.200					2.200
Duurzaamheidslening SVn	1.650		350			1.300
Blijverslening SVn	500					500
Duurzaamheidslening SVn non-profit	300					300
Stichting Evenementen ABH City	8		8			0
AGE Zonnepark Braamt	102		20			82
Overige langlopende leningen	**864**	**0**	**56**	**16**	**0**	**792**
Hypothecaire geldleningen ambtenaren	448					448
Noodfonds bestaanszekerheid	5					5
Startersleningen 2021	0					0
Startersleningen 2024	0					0
Coronaleningen Ondernemers	411		56	16		339
Financiële vaste activa	**10.483**	**1.300**	**487**	**16**	**0**	**11.280**

Bijlage Investeringskredieten

Overzicht investeringskredieten

In onderstaande tabel zijn de gerealiseerde investeringen voor de materiële en financiele vaste activa opgenomen. De investeringen zijn per beleidsveld gespecificeerd. De investeringen bestaan uit de investering verminderd met bijdragen van derden direct gerelateerd aan het actief. Zie bij vaste activa de tabel materiële vaste activa.

(x € 1000)

Pr.	Beleidsveld	Investeringskrediet	Primitieve begroting 2025	Mutaties 2025	Begroting na 2e prognose	Realisatie 2025	Saldo	Overheveling jaarrekening
	Materiële vaste activa							
2	2.2 Sport	sportaccomodaties	594	2.631	3.225	995	2.230	2.230
2	2.4 Educatie	Investeringsplan Integraal Huisvestingsplan (IHP)	5.342	452	5.795	200	5.595	5.595
3	3.1 Openbare ruimte	Project de Pas	-	150	150	117	33	33
3	3.1 Openbare ruimte	Project Hakkelerkamp Oost 1 + 2 wegen	3.358	19	3.377	99	3.278	3.278
3	3.1 Openbare ruimte	Laanbomen (vervanging)	258	-	258	242	17	17
3	3.1 Openbare ruimte	Reconstructie wegen binnen en buiten de kom	1.083	1.184	2.267	961	1.306	1.306
3	3.1 Openbare ruimte	Groenloseweg rijbaan	-	908	908	1.076	-168	-
3	3.1 Openbare ruimte	Vergroenen Misterstraat	-	350	350	345	5	-
3	3.2 Klimaat, water en milieu	Klimaatadaptatie	400	135	535	20	514	514
3	3.2 Klimaat, water en milieu	Riolering en pompunits	410	83	493	169	324	270
3	3.4 Gebiedsontwikkeling en wonen	Auto's	45	-9	36	36	0	-
3	3.4 Gebiedsontwikkeling en wonen	Woningbouwproject Eelink afronding openbare ruimte	-	467	467	-	467	467
3	3.5 Economie en lobby	Project Dennenoord	-	441	441	435	6	6
4	4.1 Bestuur, organisatie en dienstverlening	Hardware / software servers / backup	801	751	1.552	33	1.519	1.519
4	4.1 Bestuur, organisatie en dienstverlening	Vervanging meubilair en verbouwing gemeente kantoor	-	673	673	595	78	78
5	5.1 Algemene middelen	Aankoop pand Schoolweg Woold	-	563	563	563	-0	-
5	5.1 Algemene middelen	Kottenseweg 190 aankoop pand (vordering)	-	-400	-400	-	-400	-400
	Totaal investeringskredieten materiële vaste activa		**12.292**	**8.395**	**20.687**	**5.884**	**14.802**	**14.912**
							-	
	Financiële vaste activa		**4.946**	**599**	**5.546**	**813**	**4.732**	**4.350**
							-	
	Totaal materiële vaste activa plus financiële vaste activa		**17.238**	**8.995**	**26.233**	**6.698**	**19.535**	**19.262**

Toelichting Investeringskredieten

Het krediet van herinrichting Groenloseweg is in 2025 met € 168.000 overschreden. De overschrijding van de aanneemsom is met name veroorzaakt door extra werkzaamheden aan riolering en openbare verlichting en doordat meer grond en zwaarder verontreinigde grond is afgevoerd. Dit is na de opmaak van de 2e Voortgangsrapportage 2025 bekend geworden. Bij de inrichting van de weg is rekening gehouden met het verkrijgen van een subsidie sanering verkeerslawaai. Het bedrag van de te ontvangen subsidie is inmiddels vastgesteld op een bedrag van € 274.000, waardoor het restantkrediet € 106.000 (voordelig) bedraagt.

Toelichting overheveling investeringskredieten

Hieronder volgt een toelichting bij de jaarrekening 2025 naar 2026 overgehevelde restantkredieten van de materiele vaste activa. Advies is om de volgende restant**kredieten** over te hevelen:

Programma 2 Meedoen in Winterswijk
krediet : IKC Buurtschappen – de Esch
bedrag : € 5.594.624
Toelichting : betreft het door de raad beschikbaar gestelde krediet voor nieuwbouw scholen
Krediet : Kunstgrasvelden (renovatie toplaag)
Bedrag : € 2.230.312
Toelichting :.Velden zijn in 2025 goedgekeurd. Politiek besluit om de kredieten door te schuiven.
Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

Toplaag kunstgras FC Winterswijk	€ 1.349.096 V
Trias fase II Toplaag kunstgras	€ 32.302 V
Meddo Renov Toplaag kunstgras	€ 36.436 V
Kunstgrasvelden FC Winterswijk fase 3	€ 725.818 V
Avanti/Wiko kunstgrasveld fase 2	€ 41.319 V
Vervangong kunstgrasstroken Archeus	€ 20.341 V
Padelbanen WTC	€ 25.000 V
Totaal restantkrediet overhevelingen renovatie kunstgrasvelden jaarrekening 2025	€ 2.230.312 V

Programma 3 Werkend Winterswijk
Krediet : Parkeersysteem project stedelijke herverkaveling
Bedrag : € 32.000
Toelichting : Aanbesteding was in 2025. Een eerste aanbetaling is reeds gedaan in 2025, de verdere uitvoering vind plaats in 2026.
Krediet : Parkeerverwijssysteem
Bedrag : € 331.500
Toelichting : Aanbesteding was in 2025. Een eerste aanbetaling is reeds gedaan in 2025, de verdere uitvoering vind plaats in 2026.
Krediet : Maatregelen mobiliteitsplan
Bedrag : € 351.740
Toelichting : Aanbesteding was in 2025. Een eerste aanbetaling is reeds gedaan in 2025, de verdere uitvoering vind plaats in 2026.
Krediet : Groen Hakkelerkamp Oost 2
Bedrag : € 5.000
Toelichting : Project is nog niet in uitvoering
Krediet : Laanbomen (2025)
Bedrag : € 17.000
Toelichting : Betreft een doorlopend project
Krediet : Groen Vredenseweg
Bedrag : € 5.000
Toelichting : Project is nog niet opgestart

Krediet : Riolering Wamelinkweg
Bedrag : € 77.000
Toelichting : Wordt, afhankelijk van vergunningen en niet gesprongen oorlogsresten, in 2026 verder uitgevoerd.
Krediet : Wadi's COA terrein
Bedrag : € 100.000
Toelichting : De voorbereiding is bijna klaar en de uitvoering vindt dit jaar plaats, vermoedelijk april/mei.
Krediet : Herinrichting De Pas
Bedrag : € 91.519
Toelichting : In 2025 is er krediet bijgeraamd om nog aanpassingen te doen, deze zijn nog niet uitgevoerd, wordt 1e kwartaal 2026 gedaan
Krediet : Reconstructie Bargerbosch (wegen en riolering)
Bedrag : € 16.393
Toelichting : Voorbereiding loopt, laatste werkzaamheden hiervoor worden 1e wartaal 2026 uitgevoerd.
Krediet : Riolering Vredenseweg
Bedrag : € 3.000
Toelichting : Voorbereiding ligt stil, in afwachting van raadsbesluit 2026 of werkzaamheden voorbereiding weer kunnen worden opgestart.
Krediet : Verleggen watergang Gaxel
Bedrag : € 50.000
Toelichting : In overleg met de Stadt Vreden is besloten dit na de verkiezingen weer op te pakken.
Krediet : Eelink afronding openbare ruimte
Bedrag : € 565.000 (U) en € 98.000 (I)
Toelichting : Dit geld is gereserveerd voor het afronden van de werkzaamheden Laan van Napoleon en Kozakkenbrink. Uitvoering vindt op zijn vroegst plaats in 2026 als Kozakkenbrink is afgebouwd.
Krediet : Project Hakkerkamp Oost 1 en 2
Bedrag : € 3.272.785
Toelichting : Dit infrastructurele werk bestaat uit de reconstructie van de wegen, groen en riolering. Vertraging is opgetreden mede als gevolg van vertraging bij de nutsbedrijven.
Krediet : Project Dennenoord
Bedrag : € 5.509
Toelichting : Restantkrediet wordt ingezet voor kleine resterende werkzaamheden.
Krediet : Visie Whemerbeek BH Bulten
Bedrag : € 17.300
Toelichting : Doorlopend project in samenwerking met het Waterschap Rijn en IJssel. Onderzoek is uitgevoerd in 2025 en afgerond, deze is hier ook op geboekt. Resterende bedrag wordt gebruikt om samen met het Waterschap het project verder vorm te geven en uit te voeren.
Krediet : Klimaatadaptatie maatregelen
Bedrag : € 514.200
Toelichting : Doorlopende projecten voor water. Wout is met enkele projecten bezig die hieruit worden betaald. Wat zitten nog in de onderzoeksfase, sommige worden al uitgevoerd of starten nu de uitvoering op. Verder wordt een oplossing voor de Dingstraat hieruit betaald, Wooldseweg en enkele andere wateroverlastlocaties. Ook een deel van de relining van de het stamriool wordt hieruit betaald.

Krediet : binnen en buitenwegen, fietspaden en bruggen
Bedrag : € 600.832
Toelichting : zie onder de tabel

Rijbaan Vredenseweg	€ 39.241 V
Rijbaan Breukinkweg	€ 47.290 V
Rijbaan Prangeweg	€ 104.601 V
Grevinkweg (Buitenwegen)	€ 130.933 V
Reconstructie Vreehorstweg	€ 13.190 V
Waliensestraat vervanging fietsbrug	€ 56.740 V
Recreatieve fietspaden (2024)	€ 12.545 V
Recreatieve fietspaden (2025)	€ 35.960 V
Frerikshof (instandhouding paden)	€ 7.000 V
Meester Meinenweg	€ 22.990 V
Burloseweg (instandhouding buitenwegen)	€ 34.643 V
Oude Bocholtsebaan (fietsbrugvervanging)	€ 47.851 V
Veldboomweg (fietsbrugvervanging)	€ 34.000 V
Riolering Europark	€ 13.848 V
Totaal restantkrediet overhevelingen binnen en buitenwegen, fietspaden en bruggen	€ 600.832 V

Rijbaan Vredenseweg
Voorbereiding wordt opnieuw opgestart na akkoord van de gemeente raad op mobiliteitsplan.
Rijbaan Breukinkweg
werk is onderdeel van meerjarenonderhoudsbestek asfalt, waarbij instandhoudingswerken van meerdere wegen bij elkaar zijn gevoegd. Looptijd bestek tot 1 januari 2027
Rijbaan Prangeweg
werk is onderdeel van meerjarenonderhoudsbestek asfalt, waarbij instandhoudingswerken van meerdere wegen bij elkaar zijn gevoegd. Looptijd bestek tot 1 januari 2027
Grevinkweg (Buitenwegen)
werk is onderdeel van meerjarenonderhoudsbestek klinkerverharding. Looptijd bestek tot 1 januari 2027. deel werkzaamheden zijn uitgesteld ivm particuliere bouw van een woning.

Vreehorstweg
werk is onderdeel van meerjarenonderhoudsbestek asfalt, waarbij instandhoudingswerken van meerdere wegen bij elkaar zijn gevoegd. Looptijd bestek tot 1 januari 2027
Waliensestraat vervanging fietsbrug
Er was meer tijd nodig voor de voorbereiding en uitwerking van de vervangingsplannen. Prefab uitvoering is opgestart, brug wordt geplaatst eind 2026
Recreatieve fietspaden 2024
werk uitgevoerd 4e kwartaal 2025, afronding 2e kwartaal 2026 oppervlaktebehandeling
Recreatieve fietspaden 2025
werk uitgevoerd 4e kwartaal 2025, afronding 2e kwartaal 2026 oppervlaktebehandeling
Frerikshof (instandhouding paden)
Werk uitgevoerd, garantie en nazorg van de onverharde paden.
Meester Meinenweg
hoofdwerkzaamheden afgerond in 2024, oppervlakbehandeling 2e kwartaal 2026
Burloseweg (instandhouding buitenwegen
werk is onderdeel van meerjarenonderhoudsbestek asfalt, waarbij instandhoudingswerken van meerdere wegen bij elkaar zijn gevoegd. Looptijd bestek tot 1 januari 2027
Oude Bocholtsebaan (fietsbrugvervanging)
werk wordt gelijktijdig uitgevoerd met vervangen fietsbrug Waliensestraat
Veldboomweg brugvervanging
Er is nog nader technisch onderzoek nodig. In verband met interne capaciteit nog niet uitgevoerd.
Riolering Europark
Voorbereiding opgestart uitvoering derde kwartaal 2026.

Programma 4 Bestuurlijk Winterswijk

Krediet : Energiefonds
Bedrag : € 4.350.000
Toelichting : De middelen moeten beschikbaar blijven voor het verstrekken van duurzaamheidsleningen via de Svn.
krediet : Hardware 2025
Bedrag : € 448.008
Toelichting : Investeringen uitgesteld i.v.m. nieuwe planning vervangingen (300 laptops met toebehoren á €1200 = €360.000, 20 autocad laptops á €1800 = €36.000, airco serviceruimte ad €50.000, vervanging plotter ad €10.000.
Krediet : Software 2025
Bedrag : €278.000
Toelichting : Vervanging servers en storage. Aanbesteding in 2025 op basis van infrastructure as a service (IAAS). Budget moet worden omgezet in structurele budgeten t.b.v. de abonnementskosten en opgenomen worden vanaf 2e helft 2025 en verder. In 2026 moet er een vervangend budget moet komen voor de exploitatielasten van IAAS, € 30.000,00 moet blijven staan voor centric opties
Krediet : Automatisering Gem Kant Smartboards 2024
Bedrag : € 119.369
Toelichting : Investeringen uitgesteld i.v.m. uitstel herinrichting 1e en 2e verdieping gemeentekantoor.

Krediet : Mobiele telefonie 2024
Bedrag : € 254.675
Toelichting : Vervangen 320 smartphones met toebehoren á 800,00=256.000,- Gunning heeft plaatsgevonden. Levering in 2026
Krediet : Servers/Storage 2025
Bedrag : € 419.000
Toelichting : vervanging servers en storage.aanbesteding in 2025 op basis van infrastructure as a service(IAAS). Budget moet worden omgezet in structurelebudgeten t.b.v. de abonnementskosten en opgenomen worden vanaf 2e helft 2026 en verder. In 2026 moet er een vervangend budget moet komen voor de exploitatielasten van IA

Programma 5 Het huishoudboekje van Winterswijk

Krediet : Kottenseweg 190
Bedrag : € 400.000 (inkomst)
Toelichting : Dit restant inkomsten krediet wordt naar 2026 overgeheveld om deze nog te ontvangen provinciale bijdrage in beeld te houden. Dit pand wordt verkocht aan Duitsland, de provincie Gelderland zal de gemeente hiervoor vergoeden. De procedures in Nederland dienen nog afgerond te worden.
Hieronder volgt een toelichting bij de jaarrekening 2025 naar 2026 overgehevelde restantkredieten van de financiele vaste activa. Advies is om de volgende restant**kredieten** over te hevelen:
Krediet : Energiefonds
Bedrag : € 4.350.000
Dit restantkrediet is naar 2026 overgeheveld ten behoeve van de uitvoering in 2026 van dit lopende project.

Daarnaast is in 2025 een (niet begrote) overboeking van € 350.000 geweest van de Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVN) rekening naar de rekening courant van de gemeente als gevolg van een afroming van deze SVN rekening.

Bijlage SiSa

Bijlage

Voor een aantal specifieke uitkeringen geldt dat de verantwoording hiervan plaatsvindt middels de SiSa-bijlage.
De onafhankelijke accountant neemt de controle voor de betreffende regelingen mee in de jaarrekeningcontrole. Een aantal gegevens over de regelingen wordt opgenomen in de verplichte SiSa-bijlage bij de jaarrekening. Deze bijlage wordt aangeboden aan het Centraal Bureau voor de Statistiek. Dit instituut zorgt ervoor dat de gegevens worden doorgestuurd naar de belanghebbende ministeries.
De vorm van de bijlage is wettelijk voorgeschreven. Er mag niet worden afgeweken van het achterliggende model.

ocw

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026								
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering** **Juridische grondslag** **Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
FIN	**B2**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp**	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte	Normbedragen voor a, b,	Normbedragen voor e (ja/nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	

ocw

		gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten		plannen van aanpak (t/m jaar T)	d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2		
			Aard controle D2 *Indicator: B2/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			0	5	Ja	Ja	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/06*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/08*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/09*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*
			€0	€ 39.314			€0	€0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*
			€0	€12.942	€0	€17.542	€0	€9.079
			Reeks 2	**Reeks 2**	**Reeks 2**	**Reeks 2**	**Totaal**	

ocw

			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/24*	
			€12.707	€37.055	€0	€ 0	€12.707	
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/01*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/02*				
			€ 0	Nee				
BZK	**C92**	**Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C92/01*	Bedrag doorgeschoven naar t+1 *Aard controle R* *Indicator: C92/02*	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/03*	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/04*	Aantal gebruikte leermiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/05*	
			€ 29.404	€ 0	4	305	130	
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)**	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1) *Let op bij correctie verder*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)

		Gemeenten	*Aard controle R* *Indicator: D8/01*	*Aard controle R* *Indicator: D8/02*	*Aard controle R* *Indicator: D8/03*	*verwerken bij indicator 05* *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	*Aard controle R* *Indicator: D8/05*	*Aard controle R* *Indicator: D8/06*
			€ 1.006.664	€ 113.388	€ 0	-€ 7.600	€ 318.591	€ 320.654
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag**	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag**		
			Aard controle n.v.t. *Indicator: D8/07*	*Aard controle R* *Indicator: D8/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/09*	*Aard controle R* *Indicator: D8/10*		
		1						
OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs			
			Aard controle R *Indicator: D14/01*	*Aard controle R* *Indicator: D14/02*	*Aard controle R* *Indicator: D14/03*			
			€ 168.689	€ 0	€ 0			
			Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve (jaar T)	Eindverantwording (Ja/Nee)		
			Aard controle R *Indicator: D14/04*	*Aard controle R* *Indicator: D14/05*	*Aard controle R* *Indicator: D14/06*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/07*		
			€ 0	€ 224.243	€ 55.554	Ja		
			Hieronder per regel één gemeente(code)	Aan andere gemeenten (in jaar T)	Hieronder per regel één	Van andere gemeenten (in jaar T)		

ocw

			selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/08*	overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/09*	gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/10*	overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/11*		
			1					
OCW	**D23**	**Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen**	Beschikkingsnummer/referentienummer *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/01*	Aard van de activiteit besteding (jaar T) *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/02*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D23/03*	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2025 naar 2026. *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/04*	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D23/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/06*
			1 SB230167	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorzieng	€ 32.383	€ 42.326	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorzieng	€ 177.674
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D23/07*					
			1 Nee					
IenW	**E3**	**Subsidieregeling sanering verkeerslawaai** **Subsidieregeling sanering verkeerslawaai** Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E3/02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/03*	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt *Aard controle R* *Indicator: E3/04*	Correctie over besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/05*	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E3/06*
			1 BSV/24/00184	€ 274.425	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

ocw

				Hieronder per regel één projectnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
					Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie		
				Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*
				Indicator: E3/07	*Indicator: E3/08*	*Indicator: E3/09*	*Indicator: E3/10*	*Indicator: E3/11*	*Indicator: E3/12*
			1	*BSV/24/00184*	€ 274.425	€ 0	€ 0		Nee
IenW	**E44B**	**Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)**		Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikkingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinancieringcumulatief (t/m jaar T)
				Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*
				Indicator: E44B/01	*Indicator: E44B/02*	*Indicator: E44B/03*	*Indicator: E44B/04*	*Indicator: E44B/05*	*Indicator: E44B/06*
			1	060197 Gemeente Aalten	5000006671	€ 0	€ 158.823	€ 0	€ 1.349.750
				Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
				Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*			
				Indicator: E44B/07	*Indicator: E44B/08*	*Indicator: E44B/09*			
			1	060197 Gemeente Aalten	5000006671	Nee			
			8						
				Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingsnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel		

ocw

			Aard controle n.v.t. *Indicator: E44B/10*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/11*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/12*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/13*		
			1 060197 Gemeente Aalten	5000006671	Water vasthouden en benutten	Nee		
IenW	**E84**	**Regeling stimulering verkeersveiligheids maatregelen 2022-2023** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/02*	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/04*		
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
			Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/08*		
			1 330 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h|aantal in Stuks	Nee	0	werk nog niet gestart		
			2 344 Het volwaardig afwaarderen van een GOW 50 km/h naar een ETW 30 km/h|aantal in meters	Nee	0	werk nog niet gestart		
IenW	**E87B**	**Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87B/01*	Beschikkingsnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87B/02*	Totale besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E87B/03*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87B/04*	Totale eigen bijdrage en bijdrage van derden (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E87B/05*	Cumulatieve eigen bijdrage en bijdrage van derden (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87B/06*
			1 030004 Provincie Overijssel	S2023-0000613	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

ocw

			Kopie beschikkingsnaam/ nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87B/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87B/08*				
		1	S2023-0000613	Nee				
IenW	**E115**	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering duurzame en circulaire infrastructuur**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E115/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E115/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E115/03*	Beschikking kenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E115/04*		
			€ 294.988	€ 2.046.555	Nee	4500423288		
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)

ocw

			Aard controle R *Indicator: G2/07*	*Aard controle R* *Indicator: G2/08*	*Aard controle R* *Indicator: G2/09*	*Aard controle R* *Indicator: G2/10*	*Aard controle R* *Indicator: G2/11*	*Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
			Aard controle D2 *Indicator: G2/13*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	Nee				
SZW	**G2A**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_total 2024**	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) IOAW	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) IOAZ
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1)		Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
		(Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)		I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G2A/01*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/02*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/03*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/04*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/05*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/06*
		1	060294 Gemeente Winterswijk	€ 9.359.531	€ 119.240	€ 342.292	€ 648	€ 89.490
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud zelfstandigen	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud zelfstandigen (exclusief Rijk)	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinf	Inclusief geldstroom naar	Inclusief geldstroom naar	Inclusief geldstroom naar	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar

ocw

			ormatie voor die gemeente invullen	openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW)
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G2A/07*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/08*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/09*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/10*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/11*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/12*
		1	060294 Gemeente Winterswijk	€ 0	€ 82.649	€ 20.445	€ 0	€ 847.770
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T-1 i.v.m. de herstelopera tie kinderopvangtoeslagaffaire	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T-1) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW)		
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G2A/13*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/14*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/15*	*Aard controle D2* *Indicator: G2A/16*		
		1	060294 Gemeente Winterswijk	€ 9.864	€ 0	€ 0		
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2025** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) Bob Gemeente	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente

ocw

		opgericht op grond van de Wgr.	*Aard controle R* *Indicator: G3/01*	*Aard controle R* *Indicator: G3/02*	*Aard controle R* *Indicator: G3/03*	*Aard controle R* *Indicator: G3/04*	*Aard controle R* *Indicator: G3/05*	*Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
			Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
SZW	**G3A**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2024**	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T-1) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten (jaar T-1) vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Bob	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk)
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3)		Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G3A/01*	*Aard controle R* *Indicator: G3A/02*	*Aard controle R* *Indicator: G3A/03*	*Aard controle R* *Indicator: G3A/04*	*Aard controle R* *Indicator: G3A/05*	*Aard controle R* *Indicator: G3A/06*

ocw

		1	060294 Gemeente Winterswijk	€ 38.671	€ 13.548	€ 14.207	€ 0	€ 0
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01	Besteding (jaar T-1) onderzoeksko sten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)	BBZ vóór 2020 – levensonder houd (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstr ekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderho ud en kapitaalverstre kkingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverst rekking
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinf ormatie voor die gemeente invullen	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelde n schulden levensonder houd BBZ in jaar T-1 (exclusief BOB) i.v.m. de herstelopera tie kinderopvan gtoeslagaffai re	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstr ekkingen BBZ in jaar T -1 (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperati e kinderopvangt oeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderho ud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstre kkingen BOB in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangto eslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelde n van achterstallig e betalingen kapitaalverst rekkingen BBZ in jaar T-1 i.v.m. de herstelopera tie kinderopvan gtoeslagaffai re
				Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G3A/07*	*Aard controle R* *Indicator: G3A/08*	*Aard controle R* *Indicator: G3A/09*	*Aard controle R* *Indicator: G3A/10*	*Aard controle R* *Indicator: G3A/11*	*Aard controle R* *Indicator: G3A/12*
		1	060294 Gemeente Winterswijk	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2025**	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G4/01*	*Aard controle R* *Indicator: G4/02*	*Aard controle R* *Indicator: G4/03*	*Aard controle R* *Indicator: G4/04*	*Aard controle R* *Indicator: G4/05*	*Aard controle R* *Indicator: G4/06*
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

ocw

		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			Aard controle n.v.t.	Gemeente *Aard controle R*	Gemeente *Aard controle R*	Gemeente *Aard controle n.v.t.*		
			Indicator: G4/07	*Indicator: G4/08*	*Indicator: G4/09*	*Indicator: G4/10*		
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Nee		
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Nee		
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Nee		
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Nee		
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Nee		
		6	Totaal	0	0	N.v.t.		
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	
			Indicator: G4/11	*Indicator: G4/12*	*Indicator: G4/13*	*Indicator: G4/14*	*Indicator: G4/15*	
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
		6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen		

ocw

				hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle D2*	*Aard controle R*	
			Indicator: G4/16	*Indicator: G4/17*	*Indicator: G4/18*	*Indicator: G4/19*	
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		6	Totaal	0	0	0	
SZW	**G4A**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_totaal 2024**	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T-1) levensonderhoud	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (aflossing)
			Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). Dit totaal (jaar T-1) regeling G4B + (jaar T-1) regeling G4 blijkt uit de vaststellingsbeschikking die uw gemeente van het Ministerie van SZW over 2023 heeft ontvangen. De gegevens uit die beschikking neemt u hier op.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*
			Indicator: G4A/01	*Indicator: G4A/02*	*Indicator: G4A/03*	*Indicator: G4A/04*	*Indicator: G4A/05*
		1	Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 142.789
		2	Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 20.894
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	-€ 962	€ 38.659

ocw

4	Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 4.933	
5	Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 471	
	Kopie regeling Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/06	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (overig) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T-1) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/09*		
1	Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 4.222	0	0		
2	Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 556	0	0		
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 1.330	0	0		
4	Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 189	0	0		
5	Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 55	0	0		
	Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4A/10*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T -1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/11*	Levensonderhoud-Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T-1) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de herstelopera tie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle D2* *Indicator: G4A/12*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T -1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/13*		
1	Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
2	Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		

ocw

		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		4	Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		5	Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*		
			€ 517.039	€ 0	Nee		
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*		
			€ 0	€ 0	Nee		
SZW	**G12A**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ totalen 2024**	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinf	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering		

ocw

			ormatie voor die gemeente invullen	jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	van 13 september 2012 in jaar T-1 i.v.m. de herstelopera tie kinderopvangtoeslagaffaire			
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G12B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G12)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam			
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*			
			Indicator: G12A/01	*Indicator: G12A/02*	*Indicator: G12A/03*			
		1	060294 Gemeente Winterswijk	€ 0	€ 0			
SZW	**G13**	**Onderwijsroute_ deel gemeente 2025**	Bestedingen onderwijsroute (jaar T)	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk)	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T)	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			Aard controle R	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	Aard controle n.v.t.	
			Indicator: G13/01	*Indicator: G13/02*	*Indicator: G13/03*	*Indicator: G13/04*	Indicator: G13/05	
			€ 28.210	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025**	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende uitkering				
		Gemeenten	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*				
			Indicator: H4/01	*Indicator: H4/02*				
			€ 340.152	€ 309.091				
			Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverleni	Toelichting		

ocw

			Aard controle R *Indicator: H4/03*	*Aard controle R* *Indicator: H4/04*	ng door derden *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/06*		
			€ 178.291	€ 80.643	€ 50.157			
VWS	**H21**	**Specifieke uitkering cliëntondersteuning**	Gerealiseerde activiteit Inzet projectleiding en/of Onderzoek lokale versterking functie (in jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H21/01*	Toelichting - indien bij H21/01 indicator Nee is ingevuld is een toelichting verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H21/02*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H21/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H21/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H21/05*	
			Nee	De 1e organisatie was helaas niet in staat om mee te bewegen in de benodigde veranderingen. Daarom zijn wij per 1 januari 2025 overgestapt naar een nieuwe aanbieder voor cliëntondersteuning. Voor de gemeente betekent dit een verbreding van het takenpakket. Beide ontwikkelingen hebben geleid tot vertraging. Uitstel gekregen van het ministerie.	€ 0	€ 0	Nee	
VWS	**H30**	**Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026**	Totaalbedrag (jaar T) toegekend *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/01*	Reservering 2025 voor 2026 (maximaal 10% van toegekende budget 2025 kan worden meegenomen naar 2026) *Aard controle R* *Indicator: H30/02*	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H30/03*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H30/04*	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/05*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/06*

ocw

			€ 569.680	€ 0	€ 569.680	€ 1.548.364	Ja	
			Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/08*				
			Ja	Nee				
VWS	**H35B**	**Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H35B/02*				
		1	060222 Gemeente Doetinchem	€ 199.674				
VRO	**J4B**	**Regiodeals 5e tranche** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J4B/01*	Kenmerk/ beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J4B/02*	Naam actielijn/ programmalijn/ pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J4B/03*	Besteding van de Rijksbijdrage per actielijn/ programmalijn/ pijler (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J4B/04*	Besteding regionale financiering (jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler. *Aard controle R* *Indicator: J4B/05*	
		1	050004 Regio Achterhoek	1989585/Mru/AnZwe	Leefbare gemeenschappen	€ 14.083	€ 0	
			Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator C96B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J4B/06*	Totale cumulatieve besteding van de Rijksbijdrage per actielijn/ programmalijn/ pijler (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J4B/07*	Totale cumulatieve besteding regionale financiering (t/m jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler. *Aard controle R* *Indicator: J4B/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J4B/09*		
		1	*050004 Regio Achterhoek*	€ 14.083	€ 0			

ocw

		2	Totale compensabele BTW (t/m jaar T) deel rijksbijdrage *Aard controle R* *Indicator: J4B/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J4B/11*				
			€ 0	Nee				
VRO	**J17**	**Realisatiestimulans**	Aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle D1* *Indicator: J17/01*	Geprognotiseerde aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T+1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J17/02*	Correctie aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T-1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle D1* *Indicator: J17/03*			
			139	74	0			
			Aantal betaalbare woningen bouw gestart in jaar T in het NPLV-gebied, waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J17/04*	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling (excl. Compensabele Btw) . *Aard controle R* *Indicator: J17/05*	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling. *Aard controle R* *Indicator: J17/06*	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling (excl. Compensabele Btw). *Aard controle R* *Indicator: J17/07*	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling. *Aard controle R* *Indicator: J17/08*	
		1						
VRO	**J55**	**Aanpak energiearmoede**	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten

ocw

			energiegebruik/de energierekening			die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening		
			Aard controle n.v.t. *Indicator: J55/01*	*Aard controle R* *Indicator: J55/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/04*	*Aard controle R* *Indicator: J55/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/06*
			102	€ 46.083	€ 122.293	70	€ 110.641	€ 415.507
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			
			Aard controle n.v.t. *Indicator: J55/07*	*Aard controle R* *Indicator: J55/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/09*			
			6	€ 5.658	€ 12.752			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energiereekening verlagende maatregelen
			Aard controle n.v.t. *Indicator: J55/10*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/11*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/12*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/13*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/14*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/15*
			432	96	38	63	6	0
VRO	**J94**	**Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties**	Beschikkingsnummer	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2024) of een WOZ-waarde	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III en bijlage IV besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde

ocw

						van boven € 477.000	vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2 en tranche 3).	expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b
			Aard controle n.v.t. *Indicator: J94/01*	*Aard controle R* *Indicator: J94/02*	*Aard controle D1* *Indicator: J94/03*	*Aard controle D1* *Indicator: J94/04*	*Aard controle R* *Indicator: J94/05*	*Aard controle R* *Indicator: J94/06*
		1	*LAI23-03521395*	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
		2	*LAI24-03737488*	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
		3	*LAI25-03824562*	€ 325.493	233	0	€ 36.036	€ 15.074
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)			
			Aard controle n.v.t. *Indicator: J94/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/09*			
		1	€ 0	€ 0	Nee			
		2	€ 0	€ 0	Nee			
		3	€ 0	€ 310.419	Nee			
VRO	**J95**	**Regeling specifieke uitkering regionale structuur Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie**	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Activiteiten verricht conform aanvraag (Ja/Nee)	Eventuele toelichting - verplicht als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle R *Indicator: J95/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J95/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J95/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J95/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J95/05*	
			€ 185.983	€ 185.983	Ja		Nee	
KGG	**K28**	**Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid**	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten

ocw

			Aard controle R *Indicator: K28/01*	*Aard controle R* *Indicator: K28/02*	*Aard controle R* *Indicator: K28/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/04*	*Aard controle R* *Indicator: K28/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/06*
			€ 494.978	€ 114.151	€ 26.119	€ 1.230.864	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/07*					
			Nee					
LVVN	**L35B**	**Regeling provinciale maatregelen landelijk gebied (Rpml) (SiSa tussen medeoverheden)** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L35B/01*	Besteding (jaar T) aan directe uitvoeringskosten ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: L35B/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L35B/03*			
		1	030005 Provincie Gelderland	€ 70.017	Nee			
			Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L35B/04*	Naam maatregelpakket *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L35B/05*	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen per maatregelpakket *Aard controle R* *Indicator: L35B/06*			
		1	030005 Provincie Gelderland	*het opbouwen van een team gebiedsontwikkeling bij de gemeente Winterswijk om samen met provincie en waterschap een integraal Gebiedsplan op te stellen dant leidt tot minder stikstof, versterkte natuur en landschap en een leefbaar platteland*	€ 70.017			
Aen M	**M16**	**Bekostigingsregeling opvang**	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per	Vul in verschil bij hogere werkelijke	Vul in vrijwillige teruggave bij	Besteding (jaar T) tbv de	Besteding (jaar T) van uitvoering ten	Besteding (jaar T) uitgekeerde

ocw

		ontheemden Oekraïne Gemeenten	gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/01*	bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderings bepaling (GOO) *Aard controle R* *Indicator: M16/02*	lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzondering sbepaling (GOO) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/03*	transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten *Aard controle R* *Indicator: M16/04*	behoeve van de transitie *Aard controle R* *Indicator: M16/05*	verstrekkingen (GOO en POO) *Aard controle R* *Indicator: M16/06*
			€ 2.810.500			€ 0	€ 0	€ 170.793
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/07*	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/08*	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/09*	Periode vanaf wanneer de eigen bijdrage is ingevoerd *Aard controle D2* *Indicator: M16/10*	Periode vanaf wanneer de verhoging eigen bijdrage is ingevoerd *Aard controle D2* *Indicator: M16/11*	
			€ 0	€ 1.488	€ 114.003	1-1-2025	1-10-2025	
			Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/12*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/13*				
			€ 2.868.778	€ 16.727.127				